

Facultade de Educación e Traballo Social

Grao en Educación Infantil

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01101	Comunicación: Lingua española	1c	6
O05G110V01102	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil	1c	6
O05G110V01103	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil	1c	6
O05G110V01104	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos	1c	6
O05G110V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1c	6
O05G110V01201	Comunicación: Lingua galega	2c	6
O05G110V01202	Educación: Desenvolvemento motor	2c	6
O05G110V01203	Educación: Organización do centro escolar	2c	6
O05G110V01204	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación	2c	6
O05G110V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01301	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica	1c	6
O05G110V01302	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade	1c	6
O05G110V01303	Educación: Tutoría e orientación coa familia	1c	6
O05G110V01304	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá	1c	6
O05G110V01305	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil	1c	6

O05G110V01401	Antropoloxía: Pensamento e cultura	2c	6
O05G110V01402	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta	2c	6
O05G110V01403	Aprendizaxe das ciencias da natureza	2c	6
O05G110V01404	Didáctica da lingua e a literatura infantil	2c	6
O05G110V01405	Idioma estranxeiro I: Francés	2c	6
O05G110V01406	Idioma estranxeiro I: Inglés	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01501	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés	1c	6
O05G110V01502	Didáctica da expresión plástica e visual	1c	6
O05G110V01503	Educación física e a súa didáctica na idade infantil	1c	6
O05G110V01504	Expresión musical e a súa didáctica	1c	6
O05G110V01505	Lingua e literatura: Galego	1c	6
O05G110V01507	Lingua e literatura: Español	1c	6
O05G110V01508	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés	1c	6
O05G110V01601	Aprendizaxe das ciencias sociais	2c	6
O05G110V01602	Matemáticas para mestres: Educación infantil	2c	6

Curso -

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01901	Coñecemento do medio natural	2c	6
O05G110V01902	Ética e deontoloxía profesional	2c	6
O05G110V01903	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual	2c	6
O05G110V01904	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo	2c	6
O05G110V01905	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral	2c	6
O05G110V01906	Obradoiro de creatividade artística	2c	6
O05G110V01907	Xeografía para mestres	2c	6
O05G110V01908	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial	2c	6

O05G110V01909	Bases pedagógicas da educación especial	2c	6
O05G110V01910	Didáctica da relixión católica	2c	6
O05G110V01911	Didáctica das matemáticas para a educación infantil	2c	6
O05G110V01912	Xogo na educación infantil	2c	6
O05G110V01931	Idioma estranxeiro II: Francés	2c	6
O05G110V01932	Idioma estranxeiro II: Inglés	2c	6
O05G110V01933	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés	2c	6
O05G110V01934	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés	2c	6
O05G110V01935	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés	2c	6
O05G110V01936	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G110V01937	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés	2c	6
O05G110V01938	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés	2c	6
O05G110V01940	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
O05G110V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Lingua española**

Materia	Comunicación: Lingua española			
Código	O05G110V01101			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Profesorado	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Correo-e	virginia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A lexislación actual esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, nesta materia traballaranse as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo

D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B2 B3 B4 B5	C50	D1 D2 D7 D9 D10 D12 D17 D19
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1	B1 B2 B4 B7	C43 C44 C45 C46 C47 C49 C52	D1 D2 D3 D7 D13 D14 D15 D20
Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	A1 A2 A3	B3 B4 B5 B7	C43 C50 C52	D11 D13 D14 D15 D20
Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A2	B1 B2	C43 C44 C46 C47 C49	D7 D14 D17
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A4	B2	C46 C48	D1 D3 D12
Falar, ler e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	A4		C46 C48	D1 D7 D14
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	A1 A2	B1	C43	D1 D3 D7 D14
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da sintaxe e da semántica, lexicoloxía e lexicografía do español.	A1 A2	B1	C43	D1 D7 D9 D14 D16

Contidos

Tema	
1. Introducción ás ciencias da linguaxe e á comunicación	1.1. Algunhas nocións básicas de Lingüística. A lingüística tradicional e a lingüística moderna. 1.2. A Lingüística moderna. 1.3. Da lingüística do sistema ás lingüísticas do uso lingüístico e a comunicación.
2. Fonética e fonoloxía do español	2.1. O sistema fonolóxico do español. A transcripción fonémica. 2.2. A fonética, os fonemas e os alófonos. A transcripción fonética. 2.3. Os rasgos suprasegmentais. A sílaba. O acento prosódico e o acento ortográfico. Regras xerais de acentuación. A tilde diacrítica. A entoación.

3. Morfoloxía e sintaxe	3.1. Os morfemas e a formación das palabras. Tipos de morfemas. Palabras simples, derivadas, compostas e parasintéticas. 3.2. As categorías gramaticais. 3.3. O concepto de sintagma ou constituínte. Os tipos de sintagmas. 3.4. As funcións sintácticas. Oracións simples, compostas e xustapostas. 3.5. As oracións subordinadas.
4. Semántica e léxico	4.1. Lexicoloxía, lexicografía e semántica. 4.2. Relacións léxico-semánticas 4.3. Neoloxismos e creación de palabras

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	26	56
Resolución de problemas	14	10	24
Traballo tutelado	7	36	43
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	12	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	12	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos contidos sobre a materia obxecto de estudo por parte do profesorado (clases A). Fomentarse e valorará a participación activa do alumnado expondo preguntas e cuestións para a reflexión.
Resolución de problemas	Resolución de problemas e/ou exercicios nas sesións en grupo mediano (clases B) para comprender e aprender a aplicar os contidos teóricos da materia. Esta metodoloxía tamén se poderá aplicar nas sesións en grupo grande (clases A), por exemplo, mediante a realización de cuestionarios en liña sobre os contidos de cada tema.
Traballo tutelado	Realización de traballos e/ou actividades prácticas nas sesións en pequeno grupo (clases C), orientados a fomentar a reflexión metalingüística e a mellorar as habilidades de redacción e fala en público. En particular, traballaranse especialmente a análise sintáctica, os conectores textuais, a ortografía e a puntuación, así como o discurso oral, a través de presentacións ou exposicións orais por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de citas establecido ao efecto ou mediante cita acordada, o alumnado tamén pode consultar dúbidas ou dificultades relacionadas cos contidos que se explican nas sesións en gran grupo.
Resolución de problemas	No horario de *tutorías establecido ao efecto ou mediante cita concertada, o alumnado pode consultar dúbidas e expor dificultades sobre os problemas e exercicios que se realizan nas sesións en grupo mediano e/ou grande.
Traballo tutelado	No horario de *tutorías establecido ao efecto ou mediante cita concertada, o alumnado pode consultar dúbidas e expor dificultades sobre os traballos e actividades prácticas que se desenvolvan nas sesións en pequeno grupo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Participación activa do alumno/a en as sesións expositivo-participativas.	5	A1 B3 C43 D1 A4 B4 C46 D3 A5 B5 C47 D7 C49 D12 D13 D14 D15 D17 D19 D20

Resolución de problemas	Participación activa nas sesións en mediano, para a resolución de problemas e exercicios prácticos.	5	A1 A3 A4 A5	C43 C44 C47 C49	D1 D2 D3 D7 D13 D15
Traballo tutelado	Valoración das aprendizaxes adquiridas a través da realización dos traballos, prácticas de redacción e/ou presentacións orais que se supervisan ou levan a cabo nas sesións en pequeno grupo.	40	A1 A2 A3 A4 A5 B7	B1 B2 B3 B4 B5 C48	C43 C44 C45 C46 C47 C49 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba orientada a analizar a capacidade para resolver problemas e/ou exercicios semellantes aos realizados nas clases prácticas.	25	A1 A3 A4 A5	C43 C44 C47 C49	D1 D2 D3 D7 D13 D15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas engadidas ás probas baseadas na resolución de problemas e/ou exercicios que tratan de medir o nivel de coñecemento e comprensión dos conceptos básicos da materia. Requiren unha resposta relativamente longa.	25	A1 A2 A3 A4 A5	C43 C44 C46 C49	D1 D2 D3 D12 D13 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

De acordo coa regulación sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado da Universidade de Vigo (<http://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/show/565Es>), o alumnado pode elixir entre un sistema de **avaliación continua** ou un sistema de **avaliación global**.

No **sistema de avaliación continua** valoraranse todas as metodoloxías e probas establecidas nesta guía, nas porcentaxes indicadas, e requirirase unha asistencia mínima do 80% ás clases, aínda que non se computarán as faltas de asistencia xustificadas por motivos que estean incluídos na citada regulación. As probas de resolución de problemas e/ou exercicios e o exame de preguntas de desenvolvemento realizaranse en diferentes etapas do cuadrimestre (unha primeira proba parcial, aproximadamente a metade do cuadrimestre, e outra ao final, na data oficial de exame fixada pola facultade). Estas probas cubrirán partes específicas do temario da materia que deberán superarse obtendo polo menos a metade da puntuación máxima en cada unha delas, para poder sumar, na cualificación final, as puntuacións obtidas nas demais actividades e/ou traballos que contén para a avaliación.

Alternativamente, o alumnado pode acollerse ao **sistema de avaliación global**, que non require asistencia ás clases. Para iso, deberá escribir á coordinadora e/ou ao profesorado responsable da materia un correo electrónico no que indique expresamente o seu desexo ou necesidade de acollerse a este sistema, **no prazo máximo dun mes e medio desde o inicio das clases**. Neste caso, o alumnado será avaliado e cualificado exclusivamente a través da realización das mesmas probas de resolución de problemas e/ou exercicios e o exame de preguntas de desenvolvemento que se establecen para a avaliación continua, nas mesmas condicións. Poderá realizar, se así o desexa, a primeira proba parcial que ten lugar a metade de cuadrimestre e terá que obter polo menos a metade da puntuación en cada unha delas para que se considere superada ou aprobada.

O alumnado que incumpra o mínimo de asistencia requirido para a avaliación continua durante o curso, por causas non xustificadas, pasará directamente á avaliación global.

En calquera caso, as partes da materia superadas na 1ª convocatoria non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, por tanto, aprobadas dentro dese curso académico.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da facultade.

Nos procesos de avaliación terase sempre en conta a ortografía e a expresión escrita, así como a aplicación das normas

APA7 de citación bibliográfica e para a elaboración de listas de referencias. Nas clases en pequeno grupo poderá introducirse o uso da IA para a realización das actividades, sempre baixo a dirección e supervisión do profesorado, especialmente naquelas orientadas á mellora da expresión escrita. En xeral, en calquera das metodoloxías docentes que se empregan na materia poderán incorporarse, ademais, estruturas de Aprendizaxe cooperativa (AC).

En xeral, o emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

2ª CONVOCATORIA

Só se repetirán as probas de avaliación que non fosen superadas na 1ª convocatoria.

OBSERVACIÓNS

En liña co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía pode adaptarse ás necesidades específicas de apoio educativo dos estudantes matriculados no programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gómez Torrego, L., **Análisis sintáctico: teoría y práctica**, 2ª, SM, 2007

Gómez Torrego, L., **Análisis morfológico. Teoría y práctica**, SM, 2011

Muñoz-Basols, J., Moreno-Taboada, N. y Lacorte, M., **Introducción a la lingüística hispánica actual: teoría y práctica**, Routledge, 2017

Real Academia Española, **Nueva gramática básica de la lengua española**, Espasa, 2011

Yule, G., **El lenguaje**, 3ª, Akal, 2007

Bibliografía Complementaria

Cassany, D., **Enseñar lengua**, Graó, 2003

Escandell Vidal, M. V., **Apuntes de semántica léxica**, UNED, 2007

Fernandez Planas, A. Mª, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori, 2005

Gómez Torrego, L., **Gramática didáctica del español**, SM, 2009

Lozano, G., **Cómo enseñar y aprender sintaxis: modelos, teorías y prácticas según el grado de dificultad**, 8ª, Cátedra, 2021

Real Academia Española, **Diccionario de la lengua española**, 23ª, Espasa-Calpe, 2014

Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española: manual**, Espasa, 2010

Real Academia Española, **Ortografía de la lengua española**, Espasa, 2010

Sánchez Lobato, J. (coord.), **Saber escribir**, Aguilar, 2006

Varela Ortega, S., **Morfología léxica: La formación de palabras**, Gredos, 2005

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil**

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil			
Código	O05G110V01102			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Profesorado	García Fuentes, Olalla Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Correo-e	mzabalza@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	O currículo é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos conceptuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) coma nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación etc.), por iso se presenta como unha materia fundamental na preparación do futuro docente da educación infantil. Esta materia pertence á materia Organización do espazo escolar, materiais e habilidades docentes. Xunto a outras que serán cursadas neste mesmo curso (Organización do centro escolar) constitúen un bloque formativo que se complementa mutuamente e que está orientado a sentar unhas bases didácticas firmes na formación das futuras Mestras e Mestres de Educación Infantil. É por iso, que o desenvolvemento desta nova materia continuará co proceso global de formación en Didáctica e Currículo. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Analizar e comprender os diferentes momentos históricos da educación infantil	A3	B12	C1 C13 C26 C27 C28 C29	D1 D3 D5 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15
3. Coñecer os diferentes niveis de concreción curricular.	A1 A3 A4		C24 C25 C26 C27	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D10 D13 D15
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar un currículo de Educación Infantil por proxectos no que se demostre dominio dos elementos do currículo e das competencias en Educación Infantil. Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos para o devandito proxecto, atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e á súa aplicación á etapa de Educación Infantil.	A1 A2 A3	B1 B3 B9 B10 B11 B12	C1 C31 C32 C33 C55 C59 C60	D2 D6 D8 D9 D12 D13

5. Coñecer a evolución do rol do profesor de educación infantil e reflexionar sobre o profesor ideal, A3	B9	C11	D2
o seu nivel competencial e de formación.	B12	C12	D3
		C13	D5
		C21	D8
			D13
			D14
			D15

Contidos

Tema	
1. A educación infantil desde os seus inicios á actualidade	Historia da infancia e historia e perspectiva actual da educación infantil. As axendas pendentes.
2. Teorías e modelos curriculares	Concepto de currículo Tipos de currículo Funcións do currículo O curriculum oficial e os curricula institucionais. Principais modelos de ensino e de curriculum de aplicación á educación infantil. Deseño curricular. Deseño de proxectos curriculares.
3. Niveis de concreción curricular	Primeiro nivel de concreción Segundo nivel de concreción Terceiro nivel de concreción
4. O currículo de Educación Infantil	Características do currículo de Educación Infantil
5. Compoñentes didácticos do proceso de ensinanza-aprendizaxe en Educación Infantil	Os obxectivos e as competencias Selección e secuenciación de contidos Métodos, principios e estratexias didácticas Tarefas de ensinanza e organización de procesos de ensinanza-aprendizaxe Construcción e análise de recursos e materiais didácticos A avaliación do proceso de ensinanza-aprendizaxe
6. A programación na aula de Infantil	Programación por competencias e proxectos
7. O profesor de educación Infantil	Competencias e roles. Formación continuada e a o longo da vida

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	24	39
Traballo tutelado	7	15	22
Seminario	7	0	7
Aprendizaxe colaborativa	8	10	18
Aprendizaxe-servizo	3	3	6
Presentación	6	17	23
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Presentación	1	17	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte dos profesores dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión dos profesores. Pode estar vinculado ao seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante e en ocasións poderán ser realizadas colaborativamente con alumnos e profesores doutras facultades e universidades.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensinanza que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.
	Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Aprendizaxe-servizo	Posibilidade de realizar ApS

Presentación	Presentacións/exposicións do traballo titorizado realizado en grupo sobre as diferentes temáticas traballadas na aula.
--------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ó alumnado tamen se realizará a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Moovi: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.
Seminario	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ó alumnado tamen se realizará a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Moovi: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.
Presentación	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ó alumnado tamen se realizará a través de: -Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Moovi: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.
Aprendizaxe-servizo	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ao alumnado tamén se realizará a través de: - titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorización vía correo electrónico: para atender as incertezas e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Moovi: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Neste apartado tomaranse en consideración a participación nas actividades de clase. Resultado de aprendizaxe: coñecer e analizar as diferentes teorías e modelos curriculares e cuestionar criticamente as diversas tendencias e propostas da administración educativa e outras instancias.	40	A1 A2 A3 A4	B1 B3 B9 B10	C1 C11 C12 C13 C21 C24 C25 C26 C27 C28 C29 C31 C32 C33 C55 C59 C60	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D13 D14 D15
Exame de preguntas obxectivas	Neste apartado tomaranse en consideración os resultados na proba de tipo test e/ou de resposta breve que se realizará ao final de cuadrimestre. Resultado de aprendizaxe: analizar e comprender os diferentes modelos e concepcións do currículo de Educación Infantil.	40	A3	B12	C1 C13 C26 C27 C28 C29	D1 D3 D5 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15

Presentación	Neste apartado tomaranse en consideración a elaboración e presentación das tarefas de aula.	20	A2 A3 A4	C29	D1 D2 D3 D5 D6 D8 D9 D13 D14 D15
--------------	---	----	----------------	-----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia recoméndase asistir ás clases. Na convocatoria de xaneiro, o alumnado terá que superar a parte teórica e a parte práctica atendendo á avaliación tal como se indica nesta guía. Para superar a materia será necesario que o estudiantado aprobe tanto a parte teórica como a práctica. A puntuación final será a suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sempre que as dúas partes estean aprobadas.

O formato de exame será concretado polos profesores durante a primeira semana de clase.

É probable que se programe algunha actividade en coordinación con outras materias, de xeito que a súa avaliación será realizada polos profesores correspondentes. De ser así, comunicarase ao alumnado durante o primeiro mes de clase.

Aquel alumnado que por circunstancias xustificadas non poida asistir regularmente ás clases deberá comunicarllo ao profesorado durante o primeiro mes de clases. A avaliación para adoptar con este será a realización dunha proba teórico-práctica.

As competencias non adquiridas na convocatoria de xaneiro (1º período) poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Neste caso, manterase a nota das probas/actividades xa superadas ata esta segunda convocatoria.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo de alumnado na materia, polo que a información aquí contida ten carácter orientador e pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no espazo "datas exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Zabalza, M., **Didáctica de la Educación Infantil**, Narcea,

Antón, M., **Planificar la etapa 0-6.**, Graó,

Borghì, Q., **Educación en el 0-3**, Graó,

Bibliografía Complementaria

Willis, A. & Ricciuti, H., **Orientaciones para la escuela infantil de cero a dos años**, Morata,

Majem, T. y Ódena, J., **Descubrir jugando**, Octaedro,

Goldschmied, E. y Jackson, S., **La Educación Infantil de 0 a 3 años.**, Morata,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Outros comentarios

A proposta docente que se presenta pretende habituar aos estudantes ao manexo correcto do vocabulario e os conceptos propios do ámbito curricular. Non se trata, polo tanto, de memorizar definicións, nomes e datas senón de comprender con claridade o significado dos termos e nocións que servirán de material de traballo nesta e noutras materias do bloque.

Vivir a educación é moito máis que saber empregar unhas ferramentas técnicas. Os nenos e nenas pequenos precisan de mestres e mestras que saiban traballar cun estilo comprometido e alegre capaz de xerar neles ilusión por aprender cousas novas; que saiban irles abrindo camiños novos no seu desenvolvemento. É por iso que daremos moita importancia, a través da escritura, á forma en que cada estudante vive e sinte o mundo da infancia.

As clases desta materia contarán co apoio dos materiais que estarán disposición do alumnado na plataforma de teleformación MOOVI.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil**

Materia	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil			
Código	O05G110V01103			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Alonso Ferreiro, Almudena			
Profesorado	Alonso Ferreiro, Almudena Pato Rodríguez, Santiago Eduardo			
Correo-e	almalonso@uvigo.gal			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoedinfantil/titorias?ficha_profesor=143			
Descrición xeral	<p>Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ten un carácter instrumental porque traballa as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a busca, o tratamento, a organización e a representación da información. Neste senso, serve de apoio a outras materias do plano de estudos - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de cómo ensinar e cómo aprender na escola (etapa 0-6) dentro da sociedade actual. <p>Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar o papel do profesorado, do alumnado e dos elementos que configuran o acto didáctico, reflexionar sobre o proceso de ensino e aprendizaxe con tecnoloxía na educación infantil. Así coñecerás, entre outras cousas, novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar propostas didácticas que integren a tecnoloxía, que metodoloxías favorecen a integración destes recursos,... Por último, como mestra será necesario que sexas capaz de axudar aos nenos e nenas de 0-6 anos a desenvolverse neste entorno tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lles permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o ocio e o tempo de lecer, senón tamén para a súa formación como parte dunha cidadanía libre e responsable.</p> <p>Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia

B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

- Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativa que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TICs), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais en Educación Infantil.	A1	B1	C13	D1
	A2	B2	C14	D2
	A3	B3	C28	D3
	A4	B4	C29	D4
	A5	B5	C33	D5
		B6		D6
		B8		D7
		B9		D8
		B10		D9
		B11		D12
		B12		D13
				D14
				D15
			D16	
			D17	
			D21	
- Familiarizarse cos marcos legislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías na educación infantil	A5	B1	C25	D1
		B2	C29	D2
		B3	C33	D3
		B7		D4
		B9		D5
		B12		D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
			D14	
			D15	
			D16	
			D17	
			D21	
- Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	A3	B11	C25	D1
	A5		C41	D2
			C50	D3
			C57	D4
			C61	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
			D14	
			D15	
			D16	
			D17	
			D21	
- Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculthen ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional	A2	B3	C10	D1
	A4	B7	C29	D2
	A5	B9	C41	D3
		B10	C57	D4
		B11	C61	D5
		B12		D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
			D14	
			D15	
			D16	
			D17	
			D21	

- Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características do alumnado e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B7 B9 B10 B11	C25 C28 C29 C41	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
- Identificar puntos fortes e febles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.				D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
- Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.	A5	B3 B7 B9 B10 B11 B12	C41 C50 C57 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
- Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora axustándose ás necesidades de contornas específicas.	A4 A5	B11	C28 C41 C50 C57 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21

- Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipa como instrumentos básicos da formación como futuros docentes, e tomar conciencia de que o traballo é unha labor de equipa.	A2 A5	B4 B5	C29	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
--	----------	----------	-----	---

- Traballar autónomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	A5			D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
--	----	--	--	---

Contidos

Tema	
Tema 1: Recursos, novas tecnoloxías e tecnoloxías da información e comunicación na educación.	1.0. As TIC na sociedade da información 1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información 1.4. A integración das TIC en contextos educativos: - Factores que inflúen na súa integración - Perspectivas curriculares e modelos de integración das TIC - Proxectos europeos, nacionais e galegos de implantación das TIC nos centros
Tema 2: Emprego das principais ferramentas de internet.	2.0 Recursos web para a educación 2.1. Ferramentas de comunicación en educación 2.2. Aplicacións educativas da Web 2.0 2.3. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... 2.4. Novas posibilidades educativas e desafíos na rede: - Seguridade da infancia en Internet - Entornos virtuais de ensinanza-aprendizaxe - Traballo colaborativo con TIC - Realidade aumentada

Tema 3: Aplicación didáctica, organizativo-administrativa y de ocio de las nuevas tecnologías en la educación.

- 3.1. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas:
 - Lectura de imaxes. A imaxe dixital.
 - A televisión e a publicidade na aula.
 - Outros medios de comunicación de masas na aula
- 3.2. Utilización educativa do vídeo e do cine:
 - Funcións do vídeo na ensinanza
 - Metodoloxía, uso e explotación didáctica dos vídeos
 - Integración do cine en educación
- 3.3. Inclusión educativa con apoio das TIC:
 - As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións.
 - Criterios para a súa inclusión no curriculum.
 - Ventaxas e criterios para o uso das TIC na inclusión do alumnado.
- 3.4. Novos recursos TIC para os procesos de ensino- aprendizaxe:
 - Do libro de texto ao libro dixital
 - Metodoloxía de traballo coa pizarra dixital interactiva (PDI) na aula
 - Espazos TIC: aula de informática, ordenador na aula ou aprendizaxe ubicua
 - Videoxogos e gamificación para o ensino
- 3.5. A avaliación e a titoría a través das TIC :
 - O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguemento de aprendizaxes
 - A acción titoría mediada por TIC
- 3.6. m-learning (mobile learning) e o movemento BYOD (Bring Your Own Device) nos centros educativos.
- 3.7. Recursos multimedia para a educación:
 - Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos
 - Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo
 - Selección e avaliación de multimedias educativas
 - Deseño e elaboración de materiais didácticos multimedia
- 3.8. STEAM en Educación Infantil

PARTE PRÁCTICA

Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo en espazos especiais con equipamento especializado. As prácticas, que se concretarán na primeira semana de clase en función dos coñecementos previos dos alumnos e a dispoñibilidade de recursos, serán proxectos de traballo individuais ou en pequeno grupo e xirarán en col dos temas abordados na teoría, e ao redor dos seguintes eixos:

1. Ferramentas para o traballo colaborativo en rede.
2. Análise e selección de materiais e recursos educativos en formato dixital
3. Planificación e deseño de materiais e recursos educativos en formato dixital
4. Ferramentas para a titoría, xestión e organización do centro e aula.
5. Revista escolar
6. TV e radio escolar
7. Dispositivos móbiles na aula (tablets, smartphone, iPod...) e BYOD
8. Protección de datos e seguridade da infancia en Internet
9. Realidade aumentada
10. Libros electrónicos
11. Stop-motion
12. Mapas sonoros xeo-referenciados
13. Robótica en educación infantil
- 14 Calquera outro relacionado coa materia e previamente negociado coa profesora

O produto final será un E-PORTFOLIO que se elaborará ao longo do cuadrimestre e que deberá conter, entre outros, a colección ou recompilación en formato dixital de cada unha das tarefas e reflexións que cada alumno irá ensamblado, mantendo e coidando.

O resultado final da parte práctica será defendido oralmente ao final do cuadrimestre.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	1	5	6
Seminario	2	5	7
Prácticas con apoio das TIC	10	10	20

Aprendizaxe-servizo	0	5	5
Lección maxistral	16.5	0	16.5
Aprendizaxe colaborativa	15	15.5	30.5
Gamificación	1	0	1
Aprendizaxe baseado en proxectos	5	35	40
Cartafol/dossier	2	14	16
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma. A última práctica consistirá na exposición e defensa dos traballos desenvolvidos.
Aprendizaxe-servizo	O ApS (Aprendizaxe-Servizo) é unha metodoloxía de ensino e aprendizaxe grazas á cal o alumnado pon en práctica coñecementos e desenvolven habilidades e actitudes mediante un servizo á comunidade. Combina dous elementos: aprendizaxe a través da experiencia e o servizo á comunidade. A participación neste proxecto será voluntaria. Formará parte da avaliación da materia para quen participara no mesmo
Lección maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Gamificación	A aplicación de mecánicas propias dos xogos para as súas aplicacións nos procesos de aprendizaxe nun entorno lúdico que propicia a motivación, implicación e diversión.
Aprendizaxe baseado en proxectos	As prácticas con TIC derivarán na realización dun Proxecto Didáctico que será o produto final con relevancia social da ABP da parte práctica da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ó alumnado tamen se realizará a través de: -Tutorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. - Teleformación coa plataforma Fatic: para comunicados/avisos, entrega de documentos/materiais, envío de actividades/exercicios, etc.
Prácticas con apoio das TIC	Para profundizar ou aclarar cuestións de tipo práctico vencellados á materia.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os proxectos, realizados en equipos cooperativos, serán supervisados e titorizados ao longo de todo o proceso. Atendendo ás dúbidas que poidan xurdir, así como resolución de conflitos persoais ou contribución ao mellor traballo en equipo.

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	Realización de actividades de tipo teóricas.	15	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C10 C13 C14 C25 C28 C29 C33 C41 C50 C57 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
Prácticas con apoio das TIC	Producción das actividades prácticas de laboratorio. Proceso de elaboración colaborativo no que se inclúe o ApS	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C10 C13 C14 C25 C28 C29 C33 C41 C50 C57 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
Cartafol/dossier	Resultados das actividades prácticas de laboratorio en formato e-portfolio (reflexión). Inclúe a defensa e a exposición do produto final ABP.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C10 C13 C14 C25 C28 C29 C33 C41 C50 C57 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
Exame de preguntas obxectivas	Proba sobre os contidos da materia	25				

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2 puntos sobre 4, tendo o exame aprobado) e nas prácticas (3 puntos sobre 6). As competencias non adquiridas na convocatoria de xuño serán avaliadas na de xullo e, de no superarse, non se gardarán as notas para o curso seguinte.

(é dicir, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade NON serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose como aprobadas nese curso académico).

- Para ser calificados/as a través da avaliación continua requírese a asistencia do alumnado, ó menos, ó 80% das sesións prácticas e teóricas respetivamente. Outras situacións excepcionais que merezan un trato específico analizaranse no seu momento.

- As datas de realización do exame final-oficial, que realizará obrigatoriamente todo alumnado serán as que figuran no calendario de exames da Facultade.

- O lugar de publicación das cualificacións e da revisión será no taboleiro de anuncios do despacho do profesorado

responsable e/ou na Plataforma Moovi ou en calquera outro espazo dixital que se lle especifique. Se o alumno/a non o especifica durante a primeira semana de clase, enténdese que dá o seu permiso para que os seus datos (nome completo) aparezan nos listados de notas, tanto en Moovi como noutro espazo. A data de revisión será a publicada pola facultade ou no seu defecto polo profesorado.

- Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non as clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Na Web da Facultade pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado *datos exames*).

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (<https://fcce.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa>) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Raposo-Rivas, M.; Cebrián de la Serna, M., **Tecnoloxías para a formación de educadores en la sociedade del conocimiento**, Pirámide, 2020

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., **Procesos educativos con TIC en la sociedade del conocimiento**, Pirámide, 2011

Castañeda, L., Esteve, F. e Adell, J., **¿Por qué es necesario repensar la competencia docente para el mundo digital?**, 56, RED. Revista de Educación a Distancia, 2018

Alonso-Ferreiro e López-Gómez, S. (coords.), **Crear para aprender: STEAM**, 80, REvista Galega de Educación, 2021

Bibliografía Complementaria

Rodríguez Rodríguez, J; Area, M. e San Martín Alonso, Á. (coords.), **Infancia y transformación digital de la Educación**, Dykinson, 2024

Zuboff, S., **La era del capitalismo de la vigilancia**, Ediciones Paidós, 2020

hooks, b., **Enseñar a transgredir**, Capitán Swing Libros, 2021

Regueira, U. e Alonso-Ferreiro, A., **La competencia digital del alumnado de Educación Primaria desde la perspectiva de género: conocimientos, actitudes y prácticas**, 42, Estudios sobre Educación, 2022

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social

RECOMÉNDASE: 1) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais. Máis de 3 faltas supoñen a presentación obrigatoria do alumno/a ao exame práctico da materia. 3 ou menos faltas terán que recuperarse do modo acordado coa profesora. 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, un tratamento de textos, unha base de datos e un programa de presentacións), do correo electrónico e Internet. 3) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo. 4) Que o alumnado non asistente o comunique o antes posible para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van a seguir. 5) Emprego efectivo e ético da tecnoloxía móbil na aula.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos			
Código	O05G110V01104			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís			
Profesorado	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís			
Correo-e	juanluisrr@uvigo.es			
Web	http://			
Descrición xeral	Trátase dunha materia de carácter básico, situada no primeiro curso do grao de educación infantil. Facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos psicolóxicos (memoria, cognición, linguaxe, etc.) ao longo do período de 0 a 6 anos. Estes coñecementos son nucleares na formación de mestres/as que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento de nenos e nenas a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D15 Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	A3	B2 B3 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	A2 A3	B2 B3 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	A2 A3	B2 B3 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	A2 A3 A5	B2 B6	C1 C2 C4 C8 C21 C23 C24 C25 C26 C29 C30 C36	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15

Contidos

Tema	
Paradigmas e teorías do desenvolvemento humano.	Desenvolvemento psicolóxico. Estudo do desenvolvemento humano. Controversias conceptuais. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
Contextos e factores do desenvolvemento na idade infantil	Contextos e factores do desenvolvemento na idade infantil
Desenvolvemento físico e psicomotor dos 0 aos 6 anos.	Desenvolvemento prenatal e neonatal. Control do corpo e actividade psicomotriz. Esquema corporal. Lateralización. Desenvolvemento temperán da capacidade perceptiva.

Desenvolvemento comunicativo.	Inicios da comunicación e a interacción social. Comunicación preverbal. Intención comunicativa. Intersubxectividade. Significados e símbolos.
Desenvolvemento cognitivo e lingüístico entre os 0 e 6 anos.	Desenvolvemento da atención. Desenvolvemento da memoria e utilización de estratexias. Orixes da representación mental e sistemas de representación. Razoamento e utilización de regras. Desenvolvemento da linguaxe: fonolóxico morfosintáctico, semántico e pragmático. Comunicación, linguaxe e pensamento.
Desenvolvemento da personalidade e afectivo-emocional entre os 0 e 6 anos.	Temperamento e desenvolvemento da personalidade. Vocabulario básico/técnico elemental. A nosa orixe. Vínculo afectivo e apego. Desenvolvemento da emocións. Coidados básicos do corpo. Coñecemento dun mesmo: Autoconcepto e Autoestima. Identidade de xénero e roles. Abusos sexuais e como evitalos. Preguntas que adoitan realizar as e os menores.
Desenvolvemento social: interaccións e relacións sociais dos 0 aos 6 anos.	Coñecemento social e desenvolvemento de normas e valores. Relacións con iguais. Os irmáns. Interaccións sociais e xogo. Agresividade. Conduta prosocial. A parella, a familia e os vínculos familiares e a colaboración de todas as persoas nas actividades domésticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Debate	8	12	20
Lección maxistral	9	22	31
Traballo tutelado	10	40	50
Cartafol/dossier	4	10	14
Aprendizaxe colaborativa	8	8	16
Aprendizaxe-servizo	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Observación sistemática	4	0	4
Autoavaliación	4	4	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto co alumnado, así como a presentar a materia.
Debate	Actividades na que dúas ou máis grupos defenden posturas contrarias sobre un tema determinado.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia.
Traballo tutelado	Prácticas desvoltas nos grupos pequenos (C) guiadas polo docente.
Cartafol/dossier	Dossier do conxunto de tarefas realizadas na aula e rematadas en casa nos grupos B.
Aprendizaxe colaborativa	O estudante en grupos base traballará contidos teóricos e prácticos a través de diferentes estruturas cooperativas simples e complexas. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social.
Aprendizaxe-servizo	Existe a posibilidade de que os estudantes substitúan unha tarefa do Cartafol/dossier e Aprendizaxe colaborativa por unha proposta de Aprendizaxe Servizo (APS) [Educa na diversidade para transformar a sociedade] que terá unha duración de 6 horas e consiste nun traballo en equipo, guiados por un plan de traballo que concreta as actividades, as entregas e os prazos. As fase e actividades do traballo tutelado son catro: 1) revisión bibliográfica; 2º) deseño do produto que se pon ao servizo da comunidade. 3º) Verificación do produto. 4º) De exposición e presentación do produto. Este plan de traballo adaptase ao tema e poboación que se vai a estudar e coa que se vai a intervir.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas expostas.
Debate	Actividades na que dúas ou máis grupos defenden posturas contrarias sobre un tema determinado
Cartafol/dossier	Dossier do conxunto de tarefas realizadas na aula e rematadas en casa nos grupos B.
Aprendizaxe colaborativa	Realizarase unha valoración individual do traballo feito individualmente dentro do equipo base para propor as melloras correspondentes.
Aprendizaxe-servizo	Realizarase unha valoración individual do traballo feito individualmente dentro do equipo base para propor as melloras correspondentes do produto final.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
			A2	B2	C1	D1
Debate	Os alumnos discuten e achegan sobre un tema, previamente preparado mediante lectura	10	A2	B2	C1	D1
			A3	B3	C2	D2
			A5	B6	C4	D3
					C8	D6
					C21	D8
					C23	D9
					C24	D11
					C25	D12
					C26	D13
					C29	D15
Traballo tutelado	Presentación ao Grupo C do traballo que se está a realizar. Realización dun traballo en grupo, referidos á materia, cun compoñente básico de aplicación práctica. Exposición pública do mesmo. Valórase a presentación do traballo, tanto escrita como oral: o aspecto práctico do mesmo e o deseño con carácter científico.	25	A2	B2	C1	D1
			A3	B3	C2	D2
			A5	B6	C4	D3
					C8	D6
					C21	D8
					C23	D9
					C24	D11
					C25	D12
					C26	D13
					C29	D15
Cartafol/dossier	Cartafol subido a plataforma de teledocencia do conxunto de tarefas realizadas nos grupos B.	25	A2	B2	C1	D1
			A3	B3	C2	D2
			A5	B6	C4	D3
					C8	D6
					C21	D8
					C23	D9
					C24	D11
					C25	D12
					C26	D13
					C29	D15
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test de todos os contidos teóricos da materia	40	A2	B2	C1	D6
			A3	B6	C2	D13
			A5		C4	D15
					C23	
					C36	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta materia existen tres modalidades de avaliación: O alumnado debe comunicar a modalidade de avaliación pola que opta (continua ou global) nas dúas primeiras semanas do cuadrimestre.

Alumnado presencial da modalidade de Avaliación Continua: Para o alumnado que siga a avaliación Continua, os traballos serán obrigatorios e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (requírese unha asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos poderán ser entregados na aula ou subidos á plataforma (Moovi) segundo o calendario que sexa establecido. Para superar a materia será necesario que os alumnos obteñan polo menos o 50% da cualificación proposta para cada apartado, en cada proba ou actividade obxecto de avaliación. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial da modalidade Avaliación Global: No caso de que un alumno ou alumna opte por non seguir

a avaliación continua e o traballo en grupo supervisado polo profesorado, terá unha avaliación das competencias da materia nun exame final, na primeira convocatoria e nas seguintes, que incluirá: unha proba dos contidos teóricos da materia (40% da nota final); un ou varios traballos de materia (40% da nota), e unha proba dos contidos prácticos da disciplina (20%).

Alumnado non presencial da modalidade de Avaliación Continua: Só para o alumnado que por motivos xustificadas de forza maior non poda asistir as clase (motivos laborais, académicos, alumnado doutros cursos) poderá seguir a avaliación Continua a distancia coa finalidade de favorecer a conciliación. Os traballos serán entregados na aula virtual (Moovi) segundo o calendario que sexa establecido. Este alumnado terá que comunicar e xustificar esta modalidade ó docente nas dúas primeiras semanas de curso. Para superar a materia será necesario que os alumnos obteñan polo menos o 50% da cualificación proposta para cada apartado, en cada proba ou actividade obxecto de avaliación. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. Para aprobar a materia, o alumno deberá obter polo menos o 50% da cualificación establecida cada unha destas partes.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Todas as datas de exames oficiais pódense consultar na WEB da Facultade de Educación e Traballo Social, no apartado Datas Exames.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Berger, K.S., **Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia**, Editorial Médica Panamericana, 2016

Papalia, D., Olds, S.W. yFeldman, R.D., **Desarrollo humano**, McGraw-Hill Interamericana, 2012

Muñoz, A. (Coord.), **Psicología del desarrollo en la etapa de educación infantil**, Piramide, 2010

Bibliografía Complementaria

Palacios, J.; Marchesi, A. y Coll, C., **Desarrollo Psicológico y Educación Vol. 1**, Alianza editorial, 1999

Corral, A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva 1. Introducción al desarrollo**, UNED, 2001

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S., **Psicología del desarrollo desde el Nacimiento a la Primera Infancia**, McGraw-Hill, 2008

Perinat, A., **Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico**, Editorial UOC, 2003

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D., **Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar**, Pirámide, 2006

Delgado, B., **Psicología del Desarrollo. Desde la Infancia a la vejez**, McGraw-Hill, 2009

García Madruga, J.A.; Gutiérrez Martínez, F. y Carriedo López, N., **Psicología evolutiva II. Desarrollo cognitivo y lingüístico. Vol. 1**, UNED, 2002

Morrison, G.S., **Educación Infantil**, Pearson, 2005

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., **La familia como contexto de desarrollo humano**, Alianza, 2001

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coords.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Outros comentarios

Recoméndase:

A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

A asistencia continuada ás sesións de clase e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte do estudantado.

O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

Teranse en conta situacións persoais de non asistencia que deberán comunicarse nas dúas primeiras semanas do cuadrimestre para os efectos oportunos.

Empregarase como libro de referencia o de BERGER citado na bibliografía.

Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación Docente da Facultade de Educación e Traballo Social "Aprendizaxe Cooperativa" e da Aprendizaxe-Servizo (APS) "Educa na diversidade para transformar a sociedade".

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas baseadas en materiais de baixo impacto ambiental, en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á normativa que estableceza a UVigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	O05G110V01105			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Casado Neira, David			
Profesorado	Casado Neira, David			
Correo-e	dcneira@uvigo.gal			
Web	http://https://fcce.uvigo.es/gl/			
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse os aspectos sociais (nin pedagóxicos, nin didácticos) que inciden na educación primaria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema	
Conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	Teorías clásicas da socioloxía da educación. Socialización, educación, escolarización, instrución.
Socioloxía da familia e da infancia.	A infancia como categoría social. Infancia e escolarización. A familia contemporánea.
Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo, políticas educativas.	Demandas sociais da educación e reformas educativas.
Educación e cidadanía.	Xénero, multiculturalidade, discriminación, inclusión social, participación na vida política e económica...).
Culturas familiares e cultura escolar.	Reproducción cultural e factores sociais do rendemento escolar (clase, xénero...).
Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.	Escola, familia e comunidade.
Currículo oculto e socialización na aula.	Currículo oculto e socialización na aula e no centro.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	O centro educativo como escenario social.
Impacto e uso das tecnoloxías na educación.	Os media na educación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Seminario	8	8	16
Aprendizaxe colaborativa	13	42	55
Exame de preguntas obxectivas	2	34	36
Traballo	2	13	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.

Aprendizaxe colaborativa	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
--------------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Titoría en grupo
Aprendizaxe colaborativa	Traballos tutelados
Probas	Descrición
Traballo	Traballos e proxectos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Traballo previo de lectura de textos e valoración da participación na discusión común.	25	
Aprendizaxe colaborativa	Seguimento do traballo (aula e autónomo) a través de diferentes actividades individuais e/ou colectivas. Pode incluír avaliación entre pares e autoavaliación.	35	
Exame de preguntas obxectivas	Proba(s) sobre os contidos teóricos da materia.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

- O sistema de avaliación será de avaliación continua. O estudantado poderá optar a unha avaliación alternativa global. Ata 32 días tras o comezo do curso este deberá comunicar (vía correo electrónico) ao profesorado responsable da materia que opta por esta modalidade. Só poderá presentarse ao exame final o estudantado que opte pola avaliación global.
- Para aprobar a materia é imprescindible superar as tres probas/metodoloxías.
- As partes da materia superadas na 1º oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2º, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.
- As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'.
- En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).
- Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.
- Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
- O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (<https://fcce.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa>) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Enguita, M., **La escuela a examen**, Pirámide, 1999

Giner, S., Lamo de Espinosa, E., Torres, C. (eds.), **Diccionario de sociología**, Alianza Editorial, 1998

Macionis, J. J., Plummer, K., **Sociología**, Prentice Hall, 1999

Bibliografía Complementaria

Querrien, A., **Trabajos elementales sobre la escuela primaria**, La Piqueta, 1994

Gaitán Muñoz, L., **La nueva sociología de la infancia. Aportaciones de una mirada distinta**, 43(1), Política y Sociedad, 2006

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación: Lingua galega**

Materia	Comunicación: Lingua galega			
Código	O05G110V01201			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Iglesias Álvarez, Ana María			
Profesorado	Iglesias Álvarez, Ana María			
Correo-e	anaiglesias@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral A especialidade de Grao en Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade).

O futuro mestre de Educación Infantil deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade
D18	Liderado

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	D3 D11 D13 D14
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	D1 D2 D3 D11 D13 D15
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	D1 D3 D13 D17
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	D3 D15

Coñecer a gramática da lingua galega.	D1 D3 D12 D15
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	D3 D18
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	D1 D3 D7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	D3 D7 D11 D12 D15

Contidos

Tema	
Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal.
Léxico e Formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	13	21	34
Traballo tutelado	6	16	22
Actividades introdutorias	2	0	2
Presentación	2	10	12
Lección maxistral	16	35	51
Aprendizaxe colaborativa	10	15	25
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases realízanse actividades variadas, seguindo as dinámicas e estruturas da aprendizaxe cooperativa, nas cales se fomenta a resolución de tarefas en grupo.
Traballo tutelado	Traballárase en equipo na elaboración dun proxecto escrito e oral.
Actividades introdutorias	Presentación da materia: contidos, avaliación e metodoloxía docente. Presentación do cronograma de planificación do curso.
Presentación	Exposición oral dun tema por parte do alumnado.

Lección maxistral	Desenvolvemento práctico do programa da materia seguindo a metodoloxía cooperativa de traballo en equipos.
Aprendizaxe colaborativa	A metodoloxía segue as pautas da aprendizaxe cooperativa polo que o alumnado traballará en equipo para acadar os coñecementos previstos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos temas da materia, incidindo nas dificultades e nos erros máis comúns.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema acabado de tratar e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos enfoques: como se elabora un texto, as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder para transmitir unha información de forma precisa e clara, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Presentación dunha tarefa de expresión oral individual e realización dun test.	25	D1 D2 D3 D7 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18
Traballo tutelado	Dous proxectos tutelados en grupo, que deben ser presentado oralmente, ademais da súa entrega por escrito. Terase en conta a involucración e participación do alumno/a nos proxectos cooperativos.	30	D1 D2 D3 D7 D13 D15 D17
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita sobre os contidos da materia.	35	D1 D3 D7 D13 D15
Observación sistemática	Como parte da metodoloxía activa de aprendizaxe cooperativa, avaliarase a participación, asistencia e o traballo realizado nas actividades levadas a cabo na aula.	10	D1 D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen dous tipos de avaliación:

Modelo A (continua): O alumnado que asista regularmente a clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame final e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos do curso.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente a clase, ademais do exame, terá que realizar un traballo oral e outro escrito, sobre as temáticas acordadas co docente. Para facer media, no exame debe acadar como mínimo un 4 sobre 10.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames[.]'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. e Xove, X., **Gramática da lingua galega.**, Galaxia, 2001

ILG/RAG, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, ILG/RAG, 2004

Real Academia Galega, **Dicionario da lingua galega**, RAG, -

Bibliografía Complementaria

VV.AA., **Dicionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos**, Vigo, Xerais, 2007,

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II, III e IV**, A Nosa Terra, 2002-2006

Granxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., **Manual de lingua galega I e III**, Xerais, 2002

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., **Gramática galega**, Xerais, 1986

López Viñas, X., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, Baía Edicións, 2011

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social. A metodoloxía seguirá as pautas da aprendizaxe cooperativa, xa que logo, participar activamente nos traballos en equipo resulta indispensable.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Desenvolvemento motor**

Materia	Educación: Desenvolvemento motor			
Código	O05G110V01202			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Díaz Pereira, María del Pino			
Profesorado	Díaz Pereira, María del Pino			
Correo-e	pinod@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	As condutas motrices desempeñan un papel transcendental no desenvolvemento e aprendizaxe durante a primeira infancia. A importancia do estudo das características e evolución dos cambios que se producen na motricidade infantil é innegable, xa que coñecendo mellor como se aprende, podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.

C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 0 a 6 anos.	A1	B1	C1	D1
	A2	B10	C2	D2
	A5		C4	D15
			C15	D21
		C53		
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor.	A1	B1	C1	D2
	A2	B2	C21	D3
	A3	B3	C53	D5
	A4	B4		D6
		B5		D7
		B11		D8
				D9
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
			D17	
			D18	
			D20	
			D21	

Coñecer, empregar e interpretar os resultados dos diferentes instrumentos de medida e avaliación da aprendizaxe e o desenvolvemento motor.	A1	B1	C2	D1	
	A2	B8	C4	D2	
	A3	B12	C23	D3	
	A4		C24	D5	
			C25	D6	
			C26	D7	
			C36	D8	
			C44	D13	
				D15	
				D21	
	Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención persoalizada en función do nivel de competencia motora.	A1	B3	C21	D11
		A2	B5		D12
		A3	B9		D19
		A4			
	Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos/as.	A1	B3	C2	D2
A2		B4	C4	D3	
A3		B10	C15	D7	
A4		B11	C16	D8	
			C18	D12	
				D14	
				D17	
			D20		

Contidos

Tema

BLOQUE INTRODUTORIO. Desenvolvemento e aprendizaxe motora. Conceptos xerais e modelos explicativos.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O ser humano/neno como un todo integral 2. A conduta motora é ALGO MÁIS que o movemento observable, é un proceso. 3. A diversidade de tarefas motrices 4. Múltiplas capacidades subxacen ao movemento. 5. A conduta motora evoluciona desde os movementos reflexos, ata as habilidades motrices específicas. 6. Que factores ou procesos actúan nestes cambios? Desenvolvemento, maduración, crecemento, aprendizaxe 7. A aprendizaxe motora: como aprendemos e elementos implicados na aprendizaxe
---	--

BLOQUE I. Factores constitutivos da competencia motriz, concepto e desenvolvemento. Os primeiros movementos, control e conciencia corporal, esquema corporal, actividade tónico-postural, lateralidade, respiración, relaxación, senso-percepción, habilidades corporais e manipulativas.

1. AS CAPACIDADES PERCEPTIVO-MOTRICES. CONCEPTO E PAUTAS EVOLUTIVAS NA PRIMEIRA INFANCIA.

- 1.1. Percepción corporal. O esquema corporal
Factores que integran a dimensión da corporalidade
Trastornos psicomotores da concienciación corporal
- 1.2. Percepción espacial. Espacialidade.
Factores que integran percepción espacial
Trastornos relacionados coa percepción espacial
- 1.3 Percepción temporal.
Factores que integran a percepción temporal
Trastornos na percepción temporal

2. As CAPACIDADES COORDINATIVAS. CONCEPTO E PAUTAS EVOLUTIVAS NA PRIMEIRA INFANCIA.

- 2.1. Coordinación dinámica xeral
- 2.2. Coordinación segmentaria
- 2.3. Coordinación visomotora

3. CONCEPTO, CLASIFICACIÓN E PAUTAS EVOLUTIVAS DAS HABILIDADES MOTRICES

3.1 HABILIDADES MOTRICES CORPORAIS

- A marcha
- A carreira
- O salto
- O xiro

3.2. HABILIDADES MOTRICES MANIPULATIVAS

- Lanzamento
- Recepción
- Golpeo
- Patada

BLOQUE II. Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención

1. CONCEPTOS XERAIS SOBRE AVALIACIÓN MOTRIZ

- 1.1. Para que se avalía?
- 1.2. Cando se avalía?
- 1.3. Que se avalía?

2. PROBAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PSICOMOTRIZ PARA A ETAPA DE 0-6

- 2.1. Preschooler Gross Motor Quality Scale (PGMQ)
- 2.2. Escala de avaliación da psicomotricidade en idade Preescolar (EPP)
- 2.3. MABC-2
- 2.4. Protocolos para avaliar a preferencia lateral

3. ELABORACIÓN DO INFORME SOBRE DESENVOLVEMENTO MOTOR

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	4	10	14
Estudo previo	4	12	16
Presentación	4	10	14
Prácticas de laboratorio	20.5	24.5	45
Lección maxistral	14	21	35
Cartafol/dossier	4	20	24
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolverá exercicios de diferente índole (mapas conceptuais, estudo de casos, deseño follas observación...) vinculados ao marco conceptual desenvolvido na sesión maxistral.
Estudo previo	Trátanse de actividades dirixidas a motivar e tomar contacto de cara á iniciación a un bloque temático. Farase basicamente a través da lectura de artigos ou outros recursos bibliográficos.
Presentación	Exposición escrita e oral por parte do alumnado ante o docente e compañeiros dun tema relacionado cun problema o situación abordado nas prácticas de laboratorio.

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas coa finalidade de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse no laboratorio de avaliación motora ou ben na aula de educación física.
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais da materia. A metodoloxía será participativa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo previo	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Prácticas de laboratorio	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Presentación	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)
Cartafol/dossier	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio da docente, ben durante as horas presenciais, ben durante o horario de tutorías (consultar web facultade)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Presentación	Exposición e defensa dun deseño de intervención interdisciplinar para estimular o desenvolvemento motor na etapa de Educación Infantil. O tópico de partida será unha obra de literatura infantil.	30	B1 B2 B3 B4 B5 B9 B11	C1 C2 C4 C15 C21 C23 C24 C25 C26 C36 C44 C53	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Cartafol/dossier	Elaboración de informes de prácticas de avaliación de desenvolvemento motor.	30	B2 B3 B11	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C23 C24 C25 C26 C36 C44	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D15 D17 D21
Exame de preguntas obxectivas	A proba de avaliación consistirá nun exame escrito que recollerá cuestións teóricas e prácticas relacionadas cos bloques de contidos que conforman a materia. Poderá ser tipo test ou preguntas de natureza aberta a desenvolver.	40	B1 B8 B9 B10 B12	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C24 C44 C53	D1 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA (PARA ALUMNOS QUE ASISTEN ao 80% DE CLASES TEÓRICAS E PRÁCTICAS)

Para optar por este sistema de avaliación é imprescindible asistencia ao 80% das prácticas .

PROBA OBXETIVA	PORTAFOLIOS	INTERVENCIÓN
40% (4 puntos)	30% (3 puntos)	30% (3 puntos)

Para superar a materia en necesario alcanzar o 50% en cada apartado obxecto de avaliación.

SISTEMA DE AVALIACIÓN PARA ALUMNADO QUE NON ASISTEN A CLASES TEÓRICAS E PRÁCTICAS

Para alumnado non asistente ou que non alcanzan o 80% de asistencia, a avaliación de competencias teórica

AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS TEÓRICAS 40% A avaliación para alumnado non asistente realizarase mediante exame escrito que contén preguntas de desenvolvemento e preguntas tipos test.	AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS PRÁCTICAS 60% A avaliación para alumnado non asistente realizarase mediante dous procedementos: entrega de dossier de prácticas e exame escrito. En Moovi poderá atoparse unha descrición detallada de todas as prácticas a desenvolver ao longo do curso.
--	--

As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán superarse na convocatoria de xullo. As competencias superadas mantéñense.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

É importante a participación nas primeiras sesións da materia para comprender o proceso do seu desenvolvemento. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma Moovi a disposición dos alumnos/as.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Grandá, J., & Alemany, **Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Una perspectiva educativa**, Paidós Educación Física, 2002

Perez, L., Hernandez, F., Marín, M., & Sicília, A, **Control y aprendizaje motor.**, Editorial Síntesis, 1999

Francisco Ruiz, J. & García Montes, M.E., **Desarrollo de la motricidad a través del juego: materiales convencionales y no convencionales como recursos metodológicos**, Gymnos, 2001

Henderson, S. E., Sugden, D. A., & Barnett, A. L., **MABC-2: Batería de evaluación del movimiento para niños-2**, PsychCorp, 2012

Mayolas, M. C., **Un nuevo test de valoración de la lateralidad para los profesionales de la educación física.**

Apunts. Educación Física y Deportes, 71, 14-22., Nº 71, 14-22, Apunts. Educación Física y Deportes, 2003

Bruininks, R. H., **Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency, (BOT-2)**, Pearson Assessment, 2005

Bibliografía Complementaria

Fernández, E., Gardoqui, M.L. y Sánchez, F., **Evaluación de las habilidades motrices básicas**, Inde Publicaciones, 2007

Sun, S. H., Zhu, Y. C., Shih, C. L., Lin, C. H., & Wu, S. K., **Development and initial validation of the preschooler gross motor quality scale**, nº 31(6), 1187-1196, Research in developmental disabilities, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/O05G110V01503

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

1. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social.

2. Asistir ao primeiro día de clase resultaráche moi beneficioso para comprender os obxectivos xerais da materia e a súa dinámica organizativa. Na primeira sesión da materia achegarase unha visión de conxunto e anticiparase as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
 3. Será especialmente importante acudir ás titorías das profesoras, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade MOOVI. Nela poderás atopar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.
 4. Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)
 5. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo, ábreche as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIE encontrarás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes encontrar na nosa Universidade.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Organización do centro escolar**

Materia	Educación: Organización do centro escolar			
Código	O05G110V01203			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Pato Rodríguez, Santiago Eduardo			
Profesorado	Pato Rodríguez, Santiago Eduardo			
Correo-e	santiago.pato@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliografías para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir teñas que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral do estudantado.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
2. Coñecer a lexislación que regula as escolas de educación infantil e a súa estrutura e os modelos de organización do espazo en educación primaria.	A3		C27 C31 C64	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D21
3. Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	A3 A5	B1 B2 B9 B10 B11	C20 C21 C59	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D21
4. Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	A2 A5	B1 B2	C20 C21 C29 C66	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D16 D18

5. Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo.	A1	B1 B2	C21 C31 C59	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D17 D22
6. Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna co fin de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo na aula e no espazo de xogo identificando as peculiaridades do período de 0-3 anos e de 3-6 anos.	A1	B1 B2	C21 C29 C59	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D17 D18 D20
7. Ter unha imaxe realista de se mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	A2	B1 B2	C32 C59 C66	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D13 D15 D20 D21
8. Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e os procesos de ensino aprendizaxe nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	A1	B1 B2	C27 C31 C66	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D13 D21
9. Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos en función de diferentes modelos didácticos e das características e necesidades do alumnado.	A1	B1 B2	C20 C21 C31	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D15 D16 D17 D20

10. Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en educación infantil e aplicalas na aula.	A1	B1	C12 C21 C27 C30 C31 C66	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D13 D19 D20 D21
11. Participar na definición de proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de control de calidade.	A1	B1 B2	C8 C20 C21 C26 C30 C31 C32	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1. A organización escolar. 1.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas de xestión pedagóxica e administrativas. 1.3. O centro e a comunidade educativa.
2. SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1. A estrutura do sistema escolar: características e niveis.
3. SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1. Autonomía institucional. 3.2. Formulacións institucionais.
4- SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1. A estrutura organizativa 4.2. Organización dos recursos humanos. 4.3. Organización dos recursos materiais. 4.4. A organización dos recursos funcionais.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.-A participación nos centros educativos. 5.2.-O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.-O conflito nas organizacións educativas.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	6.1.-A dirección nas organizacións educativas. 6.2.-Os proxectos de dirección. 6.3.-Da dirección ao liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/ DESENVOLVEMENTO ORGANIZATIVO	7.1.-Avaliación de centros. 7.2.-Análise de experiencias de organización. 7.3.-Referencia de modelos e elementos. estudados a centros de educación infantil.
8.- ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.-Análise de experiencias de organización. 8.2.-Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación infantil.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRACTICUM	9.1.-Achegas da organización escolar ao Practicum.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Seminario	10	20	30
Seminario	12	8	20

Traballo tutelado	12	24	36
Lección maxistral	14	42	56
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Seminario	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundizar os contidos da materia. Farán actividades prácticas que complementen os contidos da materia.
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	Nos traballos de aula os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor.
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Se atenderán las dudas planteadas en cada sesión.
Seminario	Nos grupos pequenos cada quince días
Traballo tutelado	Atenderanse as dúbidas presentadas en cada sesión.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Levaranse a cabo actividades e traballos nos que se profundice sobre aspectos teóricos e prácticos dos contidos da materia.	30	A1 B1 C8 D1 A2 B2 C12 D2 A3 B9 C20 D3 A5 B10 C21 D4 B11 C26 D5 C27 D6 C29 D7 C30 D8 C31 D9 C32 D11 C59 D12 C64 D13 C66 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Traballo tutelado	Na avaliación dos traballos e proxectos de aula poderanse ter en conta os seguintes criterios: 1º.- Aspectos formais 2º.- Calidade de/os traballos 3º.- Exposición oral, se é o caso e resposta ás preguntas plantexadas.	30	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B9 B10 B11	C8 C12 C20 C21 C26 C27 C29 C30 C31 C32 C59 C64 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B9 B10 B11	C8 C12 C20 C21 C26 C27 C29 C30 C31 C32 C59 C64 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dúas compoñentes:

1. A/s puntuación/s obtidas pola asistencia aos grupos GG, GM y GT y os traballos realizados nos GT poden supoñer ata un 60% da cualificación.
2. A cualificación obtida no EXAME DE PREGUNTAS OBXECTIVAS (proba final), que no seu conxunto supón como máximo un 40% da mesma. É necesario obter unha nota mínima de 3.8 sobre 10 para poder superar a materia.

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. Ver convocatorias de exames na páxina web da facultade.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerando, polo tanto, como aprobadas ese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Zabalza Beraza, M. A., **LA CALIDAD DE LA EDUCACIÓN INFANTIL**, Narcea, 2005

García Rodríguez, Mª L., **ORGANIZACIÓN INFANTIL**, Escuela Española, 1996

Selmi, L. y Turrina, A., **LA ESCUELA INFANTIL A LOS TRES AÑOS**, Morata/MEC, 1999

Selmi, L. y Turrina, A., **LA ESCUELA INFANTIL A LOS CUATRO AÑOS**, Morata/MEC, 1999

Selmi, L. y Turrina, A., **LA ESCUELA INFANTIL A LOS CINCO AÑOS**, Morata/MEC, 1999

Zabalza Beraza, M. A. (Dir), **A EDUCACIÓN INFANTIL EN GALICIA**, Consellería de Educación y Ordenación Universitari, 1998

Santos Guerra, M. A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., **LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS MODELOS**, FUNDEC, 2001

Bibliografía Complementaria

Pérez Gómez, A. I., **LA CULTURA ESCOLAR EN LA SOCIEDAD NEOLIBERAL**, 2^a 1999, Morata, 1998

Cid Sabucedo, A., **MACRO-ORGANIZACIÓN ESCOLAR. EL SISTEMA EDUCATIVO, ESTRUCTURA Y CARACTERÍSTICAS**, Departamento de Didáctica y Organización Escolar, 1996

González González, M^a. T. (Coordinadora), **ORGANIZACIÓN Y GESTIÓN DE CENTROS ESCOLARES**, Pearson Prentice Hall, 2003

Lorenzo Delgado, M., **ORGANIZACIÓN ESCOLAR. LA CONSTRUCCIÓN DE LA ESCUELA COMO ECOSISTEMA**, Ediciones Pedagógicas, 1996

Cid Sabucedo, A., **LOS PROYECTOS DE DIRECCIÓN**, Auria, 2000

Cid Sabucedo, A., **EL CLIMA ECOLAR**, Tórculo, 2002

Gimeno Sacristan, J., **EL VALOR DEL TIEMPO EN EDUCACIÓN**, Morata, 2008

Gimeno Sacristan, J., **EL SISTEMA EDUCATIVO. UNA MIRADA CRÍTICA**, WOLTERS KLUWER EDUCACION, 2004

Grau Rubio, C., **EDUCACIÓN ESPECIAL. DE LA INTEGRACIÓN ESCOLAR A LA ESCUELA INCLUSIVA**, Promolibro, 1998

Gaher Thurler, M. y Maulini, O., **LA ORGANIZACIÓN DEL TRABAJO ESCOLAR: UNA OPORTUNIDAD PARA REPENSAR LA ESCUELA**, Graó, 2010

Cid Sabucedo, A., **PRACTICUM I: PRÁCTICAS DE OBSERVACIÓN Y DE INVESTIGACIÓN. APLICACIÓN SOBRE EL CONTEXTO DONDE SE REALIZA LA ENSEÑANZA**, Copytema, 1996

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Bases pedagógicas da educación especial/O05G110V01909

Prácticas externas: Practicum/O05G110V01981

Aspectos didácticos e organizativos da educación especial/O05G110V01908

Educación: Tutoría e orientación coa familia/O05G110V01303

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Outros comentarios

Tendo en conta que os contidos desta materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates, decisións, desde os ámbitos político, administrativo, económico e social sería conveniente para poder estar ao día a lectura de, entre outras, as revistas Comunidade Escolar (<http://comunidad-escolar.pntic.mec.es/854/portada.html>) e Participación Educativa (http://www.educacion.es/cescs/revista/presentacion_revista.htm), así como dalgún xornal.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación**

Materia	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación			
Código	O05G110V01204			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinador/a	Fernández González, María Reyes			
Profesorado	Fernández González, María Reyes			
Correo-e	ofoe-to@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Como materia de formación básica, Teoría e Institucións contemporáneas da Educación, ten como finalidade introducir ao/á futuro/a graduado/a no universo educativo a través da análise da educación como práctica cultural presente en todas as sociedades e estreitamente relacionada con cuestións sociais, económicas e políticas. Persegue que este/esta coñeza e valore, nunha perspectiva crítica, o concepto de educación, os seus procesos, axentes e institucións, xunto coa súa evolución histórica e o proceso de configuración do sistema educativo. Busca igualmente unha comprensión histórica, contextual e crítica do fenómeno educativo, que oriente finalmente a súa praxe profesional nunha perspectiva reflexiva e transformadora. Tamén se analizan os aspectos básicos do desenvolvemento histórico da educación en España e en Galicia, prestando especial atención á Educación Infantil, e ao proceso de configuración da profesión docente nesta etapa educativa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil			
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.			
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudiantado.			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.			
C3	Coñecer os fundamentos de atención temperá.			
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico			
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.			
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.			

- C12 Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C14 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral do estudantado.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Liderado
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Analiza, comprende e avalia a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan distintas teorías contemporáneas da educación	A1	B1	C1	D1
	A2	B3	C3	D2
	A3	B4	C10	D3
	A4	B5	C12	D5
		B9	C13	D6
		B12	C14	D7
			C19	D8
			C21	D9
			C22	D11
			C23	D12
			C24	D13
			C25	D14
			C26	D15
			C27	D16
			C28	D17
			C29	D18
			C32	D19
			C41	D21
			C59	
			C60	
		C62		
		C66		
Analiza a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos.	A1	B1	C1	D1
	A2	B5	C3	D2
	A3	B9	C5	D3
		B11	C13	D5
		B12	C14	D6
			C27	D7
			C28	D8
			C41	D9
			C62	D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
			D17	
			D18	
			D19	
			D21	
Desenvolve un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	A1	B1	C1	D1
	A3	B5	C6	D2
		B11	C13	D3
		B12	C14	D5
			C23	D6
			C24	D7
			C25	D8
			C26	D9
			C27	D11
			C30	D12
			C31	D13
			C44	D14
			C59	D15
			C60	D16
		C62	D17	
		C63	D18	
		C64	D19	
			D21	

Valora a acción educativa do mestre na educación infantil como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagoxicamente a súa intervención

A1 B1 C1 D1
 A2 B5 C13 D2
 A3 B7 C14 D3
 B9 C19 D5
 B12 C20 D6
 C28 D7
 C29 D8
 C61 D9
 D11
 D12
 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19
 D21

Contidos

Tema	
I. CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN	Concepto de educación. Dimensións da educación. Pares da educación. O universo educativo. Educación en valores.
II. O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	Saber pedagóxico e coñecemento científico. A pedagogía como ciencia e disciplina. O coñecemento da educación e as ciencias da educación. Achegas para a praxe educativa.
III. AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	Relacións familia, escola e comunidade. A profesión docente e o proceso de comunicación. Do centro escolar á cidade educadora. Movements e institucións educativas.
IV. TEORÍAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS	Antecedentes e inicio da modernidade pedagóxica. A escola nova. Teorías socialistas. Teorías antiautoritarias. Teorías personalistas. Teorías críticas coa institución escolar. A teoría educativa no inicio do século XXI.
V. HISTORIA DA EDUCACIÓN INFANTIL	Nacemento e desenvolvemento dos sistemas educativos. Evolución da normativa educativa en España e Galicia. A escola infantil na súa historia e no momento actual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	35	65
Traballo tutelado	10	35	45
Resolución de problemas de forma autónoma	10	15	25
Exame de preguntas obxectivas	1.5	6	7.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	1.5	6	7.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte das persoas responsables da docencia dos contidos da materia e das bases teóricas e directrices do traballo a desenvolver polo estudantado.
Traballo tutelado	Serán realizados de xeito individual ou en pequenos grupos na aula principalmente e mediante o uso das TICs, debates, visitas, reunións con profesionais... Consistirán na aplicación práctica de diferentes aspectos que constitúen os contidos da materia. Recibirán unha supervisión (tutela) continua por parte do profesorado.
Resolución de problemas de forma autónoma	Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado coas temáticas traballadas dentro dos contidos. Así mesmo, abordarase o emprego das TICs e especificamente a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementar á información e os contidos que se desenvolvan nas clases.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais o alumnado ten a posibilidade de presentar as súas dúbidas no desenvolvemento de cada unha das sesións. Así mesmo, realizarase atención personalizada a demanda nas horas de tutoría individualizada que constan na web da facultade, preferentemente previa cita.

Traballo tutelado	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas. Así mesmo, realizarase atención personalizada a demanda nas horas de tutoría individualizada que constan na web da facultade, preferentemente previa cita.
Resolución de problemas de forma autónoma	Orientacións específicas a cada estudante ou grupo de traballo para o desenvolvemento das tarefas encomendadas. Así mesmo, realizarase atención personalizada a demanda nas horas de tutoría individualizada que constan na web da facultade, preferentemente previa cita.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Asistencia, polo menos a un 40% para non ser considerado/a estudante non asistente, e participación activa nas actividades de aula. Cada traballo terá os seus criterios específicos de avaliación que serán explicados na aula e subidos a Moovi.	20	A1 A2 A3 A4 B7 B9 B11 B12	B1 B3 B4 B5 C10 C12 C13 C14	C1 C3 C5 C6	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9
					C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25 C26 C27 C28 C29 C30 C31 C32 C41 C44 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C66	D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Resolución de problemas de forma autónoma	O persoal docente proporá traballos sobre contidos específicos que aporten actualidade/reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Trátase, mediante o traballo persoal e reflexivo, de afondar nos eidos da labor educativa que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro. Cada traballo terá os seus criterios específicos de avaliación que serán explicados na aula e subidos a Moovi.	20	A1 A2 A3 A4	B4 B7 B11	C5 C6 C13 C19 C23 C25 C29 C44 C62 C66	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Exame de preguntas obxectivas	Proba A. Proba formada por un conxunto de preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O alumnado selecciona una resposta entre un número limitado de posibilidades	40	A1 A2	B1 B9 B12	C1 C14 C19 C26 C31 C44	D1 D3 D7 D9 D13 D21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba B. Proba que incluíra unha única pregunta aberta sobre un tema. O alumnado debera desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	20	A1 B1 C1 D1 A2 B9 C14 D3 B12 C19 D7 C26 D9 C31 D13 C44 D21
---------------------------------------	--	----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

A **cualificación final** da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha calificación positiva. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá una cualificación final de SUSPENSO.

De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. No caso de superar algunha das partes da materia conservarase a cualificación para o mesmo curso académico, debendo superar unicamente as probas nas que non se obtivera a cualificación mínima esixida. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso.

O **alumnado non asistente** debe comunicar esta condición ao profesorado ao inicio do cuadrimestre. A súa avaliación consistirá nun exame escrito final de toda a materia e a entrega duns traballos sobre temáticas específicas presentes nos contidos.

Será considerado alumnado non asistente aquel que non asista polo menos ao 40% das sesións presenciais (horas A, B e C). En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o **alumnado adscrito ao programa PIUNE-PAT**.

As datas dos exames, así como as aulas onde se celebren, pódense consultar na web da Facultade no espazo 'datas exames'.

O emprego de **ferramentas de IA** nas actividades de avaliación desta materia deberán axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios - Facultade de Educación e Traballo Social) e a Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Carreño, M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Síntesis, 2000
 Colom, A. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 2005
 Negrín, O. & Vergara, J., **Teorías e institucións contemporáneas de Educación**, Ramón Areces, 2005
 Pozo Andrés, Mª M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Biblioteca Nueva, 2009
 Saramona, J., **Teoría de la Educación. Reflexión y normativa pedagógica**, Ariel, 2008

Bibliografía Complementaria

- Aldecoa, J., **Historia de una maestra**, Anagrama, 1990
 Bowen, J., **Historia de la educación occidental. El occidente moderno, tomo III**, Herder, 1992
 Colom Cañellas, A., & Núñez Cubero, L., **Teoría de la educación**, Síntesis, 2005
 Costa Rico, Antón, **Historia da educación e da cultura en Galicia**, Xerais, 2004
 Escolano Benito, Agustín, **La educación en la España contemporánea**, Biblioteca Nueva, 2002
 Negrín, O. & Vergara, J., **Antología de textos de Teorías e Instituciones Contemporáneas de Educación**, Ramón Areces, 2005
 Sanchidrián, C., & Ruíz Berrio, J. (coords.), **Historia y perspectiva actual de la educación infantil**, Graó, 2010
 Suárez Díaz, R., **La educación**, Trillas, 2005
 Suárez,, M.; Cid, X. M., & Benso, C., **Memoria da escola**, Xerais, 2006
 Trilla, J. (coord.), **El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI**, Graó, 2001
 VV. AA., **La educación en el siglo XXI: los retos del futuro inmediato**, Graó, 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G110V01105
 Ética e deontoloxía profesional/O05G110V01902
 Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104
 Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil			
Código	O05G110V01205			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís			
Profesorado	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís Sueiro Domínguez, Encarnación			
Correo-e	juanluisrr@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución axeitados.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.

C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as características dos estudantes de infantil así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	A1	B2 B6 B7	C4 C6 C19	
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2	B2 B3 B6	C1 C4 C7 C9 C10 C19 C22	D6 D12
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade dos estudantes de infantil.	A1	B2 B4 B5 B10	C1 C4 C9 C22	D7 D11
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 0-6 no contexto familiar, social e escolar.	A1 A2	B2 B6 B7 B10	C1 C4 C6 C19	D1 D6 D12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade infantil.	A3 A4	B7	C36	D1 D6
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de infantil.	A2	B4	C5 C6 C9 C19	D7 D12 D16
Promover o traballo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	A4	B5 B10	C6 C8 C21 C29	D8 D9 D15
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	A4 A5	B5	C6 C8 C21 C29	D8 D9 D15 D16
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación.	A2 A3 A5	B7	C36	D1 D6 D13
Crear e manter lazos de comunicación coa familia para incidir eficazmente no proceso educativo.	A4	B10	C10	D3 D11
Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B3	C21	D1 D15 D16

Deseñar e materializar espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade.	A2	B3	C6 C8 C9 C19 C22	D2 D12 D16
Promover no grupo a aceptación de normas e o respecto aos demais.	A2	B4 B5	C5 C6 C9	D7 D11
Coñecer, deseñar e aplicar técnicas para identificar disfuncións na aprendizaxe.	A3 A4	B3 B6	C1 C4 C7 C9 C10 C22	D1 D6 D8 D16
Coñecer e deseñar situacións de aprendizaxe susceptibles de optimizar: o desenvolvemento de aspectos perceptivo-motrices; a linguaxe oral receptiva e expresiva; unha autoestima positiva e equilibrio emocional.	A2 A3	B2 B3 B4 B6 B7	C1 C4 C6 C7 C19 C22 C29	D1 D2 D7 D12 D16

Contidos

Tema	
1.Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar.	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotsky. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativo de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
2. Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade infantil.	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
3.Procesos de aprendizaxe na idade infantil.	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
4.Procesos afectivos e motivación académica na idade infantil.	Autoconcepto: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.
5.Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación infantil.	Estilos de ensino e efectividade docente. Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
6.Contexto familiar.TICs e aprendizaxe na etapa infantil.	O uso das TICs e a aprendizaxe escolar. O uso das TICs e a instrución.
7. Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación.	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	6	15	21
Traballo tutelado	11	29	40
Debate	10	25	35
Aprendizaxe colaborativa	8	8	16
Aprendizaxe-servizo	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	9	11
Cartafol/dossier	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas de forma autónoma	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Traballo tutelado	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor
Debate	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida.
Aprendizaxe colaborativa	O estudante en grupos base traballará contidos teóricos e prácticos a través de diferentes estruturas cooperativas simples e complexas. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social.
Aprendizaxe-servizo	Existe a posibilidade de que os estudantes substitúan unha tarefa do Cartafol/dossier e Aprendizaxe colaborativa por unha proposta de Aprendizaxe Servizo (APS) [Educa na diversidade para transformar a sociedade] que terá unha duración de 6 horas e consiste nun traballo en equipo, guiados por un plan de traballo que concreta as actividades, as entregas e os prazos. As fase e actividades do traballo tutelado son catro: 1) revisión bibliográfica; 2º) deseño do produto que se pon ao servizo da comunidade. 3º) Verificación do produto. 4º) De exposición e presentación do produto. Este plan de traballo adaptase ao tema e poboación que se vai a estudar e coa que se vai a intervir.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención individualizada ao alumnado nas horas de tutoría
Aprendizaxe colaborativa	Realizarase unha valoración individual do traballo feito individualmente dentro do equipo base para propor as melloras correspondentes.
Aprendizaxe-servizo	Realizarase unha valoración individual do traballo feito individualmente dentro do equipo base para propor as melloras correspondentes do produto final.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	O estudante presenta no grupo pequeno oralmente, e logo ao profesor por escrito, exercicios adaptados ao alumnado de educación infantil, elaborados a partir das lecturas propostas polo profesor.	25	A1 A2 A3 A4	B4 B5 C9 C10 C19 C22	C5 C6 C1 C4	D8 D11 D12
Debate	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida, pode ser de forma oral ou escrita nos grupos de teoría (A).	10	A1 A3 A4	B2 B6 B7	C1 C4	D1 D2
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	A2 A3 A4	B2 B6 B7	C1 C4 C6 C8 C19 C36	D1 D2 D6

Cartafol/dossier	O estudante presenta, oralmente no grupo pequeno, e por escrito ao profesor, evidencias de cal foi o seu traballo con relación aos contidos da materia e a súa participación nos traballos de grupo.	25	A1	B2	C1	D1
			A2	B3	C4	D2
			A3	B4	C5	D3
			A4	B5	C6	D6
			A5	B6	C7	D7
				B7	C8	D8
				B10	C9	D9
					C10	D11
					C19	D12
					C21	D13
					C22	D15
					C29	D16
					C36	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta materia existen tres modalidades de avaliación: O alumnado debe comunicar a modalidade de avaliación pola que opta (continua ou global) nas dúas primeiras semanas do cuadrimestre.

Alumnado presencial da modalidade de Avaliación Continua: Para o alumnado que siga a avaliación Continua, os traballos serán obrigatorios e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (requírese unha asistencia regular de polo menos o 80% das sesións). Os traballos poderán ser entregados na aula ou subidos á plataforma (Moovi) segundo o calendario que sexa establecido. Para superar a materia será necesario que os alumnos obteñan polo menos o 50% da cualificación proposta para cada apartado, en cada proba ou actividade obxecto de avaliación. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial da modalidade Avaliación Global: No caso de que un alumno ou alumna opte por non seguir a avaliación continua e o traballo en grupo supervisado polo profesorado, terá unha avaliación das competencias da materia nun exame final, na primeira convocatoria e nas seguintes, que incluírá: unha proba dos contidos teóricos da materia (40% da nota final); un ou varios traballos de materia (40% da nota), e unha proba dos contidos prácticos da disciplina (20%).

Alumnado non presencial da modalidade de Avaliación Continua: Só para o alumnado que por motivos xustificadas de forza maior non poda asistir as clase (motivos laborais, académicos, alumnado doutros cursos) poderá seguir a avaliación Continua a distancia coa finalidade de favorecer a conciliación. Os traballos serán entregados na aula virtual (Moovi) segundo o calendario que sexa establecido. Este alumnado terá que comunicar e xustificar esta modalidade ó docente nas dúas primeiras semanas de curso.

Para superar a materia será necesario que os alumnos obteñan polo menos o 50% da cualificación proposta para cada apartado, en cada proba ou actividade obxecto de avaliación. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Para aprobar a materia, o alumno deberá obter polo menos o 50% da cualificación establecida cada unha destas partes. Todas as datas de exames oficiais pódense consultar na WEB da Facultade de Educación e Traballo Social, no apartado Datas Exames.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT). As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datos exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación Escolar**, 2ª ed, Alianza Editoria, 2001

Feldman, J.R., **Autoestima ¿cómo desarrollarla?. Juegos, actividades, recursos, experiencias creativas.**, Narcea, 2000

Baque, M., **600 juegos previos a la lecto-escritura**, CEAC, 2001

González-Piñeda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación.**, Pirámide, 2002

Bibliografía Complementaria

Alonso, J., **Motivar para el aprendizaje**, Edebé, 1997

Arranz, E. (coord.), **Familia y desarrollo psicológico**, Pearsons Prentice Hall, 2004

Beltrán, J., **Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje.**, Síntesis, 1993

Beltrán, J. e Bueno, J.A., **Psicología de la Educación**, Boixareu Universitaria, 1995

Beltrán, J., Moraleda, M., Alcañiz, E., G. Calleja, F. e Santiuste, V., **Psicología de la educación**, Eudema, 1995

Bueno, J.A. e Castanedo, C. (Coord.), **Psicología de la educación aplicada (2ª ed.)**, CCS, 2001

Coll, C (Coord.), **Psicología de la Educación**, Ediuoc, 1998

Coll, C., Palacios, J. e Marchesi, A. (comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación**, 8ª impresión, Alianza, 1994

González, E. e Bueno, J.A. (Coord.), **Psicología de la Educación y del Desarrollo en la Edad Escolar**, CCS, 2004

- González-Herrero, M.E., López, O. e Prieto, M.D., **Psicología de la Educación**, Universidad de Murcia. ICE, 2003
- González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. e Soler, E (Coord.), **Estrategias de aprendizaje**, Pirámide, 2002
- Del Barrio, M.V., **Emociones Infantiles. Evolución, evaluación y prevención**, Pirámide, 2002
- Elias, M.J., Tobias S.E. e Friedlander B.S., **Educación con inteligencia emocional**, Plaza y Janés, 1999
- Lantieri, L., **Inteligencia emocional infantil y juvenil. Ejercicios para cultivar la fortaleza interior en niños y jóvenes**, Santillana, 2009
- Martín, C., **Psicología del desarrollo y de la educación en la edad escolar**, Librería pedagógica, 1999
- Mayer, R.E., **Psicología de la Educación: Vol.II. Enseñar para un aprendizaje significativo**, Pearson Prentice Hall, 2004
- Moraleda, M. (coordl), **Psicología en la Escuela Infantil**, Eudeme, 1992
- Pozo, J.I., **Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje**, Alianza, 1996
- Puente Carracedo, H., **Autoestima e aprendizaxe -unha aportación a través do debuxo**, Ir Indo Edicións, 1997
- Puente Carracedo, H., **A autoestima no ensino -unha resposta práctica ó fracaso escolar**, Nosa Terra, 2003
- Sampascual, G., **Psicología de la Educación**, UNED, 2001
- Santrock, J.W., **Psicología de la Educación**, McGraw-Hill, 2002
- Sastre Vilarrasa, G. e Moreno Marimon, M., **Resolución de conflictos y aprendizaje emocional**, Gedisa Editorial, 2002
- Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. e Oja, S.H., **Psicología de la Educación**, 6ª edic., McGraw-Hill, 1996
- Trianes, M.V. e Gallardo, J.A. (coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004
- González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicología: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperada/O05G110V01304

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Recoméndase:

A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

A asistencia continuada ás sesións de clase e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte do estudantado.

O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

Teranse en conta situacións persoais de non asistencia que deberán comunicarse nas dúas primeiras semanas do cuadrimestre para os efectos oportunos.

Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación Docente da Facultade de Educación e Traballo Social "Aprendizaxe Cooperativa" e da Aprendizaxe-Servizo (APS) "Educa na diversidade para transformar a sociedade".

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas baseadas en materiais de baixo impacto ambiental, en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios - Facultade de Educación e Traballo Social) e á normativa que establece a UVigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Materia	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Código	O05G110V01301			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Boan Fernández, Francisco			
Profesorado	Boan Fernández, Francisco Vázquez Dorrio, Angel Manuel			
Correo-e	pacoboan@uvigo.es			
Web				
Descrición	Formacion inicial dos futuros mestres de Educación Infantil en educación para a saúde xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.

C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Coñecer os principios básicos do desenvolvemento e dos comportamento saudables.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D4
	A3	B3		D6
	A4	B4		D13
	A5	B5		D14
		B8		D15
2. Identificar no alumnado trastornos relacionados coa saúde: alimentación, desenvolvemento psicomotor, a atención, a percepción auditiva e visual, o sono, etc.	A1	B1	C16	D1
	A2	B8		D12
	A3			D14
	A4			D15
	A5			
3. Colaborar cos profesionais especializados en temas de saúde infantil.	A1	B1	C17	D2
	A2	B2		D3
	A3	B3		D7
	A4	B5		D8
	A5	B6		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D13
		B12		D14
				D15
				D16
				D18
				D19
				D20
4. Detectar e valorar carencias afectivas e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	A1	B1	C18	D12
	A2	B8		D14
	A3	B10		D15
	A4			
	A5			

5. Saber deseñar, elaborar e avaliar actividades e recursos didácticos para temáticas relacionadas coa saúde do alumnado.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D5
	A5	B5		D6
		B7		D8
		B8		D13
		B9		D14
		B10		D15
		B11		D16
		B12		D17
				D21
6. Saber avaliar programacións realizadas tendo en conta as directrices establecidas por la lexislación vixente para a etapa educativa de infantil.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D5
	A5	B5		D6
		B7		D8
		B8		D9
		B9		D11
		B10		D13
		B11		D14
		B12		D15
				D16
		D21		

Contidos

Tema

1. Concepto de saúde	Evolución histórica do concepto de saúde. Elementos que configuran o actual concepto de saúde. Factores condicionantes da saúde.
2. Aproximación ao concepto de Educación para a saúde (EpS).	Modelos en EpS. Promoción da saúde. Estratexias didácticas para promover a EpS na escola.
3. Alimentación e consumo	Alimentación e nutrición. Compoñentes dos alimentos. Novos alimentos. Dieta equilibrada. Problemas asociados a unha mala alimentación. Hábitos alimentarios. Alimentación e consumo.
4. Educación afectivo-sexual	Sexualidade e as súas funcións. Identidade sexual. Sexo-xénero. Orientación sexual. Condutas sexuais.
5. Orientacións sobre o consumo de drogas	Alcohol e tabaco. Outras drogas.
6. Outros temas relacionados coa saúde	Hixiene e saúde, contaminantes e a saúde, accidentes infantís.
7. Desenvolvemento da EpS na escola.	Recursos. Actividade. Técnicas de avaliación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	10	30
Traballo tutelado	22	26	48
Seminario	10	22	32
Traballo tutelado	0	40	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clases maxistras dialogadas sobre temas de fundamentación teórica. As exposicións teóricas realizadas serán en modo presentación PowerPoint. Estas teñen por finalidade, presentar ao alumnado unha información organizada e estruturada en forma de cadros e esquemas de sínteses. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo introduciranse elementos de motivación que inviten ao alumnado á participación, ao debate razoado e xeren un ambiente de aprendizaxe dinámica e aberta. Para que isto suceda, incorporaranse paralelamente os seguintes recursos e estratexias didácticas: exploración das ideas ou coñecementos previos dos estudantes, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballo tutelado	O principal obxectivo será iniciar ao alumnado no desenvolvemento de determinadas habilidades, capacidades e destrezas para traballar a Educación para a saúde nas aulas de Educación Infantil.
Seminario	Sesións presenciais que o alumno en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Por outra banda realizarase un proxecto de indagación de APS - Aprendizaxe servizo.

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
-------------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O/a estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	Sesións presenciais que o alumnado en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Valorarase a participación activa nas clases. Tamén se fará unha proba tipo test	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C15 C16 C17 C18	D1 D3
Traballo tutelado	Valorarase a participación activa nas diferentes sesións prácticas programadas na materia. Cartafol/dossier de documentos elaborados polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D20 D21
Seminario	Valoración do desenvolvemento de actividades sobre Educación para a saúde e do proceso de aprendizaxe. O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D20 D21

Traballo tutelado	Traballos e proxectos: O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos.	40	A1	B1	C15	D1
			A2	B2	C16	D2
			A3	B3	C17	D3
			A4	B4	C18	D4
			A5	B5		D5
				B6		D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Datas exames: As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo exames.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrírase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Xunta de Galicia, **Decreto 330/ 2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.**, Xunta de Galicia, 2014

MEC, **La educación para la salud (pp 81-118) en MEC Infantil. Temas transversales.**, MEC, 1992

Costa Cabanillas, M., **Educación para la salud : guía práctica para promover estilos de vida saludables**, Pirámide, D.L., 2008

Dapía Conde, **Educación para a saúde como reto do século XXI, orientacións para a súa avaliación.**, Servicio de publicacións da Universidade de Vigo., 2000

Bibliografía Complementaria

Molina, M.C. e Fortuna, M., **Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención**, Alertes Psicopedagogía, 2003

Salas, C., **Educación para la salud**, Prentice Hall, 2008

Salvador Llivina, T. e Suelves Joanxich, J.M., **Ganar salud en la escuela: guía para conseguirlo.**, Ministerio de Sanidad y Política Social: Secretarí, 2009

Serrano González, M.I., **La Educación para la salud del siglo XXI : comunicación y salud**, Díaz de Santos, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse ás circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade**

Materia	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Código	O05G110V01302			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Doval Ruiz, María Isabel			
Profesorado	Doval Ruiz, María Isabel			
Correo-e	mdoval@uvigo.es			
Web	http://https://fcce.uvigo.es/es/docencia/profesorado/maria-isabel-doval-ruiz/			
Descrición xeral	<p>A materia Escola Inclusiva e Atención á Diversidade constitúe unha materia de Formación Básica enmarcada no segundo curso do Plan de Estudos do Grao en Educación Infantil. Esta materia resulta especialmente relevante para a formación do futuro docente, xa que nela analízanse e desenvólvense tendencias e achegas actuais que permiten un achegamento aos coñecementos fundamentais dunha escola para todos, considerando diversas situacións de diversidade. Así, a principal aprendizaxe que se pretende promover a través desta materia é a relativa á natureza e os problemas que afectan á educación cando se enfronta a contextos educativos heteroxéneos na etapa de Educación Infantil.</p> <p>De acordo coa situación actual do sistema educativo, requírense profesionais cualificados que, ademais de contar cun coñecemento xeral sobre o deseño e a planificación do ensino, as características do proceso de ensino-aprendizaxe etc., sexan capaces de realizar os devanditos deseños tendo en conta a diversidade do alumnado presente nos centros educativos e nas aulas. Tamén é necesario que coñezan as distintas situacións educativas de nenos e nenas que presentan dificultades de aprendizaxe e de atención, coa fin de identificar e aplicar os recursos e metodoloxías máis adecuadas, que ofrezan as mellores oportunidades de educación e inclusión escolar.</p> <p>Materia do programa English Friendly. O alumnado internacional poderá solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) titorías en inglés, e c) realización de probas e avaliacións en inglés.</p> <p>Materia do programa Portugués Amigável. O alumnado internacional poderá solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en lingua(s) estranxeira(s), b) titorías en lingua(s) estranxeira(s), e c) realización de probas e avaliacións en lingua(s) estranxeira(s).</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.

C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estructurar e promover a aprendizaxe autónoma do alumnado á luz dos obxectivos e contidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2	B11		D1 D2 D9 D12
Respectar as diferencias culturais e personais do alumnado e demais membros da comunidade educativa.		B2	C19	D2 D7 D9 D14
Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2		C21 C61	D9 D12 D13 D16
Experimentar un clima de relación positivo e de respecto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersonais de natureza diversa, como modelo de relación que logo poidan aplicar a súa práctica profesional		B3 B11	C10 C21	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16
Dinamizar co alumnado a construción participada de regras de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersonais de natureza diversa.		B11	C19	D2 D7 D9 D17
Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	A2	B3	C21 C22 C61	D1 D2 D7 D9 D17
Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e ás diferentes características do alumnado.		B3	C21 C30	D2 D9
Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, á liberdade, á experimentación, á imitación, á aceptación de normas e de límites.		B11	C19	D1 D2 D14 D16
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, a traballo cooperativo e o esforzo individual.		B11	C10	D12 D16 D19
Saber informar aos outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre/a na atención ás necesidades educativas especiais.			C8 C21 C23	D1 D12 D14

Contidos

Tema	
1. A escola inclusiva: a escola de cada un.	- Os procesos de Exclusión e Inclusión no ámbito social - Respostas escolares ante a diversidade - A educación inclusiva : perspectiva internacional
2. Concepto de atención á diversidade	Perspectivas ao redor da atención á diversidade. Atención Individual vs Atención Personalizada

3. A atención á diversidade no sistema educativo	A atención á diversidade no sistema educativo: perspectiva histórica A atención á diversidade no sistema educativo: comunidades autónomas A atención á diversidade en Galicia
4. Tratamento e prevención das dificultades de aprendizaxe e da atención	- Dificultades de aprendizaxe ou dificultades de ensino - Enfoque bio-médico e enfoque social - Resposta educativa ante as dificultades de aprendizaxe
5. Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos	- Programas educativos centrados na comunidade - Programas educativos centrados na escola - Programas educativos centrados na aula
6. Diagnóstico e avaliación para a atención a diversidade	- Diferenzas entre avaliación e diagnóstico - A identificación de necesidades educativas - Modelos de asesoramento e apoio.
7. Medidas de atención á diversidade	- Medidas de atención á diversidade xerais - Medidas de atención á diversidade específicas
8. Adaptacións curriculares	- O modelo de adaptación curricular a exame - Tipos de adaptacións segundo a normativa - O curriculum para todos
9. Integración Escolar	Da integración escolar á Inclusión

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	30	40
Presentación	10	10	20
Resolución de problemas	22	30	52
Traballo tutelado	8.5	25.5	34
Cartafol/dossier	1	2	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado dalgúns contidos referidos á materia ou produto dun traballo. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas propostos de forma cooperativa polo profesorado reflexionando e interpretando os coñecementos da materia e desenvolvendo solucións adecuadas. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun traballo ou proxecto por parte do estudante baixo as directrices e supervisión do profesor. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, Tics, redacción...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Realizarase en titorías individuais e/ou grupais sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	Realizarase en titorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.
Resolución de problemas	Apoio e orientación aos estudantes co obxecto de resolver as súas dúbidas, tanto individualmente como grupalmente na aula ou en titorías.
Probos	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Atenderase a través de titorías as cuestións ou dúbidas que poida presentar o alumnado previamente ao exame.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas con solucións adecuadas	30	A2	B2 B3 B11	C8 C10 C19 C21 C22 C23 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as. Presentación. O alumnado poderá convalidar o traballo titorizado da materia por un máximo de 30 horas de participación en actividades organizadas polo centro educativo, sempre que ditas actividades estean relacionadas cos contidos da materia e contén con acordo previo da profesora responsable. A participación deberá acreditarse mediante evidencias documentais (certificados, xustificantes de asistencia, informes, etc.). Esta opción ten como finalidade fomentar a implicación directa do alumnado na FETS e promover unha formación práctica e comprometida.	30	A2	B2 B3 B11	C8 C10 C19 C21 C22 C23 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Exame de preguntas obxectivas	Probas obxectivas, de preguntas curtas e unha pregunta-tema a responder entre varias, con base nos contidos fundamentais da materia	40	A2	B3	C10 C19 C21 C61	D1 D7 D12 D13 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios para superar a materia 1ª convocatoria:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas tres modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, neste curso académico. De non aprobar nesta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas nela. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

Datas exames:

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo exames.

Outras observacións:

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se levarán a cabo co alumnado da materia, concebíndose con certa flexibilidade; en consecuencia, pode requirir algunha rectificación promovida polo grupo de destinatarios real ou pola relevancia de situacións sobrevindas. Así mesmo, achegaráselle ao alumnado información complementaria ou pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta asignatura enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade do entorno e das persoas. Partindo do referido, esta asignatura promoverá prácticas educativas baseadas en materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ainscow, M., **Necesidades especiales en el aula. Guía para la formación del profesorado**, Narcea, 2015

Arnaiz, P. y Escarbajal, A., **Aulas abiertas a la inclusión**, Dykinson, 2021

Echeíta G. y Serrano, G., **Educación Inclusiva. El sueño de una noche de verano**, Octaedro, 2019

Rodríguez, M. P., **Educación Inclusiva, ¿Es posible desde la Educación Especial?**, 9(2), 2016

Save the Children (Solla, C.), **Guía de Buenas Prácticas en Educación Inclusiva**, Save the Children. Ministerio de Asuntos Exteriores, 2013

Simón, C., Giné, C. y Echeita, G., **Escuela, familia y comunidad: Construyendo alianzas para promover la inclusión**, 10(1), 25-42, 2016

Bibliografía Complementaria

Agencia Europea para el Desarrollo de la Educación del Alumnado con NEE, **Formación del Profesorado para la Educación Inclusiva en Europa**, 2011

Ainscow, M., **Desarrollo de escuelas inclusivas: Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares**, Narcea, 2001

Castillo-Briceño, C., **Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo**, 39(2), 123-152, 2015

Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., **Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España**, 70(1), 79-96, 2015

Echeíta, G., **Inclusión y Exclusión Educativa. Voz y Quebranto**, 6(2), 9-18, 2008

Feijoo, C. R., y García, A. H., **La educación inclusiva, ¿un bien necesario o una asignatura pendiente?**, 16, 251-277, 2016

Gallego, J. L.; Rodríguez, A., **El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva**, Vol. 48, Nº 1, 2014

Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., **Buenas prácticas en educación inclusiva**, 34(1), 31-50, 2016

Instituto de Derechos Humanos "Bartolomé de las Casas", Universidad Carlos II, **La Educación Inclusiva en España**, Nº 29, 2011

Kyriazopoulou, M. y Weber, H., **Desarrollo de indicadores sobre educación inclusiva en Europa**, European Agency for Development in Special Needs Ed, 2009

Lozano, J. Cerezo, M.C. y Alcaraz, S., **Plan de Atención a la Diversidad**, Alianza Editorial., 2015

Ministerio de Educación, **Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas**, 2011

Moya, E. C., Moya, J. M., & El Homrani, M., **El aula inclusiva. Condiciones didáctica y organizativas**, 8(3), 2015

Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva**, 327, 11-30, Revista de Educación, 2002

Pedreira, M. y González Fontao, M. P., **El aprendizaje cooperativo en un centro de primaria: una experiencia inclusiva**, Nº 24, págs. 259-272, 2014

Rodríguez, M. y Arroyo, M.J., **Las TIC al servicio de la inclusión educativa**, Review-Number 25, June, 2014

Rojas, G. A. S., **De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa**, 3(1), 2016

Save the Children (Solla, C.), **Diagnóstico del Estado de la Educación Inclusiva en los Centros Educativos de la Comunidad de Madrid**, Save the Children, 2012

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Outros comentarios

Recoméndase: 1) Asistencia continuada a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos/das docentes. 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet. 3) Actitude favorable e receptiva para a aprendizaxe. 4) Convén certo dominio de recursos informáticos (internet, tratamento de textos, programa de presentación, ...) e adecuado uso da biblioteca (saber realizar procuras de información bibliográfica, bases de datos, etc.).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

É recomendable participar nos cursos de formación ofrecido polo servizo da biblioteca da Universidade, participar en cursos, seminarios e conferencias sobre os contidos da materia e sobre tecnoloxías de apoio á diversidade, desenvolver sesións indagativas con estas novas tecnoloxías a nivel persoal (a través de ensaio e erro), coa axuda de compañeiros/as do mesmo curso e titulación ou de outros cursos e carreiras afíns, de persoas próximas ou do/a docente.

As actividades de grupo B e C están deseñadas para o traballo autónomo. As C para ser realizadas, na súa meriende parte, e sei as circunstancias o permiten, fora da aula.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Titoría e orientación coa familia**

Materia	Educación: Titoría e orientación coa familia			
Código	O05G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández del Río, Ana Belén			
Profesorado	Fernández del Río, Ana Belén			
Correo-e	afdel.rio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A materia Titoría e Orientación coa Familia, está integrada no módulo de Formación Básica. Impártese no 1º cuatrimestre do 2º curso, correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil.</p> <p>Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante (futuro docente) ao tratar de situar os procesos de orientación e titoría no quefacer educativo diario, así como establecer plans de acción titorial partindo dun planeamento educativo inclusivo e altamente personalizado en colaboración coa familia.</p> <p>Cumpre un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo ao ser considerada esta materia como unha peza básica que aglutina os diferentes actos docentes e trata de contribuír á mellora da calidade do ensino.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións

D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	A1		C10 C11 C14	D1 D12 D19
2. Coñecer e desempeñar a función titorial e orientadora en relación coa educación familiar no período de 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida ao seu grupo de alumnado.	A2	B10	C11 C24	D2 D8 D16 D17 D21
3. Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	A4	B10	C1 C10	D3 D8 D18
4. Relacionar a educación co medio e cooperar coas familias e a comunidade	A3		C1 C40 C66	D11 D16 D19
5. Deseñar estratexias de apoio as familias para evitar problemáticas de desarraigo e abandono escolar	A5		C11	D7 D8 D12 D17
6. Mostrar habilidades sociais para entender as familias e facerse entender por elas.		B10	C10	D11 D12 D17
7. Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas polas familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.			C40 C66	D6 D9 D12
8. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar con respecto aos cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais, a multiculturalidade e interculturalidad, discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostible.	A3		C13	D1 D7 D12 D13
9. Promover a integración da familia e a comunidade aos programas de educación especial.				D6 D8 D12
10. Abordar e resolver problemas de disciplina na aula e conflitos na familia promovendo o traballo cooperativo e o traballo e o esforzo individuais.		B4	C32 C60	D1 D7 D8 D9 D15

Contidos

Tema	
1. Orientación e titoría no marco normativo actual.	1.1. Marco conceptual e relación entre titoría e orientación educativa. 1.2. Titor/a, titoría e orientación na lexislación española. 1.3. A orientación na Educación Infantil.
2. A acción titorial: organización e planificación.	2.1. Acción titorial: organización e planificación. 2.1.1. Programación da acción titorial. 2.1.2. Proposta de plan de acción titorial.
3. Técnicas e instrumentos para a acción titorial e a orientación educativa.	3.1. A observación. 3.2. A entrevista. 3.3. O cuestionario. 3.4. Análise de documentos materiais. 3.5. Outras técnicas e instrumentos.

4. Titoría e orientación familiar.

4.1. O período de adaptación.

4.2. O titor/a ante as necesidades específicas de apoio educativo.

4.3. Colaboración bidireccional familia-escola.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	8	30	38
Traballo tutelado	5	25	30
Presentación	10	5	15
Resolución de problemas	26	35	61
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Cartafol/dossier	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun traballo ou proxecto por parte do/a estudante de forma cooperativa baixo as directrices e supervisión do docente. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Presentación	Exposición por parte do alumnado dalgúns contidos referidos á materia ou produto dun traballo.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas propostos polo profesorado reflexionando e interpretando os coñecementos da materia e desenvolvendo solucións adecuadas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Apoio e orientación en traballos de aula que se realizará en titorías individuais e/ou grupais.
Lección maxistral	Prestarase atención adecuada aos estudantes ao obxecto de resolver as súas dúbidas tanto en relación á organización como ao propio contido da materia.
Resolución de problemas	Apoio e orientación aos estudantes ao obxecto de resolver as súas dúbidas, tanto individualmente como grupalmente na aula ou en titorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Atenderase a través de titorías as cuestións ou dúbidas que poida presentar o alumnado previamente ao exame.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
	Descrición		A3	B4	C1	D1	
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	40	A4	B10	C11 C13 C32 C40	D2 D3 D7 D9 D12 D13 D16 D17	

Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas con solucións adecuadas.	30	A1 A2	B4 B10	C1 C10 C13 C24 C32 C60	D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D17 D18 D21
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test con base nos contidos fundamentais da materia.	30	A1 A3 A5	B10	C1 C11 C14 C24 C60 C66	D1 D2 D6 D7 D8 D12 D13 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación que se propón é unha avaliación multicriterio, é dicir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que se levan a cabo (coñecementos teóricos, prácticos, traballos, exame, etc.) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a.

Criterios para superar a materia:

MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA/ALUMNADO ASISTENTE:

- As probas de avaliación continua, tanto presenciais como telemáticas, realizaranse sempre dentro do horario asignado ás aulas lectivas da materia.
- Enténdese por alumnado asistente aquel que segue con regularidade as clases (mínimo un 80%).
- Os grupos colaborativos terán os mesmos compoñentes para todas as actividades grupais e formaranse de entre o alumnado asistente en grupos de 5 alumnos/as nos grupos B, e de 3 alumnos/as nos grupos C; os membros de cada grupo deben elixir un portavoz que debe ser o único encargado/a de subir a actividade á plataforma Moovi sen esquecer indicar os datos de todos os integrantes do grupo.
- Para superar a materia será preciso alcanzar como mínimo o 50% da puntuación en cada un dos dous subapartados (50% da parte práctica e 50% da parte teórica). É dicir: son criterios sumativos entre si e nunca poderán sumarse se nalgún deles non se obtén o mínimo establecido.

Parte práctica (subapartados):

30% Resolución de problemas (é necesario obter 1.5 para poder sumar un máximo de 3)

40% Traballo tutelado (é necesario obter 2 para poder sumar un máximo de 4)

Parte teórica:

30% Exame (é necesario obter 1.5 para poder sumar un máximo de 3)

MODALIDADE DE AVALIACIÓN GLOBAL/ALUMNADO NON ASISTENTE:

- A elección da modalidade de avaliación global suporá a renuncia á avaliación continua. O alumnado non asistente deberá contactar ao comezo de curso co docente da materia vía e-mail optando por una evaluación global. Aquel alumnado que non cumpra o requisito de asistencia mínima (en torno ao 80% das clases teórico-prácticas) pasará a ser considerado alumnado non asistente, optando por unha avaliación global.
- As probas de avaliación global realízanse sempre na data oficial do exame para cada oportunidade de avaliación dentro do período de probas oficiais no marcado calendario académico de cada curso.
- Enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%).
- Este alumnado fará todos os traballos de maneira individual e a data de entrega será a mesma que para o alumnado presencial.

- A avaliación deste alumnado farase de igual maneira que a do alumnado presencial.

- Para superar a materia será preciso alcanzar como mínimo o 50% da puntuación en cada un dos subapartados (50% parte práctica e o 50% da parte teórica). É dicir: son criterios sumativos entre si e nunca poderán sumarse se nalgún deles non se alcanza o mínimo establecido.

Parte práctica (subapartados):

30% Resolución de problemas (é necesario obter 1.5 para poder sumar un máximo de 3)

40% Traballo tutelado (é necesario obter 2 para poder sumar un máximo de 4)

Parte teórica:

30% Exame (é necesario obter 1.5 para poder sumar un máximo de 3)

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade.

Outras observacións:

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa **PIUNE (PAT)**.

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados da aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico en Moovi que informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, B., Fernández, A.P, González, A.M., **Orientación familiar y acción tutorial**, Sanz y Torres, 2023

Parejo, J.L. Pinto, J.M., **La orientación y tutoría escolar con familias: teoría y práctica**, UOC, 2015

Cury, A., **Padres brillantes, maestros fascinantes. No hay jóvenes difíciles sino una educación inadecuada**, Planeta, 2013

Martín,X. y otros, **Tutoría. Técnicas, recursos y actividades**, Alianza Editorial, 2008

Bibliografía Complementaria

Álvarez González, M. y Bisquerra Alzina, R. (Coords.), **Orientación educativa. Modelos, áreas, estrategias y recursos**, WK Educación, 2012

Bisquerra, R. (coord.), **Educación emocional: propuestas para educadores y familias**, Desclée de Brouwer, 2011

Cano González, R, **Orientación y tutoría con el alumnado y la familia**, Biblioteca Nueva, 2016

Cassà-López, E., **La educación emocional en la Educación Infantil y Primaria**, Ediciones Universidad de San Jorge, 2016

Castillo, A.R. Redondo S., Torres González, J.A. y Polanco González, L., **Acción tutorial en los Centros Educativos. Formación y Práctica**, UNED, 2003

Castro Santisteban, M, **¿Cómo diseñar e implementar una Escuela de Padres? Manual práctico**, PsicoEditores, 2007

Comellas, M. J., **Familia y escuela: compartir la educación**, Graó, 2008

Contreras, F J., **Debate sobre el concepto de familia**, CEU Edición, 2013

Duarte, S. R., Vasconcelos, P. V., Asencio, E. N., & Martínez, A. M. M., **Orientación educativa: fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas**, Ministerio de Educación, 2012

González, R., **Valores en familia: orientación, tutoría y escuela de padres en Educación Infantil, Primaria y ESO**, CCS, 2010

González Falcón, I., **Integración socio-educativa de los padres y madres inmigrantes en losCentros**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Hue, 2009

López Urquizar, N. y Solá Martínez, T., **Orientación escolar y tutoría**, Grupo Editorial Universitario, 2005

Martínez, R., Rodríguez, B., y Gimeno, J., **Áreas de cooperación entre los centros docentes y las familias. Estudio de caso.**, 2010

Martínez González, M. de C.; Álvarez González, B. y Fernández, A.P., **Orientación Familiar: Contextos, evolución e intervención**, Sanz y Torres, 2009

Martínez González, Mª de C., **Orientación educativa y tutoría**, Sanz y Torres, 2007

M.E.C.(Inst. Sup. de Form. del Prof.), **La acción tutorial: su concepción y su práctica**, MEC-Subdirección General de Información y Publicación, 2006

Mollá, N, y Longás, J., **La escuela orientadora: La acción desde una perspectiva institucional.**, Narcea Ediciones, 2009

Mendez, L., **La tutoría en Educación Infantil.**, WK Educación, 2007

Monje, M.C., **Tutoría y orientación educativas: nuevas orientaciones**, WK Educación, 2009

Navaridas, F., & Raya, E., **Indicadores de participación de los padres en el sistema educativo: un nuevo enfoque para la calidad educativa**, 2012

Riart, J. (coord.), **Manual de Tutoría y Orientación en la Diversidad**, Pirámide, 2007

Ruz Martín, I., **Diseño y elaboración de materiales informatizados en el ámbito de la orientación educativa y la tutoría**, 2010

Simón, C. Giné, C. y Echeita, G., **Escuela, familia y comunidad: construyendo alianzas para promover la inclusión**, 2016

Torrego, J.C., **8 ideas clave. La tutoría en los centros educativos**, Graó, 2014

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Outros comentarios

É conveniente certo dominio da informática en canto/relación ao manexo de aplicacións de carácter xeral (tratamento de textos, internet, programa de presentación, ...). Por outra banda os estudantes tamén deben ter coñecementos mínimos do uso da biblioteca (saber realizar buscas de información bibliográfica, bases de datos etc.).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá**

Materia	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá			
Código	O05G110V01304			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do/a Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas coa detección, prevención e intervención temperá en dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.			
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova no estudantado.			
C3	Coñecer os fundamentos de atención temperá.			
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.			
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten			
D7	Resolución de problemas			
D9	Traballo en equipo			
D15	Aprendizaxe autónoma			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	A1 A2 A4	B6	C4	D7
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantil. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	A1 A2	B8	C3 C4	D15
Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1 A2	B11	C8	D7

Actuar como orientador/a de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada alumno/a e co conxunto das familias	A1 A2 A4	B10	C8	D7
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos no alumnado	A1 A2 A3	B11	C3	D9 D15

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá	Contextualización. O novo modelo da atención temperá. Áreas diagnósticas. Trastornos específicos
Ámbitos da intervención temperá	Aspectos previos. Características. Obxectivos. Destinatarios. Niveis de intervención.
Procedementos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá	Conceptos xerais. Avaliación do TDAH. Avaliación da Discapacidade motora. Avaliación do Trastorno do Espectro Autista. Avaliación da Discapacidade Intelectual. Avaliación da discapacidade sensorial. Avaliación dos trastornos da linguaxe.
Procedementos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	Conceptos xerais. Intervención no TDAH. Intervención na Discapacidade motora. Intervención no Trastorno do Espectro Autista. Intervención na Discapacidade Intelectual. Intervención na Discapacidade sensorial. Intervención nos trastornos da linguaxe.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	0	22
Traballo tutelado	8	7	15
Aprendizaxe baseado en proxectos	8	27	35
Aprendizaxe colaborativa	12	44	56
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre os devanditos contidos
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Aprendizaxe baseado en proxectos	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa
Aprendizaxe colaborativa	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación temática.
Aprendizaxe colaborativa	Traballo en pequenos grupos ao redor de casos prácticos con necesidades específicas de apoio educativo.
Traballo tutelado	Reunións en pequenos grupos
Aprendizaxe baseado en proxectos	Formulación dunha situación práctica de aula a resolver vinculada á atención temperá

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos	10	A1 B6 B8 B10 B11 D7 D15

Aprendizaxe baseado en proxectos	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa	20	A1 A2 A4	B6 B8 B10 B11	D7 D15
Aprendizaxe colaborativa	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención	40	A1 A2	B6 B8 B10 B11	D7 D15
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de preguntas tipo test de opción múltiple.	30	A1 A2 A4	B6 B8 B10 B11	C3 D7 C4 D9 C8 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames".

No caso de optar pola **avaliación continua**, para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballo tutelado, aprendizaxe baseada en proxectos, e os estudos de caso realizados de forma colaborativa), así como asistir alomenos ao 80% das sesións.

Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.

O alumnado que opte pola **avaliación global** deberá realizar unha proba teórico-práctica na data oficial de examen fixada. É necesario comunicar ao coordinador da materia a decisión de acollerse a esta modalidade ao inicio do cuatrimestre para estipular un plan de traballo.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Guías docentes □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Na plataforma Moovi informarase das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil.**, Wolters Kluwer, 2011

Díaz, C., **Guía básica sobre atención temprana y transformación. Cuadernos de buenas prácticas.**, Plena Inclusión, 2019

Escorcía, C. T., & Rodríguez, L., **Prácticas de atención temprana centradas en la familia y en entornos naturales**, UNED, 2019

Robles, M.A. & Sánchez-Teruel, D., **Evaluación e intervención en atención infantil temprana. Hallazgos recientes y casos prácticos.**, Universidad de Jaén, 2011

Bibliografía Complementaria

Aierbe-Barandiaran, A., **Intervención psicopedagógica en los trastornos del desarrollo.**, Aljibe, 2005

Alba, C., **Diseño universal para el aprendizaje: un modelo teórico-práctico para una educación inclusiva de calidad.**, 3(9), 55-66, Participación educativa, 2019

Alcantud, F., **Trastornos del Espectro Autista: detección, diagnóstico e intervención temprana.**, Pirámide, 2013

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil.**, Wolters Kluwer, 2011

Balcells, A., Mas, J., Baqués, N., & Giné, C., **Atención temprana y educación inclusiva.**, UNED, 2019

Barkley, R., **Niños hiperactivos. Cómo aprender y atender sus necesidades especiales.**, Paidós, 2002

Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo.**, Graó, 2010

Botías, F., Higuera, A. M. & Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos.**, Wolters Kluwer, 2012

Frutos, J., **Caminando a través del TDAH.**, Pirámide, 2020

Gómez, A., Viquer, P. & Cantero, J., **Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años.**, Pirámide, 2003

Mesibow, G., & Howley, M., **El acceso al currículo por alumnos con trastornos del espectro del autismo: uso del programa TEACCH para favorecer la inclusión.**, Autismo Ávila, 2010

Miranda, A., **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Plena Inclusión, **Hacia la puesta en marcha de un currículum multinivel**, Plena inclusión, 2020

Rosell, C., Soro-Camats, E., & Basil, C., **Alumnado con discapacidad motriz.**, Graó, 2010

Tomlinson, C.A., **Estrategias para trabajar con la diversidad en el aula.**, Paidós, 2005

Torrego, J. C., & Monge, C., **Inclusión educativa y aprendizaje cooperativo.**, Síntesis, 2019

Vidal, M., **Estimulación temprana (de 0 a 6 años). Desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención.**, CEPE, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil**

Materia	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Código	O05G110V01305			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Traballamos cos diferentes sistemas da abordaxe de optimización dos procesos de aprendizaxe no desenvolvemento infantil. A avaliación das dificultades de aprendizaxe e a intervención nas mesmas mediante a aplicación dos diferentes programas para a mellora da aprendizaxe infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Informala.	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7

Contidos

Tema	
Sistemas de optimización dos procesos da aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades de aprendizaxe.	Dificultades da aprendizaxe: Concepto de dificultades de aprendizaxe. Evolución do concepto Clasificación das dificultades de aprendizaxe. Modelos teóricos explicativos das dificultades de aprendizaxe.
Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos	Avaliación das dificultades da aprendizaxe; recollida da información, aplicación de probas, elaboración das conclusións.
Implementación dos programas para a mellora da aprendizaxe infantil.	Programa de mellora dos procesos cognitivos. Programa de mellora das habilidades perceptivas. Programas de mellora da atención. Programa de mellora das habilidades socioafectivas. Programa de reforzo das aprendizaxes básicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	7	17	24
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Cartafol/dossier	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contidos, as competencias que se espera sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do docente e o alumnado será repartido por grupos. Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicácello brevemente ao resto dos grupos. A elaboración do traballo será supervisada en todo momento polo docente, ben directamente na aula, mediante titoría ou por medios informáticos.

Traballo tutelado	O/a estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/da estudante que inclúe a busca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Explicación de cada un dos núcleos temáticos dos contidos da materia. O profesor dedícase nestas sesións a expoñer e explicar os contidos da materia. Todo o material que se utilice será entregado aos alumnos. Así mesmo entrégaselles os temas referidos aos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención ao alumno/a será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría
Traballo tutelado	A atención ao alumno/a será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención ao alumno/a será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría
Práctica de laboratorio	A atención ao alumno/a será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos, etc.). O alumnado selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	B1 B8	C7 C8 C9 C16	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo docente. Deste xeito, o alumno/a debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial ou non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	30	B2 B10	C7 C8 C9 C16 C18 C19 C60	D1 D2 D7
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos/as deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20	B1 B2 B3 B4	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Cartafol/dossier	Compilación da información sobre os traballos feitos durante o seu período de formación	10	B8	C7 C8 C9 C16 C17 C18	D1 D2 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario obter unha cualificación mínima de 5 tanto no exame como nos traballos. O alumnado non asistente deberá realizar o exame tipo test e unha proba sobre os traballos de aula. Ademais, terá que ter entregados todos os traballos de aula.

As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán recuperarse na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente acadadas. As partes da materia superadas na primeira oportunidade non serán obxecto de

avaliación na segunda oportunidade, considerándose aprobadas no presente curso académico.

As datas dos exames poden consultarse na páxina web da Facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, a planificación, os recursos metodolóxicos e o sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte, garantindo en todo caso a adquisición das competencias e dos resultados de aprendizaxe establecidos neste documento.

Abrirase un portafolio específico na plataforma Moovi, no que se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para o alumnado do curso ponte e para os profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Vidal y González Manjón, **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica**, EOS,

Nicasio García, Jesus, **Manual de dificultades de Aprendizaje**, Narcea 3ª edición,

García Sanchez, J:N, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 2001,

Nicasio, J, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 1ª 2001,

Gonzalez Valenzuela, M (coord), **Prevención de las dificultades de aprendizaje**, 1ª 2012, pirámide, 2012

Nicasio García, N (Coord), **Prevención en dificultades del desarrollo y el aprendizaje**, 1ª 2014, Pirámide, 2014

Aguilera, Antonio (coordinador), **introducción a las dificultades de aprendizaje**, 1ª 2004, Mc Graw Hill, 2013

Bibliografía Complementaria

Defior,S, **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, 2ª 2007,

American psychiatric asociación, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales**, 5 2015,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia está vinculada ás que aparecerán no terceiro curso do grao e que conforman a mención de educación especial.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Antropoloxía: Pensamento e cultura**

Materia	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	O05G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Rubín Álvarez, Abraham			
Profesorado	Rubín Álvarez, Abraham			
Correo-e	abraham.rubin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ao carácter socio-cultural do ser humano, b) as que refiren aos elementos que definen a cultura contemporánea e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que se poñen en liza no contexto das principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que incumben á totalidade.				D1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento.	B5 B12	C37 C38		D13
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	B5 B12	C13 C37 C38		D1 D3 D7 D11 D13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	B5 B12	C13		D13
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	B5 B12	C44		D1 D3 D7 D11 D13

Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.

D1
D11
D13
D1
D3
D7
D11
D13
D21

Captar a implicación da filosofía no desenvolvemento histórico das ideas e dos cambios culturais B5 C13
B12 C37

Contidos

Tema

1.- A filosofía nun mundo global	1.1.- Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade e pensamento. 1.2.- Cultura vs Civilización 1.3.- A filosofía ou a capacidade de repensar o mundo
2.- A modernidade como unha forma de civilización	2.1.- A era da Razón: teorías sociais e políticas da modernidade. 2.2.- A axenda oculta da modernidade.
3.- As filosofías do Século XX	3.1.- Principais correntes de pensamento dos séculos XX-XXI.
4.- Retos da posmodernidade	4.1.- Globalización, diversidade cultural e pensamentos alternativos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	13	24	37
Lección maxistral	13	0	13
Aprendizaxe colaborativa	12	19	31
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	34	36
Traballo	12	19	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación das actividades que se van desenvolver durante o cuadrimestre.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos temas do programa
Aprendizaxe colaborativa	Realización de traballos e actividades seguindo os principios metodolóxicos de AC/CA

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Durante estas sesións o alumnado poderá expresar as súas dúbidas e consultas, propiciando o debate e a reflexión acorde á temática tratada
Aprendizaxe colaborativa	O profesorado explicará o funcionamento das actividades segundo esta metodoloxía de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	O profesorado orientará e resolverá dúbidas e inqedanzas respecto á realización da proba

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Presentación e debate dun tema	20	C37 C44	D1 D13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	40	B5 B12 C37 C38 C44	D1 D13

Traballo	Proposta didáctica	40	C37 C44	D1 D3 D7 D11 D13 D21
----------	--------------------	----	------------	-------------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado asistente e o non asistente ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Avaliación continua (presencial) (alumnado asistente): realización dun diario de grupo que recolla o proceso desenvolvido nas sesións B (40%), realización das actividades asociadas aos seminarios C (20%) e exame final da materia (40%).

O diario constitúe un produto único que será avaliado globalmente ao remate do cuadrimestre mediante unha rúbrica específica. A súa valoración terá en conta a coherencia do proceso desenvolvido, a capacidade de xustificación das decisións adoptadas, a identificación de tensións e límites da proposta educativa e a calidade reflexiva do traballo realizado.

A participación nas actividades desenvolvidas durante as sesións B e C forma parte dos requisitos da avaliación continua. As diferenzas acreditadas de participación entre os membros dun mesmo grupo poderán dar lugar a axustes individuais da cualificación final.

A asistencia ás sesións B e C é obrigatoria, salvo causa xustificada segundo a normativa da Universidade de Vigo. As actividades prácticas realizadas nestas sesións non son recuperables, agás nos casos de ausencia xustificada.

A asistencia ao 80% das sesións B e C constitúe un requisito para manter a modalidade de avaliación continua. O incumprimento deste requisito implicará a perda desta modalidade e a incorporación ao sistema de avaliación global previsto para o alumnado non asistente.

Avaliación global (non presencial) (alumnado non asistente): realización dun portafolios filosófico individual de deseño educativo (40%), no que o alumnado deberá desenvolver unha proposta educativa propia a partir das cuestións traballadas na materia (finalidades da educación, criterios de deseño, autoridade, xustiza, conflito, exclusión, relación co mundo e concepción do humano), incorporando unha experiencia de Filosofía para crianzas e as correspondentes preguntas xeradoras; realización de actividades asociadas ao seminario (20%); exame final da materia (40%).

Para ambas modalidades de avaliación, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (<https://fcce.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa>) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

González Arribas, Brais e Rubín Álvarez, Abraham, **Por que a Filosofía? Como chegar a ser quen se é**, Galaxia, 2026

Lipman, Matthew et. Alii, **La filosofía en el aula**, Ediciones de la Torre, 1992

Rubín Álvarez, Abraham e González Arribas, Brais, **Pensamento, sociedade e cultura. A relevancia da filosofía na educación**, Universidade de Vigo, 2024

Bibliografía Complementaria

Arribas, Brais, **Venir a menos. Crítica de la razón nihilista**, Catarata, 2019

Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Euseino?, 2021

Ayesterán, Ignacio et al., **La filosofía en un mundo global**, Anthropos, 2008

de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Cátedra, 2017

Bourdieu, Pierre & Passeron Jean-Claude, **La reproducción**, Siglo XXI, 2019

Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Txalaparta, 1999

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 2003

Freud, Sigmund, **El malestar en la cultura**, Alianza, 1991

hooks, bell, **Enseñar pensamiento crítico**, Rayo verde, 2022

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Trotta, 2018

Horta, Oscar, **Na defensa dos animais**, Axóuxere, 2019

Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Octaedro, 2011

Latour, Bruno, **Cara a cara con el planeta una nueva mirada sobre el cambio climático alejada de las posiciones apocalípticas**, s. XXI, 2017

Liotard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Cátedra, 1994

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Planeta-Agostini, 1993

Mies, Maria & Shiva, Vandana, **Ecofeminismo**, Icaria, 2014

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la Cultura**, Alianza, 1994

Peretti, Cristina & Rodríguez Marciel, Cristina (eds.), **12 pensadores (y uno más) para el siglo XXI**, Dykinson, 2014

Rosa, H., **Alienación y aceleración Hacia una teoría crítica de la temporalidad en la modernidad tardía**, Katz, 2016

Rousseau, Jean-Jacques, **Discurso sobre las ciencias y las artes**, Alianza, 2012

Rubín, Abraham, **Corpo-circuitos. Máquinas de subxectivación**, Euseino?, 2016

Rubín, Abraham, **Vivir el acontecimiento. Aproximaciones desde el pensamiento contemporáneo**, Universidad De Santiago de Compostela, 2016

Vidarte, Paco e Rampérez, Fernando, **Filosofías del siglo XX**, Síntesis, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

- Actitude proactiva de cara ao seguimento da materia, a participación na aula e a consulta de dúbidas, tanto na aula como nas titorías.

- Emprego axeitado (consulta e estudo) da bibliografía recomendada dende o inicio do curso.

- Atención á expresión tanto oral (na aula e nas presentacións) como escrita (nos traballos e no exame).

- Boa disposición para o traballo en grupo, cultivo de actitudes dialogantes e de respecto.

En xeral, recoméndase manter unha actitude de carácter profesional en relación co cumprimento dos propios obxectivos de formación, evitando a pasividade e a delegación de responsabilidades no docente. Do mesmo xeito debe tomarse a aula como un espazo de aprendizaxe compartido entre futuros/as profesionais, fuxindo de actitudes propias de idades e etapas de formación anteriores.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta**

Materia	Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	O05G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Sueiro Domínguez, Encarnación			
Profesorado	Sueiro Domínguez, Encarnación			
Correo-e	encarnacion.sueiro.dominguez@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia está deseñada para capacitar aos futuros/as mestres/as de educación infantil na identificación temperá, prevención e intervención dos trastornos do desenvolvemento e da conduta. O curso abarca unha comprensión integral dos principais trastornos do desenvolvemento e da conduta, proporcionando as ferramentas necesarias para avaliar, previr e manexar estes trastornos no entorno educativo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudantado.

C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar os primeiros signos e síntomas dos trastornos do desenvolvemento e do comportamento en nenos/as de idade infantil, utilizando ferramentas de avaliación estandarizadas e observacións sistemáticas.	A1	B3	C5	D1
	A2	B4	C15	D2
	A3	B10	C19	D7
	A4	B11		D8
	A5			D9
Desenvolver e aplicar estratexias eficaces para a prevención e xestión de condutas disruptivas na aula, promovendo un ambiente educativo inclusivo e positivo, respetando a diversidade.	A1	B3	C5	D2
	A2	B5	C18	D9
	A3	B10	C21	D11
	A4		C23	
	A5		C24	
			C29	
			C36	
			C60	
Fomentar o desenvolvemento de habilidades socioemocionais nos/as nenos/as, promovendo as habilidades de autorregulación, empatía e interacción social.	A1	B8	C5	D2
	A2	B9	C15	D11
	A3	B11	C16	D14
	A4		C17	D16
	A5		C22	
Adquisición de habilidades para colaborar eficazmente con psicólogos/as, terapeutas e familias na intervención e tratamento de nenos/as con trastornos do desenvolvemento e do comportamento.	A1	B9	C18	D1
	A2	B11	C21	D3
	A3		C32	D11
	A4			D13
	A5			D16

Contidos

Tema

- Marcos teóricos e concepcións sobre trastornos* do desenvolvemento e comportamento na idade infantil.
- Identificación de trastornos do desenvolvemento na etapa da infancia. *

3. Prevención e intervención psicoeducativa nos *
trastornos de desenvolvemento durante a
educación infantil.

4. Identificación de trastornos do comportamento *
na infancia.

5. Prevención e intervención psicoeducativa nos *
trastornos de conducta durante a educación
infantil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo tutelado	24	24	48
Lección maxistral	23	73	96
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención realizarase nas horas de titoría.
Probas	Descrición
Traballo	A atención realizarase nas horas de titoría.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención realizarase nas horas de titoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Actividades grupais/individuais sobre tópicos da materia que contan coa titorización do/a docente.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B11	C5 C19 C22 C29 C60 C62	D1 D3 D7 D11 D13 D16 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final sobre todo o contido da materia.	40		B8 B9	C5 C15 C16 C18 C19 C21 C22 C59	D1 D3 D13 D14 D21

Traballo	Traballo de caso grupal/individual que contan coa titorización do/a docente.	40	A3 A4 A5	B10 B11	C5 C16 C17 C18 C21 C23 C24 C29 C32 C36 C59 C60 C62	D2 D3 D8 D9 D14 D16
----------	--	----	----------------	------------	--	------------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA

Para optar á avaliación continua esíxese a asistencia regular de, polo menos o 80%, das sesións de clase, traballos tutelados e titorías de grupos. Para superar a materia será necesario que os/as estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación de cada apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas de avaliación poderán recuperalas nas datas oficiais correspondentes á segunda oportunidade, no mes de xullo, na que se avaliarán as competencias non adquiridas na primeira oportunidade.

AVALIACIÓN GLOBAL

Os estudantes que sigan a avaliación global (estudantes que non cumpren requisitos para a avaliación continua) deben realizar na data oficial, un exame no que se avaliarán todos os contidos teóricos da materia. O exame consistirá na resolución dun caso práctico e/ou preguntas curtas. O alumnado que vaia seguir a avaliación global deberá contactar coa persoa coordinadora da materia para informar da súa situación durante durante o primeiro mes do cuadrimestre para organizar a entrega dos traballos. As porcentaxes son as mesmas que na avaliación continua. Para superar a materia será necesario que os/as estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación de cada apartado

Aquelas e aqueles estudantes que non superen a materia pola modalidade de avaliación continua ou suspendan na convocatoria anterior (maio), poderán avaliarse novamente na convocatoria de xullo, de acordo aos mesmos criterios establecidos na convocatoria anterior. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, por tanto, nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association (APA), **DSM-5-TR Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales - 5ª edición - Texto Revisado**, Panamérica, 2022

Cozolino, L, **La enseñanza basada en el apego**, Desclee, 2019

Méndez, F. X., Espada, J.P., y Orgilés, M, **ratamiento paso a paso de los problemas psicológicos en escolares**, Pirámide, 2022

Ruiz-Olivares, R, **Detección y prevención de trastornos de conducta en la infancia y la adolescencia: Manual para educadores**, Pirámide, 2022

Siegel, D. J., & Bryson, T. P., **El cerebro del niño: 12 estrategias revolucionarias para cultivar la mente en desarrollo de tu hijo**, Alba, 2012

Bibliografía Complementaria

Fonseca Pedrero, E. y Halabí, S, **Salud mental en contextos educativos.**, Pirámide, 2025

Roggman, L. A., Innocenti, M. S., Cook, G. A., Norman, V. J., & Christiansen, K., **PICCOLO: Interacciones parentales con los/las niños/as.**, Pirámide, 2019

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia ten continuidade na mención de educación especial do grao de educación infantil.

Enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Esta materia forma parte do proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo Social

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe das ciencias da natureza**

Materia	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Código	O05G110V01403			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Amorín de Abreu, Tamara			
Profesorado	Amorín de Abreu, Tamara			
Correo-e	tamaraamorin2@gmail.com			
Web	http://https://www.uvigo.gal/es/universidad/administracion-personal/pdi/tamara-amorin-abreu			

Descrición xeral A materia Aprendizaxe das Ciencias da Natureza, de carácter obrigatorio e cunha carga lectiva de 6 créditos ECTS, impártese no segundo curso do Grao en Educación Infantil ao longo dun cuadrimestre. A súa natureza teórico-práctica pretende favorecer a adquisición e o desenvolvemento das competencias didácticas e científicas necesarias para o exercicio profesional docente nesta etapa educativa.

Esta materia ten como finalidade achegar ao alumnado aos fundamentos da didáctica das ciencias experimentais, promovendo unha reflexión crítica sobre as directrices curriculares vixentes para a Educación Infantil. Neste sentido, analízanse os diferentes compoñentes do currículo, as propostas metodolóxicas e os criterios e procedementos de avaliación relacionados coa Área 3: Descubrimento e exploración da contorna próxima, recollida no Decreto 150/2022, do 8 de setembro, polo que se regula a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.

A formación das futuras docentes require unha base sólida en cultura científica e no coñecemento da ciencia escolar, así como a comprensión dos principios científicos fundamentais que sustentan a súa práctica profesional. Igualmente, considérase esencial coñecer o impacto da ciencia e da tecnoloxía na evolución e no benestar das sociedades actuais.

Por outra banda, a materia incorpora unha perspectiva orientada aos retos sociais e ambientais contemporáneos, prestando especial atención á educación para o desenvolvemento sostible. Deste modo, preténdese capacitar ao alumnado para abordar nas aulas cuestións sociocientíficas de relevancia actual. Así mesmo, foméntase o recoñecemento e a visibilización das achegas realizadas polas mulleres nos ámbitos da ciencia, da sustentabilidade e da educación científica.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.

B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sustentable.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender, razoar e sintetizar contidos de diversos ámbitos de coñecemento das ciencias da natureza.	A2 A3 A4	D1 D2 D3
Xestionar e organizar información adquirida durante o proceso de aprendizaxe.	A3 A4	D2
Adquirir estratexias de colaboración e habilidades que favorezan o traballo colaborativo.	B11	D9 D11
Comprender o valor do respecto e coidado do medio ambiente.		C40 D22
Coñecer os fundamentos teóricos sobre os que se articula o coñecemento das ciencias.	B9 C33	D13 D14

Deseñar, desenvolver e avaliar actividades relacionadas ca ciencia dende un enfoque globalizado.	B1 B2 B3 B6 B12	C39 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Dar resposta científica a problemas e situacións da vida cotiá.	B9	C33 C36 C40	D1 D2 D17 D22
Xeneralizar as aprendizaxes adquiridas no laboratorio e relacionalas con acontecementos e fenómenos da vida diaria.	A2 A4 A5	C36 C39	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D11 D13 D16 D17
Incorporar recursos educativos innovadores e específicos na ensinanza das ciencias.	B2 B4 B5 B7 B11	C39 C40	

Contidos

Tema

1. A Didáctica das Ciencias Experimentais para futuros profesores de Educación Infantil.	- Importancia das ciencias na Educación Infantil. - As Ciencias da Natureza no decreto do currículo.
2. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación do coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- O alumnado de infantil e a aprendizaxe das ciencias. - A ciencia e o seus métodos. - A ciencia escolar.
3. Estudio crítico das orientacións do currículo oficial para o coñecemento do medio natural na Educación Infantil.	- Implicacións didácticas. - Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas.
4. Os contidos de coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- Recursos para o ensino das Ciencias da Natureza na Educación Infantil. - Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil.
5. Os recursos e deseño de actividades para a ensinanza do coñecemento do medio natural na Educación Infantil.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	10	18	28
Prácticas de laboratorio	7.5	13.5	21
Lección maxistral	9	18	27
Resolución de problemas	9	18	27
Aprendizaxe colaborativa	8	18	26
Debate	9	12	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Realización de traballos individuais
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais na aula laboratorio
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma grupal participativa e individual, tuteladas polo profesorado
Aprendizaxe colaborativa	Elaboración de traballos de aula de forma cooperativa
Debate	Debates na aula

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, etc.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, etc.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través do deseño dunha proposta didáctica relacionada coas ciencias na etapa de Educación Infantil.	40	A2 B1 D1 A3 B2 D2 A4 B3 D3 B4 D4 B5 D5 B7 D6 B9 D7 B11 D8 B12 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Prácticas de laboratorio	Avaliación continua a través do seguimento da realización de actividades prácticas e/ou do caderno de laboratorio.	20	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B12	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Resolución de problemas	Avaliación das actividades desenvolvidas na aula de forma grupal participativa e individual, tuteladas polo profesorado.	40	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B12	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN EN 1ª CONVOCATORIA:

Para poder acollerse **á avaliación continua** a través da realización das actividades na aula é preciso asistir ás sesións lectivas de aula (Grupo A) e de aula-laboratorio (Grupos B) nun 80% do tempo presencial, cun aproveitamento idóneo.

A cualificación final (nota) será obtida, por avaliación continua, mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares obtidas. En todo caso será necesario alcanzar unha cualificación mínima de aprobado (5 sobre 10) en cada un dos apartados establecidos no apartado de avaliación desta guía.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada estudante, no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en MOOVI.

Todo aquel estudantado que **non acade o 80% das asistencias** deberá acollerse á modalidade de **avaliación global** e realizar o exame de aspectos teóricos e prácticos na data oficial marcada para o mesmo na web da facultade.

AVALIACIÓN EN 2ª CONVOCATORIA:

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo:

- No caso de ser **estudiantado que optou pola avaliación continua na 1ª convocatoria**, poderá realizar as

actividades pendentes de avaliación positiva.

- No caso de ser **estudantado que non cumpriu coa asistencia presencial mínima do 80%, que non se presentou ao exame ou que non alcanzou unha avaliación positiva neste na 1ª convocatoria**, deberá realizar o exame teórico/práctico (segundo corresponda).

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao **programa PIUNE (PAT)**

Coa finalidade de favorecer a **conciliación** da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptárase para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe da materia. Abrirase un cartafol na plataforma Moovi no que se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

USO ÉTICO DA IA:

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo

DATAS DE EXAMES: consultarase na páxina web da facultade no apartado de organización académica <https://fcce.uvigo.es/es/docencia/exámenes/>

Horario de titorías da persoa coordinadora da

materia: <https://fcce.uvigo.es/es/docencia/profesorado/tamara-amorin-de-abreu/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ANTON, M. (Coord.), **Planificar la etapa 0-6: Compromiso de sus agentes y práctica cotidiana**, Ed. Graó, 2007

ALBERTÍN, A. M. y otros, **La Educación infantil como tarea de maestras: claves de formación y contexto de desarrollo profesional**, Ed. Octaedro, 2006

ARIAS, A. y otros, **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e Ordenación Universitari, 2009

Quijano, R. (coord.), **Enseñanza de las Ciencias de la Naturaleza en Educación Infantil**, Ed. Pirámide, 2016

CANTÓ, J. & SOLBES, J., **La formación inicial de maestras y maestros de educación infantil en ciencias experimentales. Análisis, retos y propuestas**, Tirant lo Blanch, 2024

QUIJANO LÓPEZ, R., **Enseñanza de las ciencias de la naturaleza en Educación Infantil**, Pirámide, 2016

FERNÁNDEZ MANZANAL, R. & BRAVO TUDELA, M., **Las ciencias de la naturaleza en la Educación Infantil**, Pirámide, 2015

MÉRIDA SERRANO, R. ET AL., **Didáctica de las ciencias experimentales en educación infantil**, Síntesis, 2017

RAMIRO ROCA, E., **La maleta de la ciencia : 60 experimentos de aire y agua y centenares de recursos para todos**, Editorial Graó, 2010

PÉREZ DE VILLAREAL, M., **Nuevas estrategias para la enseñanza de las ciencias naturales en educación superior**, OCTAEDRO,

PUJOL, R. M., **Didáctica de las ciencias en le Educación Primaria**, Síntesis, 2003

Bibliografía Complementaria

MORRISON, G.S., **Educación infantil.**, Ed. Pearson, 2004

BORGUI, B. Q., **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento**, Ed. Graó, 2009

ASHBROOK, P., **La Ciencia es fácil: 250 actividades para niños en la etapa preescolar**, Ceac, 2005

FERNÁNDEZ, E. y otros, **Rincón a rincón: actividades para trabajar con niños y niñas de 3 a 8 años.**, Ed. Octaedro, 2006

GUN, J., **Talleres de Ciencia para Educación Infantil**, Ed. de la Infancia, 2005

IZQUIERDO, M., **Química en Infantil y Primaria. Una nueva mirada**, Ed. Graó, 2012

MARÍN, N., **La enseñanza de las ciencias en Educación Infantil**, Grupo Editorial Universitario, 2006

PUIG, I., **Jugar a pensar: recursos para aprender a pensar en educación infantil**, Ed. Octaedro, 2004

ROIG, T., **Observación y experimentación en la Educación Infantil (2º ciclo)**, M.E.C., 1994

TRAMONEDA, S.V., **Ciencia 3-6:laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Ed. Graó, 2011

VANCLEAVE, J., **Química para niños y jóvenes.**, Limusa, 2005

ARIAS CORREA, A. ET AL., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009

BATTISTA QUINTO, B., **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento**, Editorial Graó, 2009

GELLON, G. ET AL., **La ciencia en el aula : lo que nos dice la ciencia sobre cómo enseñarla**, Siglo Veintiuno Editores Argentina, 2018

CANTÓ, J. & SOLBES, J., **La formación inicial de maestras y maestros de educación infantil en ciencias experimentales. Análisis, retos y propuestas.**, Tirant Humanidades, 2024

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Coñecemento do medio natural/O05G110V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica/O05G110V01301

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e a literatura infantil**

Materia	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Código	O05G110V01404			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Mociño González, María Isabel			
Profesorado	Mociño González, María Isabel			
Correo-e	imocino@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecementos científicos, estratexias e recursos para favorecer o desenvolvemento da competencia comunicativa do neno/a de Educación Infantil. Ademais adquirirá as habilidades necesarias para un bo rendemento en lectoescritura e para axudar a descubrir a maxia que esconde un texto literario. Esta materia presta especial atención á capacidade creativa da linguaxe, co fin de promover no neno/a o gusto pola beleza da palabra e o deleite ante a creación de mundos de ficción.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.

C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo de Fin de Grao que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos, sociolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	A1	B1	C42	D1	
	A2	B2	C43	D2	
	A3	B6	C44	D3	
	A4	B11	C45	D5	
	A5		C46	D6	
			C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
	Coñecer a literatura infantil.	A1	B1	C42	D1
		A2	B2	C43	D2
A3		B6	C44	D3	
A4		B7	C45	D5	
A5		B10	C46	D6	
		B11	C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	

Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Coñecer o currículo escolar das linguas.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para o ensino da comunicación oral.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Ser capaz de identificar as crianzas con problemas de linguaxe oral e escrita así como orientar aos proxenitores.	A1	B1	C42	D1	
	A2	B2	C43	D2	
	A3	B3	C44	D3	
	A4	B4	C45	D5	
	A5	B6	C46	D6	
		B7	C47	D7	
		B11	C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
	Capacidade de relación e de comunicación.	A1	B3	C42	D1
		A2	B4	C43	D2
A3		B5	C44	D3	
A4		B11	C45	D5	
A5			C46	D6	
			C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
Capacidade para traballar en equipo.		A1	B5	C42	D1
		A2	B7	C43	D2
	A3	B11	C44	D3	
	A4		C45	D5	
	A5		C46	D6	
			C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
	Capacidade de análise e síntese.	A1	B1	C42	D1
		A2	B2	C43	D2
A3		B6	C44	D3	
A4		B7	C45	D5	
A5		B10	C46	D6	
		B11	C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	

Aprendizaxe autónoma.

A1 B1 C42 D1
 A2 B2 C43 D2
 A3 B3 C44 D3
 A4 B4 C45 D5
 A5 B5 C46 D6
 B6 C47 D7
 B7 C48 D8
 B10 C49 D9
 B11 C50 D11
 C51 D12
 C67 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19

Desenvolvemento da creatividade.

A1 B3 C42 D1
 A2 B4 C43 D2
 A3 B6 C44 D3
 A4 B7 C45 D5
 A5 B11 C46 D6
 C47 D7
 C48 D8
 C49 D9
 C50 D11
 C51 D12
 C67 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19

Contidos

Tema	
1. FACTORES QUE DETERMINAN A ADQUISICIÓN E DESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE INFANTIL.	1.-A familia. A escola. Análise da adquisición e desenvolvemento da linguaxe infantil. Etapas.
2. DIDÁCTICA DA COMUNICACIÓN ORAL.	2.-A linguaxe oral. Obxectivos. Situacións educativas para o desenvolvemento da linguaxe. Actividades para favorecer a comprensión e expresión oral. Recursos didácticos para estimular e potenciar a capacidade creativa da linguaxe.
3.DIDÁCTICA DA LECTOESCRITURA.	3.-Lectura e escritura. Obxectivos. Proceso de aprendizaxe da lectura. Proceso de aprendizaxe da escritura. A biblioteca de aula infantil. Habilidades metalingüísticas. Desenvolvemento da conciencia fonolóxica. Actividades e xogos lingüísticos.
4. A TRADICIÓN ORAL E O FOLCLORE E A SÚA DIDÁCTICA.	4.-A literatura infantil de tradición oral e a súa didáctica. A literatura infantil e as nenas e nenos. Valor do folclore como iniciación á literatura. Contidos de folclore. Poesía, xogo e canción. O cancionero infantil. Xogo dramático. Propostas didácticas.
5. A LITERATURA INFANTIL E A SÚA DIDÁCTICA.	5.-Poesía infantil e a súa didáctica. Obxectivos. Características e estruturas formais da poesía infantil. Propostas didácticas. O conto e a súa didáctica. Obxectivos. Características dos contos. Xéneros de contos. Como contar un conto. Estratexias e pautas para construír e inventar contos. Dramatización. Monicreques e marionetas. Propostas didácticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12	0	12
Presentación	12	26	38
Obradoiro	7	16	23
Eventos científicos	0	10	10
Aprendizaxe colaborativa	12	28	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Traballo	5.5	17.5	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia ao alumnado.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos teóricos sobre a materia, así como presentación de estratexias, experiencias e recursos didácticos. Isto tamén se levará á práctica mediante a formulación de diferentes propostas de traballo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado de temas sobre contidos da materia ou resultados de análises, tarefas, traballos, experiencias, prácticas etc.
Obradoiro	Realización de actividades prácticas ao redor da literatura de transmisión oral e os novos formatos (álbum silente, álbum ilustrado, libro-obxecto...).
Eventos científicos	Asistencia e participación en diferentes eventos vinculados coa materia, como é o caso do Salón do Libro Infantil e Xuvenil de Pontevedra.
Aprendizaxe colaborativa	A partir da selección de textos literarios, procederase á súa reescritura para, posteriormente, seren dramatizados mediante o emprego de diferentes estratexias e recursos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Presentación	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Obradoiro	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Aprendizaxe colaborativa	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Traballo	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	Exposición por parte do estudantado de temas sobre contidos da materia ou dos resultados de análises, tarefas, traballos, experiencias, prácticas etc.	10	A1	B1	C42	D1
			A2	B2	C43	D2
			A3	B3	C44	D3
			A4	B4	C45	D5
			A5	B5	C46	D6
				B6	C47	D7
				B7	C48	D8
				B10	C49	D9
				B11	C50	D11
					C51	D12
					C67	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19

Obradoiro	Realización de prácticas ao redor da literatura de transmisión oral e os novos formatos (álbum silente, álbum ilustrado, libro-objecto...).	20	A1	B1	C42	D1
			A2	B2	C43	D2
			A3	B3	C44	D3
			A4	B4	C45	D5
			A5	B5	C46	D6
				B6	C47	D7
				B7	C48	D8
				B10	C49	D9
				B11	C50	D11
					C51	D12
					C67	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
Aprendizaxe colaborativa	A partir da selección de lecturas literarias, realizarase unha reescritura textual, que ha de ser dramatizada.	30	A1	B1	C42	D1
			A2	B2	C43	D2
			A3	B3	C44	D3
			A4	B4	C45	D5
			A5	B5	C46	D6
				B6	C47	D7
				B7	C48	D8
				B10	C49	D9
				B11	C50	D11
					C51	D12
					C67	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos teóricos da materia. Ademais de comprobar o nivel de coñecementos avaliarase a competencia do alumnado: - Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. - Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas etc. - Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva (interpretativa e crítica) sobre o que se pregunta. - Para demostrar o dominio da expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica etc.)	20	A1	B1	C42	D1
			A2	B2	C43	D2
			A3	B6	C44	D3
			A4	B7	C45	D5
			A5	B11	C46	D6
					C47	D7
					C48	D8
					C49	D9
					C50	D11
					C51	D12
					C67	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
Traballo	Realización dun traballo individual sobre a literatura de transmisión oral.	20	A1	B1	C42	D1
			A2	B2	C43	D2
			A3	B3	C44	D3
			A4	B4	C45	D5
			A5	B5	C46	D6
				B6	C47	D7
				B7	C48	D8
				B10	C49	D9
				B11	C50	D11
					C51	D12
					C67	D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 80% das asistencias, o exame terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 40%. Ademais realizarán un exame de tipo práctico que permita comprobar a adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

Data do exame: Consultar a web da facultade .

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para educadores en exercicio que acrediten un horario incompatible coas clases presenciais; en todo caso, garantizando a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase unha carpeta específica na plataforma Moovi na que se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para este alumnado.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CAMPOS, M. e QUILES, M. C., **Repensando la didáctica de la lengua y la literatura. Paradigmas y líneas emergentes de investigación**, Visor, 2019

CASTELLANO I SANZ, Margarida et. Al., **Didáctica de la literatura a través de l'Àlbum il·lustrat : literacitats múltiples, gènere i diversitat en tres llengües curriculares**, Tirant, 2025

HERNÁNDEZ DELGADO, L. et alii, **Literatura infantil y lectura dialógica. La formación de educadores desde la investigación**, Octaedro, 2021

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega**, Xerais, 2015

SERRANO DÍAZ, N. (ed.), **Innovación docente universitaria en educación infantil**, Octaedro, 2016

Bibliografía Complementaria

ABELLEIRA, A. e ABELLEIRA, I., **Os fíos de infantil**, Galaxia, 2017

ABELLEIRA, I. e ABELLEIRA, A., **O latexo dunha aula infantil**, Galaxia, 2019

ANAYA-REIG, Nuria (coord.), **Competencia Lectorliteraria: cómo desarrollarla eficazment**, Narcea, 2026

ARRIAZA MAYAS, J.C., **Cuentos para hablar y aprender**, CEPE, 2007

BADÍA, D., **Juegos de expresión oral y escrita**, Graó, 2009

BARQUÉS I TRENCHS, M., **600 juegos para educación infantil. Actividades para favorecer el aprendizaje de la lectura y la escritura**, CEAC, 2000

BETTELHEIM, B., **Psicoanálisis de los cuentos de hadas**, Crítica, 1986

BIGAS ,M. e CORREIG, M., **Didáctica de la lengua en la educación infantil**, Síntesis, 2008

CERRILLO, P., **Literatura infantil y juvenil y educación literaria**, Cincel, 2007

COLOMER, T. e outros, **Narrativas literarias en educación infantil y primaria**, Síntesis, 2018

FONS, M. e PALOU, J., **Didáctica de la lengua y la literatura en Educación Infantil**, Síntesis, 2016

GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria**, Galaxia, 2014

GIL C., **¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños**, CCS, 2003

RODARI, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2010

ROIG RECHOU, B.-A., P. LUCAS DOMÍNGUEZ e I. SOTO LÓPEZ (coords.), **Teatro infantil. Do texto á representación**, Xerais/LIJMI/Afundación, 2007

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords.), **A poesía infantil no século XXI (2000-2008)**, Xerais/LIJMI/Afundación, 2009

TEJERINA, J., **Dramatización y teatro infantil**, Siglo XXI, 2004

RIPOLL, J. C. e AGUADO, G., **Enseñar a leer**, EOS, 2015

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a lectura asidua de obras literarias, a consulta en bibliotecas do corpus e o interese por iniciativas culturais e educativas dirixidas á infancia.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro I: Francés**

Materia	Idioma estranxeiro I: Francés			
Código	O05G110V01405			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Míguez Álvarez, Carla María			
Profesorado	Míguez Álvarez, Carla María			
Correo-e	camiguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Adquisición das competencias necesarias correspondentes entre os niveis A1 e A2 do Marco europeo común de referencia para as linguas. Unha vez superada a materia, o alumnado acadará o nivel A1 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCERL).			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C42 Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C45 Coñecer a tradición oral e o folclore.
- C46 Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
- C47 Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
- C48 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
- C49 Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
- C50 Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
- C51 Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
- C52 Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
- C54 Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C56 Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Liderado
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, e educacional.		C22 C29 C43 C44 C46 C48 C49 C52 C57 C60	D1 D3 D4 D7 D9 D11 D13 D17 D20
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	B7	C29 C41 C48 C49 C52 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D15 D16 D17
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.		C29 C41 C43 C44 C48 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D15 D16 D19
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		C43 C44 C48	D1 D3 D4 D6 D7 D10 D11 D15 D16 D19
5. Poder participar espontáneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		C28 C43 C44 C48 C49 C52	D3 D4 D6 D7 D8 D10 D11 D12 D16 D19
6. Poder abordar oralmente en francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos/as de educación infantil.		C6 C29 C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D11
7. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D7

8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	C43	D1	
	C44	D3	
	C48	D4	
	C49	D13	
	C57	D17	
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	C6	D1	
	C43	D2	
	C44	D3	
	C48	D4	
	C49	D6	
	C57	D13	
		D17	
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	C43	D1	
	C44	D3	
	C48	D4	
	C49	D7	
	C57	D8	
		D9	
		D13	
		D17	
11. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos/as de educación infantil ("Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás" □ BOE 2/2/2022: Real Decreto 95/2022 polo que se establece a ordenación e as ensinanzas mínimas da Educación Infantil).	C43	D1	
	C44	D2	
	C48	D3	
	C49	D4	
	C57	D6	
		D11	
		D17	
12. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	B1	C5	D1
	B2	C6	D8
	B3	C8	D9
	B4	C13	D15
	B5	C21	D17
	B6	C22	D18
	B7	C28	D20
	B8	C29	D21
	B9	C30	D22
	B10	C40	
	B11	C41	
	B12	C42	
		C45	
		C46	
		C47	
		C49	
		C50	
		C51	
		C52	
		C54	
		C55	
		C56	
		C57	
		C59	
		C60	
		C61	
		C62	
		C63	
		C64	
		C65	
		C66	

13. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	B7 B12	C8 C13 C21 C63 C64 C66	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
14. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables nun docente de L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha materia máis.	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C46 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D4 D8 D9 D12 D13 D14 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Contidos

Tema	
1. Apectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrases, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de ayuda.
5. Aspectos interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.
Todos estes temas traballaranse de forma conxunta e global sobre os seguintes temas:	a familia, a clase e os hobbies, o corpo e vestimenta, a casa e a vila, os animais e a natureza e a gastronomía

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	2	6
Aprendizaxe colaborativa	14	33	47
Flipped Learning	17.5	30	47.5

Prácticas con apoio das TIC	10	20	30
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Simulación ou Role Playing	5	12.5	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.
Flipped Learning	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos nun contexto determinado e de adquisición de habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Os traballos que se expoñan, ben individuais, ben grupais, serán resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición.
Flipped Learning	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición.
Prácticas con apoio das TIC	Os traballos que se expoñan, ben individuais, ben grupais, serán resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición.
Probas	Descrición
Simulación ou Role Playing	Os traballos que se expoñan, ben individuais, ben grupais, serán resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe colaborativa	Neste apartado tomaranse en consideración a elaboración e presentación das tarefas de aula realizadas colaborativamente	10	B1 C6 D1 B2 C21 D2 B3 C28 D3 B4 C29 D4 B5 C41 D5 B6 C42 D6 B7 C43 D7 B9 C44 D8 B10 C45 D9 B11 C46 D10 B12 C47 D11 C48 D12 C49 D13 C50 D15 C52 D16 C54 D17 C55 D18 C57 D19 C63 D22

Flipped Learning	O/A estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	20	B1 B2 B3 B6 B7 B11 B12	C5 C6 C8 C21 C28 C29 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C61 C63	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D17 D19 D21
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos nun contexto determinado e de adquisición de habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.	30	B1 B2 B6 B7 B9 B11	C13 C21 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C57 C59 C60 C61 C62	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D15 D17 D19
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación dos contidos teóricos da materia	20	B7	C5 C6 C8 C13 C21 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C63	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D12 D13 D15 D17 D19

Simulación ou Role Playing	Levaranse a cabo simulacións de aspectos da vida cotiá tanto presenciais na aula como a través das TIC.	20	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B11 B12	C6 C21 C28 C29 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C52 C54 C55 C57 C63	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D22
----------------------------	---	----	---	--	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os/as alumnos/as que, por razóns xustificadas, non poidan asistir periodicamente, deberán realizar unha proba escrita e outra oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

As datas do exame final oficial que realizarán os alumnos que non asistan para superar a materia, serán as que figuran no calendario de exames da Facultade.

O lugar de publicación das cualificacións e a revisión será no taboleiro de anuncios do despacho do docente responsable e/o na plataforma Moovi ou calquera outro espazo dixital que se especifique. A data de revisión será a publicada pola facultade ou, na súa falta, polo profesorado. Se o/a alumno/a non o especifica durante a primeira semana de clase, enténdese que dá o seu permiso para que os seus datos (nome completo) aparezan nas listas de cualificacións, tanto en Moovi como en calquera outro espazo.

Para ser cualificado mediante avaliación continua, o/a estudante deberá asistir polo menos ao 80% das sesións prácticas e teóricas respectivamente. Outras situacións excepcionais que merezan un tratamento específico serán analizadas cando sexa preciso.

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar cada un dos traballos que se indican e o exame. Todos os traballos realizados deben entregarse ANTES da data oficial de exame.

As partes da materia superadas en 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación en 2ª oportunidade, polo que se considerarán superadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Co fin de favorecer a conciliación da formación laboral e académica, os contidos, a planificación, os recursos metodolóxicos e o sistema de avaliación dos/as estudantes do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento, abrírase un cartafol específico na plataforma Moovi na que se informará sobre as tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para os/as estudantes do curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., et PORQUIER, R., **Niveau A2 pour le Français**, Didier, 2008

GRAND-CLÉMENT, O., **Grammaire progressive du français - Niveau débutant. 2e édition**, CLE INTERNATIONAL, 2018

MIQUEL, C., **Vocabulaire progressif du français. Niveau débutant. 3e édition**, CLE INTERNATIONAL, 2025

LE ROBERT NATHAN, **Conjugaison**, Nathan, 2001

MARTINS, C., et Mabilat, J.-J., **Guide de communication en français**, DIDIER, 2014

NOUTCHIÉ NIKJE, J., **Civilisation progressive de la francophonie - Niveau débutant / intermédiaire**, CLE INTERNATIONAL, 2016

Bibliografía Complementaria

BEACCO, J.C. et PORQUIER, R., **Niveau A1 pour le français**, Didier, 2007

GREGOIRE, M. et THIÉVENAZ, O., **Grammaire progressive du français □ Niveau intermédiaire. 4e édition**, CLE International, 2017

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., **Précis de Grammaire**, CLE INTERNATIONAL, 2025

PETITMENGIN, V., et FAFA, C., **Les Outils malins du FLE : La grammaire en jeux**, PUG, 2017

MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., **Vocabulaire progressif du français. Niveau intermédiaire. 3e édition**, CLE International, 2017

DUMAREST, D., et MORSEL, M.-H., **Les mots. Origine, formation, sens**, PUG, 2017

LAURENT, N., DELAUNAY, B. et LIVET, D., **La conjugaison pour tous**, Hatier, 2024

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., **Guide pratique de la communication**, Didier, 2004

BRIET, G., COLLIGE, V., et RASSART, E., **La prononciation en classe**, PUG, 2014

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Sería aconsellable unha iniciación mínima no idioma francés e coñecementos previos a nivel de bacharelato ou nivel A1+ segundo o Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCERL).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro I: Inglés**

Materia	Idioma estranxeiro I: Inglés			
Código	O05G110V01406			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Llantada Díaz, María Francisca			
Profesorado	Llantada Díaz, María Francisca			
Correo-e	fanny.llantada@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	A Orde ECI/3854/2007, de 27 de decembro, pola que se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Infantil estipula que un aspecto das competencias que deben adquirirse por parte destes profesionais é "Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira".			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C42 Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C45 Coñecer a tradición oral e o folclore.
- C46 Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
- C47 Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
- C48 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
- C49 Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
- C50 Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
- C51 Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
- C52 Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
- C54 Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C56 Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Liderado
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1.Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	B6	C41 C42 C43 C44 C46 C47 C48 C50 C51 C52	D1 D3 D4 D5 D6 D13 D15 D19
2.Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal.	B3	C29 C42 C43 C44 C46 C47 C50 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D22
3.Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal e educacional.		C22 C43 C44 C46 C49 C52 C54	D3 D4 D15 D19 D22
4. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, o fogar e a súa contorna, etc.)	B8 B10	C22 C43 C44 C46 C49 C52	D3 D4 D16 D19 D20 D22
5.Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		C22 C43 C44 C46 C49 C52	D3 D4 D9 D11 D12 D16 D20
6.Poder abordar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	B1 B5	C22 C43 C44 C46 C49 C52	D3 D4 D12
7.Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.		C22 C29 C43 C44 C46 C49 C52 C59 C65 C66	D3 D4 D9 D11 D12 D16 D20
8.Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	B7	C22 C43 C44 C46 C49 C51 C52 C57	D3 D4 D12 D13 D16 D20

9. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	B1 B5	C22 C43 C44 C45 C46 C49 C52 C55 C62	D3 D4 D12
10. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.		C5 C6 C22 C29 C30 C55 C59 C60 C63 C64	D9 D13 D14 D15 D16 D20
11. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	B1 B9 B11 B12	C6 C8 C13 C21 C28 C29 C30 C41 C45 C47 C51 C56 C61 C63 C64	D3 D4 D6 D7 D8 D10 D16 D17 D18 D20 D21
12. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables na aprendizaxe dunha L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha asignatura máis.	B2 B3 B4 B5	C5 C6 C22 C28 C29 C40 C43 C44 C47 C59 C60	D4 D9 D11 D12 D14 D19

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	1. Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía.
2. Aspectos sociolingüísticos	2. Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	3. Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función da organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrases, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda.
5. Aspectos interculturais	5. A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	3	10	13
Traballo tutelado	23	41	64
Actividades introdutorias	2	0	2
Obradoiro	22.5	36.5	59
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Presentacións orais sobre un tema da materia preparadas polo alumnado de forma individual ou en grupo para reforzar as destrezas comunicativas de expresión. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo. Serán presentadas nas clases prácticas das semanas 7 e 8.
Traballo tutelado	Realización de exercicios relacionados coas destrezas comunicativas na aula baixo as directrices e supervisión da profesora.
Actividades introdutorias	Presentación da materia ao alumnado e orientación xeral sobre a mesma.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Para resolver dúbidas sobre a materia e/ou as probas e presentacións orais, a profesora atenderá ao alumnado nas horas de traballo en grupos reducidos e no seu despacho en horario de titorías.
Traballo tutelado	Para resolver dúbidas sobre a materia e/ou as probas e presentacións orais, a profesora atenderá ao alumnado nas horas de traballo en grupos reducidos e no seu despacho en horario de titorías.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo	15	B1 C42 D1 B2 C44 D2 B4 C46 D3 B5 C48 D4 B6 C49 D5 B7 C52 D6 B12 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	15	C42 D1 C44 D2 C46 D3 C48 D4 C49 D7 D12 D13 D17 D18

Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	20	B2 B5 B7 B12	C44 C48 C52	D2 D4 D6 D8 D10 D12 D14 D16 D18 D20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de unha proba de redacción	25		C42 C44 C46 C48 C49	D1 D2 D3 D4 D7 D12 D13 D17 D18
Exame oral	Farase unha proba oral duns dez minutos.	25		C43 C44 C46 C48 C49 C50	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D11 D12 D13 D18 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta materia o alumno deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán porse en contacto coa profesora ao principio do curso para pactar con ela un plan de traballo.

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe neste documento. Ábrese un cartafol específico na plataforma Moovi no cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú Datas exames.

Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Collins diccionario español-inglés. inglés-español., Grijalbo, 2002

Adelson-Goldstein, J., **Oxford Picture Dictionary: English-Spanish**, Oxford University Press, 2009

Eastwood, J. & Mackin, R., **Oxford Practice Grammar**, Oxford University Press, 2006

Murphy, R., **English Grammar in Use**, Cambridge University Press, 2008

Bibliografía Complementaria

Oxford Spanish Dictionary: Spanish-English, English-Spanish, Oxford University Press, 2008

Co-Build English Guides, CollinsHarper, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01501

Outros comentarios

Para poder cursar esta materia con comodidade e aproveitamento, recoméndase que o alumnado teña, ao empezar, un nivel intermedio de competencia comunicativa en lingua inglesa.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01501			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Llantada Díaz, María Francisca			
Profesorado	Llantada Díaz, María Francisca			
Correo-e	fanny.llantada@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle o alumnado en formación unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B4	C51	D4
		B5	C53	D8
		B7	C61	D11
		B9		D12
		B11		D14
		B12		
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B4	C51	D3
		B5	C53	D4
		B7	C61	D7
		B9		D8
		B11		D9
		B12		D11
				D13
				D14
			D15	
			D17	
			D19	
3. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais e pragmáticas.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B5	C53	D4
		B10		D11
				D12
				D13
			D19	
4. Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	A3		C37	D1
	A4		C43	D3
	A5			D4
				D7
				D11
				D12
			D13	
			D19	

5. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B4	C51	D3
		B5	C53	D4
		B7	C61	D7
		B8		D8
		B11		D9
		B12		D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D19
				D20
				D21
6. Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B5	C51	D3
		B7	C61	D4
		B9		D5
		B11		D7
		B12		D8
				D13
				D14
				D15
				D19
				D21
7. Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B4	C51	D4
		B5	C53	D13
		B7	C61	D14
		B8		D15
		B9		D21
		B10		
		B11		
		B12		
8. Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) no ámbito persoal.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B7	C51	D3
		B11	C53	D4
			C61	D11
				D12
				D13
				D19

Contidos

Tema	
1. O modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. Ensino da lingua inglesa en idades tempranas. 1.2. Competencias lingüísticas, sociolingüísticas e pragmáticas. 1.3. Actividades comunicativas da lingua. 1.4. Áreas de interese ou ámbitos.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1. O enfoque orientado á acción. 2.2. Tarefas de comunicación. 2.3. O contexto do uso da lingua.
3. O currículo de educación infantil	3.1. Obxectivos 3.2. Contidos 3.3. Criterios de avaliación
4. Elaboración de propostas didácticas.	4.1. Propostas didácticas para Ed. Infantil. 4.2. Recursos e materiais didácticos.
5. Métodos de avaliación.	5.1. Avaliación dos contidos curriculares 5.2. Avaliación dos contidos lingüísticos (inglés) 5.3. A utilización do Portfolio Europeo das Linguas (PEL) como ferramenta de autoavaliación lingüística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15.5	0	15.5
Traballo tutelado	18	45.5	63.5
Presentación	11	49	60
Actividades introductorias	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesor.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polos alumnos.
Actividades introductorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliación continua (en inglés): Probas nas que o alumnado debe solucionar unha serie de exercicios e/ou problemas, incluíndo preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...) en un tempo/condicións establecido/as polo profesorado.	40	A3 B7 C42 D1 B9 C61 D2 B11 D4 D7 D8 D13 D16
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da asignatura.	30	A3 B2 C42 D1 A4 B3 C43 D2 A5 B4 C51 D3 B5 C53 D4 B7 C61 D5 B9 D7 B10 D8 B11 D9 B12 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20

Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	30	A3 B2 C42 D1 A4 B3 C43 D2 A5 B4 C51 D3 B5 C53 D4 B7 C61 D5 B8 D7 B9 D8 B10 D9 B11 D11 B12 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D21
----------	---	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos tres apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas.

Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de tutoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final tipo test con contidos prácticos e teóricos (30% - o alumnado terá que aprobar cada unha das dúas partes do examen escrito, cun mínimo de 5 sobre 10 na parte práctica, y 5 sobre 10 na parte teórica).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú Datos exames.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para estudantado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi, na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para estudantado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios de Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Learning English (apuntes de la asignatura)**, Meu Moodle, 1.9.2021

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL: Dispon, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

Currículo de educación infantil, 121, DOG, 23 de xuño de 2009

Proposta metodolóxica para o ensino de inglés en educación infantil, 134, DOG, 10 de xullo de 2009

Speech acts and pragmatics, <http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés/O05G110V01938

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01940

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01936

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Inglés/O05G110V01406

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado.

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, os alumnos teñan un nivel de A2 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica de la expresión plástica y visual**

Materia	Didáctica de la expresión plástica y visual			
Código	005G110V01502			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castellano			
Departamento	Didácticas especiales			
Coordinador/a	Martín Gulias, Néstor			
Profesorado	Martín Gulias, Néstor			
Correo-e	martingulias@gmail.com			
Web	http://didactica-de-las-artes.blogspot.com/			
Descripción xeral	La finalidad primordial de la Didáctica de la expresión plástica y visual en las Facultades de Ciencias de la Educación es proporcionar a los alumnos una formación artística y didáctica de calidad y garantizar la calificación de los futuros profesionales de la enseñanza en el ámbito de las artes plásticas aplicado a la enseñanza de infantil. Las enseñanzas artísticas en el ámbito educativo asumen un doble sentido, ya que, por una parte, la transmisión de sus saberes garantizan la conservación de prácticas artísticas fundamentales en la didáctica, tanto en la composición y el crecimiento del aprendizaje en el alumnado como en las tareas de apoyo a otros saber, y por otro, auspician la *incentivación en la reflexión, en la práctica estética y en el desarrollo de la creatividad.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
A1	Que el estudiantado haya demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A2	Que el estudiantado sepa aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posea las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A3	Que el estudiantado tenga la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que el estudiantado pueda transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que el estudiantado haya desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B1	Conocer los objetivos, contenidos curriculares y criterios de evaluación de la educación infantil.
B2	Promover y facilitar los aprendizajes en la primera infancia, desde una perspectiva globalizadora e integradora de las diferentes dimensiones cognitiva, emocional, psicomotora y volitiva.
B7	Conocer las implicaciones educativas de las tecnologías de la información y la comunicación y, en particular, de la televisión en la primera infancia.
B11	Reflexionar sobre las prácticas de aula para innovar y mejorar la labor docente. Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativo y promoverlo en el estudiantado.
C2	Conocer los desarrollos de la psicología evolutiva de la infancia en los periodos 0-3 y 3-6.
C4	Reconocer la identidad de la etapa y sus características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociales, afectivas.
C5	Saber promover la adquisición de hábitos en torno a la autonomía, la libertad, la curiosidad, la observación, la experimentación, la imitación, la aceptación de normas y de límites, el juego simbólico y heurístico.
C7	Identificar dificultades de aprendizaje, disfunciones cognitivas y las relacionadas con la atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer la integración educativa de estudiantes con dificultades.
C10	Crear y mantener lazos de comunicación con las familias para incidir eficazmente en el proceso educativo.
C11	Conocer y saber ejercer las funciones de tutor/a y orientador/a en relación con la educación familiar.
C12	Promover y colaborar en acciones dentro y fuera de la escuela, organizadas por familias, ayuntamientos y otras instituciones con incidencia en la formación ciudadana.
C23	Comprender que la observación sistemática es un instrumento básico para poder reflexionar sobre la práctica y la realidad, así como contribuir a la innovación y a la mejora en educación infantil.
C25	Abordar análisis de campo mediante metodología observacional utilizando tecnologías de la información, documentación y audiovisuales.
C29	Valorar la importancia del trabajo en equipo.
C34	Conocer estrategias didácticas para desarrollar representaciones numéricas y nociones espaciales, geométricas y de desarrollo lógico.

C41	Fomentar experiencias de iniciación a las tecnologías de la información y la comunicación.
C53	Conocer los fundamentos musicales, plásticos y de expresión corporal del currículo de esta etapa así como las teorías sobre la adquisición y desarrollo de los aprendizajes correspondientes.
C56	Elaborar propuestas didácticas que fomenten la percepción y la expresión musical, las habilidades motrices, el dibujo y la creatividad.
C57	Analizar los lenguajes audiovisuales y sus implicaciones educativas.
C58	Promover la sensibilidad relativa a la expresión plástica y a la creación artística.
C59	Adquirir un conocimiento práctico del aula y de la gestión de la misma.
C60	Conocer y aplicar los procesos de interacción y comunicación en el aula, así como dominar las destrezas y habilidades sociales necesarias para fomentar un clima que facilite el aprendizaje y la convivencia.
C61	Controlar y hacer el seguimiento del proceso educativo y, en particular, de enseñanza y aprendizaje mediante el dominio de técnicas y estrategias necesarias.
C62	Relacionar teoría y práctica con la realidad del aula y del centro.
C63	Participar en la actividad docente y aprender a saber hacer, actuando y reflexionando desde la práctica.
C64	Participar en las propuestas de mejora en los distintos ámbitos de actuación que se puedan establecer en un centro.
C66	Conocer formas de colaboración con los distintos sectores de la comunidad educativa y del entorno social.
D1	Capacidad de análisis y síntesis
D2	Capacidad de organización y planificación
D5	Conocimiento de informática
D8	Toma de decisiones
D9	Trabajo en equipo
D11	Habilidades en las relaciones interpersonales
D12	Reconocimiento de la diversidad y multiculturalidad
D13	Razonamiento crítico
D15	Aprendizaje autónomo
D16	Adaptación a nuevas situaciones
D17	Creatividad
D19	Conocimiento de otras culturas y costumbres
D20	Iniciativa y espíritu emprendedor
D21	Motivación por la calidad

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Abordar con eficacia situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multiculturales y plurilingües.	A1	B1	C5	D1
	A2		C7	D2
	A3		C9	D5
	A4		C29	D9
	A5		C57	D17
Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad y que atiendan la igualdad de género, la equidad y al respeto a los derechos humanos que conformen los valores de la formación ciudadana.	A3	B7	C29	D9
Conocimiento de los materiales y de sus procesos derivados de creación y/o producción.	A2	B7	C10	D8
Conocimiento de los instrumentos y métodos de experimentación en arte.	A4	B11	C11	D9
Capacidad para generar y gestionar la producción artística			C12	D11
Capacidad de aplicar profesionalmente tecnologías específicas			C23	D12
Capacidad de documentar la producción artística			C25	D13
Capacidad de determinar el sistema de presentación adecuado para las calidades artísticas específicas de una obra de arte			C57	D17
Habilidades para la creación artística y capacidad de construir obras de arte				

Conocimiento de los procesos de la creación y de la producción artística.	A1	B7	C25	D9
Conocimiento de los modos de investigación en las artes.			C34	D17
Capacidad para aplicar los conocimientos técnicos y de los procedimientos para el desarrollo de la práctica artística.			C41	
Capacidad para la organización de un sistema creativo innovador.			C53	
Capacidad para la presentación y exposición de proyectos artísticos.			C57	
Capacidad para la elaboración de textos relacionados con el trabajo realizado sobre una cuestión artística.			C59	
Capacidad para buscar, analizar e incorporar recursos desde otros ámbitos y aplicarlo luego a los ámbitos artísticos y de la creatividad.			C60	
Capacidad para elaborar un anteproyecto que se pueda concretar luego en un proyecto en el aula.				
Capacidad para contextualizar el trabajo realizado, dando la razón del fundamento de los principios del incluso.				
Capacidad para documentar el trabajo realizado, saber investigar en las fuentes y saber aplicarlo al trabajo de propia creación.				
Capacidad para el análisis y la evaluación de proyectos, así como saber extrapolarlo a ámbitos de las artes.				
Capacidad para la autoevaluación y de valoración de todos los procedimientos artísticos, de sus principios y de sus objetivos.	A5	B2	C25	D9
Habilidad para captar estímulos susceptibles de ser incorporados a la creación.		B7	C56	D15
Habilidad para gestionar la información necesaria en la elaboración de proyectos artísticos.			C57	D16
Habilidad para suscitar procesos de investigación y creación en arte.			C61	D17
Conocimiento de la teoría y del discurso actual del arte, así como el pensamiento actual de los artistas a través de sus obras y textos.			C62	D19
Conocimiento del vocabulario, códigos, y de los conceptos inherentes al ámbito artístico.			C63	D20
Conocimiento del vocabulario y de los conceptos propios la cada técnica artística particular.			C64	D21
Conocimiento de métodos de producción y técnicas artísticas.			C66	
Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro.	A3	B2	C29	D17
Desarrollar y evaluar contenidos del currículo mediante recursos didácticos apropiados y promover las competencias artísticas correspondientes en los estudiantes.	A5	B7	C58	
	A4	B7	C2	D17
			C4	
			C56	
			C58	

Contenidos

Tema

El lenguaje plástico infantil: desarrollo perceptivo y características.	El lenguaje plástico infantil y sus fases.
Procesos de dibujo y elaboración grafomotriz.	Desarrollo perceptivo y características evolutivas del niño respeto al área de la plástica. Desarrollo curricular de las artes plásticas en educación Infantil. Procesos de dibujo y elaboración grafomotriz. Estudio genético y psico-evolutivo del desarrollo del niño y de su capacidad expresiva, plástica y creativa.
El análisis de las formas y el estudio de los elementos plásticos	Elementos plásticos materiales, formales y estructurales. Estudio de las técnicas para la composición, la luz, el color, la perspectiva y la proporción. Análisis de distintas técnicas de la expresión plástica, de la interpretación, de la concepción e ilusión del espacio. Estudio de los distintos procedimientos y sus respectivos soportes, pigmentos, aglutinantes, diluyentes y de técnicas variadas. Procedimientos expresivos con distintos elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos y dibujísticos. elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos y dibujísticos.
Procedimientos expresivos. Investigación y creación en la obra de arte.	Técnicas de ejecución de texturas, de estampación, de grabados, de mosaicos, collage, etc.
Procedimientos cromáticos.	Análisis de los procedimientos escultóricos, volumétricos y tridimensionales.
Recursos audiovisuales y digitales. El estudio del volumen.	Procedimientos cromáticos con útiles de soporte rígido: lápices, ceras, pastel. Recursos audiovisuales, digitales y tecnologías de la comunicación e información aplicadas a la expresión plástica y visual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Talleres	11	25	36
Trabajo tutelado	8	21	29
Prácticum, Practicas externas y clínicas	1.5	6.5	8
Estudio previo	1	8	9
Lección magistral	16	16	32
Aprendizaje-servicio	8	15	23
Trabajo	5	5	10
Observacion sistemática	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Talleres	Interpretación práctica didáctica de obras artísticas en la historia. Soporte teórico-práctico y conocimiento de la técnica en el estudio del taller. Elaboración artística didáctica en el taller para el desarrollo del ingenio, de la inventiva, del pensamiento original y de la imaginación constructora.
Trabajo tutelado	Incorporación didáctica tutelada de las tecnologías de la información y de la comunicación y los nuevos métodos informáticos aplicables en el aula a este nivel. Estudios creativos del dibujo y color desde la didáctica tras la explicación en clase de pautas de realización. Trabajos dirigidos bajo la tutela del profesor y orientados en excelente desarrollo de la técnica. Tutela de la realización en las estructuras tridimensionales y en los trabajos de volumen creativo.
Prácticum, Practicas externas y clínicas	Modelos de investigación y de creatividad intencionada en las prácticas externas. La investigación didáctica en el referente a la imaginación en la obra artística y su relación con la realidad del exterior. Estímulo al aire libre en la generación de nuevas ideas y conceptos artísticos, de nuevas asociaciones entre ideas observadas y de conceptos conocidos, como productores de soluciones originales.
Estudio previo	Estudio aportación de la realización de bocetos y estudios previos como mejora de la obra práctica personal y de progreso de la didáctica: descubrimiento de pautas estéticas en la obra de arte y de su transmisión al alumnado.
Lección magistral	Estudio sobre los distintos elementos de la elaboración del dibujo y su relación con las artes plásticas en el ámbito educativo infantil. Trabajo didáctico y lecciones magistrales aportación de la producción de ideas, conceptos, descubrimientos nuevos, originales y útiles, estéticos. Estudio teórico y fundamentado de la inventiva y didáctica en las artes.
Aprendizaje-servicio	(*)Creación de obxectos musicais e deseño de intervencións sonoras para a implementación grupal de sesións de estimulación artística para bebés en colaboración con escolas infantís 0-3 da contorna rural ourensán.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudio previo	Atención personalizada
Prácticum, Practicas externas y clínicas	Atención personalizada
Talleres	Atención personalizada
Trabajo tutelado	Atención personalizada
Lección magistral	Atención personalizada
Aprendizaje-servicio	

Evaluación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Talleres	Los talleres son el entorno fundamental para trabajar e investigar en las diferentes técnicas plásticas. En el taller del área de la plástica buscaremos producir ideas, desarrollar conceptos, descubrir opciones nuevas, originales, útiles y que satisfagan a los alumnos y a la colectividad. Uno de los principios básicos que se va a tratar de seguir es la estimulación de la capacidad creativa, potenciando su desarrollo y mejora. Para promover su desarrollo utilizaremos distintas técnicas experimentales y otras más conocidas como los mapas mentales. Los procedimientos prácticos se llevarán a efecto mediante la representación gráfica de ideas, temas, proyectos, etc. Trataremos de combinar palabras clave en los dibujos y establecer conexiones entre aquellas, seguiremos como se viene haciendo en los estudios de creatividad un procedimiento analógico.	20	A3	D9 D17
Trabajo tutelado	Es fundamental la tutela y guía del profesor en la orientación de los trabajos, tanto para obtener los fines de esta guía didáctica como para el desarrollo del aprendizaje en las distintas técnicas que se concretará posteriormente en una aplicación didáctica en el aula. Como principales objetivos en el desarrollo del área de la plástica se buscará el acto de innovar bajo la supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde el ingenio, la capacidad de encontrar formas y soluciones originales y la voluntad de hacer modificaciones y o asociaciones entre ideas para transformar los objetos, dando lugar a otros nuevos pero siempre siguiendo directrices orientativas para un mejor hacer.	20	A5	C25 D17 C58
Prácticum, Practicas externas y clínicas	Es importante la fase de observación para el desarrollo de la obra de arte y su aplicación didáctica en el aula, para eso es fundamental que el alumno tome contacto continuo con el exterior, pudiendo desarrollar trabajos prácticos y bocetos a partir de elementos naturales. El alumno debe buscar, hallar, inventar en el exterior. En espacios abiertos el alumno se va a identificar con la libertad y el arte del descubrimiento y el profesor le guiará en su investigación de una manera formal. En la obra de arte realizado en las prácticas externas se concretará la estrategia y las conclusiones que guían al descubrimiento.	10	A4	C60
Estudio previo	El alumno va a estudiar todos los elementos que pueden generar obras artísticas bajo un buen dominio de la técnica y de los diferentes recursos de la creatividad. Asimismo investigará en los procedimientos didácticos para poder transmitir en un futuro próximo todo lo apreso para la educación infantil. Para desarrollar las actividades previas, el alumno deberá también estudiar los elementos preliminares que configuran la obra artística, desde los recursos para acometer nuevas obras hasta los procedimientos para hacer un buen acabado de los trabajos, todo eso extrapolado siempre al entorno didáctico en el que se va a desarrollar.	10	A1 B7C29 A5	
Lección magistral	El apoyo teórico es necesario para comprender las cuestiones básicas sobre el desarrollo del área de la plástica en el aula, de ahí la necesidad de hacer un seguimiento presencial en el aula de todas las directrices que propician que el alumnado pueda desarrollar mejor los contenidos de la asignatura. Seguiremos el procedimiento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estrategias, principios y reglas y la manera de encontrar vías de solución o pautas para generar el desarrollo de una excelente expresión plástica. En cuanto a las reglas que vamos a seguir atardecer separar los elementos con los que se va a trabajar, generar figuras, me las fuere esquemáticas, tablas, mapas, etc., y a continuación hacer una fusión entre los distintos elementos para estudiar la interrelación entre ellos.	25	A2	C25 D17
Aprendizaje-servicio	(*) Creación de objetos musicales e intervenciones sonoras para bebés.	15		

Outros comentarios sobre a Avaliación

El alumnado que siga la evaluación continua deberá entregar todos los trabajos, ejercicios y pruebas a evaluar en esta modalidad, así como cumplir con la asistencia obligatoria (mínimo exigido: 80% de las sesiones teóricas y prácticas respectivamente).

Las entregas serán programadas. Estudiantes de evaluación global: En el caso del alumnado que no pueda seguir la evaluación de modo continuo, deberá superar una prueba escrita sobre los contenidos teóricos presentados en las clases magistrales y el resto de los trabajos prácticos. El alumnado de evaluación global deberá ponerse en contacto con el profesor de la materia en las tres primeras semanas de clase para conocer en detalle los trabajos y ejercicios que se van a entregar.

SEGUNDA CONVOCATORIA. En el caso del alumnado que, a pesar de asistir habitualmente a clase y realizar entregas parciales, no supere la materia, deberá presentar en segunda convocatoria aquellos trabajos o ejercicios en los que no se alcanzase la nota mínima de 5.

Alumnado de evaluación global: En el caso del alumnado que no pueda seguir la evaluación continua, tendrá que superar una prueba escrita sobre los contenidos teóricos presentados en las clases magistrales y el resto de los trabajos prácticos. El alumnado no presencial deberá ponerse en contacto con el profesorado de la materia en las tres primeras semanas de clase para conocer con detalle los trabajos y ejercicios a entregar.

Tutorías presenciales o en línea (en campus remoto) previa cita. Las fechas de los exámenes se pueden consultar en la página web de la facultad en la sección de organización académica <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exámenes/>

El empleo de herramientas de IA en las actividades de evaluación de esta asignatura deberá ajustarse a un uso responsable, ético y transparente, conforme a las directrices de la FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) y a la Normativa que establezca la UVigo

Contacto: Néstor Martín Gulias. Aula de plástica

Correo electrónico: martingulias@uvigo.gal

Fuentes de información

Bibliografía Básica

BERSON, Marthe, **Del Garabato al Dibujo (Evolución de los Niños Pequeños)**. Buenos Aires, Ed. Kapelusz, 1962.

BONOME. Concepto y Técnica de Dibujo y de la Composición, Fabril., 1962

GÓMEZ MOLINA, Juan José, **Estrategias del Dibujo en el Arte Contemporáneo**, Cátedra, 2006

OLAIA FONTAL MERILLAS; ROSER CALAF MASACHS, **COMO ENSEÑAR ARTE EN LA ESCUELA**, SINTESIS, 2014

VV.AA, **DIDACTICA EDUCACION INFANTIL**, MACMILLAN HEINEMANN, 2013

VV.AA, **ARTE INFANTIL EN LOS CONTEXTOS CONTEMPORANEOS**, ENEIDA, 2014

ANTONIO MACHON, **LOS DIBUJOS DE LOS NIÑOS**, AUTOR-EDITOR, 2016

Bibliografía Complementaria

EVI CROTTI; ALBERTO MAGNI, **GARABATOS: EL LENGUAJE SECRETO DE LOS NIÑOS**, SIRIO, 2007

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Taller de creatividad artística/O05G110V01906

Outros comentarios

Esta asignatura forma parte de una Facultad comprometida con la sostenibilidad del medio ambiente y de las personas. De acuerdo con esta filosofía, esta asignatura promoverá prácticas educativas basadas en materiales de bajo impacto ambiental coherentes con los principios de sostenibilidad (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación física e a súa didáctica na idade infantil**

Materia	Educación física e a súa didáctica na idade infantil			
Código	O05G110V01503			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Táboas Pais, María Inés			
Profesorado	Táboas Pais, María Inés			
Correo-e	inestaboas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia dirixida á adquisición das competencias necesarias para programar, deseñar e implementar procesos de ensino-aprendizaxe-avaliación na educación infantil a través da motricidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C3	Coñecer os fundamentos de atención temperá.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudantado.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral do estudantado.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprende os fundamentos da motricidade e a súa importancia dentro do currículo da educación infantil, e dispón dos recursos didácticos adecuados para programar, deseñar e implementar propostas motrices nesta etapa educativa.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B3	C3	D3
	B4	C4	D4
	B5	C5	D5
	B6	C6	D6
	B7	C7	D7
	B8	C9	D8
	B9	C12	D9
	B10	C13	D10
	B11	C15	D11
	B12	C16	D12
		C17	D13
		C18	D14
		C19	D15
		C20	D16
		C21	D17
		C22	D18
		C23	D19
		C24	D20
		C25	D21
		C26	
		C27	
		C29	
		C32	
		C40	
		C41	
	C43		
	C44		
	C45		
	C53		
	C54		
	C55		
	C56		
	C57		
	C59		
	C60		
	C61		
	C62		
	C63		
	C64		
	C65		
	C66		
R1. Identifica os compoñentes da motricidade e comprende a súa importancia dentro da educación infantil.		C53	
R2. Manexa o currículo da educación infantil, seleccionando e secuenciando criterios de avaliación e contidos para deseñar propostas motrices que respondan a estes elementos.	B1	C53	
	B2	C56	
R3. Entende as posibles estruturas dunha sesión de motricidade na educación infantil, así como os aspectos didácticos e organizativos necesarios para implementar procesos de ensino-aprendizaxe-avaliación a través de propostas motrices.	B2	C53	
		C56	
		C59	
		C60	
	C61		
R4. Dispón de recursos didácticos adecuados para desenvolver o currículo da educación infantil a través da motricidade: cuñas motrices, xogos motores e xogos tradicionais e interculturais, cancións motrices, contos motores, circuitos e ambientes de aprendizaxe.	B1	C53	
		C54	
		C55	
		C56	
R5. Formula os obxectivos e contidos específicos dunha sesión de motricidade na educación infantil en base aos criterios de avaliación e contidos do currículo seleccionados.	B1	C53	D2
			D8
R6. Deseña, presenta e modifica a dificultade das tarefas motrices para adecuarse aos obxectivos e contidos expostos e ao nivel do alumnado.	B3	C55	D8
		C56	

R7. Coñece medidas de atención á diversidade na educación infantil e recursos para dar resposta ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE) durante a súa participación en situacións de aprendizaxe de carácter motriz.	B3	C9 C22	
R8. Deseña sesións de motricidade na educación infantil tomando decisións colaborativamente con outros/as futuros/as mestres/as e tendo en conta os fundamentos didácticos.	B3 B11	C21 C53 C54 C55 C56	D2 D8 D9
R9. Pon en práctica intervencións didácticas a través da motricidade dirixidas a alumnado de educación infantil, elaboradas colaborativamente, partindo dos elementos do currículo e manexando adecuadamente os recursos didácticos e organizativos.	B1 B2 B3 B11	C21 C53 C54 C55 C56 C60 C61 C63	D2 D3 D8 D9
R10. Comunica de forma eficiente durante o desenvolvemento dunha sesión de motricidade, prestando atención a transmitir as súas ideas e xestionar a clase con alumnado ficticio de educación infantil.	B3	C60 C63	D2 D3
R11. Analiza, reflexiona e emite e acepta xuízos críticos sobre as sesións prácticas de educación infantil a través da motricidade para mellorar e innovar no seu labor como docente.	B11	C23 C63	D9 D13

Contidos

Tema	
Bloque 1. Terminoloxía e conceptos básicos das actividades motrices na etapa de infantil.	Tema 1. Os compoñentes da motricidade. Tema 2. A sesión de motricidade na educación infantil. Tema 3. A tarefa motriz na educación infantil. Tema 4. Recursos didácticos para unha educación infantil a través da motricidade: cuñas motrices, xogos motores, xogos tradicionais e interculturais, contos motores, cancións motrices, circuitos, ambientes de aprendizaxe. Tema 5. O alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (NEAE) nas propostas motrices.
Bloque 2. Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo.	Tema 6. Conceptualización, evolución e perspectiva holística das actividades motrices na educación infantil.
Bloque 3. Coñecemento e aplicación dos elementos do currículo vinculados á motricidade na etapa de infantil.	Tema 7. A motricidade no currículo de educación infantil. Tema 8. Programación do currículo para o desenvolvemento da motricidade na educación infantil. Tema 9. Avaliación da educación infantil en situacións motrices de aprendizaxe.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Flipped Learning	0	13	13
Lección maxistral	6.5	0	6.5
Resolución de problemas	13	0	13
Prácticas de laboratorio	18	0	18
Presentación	5	0	5
Debate	5	0	5
Traballo tutelado	3	0	3
Aprendizaxe colaborativa	0	60	60
Exame de preguntas obxectivas	2	23	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fora da aula, e coa presenza do docente se facilitará e potenciará outros procesos de adquisición e practica de coñecementos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (Laboratorios, aulas informáticas, etc...).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	En primeira instancia, atenderanse as dúbidas xurdidas como resultado da presentación da materia durante a primeira sesión de clase. Posteriormente, o alumnado poderá resolver calquera dúbida a través do correo electrónico ou solicitando titoría presencial ou virtual. Cando sexa posible, a docente responderá as dúbidas noutros espazos (aula, ximnasio ou pavillón).
Traballo tutelado	O seguimento do traballo realizarase no despacho físico da profesora no horario de titorías. Cando non sexa posible, realizarase a través da sala virtual do profesorado (campus remoto da Universidade de Vigo).
Presentación	Cando un grupo de alumnos/as precise máis atención personalizada para a preparación da súa presentación que a ofrecida durante as horas de traballo tutelado, poderá solicitar titoría presencial (no despacho físico da docente) ou virtual (na sala de profesorado do campus remoto da Universidade de Vigo). A solicitude farase a través do correo electrónico e atendendo ao horario de titorías preestablecido.
Flipped Learning	A atención ao alumnado realizarase principalmente cos materiais facilitados a través da plataforma MooVi. O alumnado tamén poderá contactar para resolver dúbidas concretas por correo electrónico. De consideralo oportuno, poderá ser atendido no despacho físico da docente ou nas salas virtuais do profesorado (campus remoto). Neste último caso, a solicitude farase a través do correo electrónico e atendendo ao horario de titorías preestablecido.
Resolución de problemas	O seguimento personalizado durante a resolución dos problemas propostos ao estudantado farase principalmente durante o horario de clase (nas horas A). Posteriormente, o alumnado poderá resolver calquera dúbida a través do correo electrónico ou solicitando titoría presencial ou virtual.
Aprendizaxe colaborativa	Cando un grupo de alumnos/as precise atención personalizada para a realización de calquera das tarefas encomendadas como parte do traballo colaborativo, poderá solicitar titoría presencial (no despacho físico da docente) ou virtual (na sala de profesorado do campus remoto da Universidade de Vigo). A solicitude farase a través do correo electrónico e atendendo ao horario de titorías preestablecido.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Cando un alumno/a precise atención personalizada para a preparación do exame da materia, poderá solicitar titoría presencial (no despacho físico da docente) ou virtual (na sala de profesorado do campus remoto da Universidade de Vigo).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Presentación	Deseño e posta en práctica dunha sesión de motricidade dirixida ao alumnado da educación infantil. Partirase dos criterios de avaliación e contidos do currículo, utilizaranse diferentes recursos didácticos, e xestionaranse os tempos, espazos, materiais e a formación de grupos.	40	B1 B2 B3 B11	C21 C23 C53 C54 C55 C56 C59 C60 C61 C63	D2 D3 D8 D9
Aprendizaxe colaborativa	Entrega das gravacións e actas das reunións de traballo colaborativo nas que se deseñou unha sesión de motricidade dirixida ao alumnado de educación infantil. Unha vez posta en funcionamento, o alumnado propondrá as modificacións oportunas en base ás coavaliacións dos compañeiros/as e á propia autoavaliación. As persoas que integran cada grupo de traballo deberán adoptar unha serie de roles e funcións que serán rotativos.	20		C21	D2 D3 D8 D9
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9 C12 C13 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25 C26 C27 C29 C32 C40 C41 C43 C44 C45 C53 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade de avaliación global: para o alumnado non asistente ou que non alcance o 85% da asistencia ás horas B da materia, o exame terá un valor do 80% e a proba "aprendizaxe colaborativa" suporá o 20%. Ademais, estas persoas non asistentes ou que non asistan ao mínimo de sesións obrigatorias establecidas realizarán unha proba de tipo práctico que permita comprobar a adquisición das competencias correspondentes (proba: "presentación"). Serán cualificadas como aptas

ou non aptas nesta proba.

Tanto na modalidade de avaliación continua como na modalidade de avaliación global, para superar a materia é requisito superar cada unha das probas establecidas en devandita modalidade (a cualificación mínima esixida é de 5 sobre 10 ou apta/o nas diferentes probas de avaliación). Unicamente a proba "aprendizaxe colaborativa" non terá cualificación mínima esixida.

A materia incorpora actividades prácticas de traballo colaborativo que requiren a realización e entrega de gravacións audiovisuais como evidencia de aprendizaxe e avaliación. Estas gravacións serán utilizadas exclusivamente con fins docentes e de avaliación, almacenaranse nas plataformas institucionais habilitadas pola Universidade e serán accesibles unicamente para o profesorado responsable da materia e, se é o caso, para os órganos competentes nos procedementos de revisión de cualificacións. A súa conservación realizarase durante o tempo necesario para a xestión da avaliación e conforme ás políticas de conservación da Universidade. As gravacións solicitadas nesta proba teñen como única finalidade a avaliación das competencias de traballo en equipo por parte do profesorado, sendo a base lexitimadora a execución da función pública educativa (LOSU). O tratamento realizarase exclusivamente a través das ferramentas institucionais proporcionadas pola a Universidade de Vigo con acceso restrinxido ao grupo de traballo e á docente. Queda terminantemente prohibida a descarga, reprodución ou difusión destas gravacións fóra do contorno virtual autorizado. Os arquivos de vídeo serán eliminados permanentemente unha vez que as cualificacións sexan definitivas e transcorridos os prazos legais de reclamación. Debe evitarse nas gravacións audiovisuais que aparezan domicilios particulares ou terceiros alleos á materia.

A cualificación final da materia (obtida a partir de todas as probas establecidas anteriormente, independentemente da esixencia ou non de cualificación mínima) será a seguinte:

- 0-4,9: suspenso (SS)
- 5,0-6,9: aprobado (AP)
- 7,0-8,9: notable (NT)
- 9,0-10: sobresaliente (SB)

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, por tanto, como aprobadas nese curso académico.

Naqueles casos extraordinarios nos que un alumno/a supere todas as probas que requiren unha cualificación mínima esixida, pero non alcance o 5 na cualificación final da materia, poderá realizar na 2ª oportunidade algunha proba xa superada na 1ª co obxectivo de poder superar a materia.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datos exames".

En coherencia coa carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o estudiantado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Se abrirá un cartafol específico na plataforma Moovi, na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para estudantes do curso ponte ou profesionais en exercicio.

As probas de avaliación tamén poderán adaptarse no caso de alumnado ERASMUS (estudantes entrantes) coa intención de dar resposta ás necesidades derivadas destes casos, especialmente no tocante á comprensión do idioma.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castañer, M. y Camerino, O., **Enfoque dinámico e integrado de la motricidad (EDIM). De la teoría a la práctica.**, Edicions de la Universitat de Lleida, 2022

Cebrián, B., Martín, M.I., Miguel, A., López Pastor, V.M. et al., **Cómo trabajar la motricidad en el aula. Cuñas motrices para infantil y primaria.**, Miño y Dávila, 2013

Torres, G., **Enseñanza y aprendizaje de la educación física en educación infantil.**, Paraninfo, 2015

Ureña, N., **La alfabetización física en infantil. ABCD motriz**, Inde, 2024

Bibliografía Complementaria

Blández, J., **Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje.**, Inde, 2000

Canales, I., **La desinhibición en la expresión corporal: una propuesta didáctica**, Wanceulen, 2010

Canales, I., **De la expresión a la comunicación: una propuesta didáctica**, Wanceulen, 2010

Conde Caveda, J.L., Martín, C. y Viciana, V., **Las canciones motrices. Metodología para el desarrollo de las habilidades motrices en Educación Infantil y Primaria a través de la música (3ª ed.)**, Inde, 2004

Conde Caveda, J.L., Martín, C. y Viciana, V., **Las canciones motrices II. Metodología para el desarrollo de las habilidades motrices en Educación Infantil y Primaria a través de la música (2ª ed.)**, Inde, 2002

Del Pozo, M.M., **Desde L'Ermitage a la Escuela Rural Española: introducción, difusión y apropiación de los «centros de interés» decrolyanos (1907-1936)**, Extraordinario, 143-166, Revista de Educación, 2007

Englehart, D., Mitchell, D., Albers-Biddle, J., Jennings, K. y Forestieri, M., **Juegos STEM en los Rincones de Aprendizaje. Integrando la investigación de los más pequeños.**, Narcea, 2020

Fernández, E., Quer, L. y Securún, R., **Rincón a rincón (2ª ed.)**, Octaedro, 2009

Galera, A.D., **Manual de didáctica de la educación física I. Una perspectiva constructivista moderada. Funciones de impartición.**, Paidós, 2001

Gil, P., Contreras, O.R. y Gómez, I., **Habilidades motrices en la infancia y su desarrollo desde una educación física animada.**, 47, 71-96, Revista Iberoamericana de Educación,, 2008

López Pastor, V.M., Abad, M., Aldama, B. et al., **La educación Física en educación infantil: una propuesta y algunas experiencias.**, Miño y Dávila, 2004

López-Pastor, V.M. y Pérez-Pueyo, A. (Eds.), **Evaluación formativa y compartida en educación: experiencias de éxito en todas las etapas educativas.**, Universidad de León, 2017

Miraflores, E., Cañada, D. y Abad, B., **Actividad Física y Salud de 3 a 6 años. Guía para docentes de Educación Infantil.**, Ministerio de Sanidad y Ministerio de Educación, 2016

Ruiz, J.V., **El cuento motor en la educación infantil y en la educación física escolar**, Wanceulen, 2011

DECRETO 150/2022, do 8 de setembro, polo que se establece a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia. 9 de setembro de 2022. D.O.G. No. 172.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/O05G110V01202

Outros comentarios

- A asistencia e participación activa durante as clases facilita a asimilación de contidos e a adquisición de competencias.
- A elaboración de apuntamentos propios e/ou anotacións persoais favorece a preparación das probas de avaliación e mellora a comprensión dos materiais facilitados.
- O seguimento do campus virtual permite manterse informado de posibles cambios (anuncios) e evita o incumprimento de datas de entrega de actividades.

Esta materia enmárcase nunha facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión musical e a súa didáctica**

Materia	Expresión musical e a súa didáctica			
Código	O05G110V01504			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Casal de la Fuente, Lucía			
Profesorado	Casal de la Fuente, Lucía			
Correo-e	lucia.casal@uvigo.gal			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	<p>O que se espera que esta materia achegue na formación de docentes xeneralistas de educación infantil é proporcionar a formación básica para que, sen ser especialistas en educación musical, aprendan a usar e a integrar a música nas actividades con independencia e seguridade, e desenvolvan a sensibilidade necesaria relativa á expresión musical e á creación artística. Polo tanto, familiarizarémonos con propostas pedagóxico-musicais para a percepción auditiva e a expresión musical (diferenciando entre o 1º ciclo, 0-3, e o 2º ciclo, 3-6), así como tentaremos mellorar o dominio da lectura e linguaxe musical, provendo recursos e bases psicopedagóxicas sólidas nas que fundamentar as decisións educativas, alén de completar a propia formación musical. As actividades fundamentais que se farán xirarán arredor da práctica instrumental de cancións sinxelas, do canto e de danzas grupais, así como do xogo musical para o fomento da creatividade e do uso da improvisación. Farase especial fincapé no exercicio da relaxación, da respiración e da fonación, posto que a voz é a ferramenta que todo o profesorado deba saber usar con corrección. Evolucionarase da representación non convencional do son á representación convencional da música, deténdonos na educación rítmica, e no deseño de propostas didácticas interdisciplinares, alicerzadas no currículo oficial, dirixidas ao alumnado de entre 0 e 6 anos de idade.</p> <p>Materia do programa English Friendly. O estudiantado internacional poderá solicitar ao profesorado: a) materiais e bibliografía en inglés, b) titorías en inglés, e c) probas e avaliacións en inglés.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.

C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Comprensión dos principios que contribúen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a educación musical en infantil.	A2	B12	C58	D6 D13 D14 D15
2. Coñecemento das posibilidades e limitacións da educación musical en infantil.	A3 A4	B1		D1
3. Coñecemento do currículo escolar infantil relacionado coa educación musical.	A1 A2	B1 B8 B12	C53	D5 D19
4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fóra da escola.	A3	B1 B8 B11 B12	C45 C53 C54 C55 C57 C58	D1 D2 D6 D7 D9 D15 D16 D17 D19 D21
5. Educación artística: coñecemento e organización dos elementos musicais e pautas de traballo para a creación de actividades artísticas relacionadas coa música.	A2 A3 A4 A5	B1	C45 C53 C54 C55 C56 C57	D1 D2 D5 D6 D7 D8 D9 D15 D16 D17 D19 D21
6. Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	A2 A3 A4 A5	B2	C55 C58	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D11 D18 D20 D21

7. Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	A3	B8	C53	D1
	A4	B11	C56	D2
	A5	B12	C58	D6
				D7
				D8
				D9
				D11
				D12
				D13
				D15
				D16
				D19
	8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	A1	B1	C53
A2		B2	C56	D2
A3		B8	C57	D5
A4		B12	C58	D6
				D7
				D8
				D9
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	A2	B1	C58	D8
	A3	B8		D9
		B11		D15
		B12		D16
				D19
				D20
				D21
10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos á educación musical.	A2	B1	C45	D1
	A3	B8	C53	D2
	A4	B11	C54	D5
		B12	C55	D6
			C56	D7
			C57	D8
			C58	D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
			D19	
			D20	
			D21	

11. Elaboración de contidos musicais de diferentes estilos e xéneros para a educación musical.

A1 B1 C45 D1
 A2 B2 C53 D2
 A3 B8 C54 D5
 A4 B11 C55 D6
 A5 B12 C56 D7
 C57 D8
 C58 D9
 D11
 D12
 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19
 D20
 D21

Contidos

Tema

Os contidos que marca a memoria verificada do título "Grao en Educación Infantil" son os seguintes": Estes contidos organízanse en diferentes temas e subtemas, cuxo desenvolvemento se expón nos documentos de apoio á docencia dispoñibles na aula virtual da materia (Moovi).

Aplicación didáctica e pedagóxica de elementos musicais.

A grafía convencional e non convencional do son e da música.

Creación de actividades musicais.

Comprensión e habilidade musical.

Adaptación de pezas musicais a actividades lúdicas.

Uso de repertorios vocais e instrumentais para infantil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Obradoiro	4	2	6
Prácticas con apoio das TIC	2	2	4
Aprendizaxe-servizo	8	20	28
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	2	2	4
Lección maxistral	19.5	40	59.5
Resolución de problemas	2	0	2
Prácticas de laboratorio	6	10	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Determinación de coñecementos previos e de aptitudes e actitudes do alumnado cara á materia. Exposición da folia de ruta do curso.
Obradoiro	Desenvolvemento de actividades participativas e en equipo, técnicas de ensino-aprendizaxe cooperativas; e deseño, implementación e avaliación de actividades musicais para infantil.
Prácticas con apoio das TIC	Presentación e práctica con soporte lóxico para a educación musical.
Aprendizaxe-servizo	Explicación, exemplificación, deseño, implementación e avaliación en equipo de sesións de música para bebés en colaboración con escolas infantís 0-3.
Traballo tutelado	Elaboración de traballos cooperativos dirixidos polo profesorado, que poden implicar o eTwinning, traballos inter-materia, a implementación de propostas didácticas en colaboración con aulas de educación infantil 3-6 etc.

Seminario	Orientacións e reflexións conxuntas: dúbidas, consultas e seguimento das tarefas (que requirirán do traballo autónomo do alumnado, tanto na aula como fóra dela), noticias de actualidade, dilemas que comporta a educación musical no s. XXI etc.
Lección maxistral	Exposición dos contidos teórico-prácticos da materia e das directrices para a elaboración de traballos.
Resolución de problemas	Aplicación dos coñecementos teórico-prácticos en traballos, propostas de aula, probas etc.
Prácticas de laboratorio	Técnicas de relaxación, respiración e fonación. Práctica musical: canto, interpretación instrumental e danza.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Atención grupal ou individual nas clases ou nas titorías, previo acordo entre o alumnado e o profesorado. O alumnado Asistente (en avaliación continua) solicitará as titorías ao profesorado en clase (nas sesións presenciais, nunca por e-mail) para fixar, de ser necesaria, unha titoría individual ou grupal fóra das aulas regulares da materia. Tanto este alumnado como o alumnado Non Asistente (en avaliación global) usará o horario de titorías do profesorado para expor as súas dúbidas, que se pode consultar actualizado nunha ligazón accesible dende a aula virtual da materia. O alumnado debe consultar os medios e os horarios de titorías nesta ligazón para asegurar a atención. Dentro das circunstancias descritas nesta ligazón, o alumnado non debe solicitar cita, tan só presentarse ou chamar en horario de titorías. De non poder asistir fisicamente ás titorías, o alumnado deberá chamar por teléfono no horario de titorías, evitando o contacto por e-mail. Unha vez establecido o contacto coa profesora ben fisicamente ben telefonicamente, existe tamén a opción de fixar titoría en liña a través do Campus Remoto da UVigo, para o que a docente facilitará ligazón e clave para a conexión no despacho virtual. Sempre co acordo do profesorado, estableceranse as medidas necesarias para dar resposta á atención á diversidade.
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Obradoiro	Actitude, asistencia, seguimento, participación e aproveitamento das sesións prácticas (Sesións B).	15	A1	B1	C45	D1
			A2	B2	C53	D6
			A3	B8	C54	D8
			A4	B11	C55	D9
			A5	B12	C56	D11
					C57	D12
					C58	D13
						D14
						D16
						D17
						D19
						D21
Aprendizaxe-servizo	Deseño, implementación e avaliación en equipo de sesións de música para bebés.	25	A1	B1	C45	D1
			A2	B2	C53	D2
			A3	B8	C54	D5
			A4	B11	C55	D6
			A5	B12	C56	D7
					C58	D8
						D9
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Traballo tutelado	Elaboración de tarefas e traballos en equipo, que poden implicar o eTwinning, en colaboración con centros doutros países; o deseño, a implementación e a avaliación de propostas didácticas con alumnado de 3-6 anos, etc.	25	A1	B1	C45	D1			
			A2	B2	C53	D2			
			A3	B8	C54	D5			
			A4	B11	C55	D6			
			A5	B12	C56	D7			
					C57	D8			
					C58	D9			
						D11			
						D12			
						D13			
						D14			
						D15			
						D16			
						D17			
						D18			
						D19			
						D20			
						D21			
			Resolución de problemas	Realización dunha proba teórico-práctica individual.	25	A1	B1	C45	D1
						A2	B2	C53	D6
						A3	B8	C54	D7
A4	B11	C55				D8			
A5		C56				D12			
		C57				D13			
		C58				D15			
						D16			
						D17			
						D19			
						D20			
Prácticas de laboratorio	Realización dunha proba práctica grupal.	10	A1	B1	C45	D1			
			A2	B2	C53	D2			
			A3	B8	C54	D5			
			A4	B11	C55	D6			
			A5	B12	C56	D7			
					C57	D8			
					C58	D9			
						D11			
						D12			
						D13			
						D14			
			D16						
			D17						
			D18						
			D19						
			D20						
			D21						

Outros comentarios sobre a Avaliación

A táboa anterior recolle a avaliación para alumnado Asistente (en avaliación continua), isto é, alumnado que non falta a máis de 3 clases das Sesións B (ou sexa, que cumpre co 80% de asistencia ás Sesións B), xustificadas ou sen xustificar. Isto significa que para ter a consideración de Asistente pódese faltar a un máximo de 3 clases das Sesións B. Desas 3, cada falta sen xustificar resta -0.1 puntos no apartado □Obradoiro: Actitude, asistencia, seguimento, participación e aproveitamento das sesións prácticas (Sesións B)□. Se se pode xustificar a falta, a ausencia non resta puntuación. Os xustificantes nunca se entregarán por correo electrónico: mostraranse á profesora coordinadora da materia en calquera das sesións presenciais. A asistencia e participación nas Sesións A non puntúa na cualificación final. Non obstante, resulta indispensable asistir a elas para o bo aproveitamento da materia, especialmente de cara á asunción e comprensión dos contidos e de cara a poder seguir o ritmo das Sesións B sen dificultades. Asistir ás Sesións A tamén favorecerá a calidade da participación e das achegas individuais que o alumnado faga nas Sesións B que, xunto coa actitude, terase moi en conta para avaliar o antedito apartado.

AVALIACIÓN CONTINUA PARA ASISTENTES:

(1) Proba teórico-práctica individual: 25%

(2) Proba práctica en equipo: 10%

(3) Traballos en equipo: 25%

(4) Proxecto Aprendizaxe- Servizo: 25%

(5) Actitude e aproveitamento nas Sesións B: 15%

Para o alumnado que opte por ser Non Asistente (en avaliación global), as porcentaxes para o cálculo da cualificación final da materia serán as seguintes:

AVALIACIÓN GLOBAL PARA NON ASISTENTES:

(1) Proba teórico-práctica individual: 25%

(2) Proba práctica en equipo: 10%

(3) Traballos con tarefas individuais e en equipo: 40%

(4) Proxecto Aprendizaxe-Servizo: 25%

É necesario aprobar os apartados 1, 2 e 3 da avaliación para superar a materia (isto é, acadar un 5 sobre 10), tanto para Asistentes como para Non Asistentes. Se algún destes tres apartados non se aproban nunha oportunidade dada, a cualificación desta será o sumatorio de todas as partes da avaliación dividido entre dous.

O alumnado que opte pola opción de Non Asistente (en avaliación global) deberá cubrir o formulario habilitado na aula virtual da materia á maior brevidade posible (con prazo máximo ata o 30 de setembro), e deberá consultar na aula virtual da materia as instrucións das tarefas a realizar dentro da sección denominada 'Avaliación global: Non Asistentes / Curso Ponte'. Coa lista de alumnado Non Asistente, o profesorado conformará equipos de traballo e publicaraos na aula virtual da materia na primeira semana de outubro xunto coas instrucións para a elaboración de tarefas, co fin de que cada equipo se poida organizar para realízalas. Publicada a conformación dos equipos, o alumnado implicado debe establecer o primeiro contacto entre si a través de Moovi. Unha vez se entra na aula virtual da materia, pídase arriba á dereita, na icona do globo, e pónse o nome e apelidos da persoa á que se quere escribir encima de Buscar. A continuación pídase no nome e abaixo escríbese a mensaxe. Finalmente dáselle a , e a partir de aí cada equipo pode establecer as canles de comunicación que desexe. Para que isto funcione é necesario que todo o alumnado estea activo en Moovi.

O alumnado que ao longo do semestre perda o dereito de avaliación continua por superar o máximo de 3 faltas ás Sesións B debe pórse en contacto coa coordinadora da materia tan pronto como se vexa nesta circunstancia. Neste caso, o profesorado determinará a procedencia de seren avaliado de acordo á avaliación establecida para Non Asistentes. De ser o caso, este alumnado será integrado nun equipo de traballo de Non Asistentes, sempre que sexa posible. De non ser posible, e dado que a maioría das tarefas de avaliación para Non Asistentes deben realizarse en equipo e deben ser entregadas nunhas datas concretas, as tarefas grupais de avaliación obrigatoria que non se poidan entregar en equipo en primeira oportunidade, faranse en segunda oportunidade. Se se dan as circunstancias, a participación de alumnado Asistente en

actividades artísticas fóra das aulas regulares da materia (por exemplo, conmemoracións organizadas pola Facultade), poderá supor a obtención puntuación extra a sumar individualmente na cualificación final sempre que os apartados de avaliación 1, 2 e 3 estean aprobados.

AVALIACIÓN PARA ALUMNADO MATRICULADO EN FIN DE CARREIRA:

O alumnado que se matricule en Fin de Carreira debe pórse en contacto co profesorado á maior brevidade posible para solicitar as indicacións das condicións de avaliación para superar a materia.

OBSERVACIÓNS:

a. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. O traballo en equipo ou individual é obrigatorio cando así se requira.

b. As datas oficiais dos exames poden consultarse na páxina web da Facultade, na ruta Docencia --> Exames. A convocatoria e as instrucións para as probas da materia anunciaranse na aula virtual da materia na sección 'Avaliación e cualificacións'.

c. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

d. Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do Curso ponte ou profesionais en exercicio.

e. En función das posibilidades organizativas e da evolución da materia, e xa que esta contempla na súa Planificación horas de dedicación fóra dos horarios regulares de aula, algúns apartados de avaliación poderán esixir o desenvolvemento de actividades fóra do horario da materia, así como poderán desenvolverse saídas didácticas e outro tipo de experiencias formativas, cuxa realización podería darse tamén fóra do horario asignado á materia.

f. O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social: <https://fcee.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/>) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Abad, Federico, **¿Do Re qué?: guía práctica de iniciación al lenguaje musical**, 978-84-11316-99-6, Berenice, 2023

Bonastre, Carolina, Cuervo, Laura, & García, Desirée (Dirs.), **Alfabetización digital en educación musical infantil: caminando por una nueva era**, 978-84-277-3248-3, Narcea, 2025

Cremades Andreu, Roberto, **Desarrollo de la expresión musical en educación infantil**, 978-84-283-3765-6, Paraninfo, 2017

Prego Fernández, Luís, & Cobos Martínez, Serxio, **Para cantar e bailar**, 978-84-8289-069-2, Cumio, 2008

Santos García, Beatriz, & Sánchez Gallardo, Mónica, **Música en la escuela infantil. Recursos musicales para educadores infantiles (0 a 3 años)**, 9788428341271, Paraninfo, 2019

Bibliografía Complementaria

Bernabé Villodre, María del Mar, & Martínez Bello, Vladimir (Eds.), **Orientaciones curriculares para crear un programa globalizado de movimiento y música en la escuela infantil**, 9788411839419, Tirant Lo Blanch, 2025

Brocklehurst, J. Brian, **Music in Schools**, 978-1-041-03073-7, Routledge, 2025

Gómez Espinosa, Juan, **Didáctica de la música. Manual para maestros de Infantil y Primaria**, 9788416125920, UNIR Editorial, 2015

Hemsey de Gainza, Violeta, **La iniciación musical del niño**, 9789876115339, Melos, 2013

López de la Calle Sampedro, M. Ángeles, **La música en centros de educación infantil 3-6 años de Galicia e Inglaterra, un estudio de su presencia y de las prácticas educativas**, <http://hdl.handle.net/10347/2355>, Universidade de Santiago de Compostela, 2007

McPherson, Gary E., & Graham F. Welch (Eds.), **Music Learning and Teaching in Infancy, Childhood, and Adolescence. An Oxford Handbook of Music Education**, 978-0-19-067459-5, Oxford University Press, 2018

Sabater, Natàlia, & Borràs, Laura, **Aprendiz de músico. Clara y David descubren el lenguaje musical con la musa Euterpe: un cuento mágico**, 978-84-18703-29-4, Redbook, 2022

Sol, Nahre, **Elements of Music. The fundamentals of music, made easier**, Julius Meltzer, 2023

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

Xogo na educación infantil/O05G110V01912

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/O05G110V01503

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/O05G110V01202

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica/O05G110V01301

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Outros comentarios

- Debido á importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais, tanto ás Sesións A como ás Sesións B.
- Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación Docente da Facultade de Educación e Traballo Social.
- Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
- É necesario consultar a aula virtual da materia ao menos unha vez por semana, así como ter activo o correo electrónico institucional da UVigo e usalo para as comunicacións co profesorado. Co fin de asegurar a privacidade e garantir a identidade, non se atenderán mensaxes electrónicas enviadas dende contas alleas ás da UVigo. En todo caso, as consultas faranse á profesora de modo presencial, ben en clase, ben presencial ou telefonicamente nas titorías, nunca por e-mail.
- Os traballos deberán ser entregados en tempo e forma, e polos medios que se expliciten nas orientacións proporcionadas, así como orixinais. A detección de plaxio ou copia de traballos suporá o suspenso na convocatoria correspondente. Agás na realización de traballos coordinados entre materias, un mesmo traballo non poderá ser utilizado para varias materias a efectos de avaliación.
- Dentro da lóxica do camiño cara a sociedades máis inclusivas e igualitarias, e seguindo os principios de igualdade cos que está comprometida esta universidade, recoméndase facer uso da linguaxe inclusiva (especialmente no referido á diversidade) e imparcial en canto ao xénero tanto nos traballos escritos como nas producións orais.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Galego**

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G110V01505			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Dacosta Pérez, Fernando			
Profesorado	Dacosta Pérez, Fernando			
Correo-e	fernando.dacosta.perez@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Infantil require que a/o futura/o docente domine diversos aspectos da lingua e da comunicación. Demanda, tamén, unha formación en literatura e sociolingüística que leve ao desfrute desde o coñecemento. Un goce que, ao facelo propio, poida ser transmitido posteriormente no exercicio profesional. Os obxectivos desta materia son lingüísticos, de cara a unha boa comunicación, e literarios, xogando coa creatividade e a transmisión de sentimentos e emocións. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos non impartidos en cursos anteriores ou para complementalos (Literatura, Historia da nosa lingua e Lingua e sociedade), fornecendo ao alumnado dos rudimentos necesarios para a comprensión, a análise e o desfrute de textos literarios.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico

D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	C46	D1 D3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.	C43	D1 D3 D11 D13 D15 D16 D17
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A2 A3 A4	C43 C44 C46 D1 D2 D3 D9 D13 D15 D16 D17
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.	C44 C46 C48 C50	D1 D3 D13 D15 D16 D17
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	B3 B6	C46 D1 D3 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1 A2 A3 A4 A5	D1 D2 D3 D13 D15
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1 A3 A4 A5	B3 B6 C48 D1 D2 D3 D7 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17

8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3 A4 A5	B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A2	B3 B6	C48	D1 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A2	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A2 A3 A4	B3 B6	C48	D1 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19

13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C45	D1 D3 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
14. Adquirir formación literaria.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D15 D17 D21
15. Comprender o feito literario.		B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D13 D15 D17 D21
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17 D21
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D21
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A2 A3 A4	B3 B6	C43 C48 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos

Tema

1. Historia da nosa lingua	<p>1.1. A formación da lingua galega. Que é iso dos celtas? O latín é lingua nai do galego? Os suevos tiveron un reino en Galicia? Inflúe o árabe na nosa lingua?</p> <p>1.2. O galego na Idade Media. Que é realmente iso das cantigas? Por que houbo esa eclosión literaria en Galicia?</p> <p>1.3. Os Séculos Escuros. A que se debe a decadencia do galego? Quen e como o rescatou?</p> <p>1.4. O século XIX. Que é iso do rexurdir da lingua galega?</p> <p>1.5. O século XX. O esplendor do primeiro terzo de século, a represión franquista, a literatura en democracia. Os novos xéneros: música, audiovisual, xornalismo, cómic...</p>
2. Lingua e sociedade	<p>É a nosa lingua a máis difícil do mundo e por iso están a perderse falantes? Ou hai outras razóns que podemos descubrir?</p> <p>2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.</p>
3. Oralidade e comunicación. Tradición oral	<p>Podemos facer literatura ao falar? Podo erguerme pola mañá e recibir un golpe de poesía?</p> <p>3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor. 3.3. Recursos para a comunicación oral</p>
4. Literatura	<p>Podemos desfrutar ao ler e ao coñecer a nosa literatura? Saber analizar un texto, axuda ao noso espírito crítico? Pode facer que detectemos cando nos están colando unha trola polas redes sociais?</p> <p>4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3 A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.</p>
5. Creatividade	<p>Levemos a creatividade ás aulas. É posible aprender xogando e creando?</p> <p>5.1. Exercicios de creatividade oral e escrita (sobre todo nas clases prácticas) 5.2. Reflexións críticas</p>

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Resolución de problemas	Creación e corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	Como podemos levar a literatura ás aulas? Os sentidos e as emocións, actividades para a aula... -Elaboración de textos (poético, narrativo, teatral, ensaístico) e comentario de textos: narrativa, poesía, teatro. -Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. -Orientacións sobre as lecturas.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións das/dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderase calquera dúbida ou cuestión do alumnado ao longo das sesións.
Resolución de problemas	Atenderase de forma individualizada ao alumnado, tanto nas sesións de clase práctica como nas titorías.
Traballo tutelado	Os traballos serán titorizados tanto nas clases prácticas como nas titorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado será atendido sempre que o precise no horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
			A1	B1	C43	D1
Resolución de problemas	- Análise e comentario (dun texto narrativo, poético, teatral...), elaboración dunha programación didáctica, propostas de cara á creatividade na aula. - Elaboración dun texto creativo (poético, narrativo, teatral, ilustrado...). - Presentación oral.	30	A2	B3	C44	D2
			A3	B6	C45	D3
			A4		C46	D6
			A5		C48	D7
					C50	D8
					C51	D9
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D21
Traballo tutelado	-Elaboración dun traballo tutelado relacionado co apartado 2 do programa, "Lingua e sociedade", que incluíra unha parte de investigación empírica. - Presentación oral do traballo.	30	A1	B1	C43	D1
			A2	B3	C44	D2
			A3	B6	C45	D3
			A4		C46	D6
			A5		C48	D7
					C50	D8
					C51	D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D19
						D21

Lección maxistral	Asistencia e participación	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B6	C43 C44 C45 C46 C48 C50 C51	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Proba escrita.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B6	C43 C44 C45 C46 C48 C51	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente á clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente a clase, ademais do exame, terá que realizar un traballo oral e outro escrito, sobre as temáticas acordadas co docente. Para facer media, no exame debe acadar como mínimo un 5 e nos traballos como mínimo un 3.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación poderán adaptarse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na que se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia tanto para o alumnado do curso ponte como para profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Xerais, 2000

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Sotelo Blanco, 1998

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Xerais, 1998

Bibliografía Complementaria

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Galaxia, 2001

Fernández Rei, F., **Dialectoloxía da lingua galega**, Xerais, 1991

Rodari, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 1999

Moreno Cabrera, J. C., **La dignidad e igualdad de las lenguas**, Alianza, 2000

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

VVAA, **Galicía. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII**, Hércules, 1997

Fernández Rial, Rosalía, **Aulas sen paredes**, Positivas, 2016

Alonso Pintos, Serafín; Muñoz Saa, Begoña; Sarmiento Macías, María Xesús, **Claro e seguido (1,2,3 e 4). Un enfoque comunicativo na didáctica da lingua**, Xerais, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Antropoloxía: Pensamento e cultura/O05G110V01401

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua galega/O05G110V01201

Lingua e literatura: Galego/O05G110V01505

Outros comentarios

A foto en Moovi debe permitir recoñecervos. Foto tipo carnet.

Acudide con gañas de descubrir, de aprender creando, de compaxinar o rigor académico co desfrute que debe proporcionar o coñecemento.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Español**

Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	005G110V01507			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Profesorado	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Correo-e	virginia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Pretendemos que o alumnado adquira unha boa competencia lingüística e literaria do español e para alcanzar este obxectivo traballaremos as destrezas que entran en xogo no proceso comunicativo: a capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Adquire hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e trata de promovelos no estudiantado desde a participación e o esforzo individual.	A3 A4	B4 B11	C29	D7 D9 D15
2. Comprende e sabe interpretar os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1 A2	B1 B2	C28	D7 D13 D15 D16
3. Coñece as bases teóricas dos currículos de excelencia educativa e é capaz dunha valoración crítica dos deseños curriculares españois.	A3	B11	C28	D7 D13 D15 D16
4. Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e é capaz de contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	A1 A2 A4	B11	C48	D7 D12 D16
6. Valora a importancia do traballo en equipo e asume a súa cota de responsabilidade.			C29	D7 D9 D13 D16
7. Mellora as destrezas básicas de lectura, escritura e especialmente da comunicación oral, en canto compoñentes esenciais, ao lado do cálculo, das competencias clave e ferramentas precisas para reforzar a educación e o rendemento do profesorado.	A4	B11	C43 C44 C46 C49	D3 D15
8. Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible de devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A4	B11	C43 C44 C46 C49	D3 D15
9. Comprende o paso da oralidade á escritura e coñece e sabe usar os diferentes rexistros e usos da lingua		B6	C43 C44 C46 C49	D3 D15
10. É capaz de comprender unha ampla variedade de textos extensos, así como de recoñecer neles sentidos implícitos e facer valoracións críticas.	A2 A3	B11	C21 C43 C44 C51	D1 D7 D13 D15
11. É quen de interpretar e de construír textos sobre temas de certa complexidade desde o respecto ás normas de xénero de discurso, de tipos de texto e desde as esixencias de claridade, de coherencia, den cohesión e cunha elocutio axeitada aol contexto.	A4	B6 B11	C43 C44 C51	D1 D7 D13 D15 D16
12. Adquire formación literaria, con especial atención ao papel e ao uso da literatura na educación infantil.		B2	C46 C51	D1 D13 D15
13. Coñece e aplica creativamente os conceptos básicos de análise literaria aos xéneros máis utilizados na educación infantil.	A2 A3	B11	C28 C46 C51	D7 D13 D15
14. Utiliza, si a situación requíreo, soportes non verbais que complementen a súa exposición (TIC, audiovisuais...).	A4	B2 B6 B7 B11	C28 C49	D5 D7 D16

Contidos

Tema	
1. Principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación, con especial atención á comunicación oral.	1.1. O enfoque comunicativo do ensino de linguas e a educación literaria. 1.2. O ensino de linguas: o enfoque tradicional. 1.3. As linguas como instrumento de comunicación. 1.4. O ensino de linguas na actualidade: o enfoque comunicativo. 1.5. Do ensino da literatura á educación literaria. 1.6. A área de Comunicación e representación da realidade no currículo de Educación Infantil. 1.7. Pragmática e conversación. Elementos non verbais da comunicación oral.

2. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	2.1. A diversidade lingüística no currículo de Educación Infantil. 2.2. Unidade do español: o estándar. O concepto de lingua estándar. 2.3. O estudo da diversidade dialectal das linguas. Dialectoloxía e Sociolingüística. 2.4. A diversidade lingüística en España. Socioloxía da linguaxe. 2.5. A variación diastrática: os dialectos sociais ou sociolectos. 2.6. As actitudes sociais ante as linguas e as variedades lingüísticas. O papel da escola. 2.7. A variación diafásica: os rexistros.
3. O uso da lingua en contexto. Pragmática, conversa e comunicación non verbal.	3.1. Introducción. 3.2. A pragmática. 3.3. A Análise conversacional 3.4. Elementos non verbais e paraverbais da comunicación oral.
4. Interpretación e construción de textos desde o español.	4.1. Introducción. A Lingüística do texto e o concepto de texto. Sobre os termos texto e discurso. 4.2. Os procesos de escritura. 4.3. Propiedades básicas dos textos: adecuación, coherencia e cohesión textual. 4.4. Xéneros e modalidades textuais: narración, descrición, exposición e argumentación. 4.5. Xéneros da literatura infantil. A poesía de tradición oral. Os xéneros narrativos: contos, lendas e fábulas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	2	7,5	9,5
Traballo tutelado	8,5	35	43,5
Lección maxistral	26	26	52
Resolución de problemas	14	20	34
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	9	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición oral sobre o proceso de preparación e/ou os resultados do traballo tutelado, para mellorar as habilidades de comunicación oral.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo en grupo relacionado coa comunicación oral e o seu ensino en Educación infantil, a diversidade dialectal do español ou as características e xéneros da literatura infantil, incluíndo a literatura oral.
Lección maxistral	Clases maxistras sobre os contidos da materia. Potenciarase a participación activa do alumnado mediante a formulación de preguntas e a proposta de debates.
Resolución de problemas	Realización de actividades de diversa índole, individualmente ou en grupo, para a aplicación práctica dos contidos explicados nas clases maxistras e a mellora da competencia escrita e lectora: lecturas e documentación sobre o traballo a realizar, análise e redacción de textos, elaboración de propostas didácticas a partir dos contidos ou conceptos explicados, resumos de lecturas, exercicios, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Estas titorías servirán para orientar ao alumnado sobre o tipo de traballo que desexe realizar, facer un seguimento da súa elaboración e da preparación das exposicións orais.
Resolución de problemas	Titorías de apoio para a realización das actividades de aplicación práctica dos contidos da materia, especialmente das que se terán en conta para a avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Presentación	Valoración da exposición oral sobre a elaboración do traballo en grupo, prestando especial atención ás habilidades de expresión e comunicación oral.	10	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B4 B6 B11	C21 C28 C29 C43 C44 C46 C48 C49 C51	D1 D3 D5 D9 D12 D13 D15 D16
Traballo tutelado	Valoración da calidade do traballo académico realizado por grupos sobre algún dos contidos da materia.	30	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B4 B6 B7 B11	C21 C28 C29 C43 C44 C46 C48 C49 C51	D1 D3 D5 D7 D9 D12 D13 D15 D16
Lección maxistral	Participación activa do alumnado nas sesións expositivas sobre os contidos da materia.	10	A1 A2 A3 A4	B1 B4 B6 B7 B11	C43 C44 C46 C48 C49 C51	D1 D3 D7 D12 D13 D15 D16
Resolución de problemas	Participación activa do alumnado nas clases B da materia; entrega e valoración de determinadas actividades o prácticas planteadas nestas sesións.	30	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B4 B7 B11	C21 C28 C29 C43 C44 C46 C48 C51	D1 D3 D5 D7 D12 D13 D15 D16
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoración das respostas a preguntas e/ou exercicios de desenvolvemento sobre contidos da materia.	20	A1 A3 A4	B1 B6	C28 C43 C44 C46 C48 C49 C51	D1 D3 D7 D12 D13 D15 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

De acordo coa normativa sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do alumnado da Universidade de Vigo (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/show/565Es>), o alumnado pode elixir entre un sistema de avaliación continua ou un sistema de avaliación global.

No **sistema de avaliación continua** desta materia valoraranse todas as metodoloxías e probas establecidas nesta guía, nas porcentaxes indicadas, e requirirase unha asistencia mínima do 80 % ás clases, así como a entrega de todas as actividades ou traballos que computan para a avaliación. Non se terán en conta as faltas de asistencia xustificadas por motivos que estean incluídos na citada normativa. O incumprimento dos requisitos para este sistema de avaliación, tanto de asistencia como de entrega de actividades e traballos, suporá o cambio ao sistema de avaliación global. O exame de preguntas de desenvolvemento enténdese como proba final e poderá realizarse na última semana de clases, non necesariamente, polo tanto, na data oficial fixada pola facultade. Nesta proba requirirase unha nota mínima de 4 sobre 10 puntos, ou equivalente, para que poidan sumarse as cualificacións obtidas nas demais actividades de avaliación.

Alternativamente, o alumnado pode acollerse ao **sistema de avaliación global**, que non require asistencia ás clases. Para iso, deberá escribir á coordinadora e/ou ao profesorado responsable da materia un correo electrónico no que indique expresamente a súa preferencia por este sistema, **no prazo máximo dun mes e medio desde o inicio das clases**. Neste caso, o alumnado poderá ser avaliado exclusivamente polo exame de preguntas de desenvolvemento, que deberá realizarse na data oficial fixada pola facultade, ou pola súa combinación coa entrega das actividades de resolución de problemas, que suporían entón o 50 % da cualificación. Estas actividades ou prácticas deberán entregarse sempre nas mesmas datas establecidas no sistema de avaliación continua. De non entregarse algunha delas, perderase o dereito a que se teñan en conta para a cualificación final. O exame poderá ser máis amplo ca o formulado no sistema de avaliación continua. Se se combina coa entrega de prácticas, deberá obterse cando menos un 4 sobre 10 para que poidan sumarse as puntuacións obtidas nelas. No caso de avaliación exclusiva polo exame, deberá obterse un 5 para que a materia se

considere aprobada.

As partes da materia superadas na 1ª convocatoria non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, aprobadas dentro dese curso académico.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da facultade.

Nos procesos de avaliación teranse sempre en conta a ortografía e a expresión escrita, así como a aplicación das normas APA7 de citación bibliográfica e para a elaboración de listas de referencias.

En xeral, en calquera das metodoloxías docentes que se empregan na materia poderán incorporarse, ademais, estruturas de Aprendizaxe Cooperativa (AC).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á normativa que estableza a UVigo.

2ª CONVOCATORIA

Só se repetirán as probas de avaliación que non fosen superadas na 1ª convocatoria.

OBSERVACIÓNS

En liña co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía pode adaptarse ás necesidades específicas de apoio educativo do alumnado matriculado no programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cassany, Daniel et al., **Enseñar lengua**, Graó, 2003

Ceballos Viro, Ignacio, **Iniciación literaria en Educación Infantil**, UNIR, 2013

Cortés Rodríguez, L., **Cómo hacer una exposición oral**, Arco-Libros, 2018

Fuentes Rodríguez, Catalina, **Guía práctica de escritura y redacción**, Espasa/Instituto Cervantes, 2020

Muñoz-Basols, Javier, Moreno, Nina, Taboada, Inma y Lacorte, Manel, **Introducción a la lingüística hispánica actual: teoría y práctica**, Routledge, 2017

Sánchez Lobato, Jesús (coord.), **Saber escribir**, Aguilar/instituto Cervantes, 2006

Sanz, G., **Comunicación efectiva en el aula. Técnicas de expresión oral para docentes**, Graó, 2014

Yule, George, **El lenguaje**, Akal, 2007

Bibliografía Complementaria

Briz, Antonio, **Lo coloquial y lo formal, el eje de la variedad lingüística**, 2007

Briz, Antonio y Albelda, Marta, **Saber hablar**, 6ª, Aguilar/Instituto Cervantes, 2020

Calsamiglia, Helena y Tusón, Amparo, **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, 2ª, Ariel, 2007

Capdevila, Carles, **Educar mejor. Once conversaciones para acompañar a familias y maestros**, Arcàdia, 2016

Cerrillo Torremocha, Pedro César, **La animación a la lectura desde las edades tempranas**, Biblioteca Virtual Universal, 2007

Díez, Antonio y Clemente, Vicente, **Didáctica de la lengua y la literatura para los estudiantes para maestro/a: Saberes previos y reflexión didáctica**, Octaedro, 2017

Escribano, Asunción, **Comentario de textos interpretativos y de opinión**, Arco-Libros, 2008a

Escribano, Asunción, **Comentario de textos informativos**, Arco-Libros, 2008b

Fundación Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, **Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes**, <http://www.cervantesvirtual.com/>, 2018

Fundación del español urgente, **Fundéu BBVA**, www.fundeu.es, 2018

Guerrero Ruiz, Pedro y Caro, Mª Teresa (coords.), **Didáctica de la lengua y educación literaria**, Pirámide, 2015

Instituto Cervantes, **Las 500 dudas más frecuentes del español**, Espasa Libros, 2013

Lomas, Carlos (coord.), **Fundamentos para una enseñanza comunicativa del lenguaje**, Graó, 2015

Loureda Lamas, Óscar, **Nuevas perspectivas para el análisis del texto**, Universidad de Murcia, 2010

Martín Vegas, Rosa Ana, **Recursos didácticos en lengua y literatura**, Síntesis, 2015

Mata Anaya, Juan et al. (eds.), **Didáctica de la lengua y la literatura**, Pirámide, 2015

Mendoza Fillola, Antonio, **Función de la literatura infantil y juvenil en la formación de la competencia literaria**, Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, 2008

Nisbet, J. y J. Shucksmith, **Estrategias de aprendizaje**, 4ª, Santillana, 1994

Ong, Walter, **Oralidad y escritura. Tecnologías de la palabra**, 2ª, Fondo de Cultura Económica, 2016

Palou, Juli, Bosch, Carmina y Carreras, Montserrat (coords.), **La lengua oral en la escuela. 10 experiencias didácticas**, Graó, 2005

Real Academia Española, **Enclave RAE**, <https://enclave.rae.es/>, 2019

Rienda, José, **Claves de la composición escrita**, Pirámide, 2015

Sánchez Abchi, Verónica et al., **Producción escrita y dificultades de aprendizaje**, Graó, 2013

Sánchez Avendaño, Carlos, **Los problemas de redacción de los estudiantes costarricenses: una propuesta de revisión desde la lingüística del texto**, 2005

Tascón, Mario (dir.), **Escribir en Internet. Guía para los nuevos medios y las redes sociales**, Galaxia Gutemberg / Fundéu BBVA., 2012

VVAA, **Hablar en clase. Cómo trabajar la lengua oral en el centro escolar**, Graó, 2005

Yubero Jiménez, Santiago et al (coords.), **Las bibliotecas en la formación del hábito lector**, Universidad de Castilla-La Mancha, 2015

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/O05G110V01101

Outros comentarios

Esta materia forma parte dunha facultade comprometida coa sustentabilidade do medio ambiente e das persoas. De acordo con esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas baseadas en materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés**

Materia	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G110V01508			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Míguez Álvarez, Carla María Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo fundamental desta materia é ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas. Unha vez superada a materia, o alumnado alcanzará o nivel A1 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCERL).			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.

C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B4	C51	D4
		B5	C53	D6
		B7	C61	D8
		B9		D11
		B11		D12
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	B12			D14
	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B4	C51	D3
		B5	C53	D4
		B7	C61	D5
		B9		D7
		B11		D8
		B12		D9
				D11
				D13
				D14
				D15
			D17	
			D19	
Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturales e pragmáticas.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B5	C53	D4
		B10		D6
				D10
				D11
				D12
			D13	
			D19	

Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	A3 A4 A5		C37 C43	D1 D3 D4 D7 D11 D12 D13 D19
Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	A3 A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B8 B11 B12	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D21 D22
Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B7 B9 B11 B12	C42 C43 C51 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D13 D14 D15 D19 D21
Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	A3 A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D3 D4 D13 D14 D15 D21
Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) no ámbito persoal.	A3 A4 A5	B2 B3 B7 B11	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D11 D12 D13 D18 D19

Contidos

Tema

1. Modelo teórico da lingua como comunicación: 1.1 Ensino da lingua francesa en idades temperás. as aportacións orientadas á acción.

1.2. Metodoloxías no ensino das linguas estranxeiras.

2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 2.1 O Marco Europeo Común de Referencia para as linguas (MECR).

5. Currículo de linguas estranxeiras na educación 5.1 A relación entre o currículo de infantil e a lingua francesa. infantil.

3. Elaboración de unidades didácticas.

3.1 Propostas didácticas para infantil.

3.2 Recursos para o ensino da lingua francesa en educación infantil: cancións, poemas, xogos e contos.

4. Métodos de avaliación global e analítica.

4.1 A avaliación da comprensión e a expresión.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	15	30	45
Resolución de problemas	11.5	23.5	35
Presentación	10	20	30
Traballo tutelado	12	24	36
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Exposición por parte do alumnado ante el docente y/o un grupo de estudantes de un tema sobre contidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.
Presentación	As exposicións dos traballos desenvolveráanse ante os compañeiros de clase empregando as horas que sexan necesarias.
Traballo tutelado	Traballaranse os contidos da aprendizaxe do francés. Ao longo do curso o alumnado entregará un traballo escrito sobre unha unidade didáctica e fará unha exposición do devandito traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Resolución de problemas	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Traballo tutelado	Durante as sesións a profesora estará á disposición de calquera consulta ou dúbida que se teña a ben realizar

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---

Resolución de problemas	Neste apartado tomaranse en consideración a elaboración e presentación das tarefas de aula realizadas individualmente ou en grupo.	30	A3 A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C37 C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Presentación	Valorarase o interese e a participación activa en todas as accións docentes, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	20	A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B9 B11 B12	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D7 D8 D9 D11 D12 D15 D17 D19 D20 D21
Traballo tutelado	Elaboración dunha unidade didáctica	30	A3 A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B11 B12	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Exame de preguntas obxectivas	Valorarase a adecuación das respostas.	20	A3	B2	C42	D1
			A4	B3	C43	D2
			A5	B5	C51	D3
				B7	C53	D4
				B9	C61	D5
				B11		D7
				B12		D8
						D9
						D11
						D12
						D13
						D15
						D16
						D17
						D19
						D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR periódicamente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada un deles puntuará o 50% da nota final.

O lugar de publicación das cualificacións e da revisión será no taboleiro de anuncios do despacho do profesorado responsable e/ou na Plataforma Moovi ou en calquera outro espazo dixital que se lle especifique. Se o alumno/a non o especifica durante a primeira semana de clase, enténdese que da o seu permiso para que os seus datos (nome completo) aparezan nos listados de notas, tanto en Moovi como noutro espazo. A data de revisión será a publicada pola facultade ou no seu defecto polo profesorado.

Para ser calificados/as a través da avaliación continua requírese a asistencia do alumnado, ó menos, ó 80% das sesións prácticas e teóricas respetivamente. Outras situacións excepcionais que merezan un trato específico analizaranse no seu momento.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta material para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Vanthier, Hélène, **L'Enseignement aux enfants en classe de langue**, CLE International, 2009

Tagliante, Christine, **La Classe de langue**, CLE International, 2007

Tagliante, Christine, **L'Evaluation et le cadre européen commun**, CLE International, 2009

Bertocchini, Paola, **Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE**, CLE International, 2008

Cuq, Jean-Pierre, **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, Presses Universitaires de Grenoble, 2008

Bibliografía Complementaria

CONSEIL DE L'EUROPE, **Cadre Européen Commun de Référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer**, Conseil de l'Europe, 2001

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA, **O inglés en Infantil. Unha porta ao plurilingüismo**, Xunta de Galicia, 2009

Weiss, François, **Jouer, communiquer, apprendre**, Hachette, 2002

Rohrbach, Sophie, **Comptines et jeux de doigts**, Editions Gründ, 2014

Jourdy, Camille, **Mes premières chansons mimées**, Editions Gründ, 2015

Brasseur, Philippe, **1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer**, Casterman, 2007

Sheila Gepp Stirling, Josep Holgado, Mari Carmen López, Rosa López Boullón, Ángeles Medina de la Maz, **Las lenguas extranjeras en el aula Reflexiones y propuestas**, Graó, 2006

Eid, C., PATOUMA, J., **Contes, mythes et légendes - Le storytelling en classe de FLE - Techniques et pratiques de classe**, 978-2-09-039507-5, CLE International, 2026

Ruiz Felix, E., **La chanson en classe de FLE - Techniques et pratiques de classe**, 978-2-09-039833-5, CLE International, 2025

FEYENS, E. et NOYON, C., **Activités pour dynamiser la classe de FLE - Techniques et pratiques de classe**, 978-2-09-039832-8, CLE International, 2026

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés/O05G110V01937

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, o alumnado teña coñecementos previos en lingua francesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe das ciencias sociais**

Materia	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Código	O05G110V01601			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Sánchez Sánchez, David Ernesto			
Profesorado	Moragón Arias, María Pilar Sánchez Sánchez, David Ernesto			
Correo-e	davide.sanchez.sanchez@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consiste en ensinar aos futuros mestres/as a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais na Educación Infantil			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresaíntes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sustentable.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa	A1 A5	B1 B9	C1 C12 C21 C22 C28 C30	D3 D16 D21
Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social	A2 A4	B2 B9	C1 C2 C13 C14 C44	D3 D13 D15 D21
Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais	A1 A2	B2 B3	C1 C2 C4 C32 C36	D6 D11 D12 D15

Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	A1 A3	B3 B4 B12	C5 C12 C14 C26 C37 C38 C40	D1 D3 D8 D14 D19
Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil	A1 A2 A5	B2 B3 B7 B9 B11	C5 C23 C24 C26 C29 C39 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D17 D21 D22
Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	A4	B2 B4 B11 B12	C5 C6 C23 C24 C26 C29 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D16 D17 D22
Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da Información e a Comunicación na aprendizaxe do medio social	A4 A5	B7 B12	C21 C24 C29 C41	D2 D5 D6 D7 D9 D15 D21 D22

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. Epistemoloxía e contidos da área de Ciencias Sociais. A área do Contorno: que é, que comprende e Área do contorno no currículo de Educación Infantil	Introdución ás Ciencias Sociais: concepto e trazos que as caracterizan. Cales son as Ciencias Sociais? Definicións. As Ciencias Sociais na Escola: contidos en Educación Infantil. Ciencias que estudan as CCSS. Ciencia interdisciplinar adecuada para a percepción sincrética en Educación Infantil. Axuste das Ciencias Sociais ás características psicoevolutivas dos nenos de infantil. Ata onde poden adquirir conceptos sociais e como? Área do Contorno e currículo.
2. BLOQUE 2. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais. Nocións espazotemporais.	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais. Desenvolvemento e evolución das nocións temporais. Tratamento didáctico da obra de arte. Os recunchos da historia. Os recunchos da xeografía. Os recunchos da arte e museo. Experiencias piagetianas da adquisición das nocións temporais e espaciais no neno de Educación Infantil. Dificultades dos nenos de Educación Infantil para adquirir as nocións máis abstractas de normas, valores, política etc.
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais na Educación Infantil. Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais en Educación Infantil. Contidos curriculares do ámbito do contorno. Selección e adecuación dos contidos do contorno no proceso evolutivo do neno/a de Educación Infantil. A metodoloxía globalizadora en Educación Infantil, a base dunha boa asimilación e aprendizaxe polo sincretismo infantil: traballo por proxectos de Kilpatrick; Método de descubrimento; ABP (aprendizaxe baseada en problemas); Centro de Interese de Decroly etc. Recursos e materiais. Propostas editoriais e propostas dun profesor programador e non aplicador. Clasificación do material e tipos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	21.5	23.5	45

Traballo tutelado	10	15	25
Traballo tutelado	10	28	38
Seminario	5	6	11
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	8	11
Exame de preguntas obxectivas	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	<p>Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos. É necesario aplicar unha metodoloxía que fomente a participación activa e a motivación do alumnado, só deste modo a aprendizaxe adquire un carácter significativo. O profesorado xoga aquí un papel primordial, xa que ten que dinamizar a clase, crear un clima propicio de ensinanza-aprendizaxe, resolver dúbidas e dirixir ben e coordinar, sempre desde o respecto, todas as propostas de traballo. Ser aberto ás suxestións que poidan enriquecer a materia desde a perspectiva construtivista. É por iso importante a metodoloxía a seguir, cun diálogo fluído entre educador e educando.</p> <p>No inicio faranse actividades introdutorias para todo o grupo-clase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaliación dos coñecementos previos do alumnado, así como das súas inquiredanzas. - Presentación xeral da materia e a súa organización cun cronograma. - Orientacións sobre a bibliografía. <p>Nas sesións de todo o grupo o procedemento é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Síntese dos temas por parte do/a profesor/a, propiciando o diálogo permanente co alumnado e resolvendo todo tipo de dúbidas. - Presentación de materiais básicos para o traballo de cada tema. - Establecemento das pautas para a preparación xeral da materia, a análise das lecturas obrigatorias (principalmente artigos), a realización de traballos breves sobre un aspecto ou artigo interesante e a exposición de traballos. - Organización e revisión das actividades individuais e grupais realizadas na aula e que serán sempre avaliadas polo docente. - Organización e revisión das exposicións dos estudantes diante da clase. <p>Todas estas pautas teñen que servirmos para conseguir os obxectivos propostos na materia. Deben permitir unha atención individualizada, deben axudar a resolver dúbidas, a facer un seguimento do alumnado etc. Unha boa teoría susténtase nunha boa práctica, entendendo neste caso por práctica a metodoloxía que apliquemos.</p>
Traballo tutelado	<p>Realización de exercicios propostos: cuestionarios, mapas conceptuais, lectura de textos e exposicións de ideas principais.</p> <p>Elaboración de materiais cando se solicite.</p> <p>Participación en grupos medios. Dividida a clase en dous grupos que irán alternándose, proporase en cada sesión traballos prácticos que gardan relación co tema teórico que se está a desenvolver, polo tanto, caracterizarase por:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballo en profundidade dun tema (monográfico). - Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais. - Lectura e comentario de textos. - Visualización e comentario de material audiovisual. - Elaboración de materiais didácticos co emprego das TIC (programas como PIPO, POTATOES), montaxes audiovisuais prácticos para a aula. - Realización de experiencias prácticas de CCSS para desenvolver na aula de infantil: elaboración de maquetas, xogos e experiencias espazo-temporais, aplicación da literatura e música na comprensión do contorno; programar unha saída didáctica... <p>Estes traballos de aula serán revisados e puntuados.</p>
Traballo tutelado	<p>Elaboración en grupo de diversas propostas de traballo: Traballo por proxectos, Unidades Didácticas, Traballos de investigación.</p> <p>Dividíndose o gran grupo en grupos pequenos de 4-5 para a realización de traballos. Proporanse unha gran variedade de traballos a realizar, debendo o alumnado decantarse por algún. Despois procederáse a titorizalos facilitando sempre a información necesaria e resolvendo dúbidas. Animando ao alumnado cando este se vexa con dificultades.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Titorización individual e en grupos reducidos. - Organización e revisión dos diferentes traballos e actividades realizados polos estudantes. - Seguimento e apoio na realización de traballos. - Entrevistas individuais para o seguimento individualizado do proceso de aprendizaxe. <p>A titorización sempre terá un carácter aberto e flexible a todo tipo de suxestións. Tamén debe prepararse para as exposicións axudando en asesoramento de como debe realizarse.</p>

Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos titorizados. Todas as cuestións relativas á materia, consultas, dúbidas, reclamacións... serán resoltas persoalmente nas horas de titoría evitando comunicacións por correo electrónico para evitar confusións. Empregarase a ferramenta Moovi como medio de entrega de traballos e comunicación co alumnado.
Presentación	Exposición de traballos en gran grupo onde se terá en conta a claridade da exposición, o material elaborado, a cohesión do grupo. É, sen dúbida, un dos aspectos máis interesantes da materia. É poñer en proba a dispoñibilidade do alumnado, a demostración de como se organizaron, como se distribuíron as tarefas, como se relacionaron e, en definitiva, é o cumio dunha tarefa complexa por varios motivos (polo propio traballo, pola colaboración, pola integración grupal...) e o principal é que todos eles deberon realizar un traballo que sexa viable a súa aplicación real e na exposición así debe reflectirse. Estas exposicións realizaranse nas sesións de gran grupo, xa que é importante que os seus compañeiros e compañeiras aprecien o traballo, en definitiva resulta ser unha "aprendizaxe entre iguais".

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula ofrecerase unha dirección académica dos traballos tutelados. Tamén se realizará un seguimento da evolución dos mesmos, axudando ao alumnado a solucionar as cuestións que se lle presenten.
Seminario	No horario establecido polo docente, o alumnado terá a posibilidade de solucionar cuestións académicas ben en grupo ben de xeito individual. Estas titorías realizaranse por petición do alumnado.
Presentación	O docente levará a cabo tarefas de coordinación á hora de preparar as exposicións do alumnado na aula, co fin de obter os mellores resultados. Solucionaranse cuestións técnicas e metodolóxicas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Dossier de Prácticas Individual Comentarios de texto, participación en debates, propostas... Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia -Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos acaídos	25	A1 B2 C13 D1 A3 B9 C26 D3 B12 C44 D12 D14
Traballo tutelado	Realización en grupo dunha Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil -Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos acaídos	20	A2 B3 C12 D2 A4 B11 C23 D6 C24 D9 C29 D15 C30 C36 C39
Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica seleccionada: Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais -Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe do medio social	5	A4 B2 C21 D2 A5 B7 C28 D3 C40 D5 C41 D9 D17 D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	PROBA A Unha proba teórica de PREGUNTAS CURTAS sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa -Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social -Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais -Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	25	A1 B1 C1 D3 B12 C2 D7 C4 D13 C14 D19 C37 D22 C38

Exame de preguntas PROBA B	25	A1 B1 C1 D3
obxectivas		B12 C2 D7
Unha proba teórica de PREGUNTAS LONGAS sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -		C4 D13
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa -Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social -Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións		C14 D19
espazo-temporais -Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia		C37 D22
		C38

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (maio-xuño), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica (tipo A e B) sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica (clases C), no caso de que se realizaron na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as teña realizado, deberá facelas para superar a materia.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

O calendario das probas oficiais de avaliación pódese consultar na web da facultade

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado de curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado de curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ASENJO, A, **Juegos de simulación**, Aula de Innovación Educativa, 1992

AYALA,, **Introducción a las Ciencias Sociales**, Aguilar, 1997

BAILEY, P, **Didáctica de la Geografía**, Cincel, 1985

BRAUDEL, F, **La Historia y las Ciencias Sociales**, Alianza, 1987

Bibliografía Complementaria

BENEJAM,, **Los contenidos de las Ciencias Sociales**, .Cuadernos de Pedagogía nº 168, 1978

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xeografía/O05G120V01305

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xeografía para mestres/O05G110V01907

Coñecemento do medio natural/O05G110V01901

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Outros comentarios

1. A ensinanza a desenvolver terá un carácter basicamente aplicado e favorecerá a actitude participativa como corresponde a unha aprendizaxe que se quere operativa nas futuras actividades profesoriais dos alumnos e alumnas do grao.
2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto as

lectivas como as prácticas e aplicadas.

3. O espazo das mesmas poderá ser a aula ou calquera outro lugar que facilite a integración do alumnado na experiencia. É necesario que o alumnado sexa constante no seu labor diario, tanto na súa asistencia ás clases como na entrega de materiais que o docente solicite. Debe procurarse traballar diariamente para evitar acumulación de tarefas.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O alumnado debe en todo momento valerse do seu propio esforzo, xa que só deste modo pode lograr os seus éxitos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas para mestres: Educación infantil**

Materia	Matemáticas para mestres: Educación infantil			
Código	O05G110V01602			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Loureiro García, Marcos			
Profesorado	Loureiro García, Marcos			
Correo-e	maloureiro@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Esta materia está orientada a consolidar e profundizar a formación matemática básica necesaria que permita ter un coñecemento sólido dos contidos matemáticos que configuran o Currículo da Educación Infantil. Serve de base, por tanto, para comprender os procesos implícitos no seu ensino. Determinar os obxectivos e os contidos, escoller os recursos e deseñar as actividades matemáticas para a Educación Infantil. Fomenta o espírito crítico e investigador e axuda a desenvolver a capacidade de expresarse con claridade, precisión e rigor. Contribuíndo a unha mellor competencia profesional e ao seu desenvolvemento continuo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
C35	Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Adquirir a formación matemática necesaria que permita dominar os conceptos matemáticos básicos que configuran o currículum de Educación Infantil.	A1	B1	C33	D1
	A2	B3	C34	D3
	A3	B5	C35	D5
	A4	B6		D6
	A5	B11		D7
				D8
				D13
				D15
				D16
				D21
2. Comprender as matemáticas como un coñecemento sociocultural e a súa utilidade.	A5	B1	C33	D1
		B3	C34	D3
		B5	C35	D6
		B11		D7
				D12
				D13
3. Desenvolver o espírito crítico e investigador e a capacidade de expresión e comunicación en matemáticas.	A5	B1	C33	D1
		B2	C34	D2
		B3	C35	D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D8
		B9		D9
		B11		D11
		B12		D13
				D15
			D16	
			D17	
			D21	

4. Capacitar para consultas e traballo documental sobre o currículo e os aspectos xerais da Didáctica da Matemática.	A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B12	C33 C34 C35	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D19 D20 D21
5. Desenvolver as competencias de autoformación e traballo cooperativo.	A5	B1 B2 B3 B7 B9 B10 B11 B12	C33 C34 C35	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D21

Contidos

Tema	
1. A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil.	.
2. Coñecementos prenuméricos	2.1 Lóxica elemental. Operacións lóxicas. 2.2 Teoría intuitiva de conxuntos. Operacións con conxuntos. Propiedades. 2.3 Relacións: de equivalencia e de orde. 2.4 Correspondencias e aplicacións.
3. O número. Historia dos sistemas de numeración. Os números naturais: aspecto cardinal e ordinal. Operacións. Sistemas de numeración. Conxuntos numéricos.	3.1 Introducción e historia dos números e dos sistemas de numeración. 3.2 O conxunto dos números naturais. 3.3 Ordenación en \mathbb{N} . Número ordinal. 3.4 Operacións con números naturais. Propiedades. 3.5 Sistemas de numeración. Teorema fundamental. 3.6 Cambio de sistema de numeración. Operacións nun sistema de numeración. 3.7 Os números enteiros. Os números racionais. Ampliación de \mathbb{Q} . O número real.
4. O espazo. Historia da Xeometría. Conceptos fundamentais de Xeometría. Construcións xeométricas no plano. Figuras planas e corpos.	4.1 Introducción histórica da Xeometría. 4.2 Conceptos fundamentais de Xeometría. 4.3 Construcións xeométricas no plano: polígonos, triángulos, cuadriláteros, circunferencia e círculo. 4.4 Transformacións xeométricas no plano. 4.5 Construcións xeométricas no espazo: poliedros, prismas, pirámides, corpos de revolución.
5. As magnitudes e a medida. Introducción e historia. O sistema métrico decimal. Magnitude e cantidade. Medida de magnitudes. Estimación, erros.	5.1 Introducción e historia. O sistema métrico decimal. 5.2 Magnitude e cantidade. Medida de magnitudes. Unidade de medida. 5.3 Proporcionalidade directa e inversa. Magnitudes proporcionais. 5.4 Lonxitude. Amplitude. Extensión. Volume. Capacidade. Outras magnitudes. 5.5 Estimación de medida. Erros.
6. Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil.	.

Planificación

Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
---------------	--------------------	--------------

Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	15	19	34
Traballo tutelado	15	15	30
Traballo tutelado	7.5	6.5	14
Resolución de problemas de forma autónoma	0	20	20
Aprendizaxe colaborativa	5	10	15
Aprendizaxe-servizo	4	10	14
Aprendizaxe baseado en proxectos	1	5	6
Exame de preguntas obxectivas	2	6	8
Exame de preguntas obxectivas	2	6	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Introducción e presentación da materia.
Lección maxistral	Presentación e explicación dos contidos do temario. Síntese e reflexión sobre os contidos.
Traballo tutelado	Proposta do profesor de exemplos, problemas e actividades singulares que contribúan a unha mellor comprensión dos contidos de cada un dos temas. Na aula haberá comunicación e discusión das diferentes solucións aportadas.
Traballo tutelado	Os estudantes traballarán en grupos coa supervisión e dirección do profesor e farán exposición das resolucións. Poderán empregar a bibliografía e os materiais necesarios.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades, exercicios e problemas complementarios para que o alumnado traballe de forma individual e autónoma.
Aprendizaxe colaborativa	O estudiantado traballará de xeito colaborativo nas actividades asignadas polo docente.
Aprendizaxe-servizo	O estudiantado deberá poñer en práctica nun centro unha intervención dentro do proxecto ApS.
Aprendizaxe baseado en proxectos	O estudiantado deseñará un vídeo sobre a didáctica das matemáticas en Educación Infantil co obxectivo de fomentar a creación de contidos matemáticos en galego.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Os estudantes poderán consultar co profesor as dúbidas tanto teóricas como prácticas que se lle presenten sobre a materia e sobre as actividades propostas para o traballo autónomo.
Traballo tutelado	Os estudantes poderán consultar co profesor as dúbidas tanto teóricas como prácticas que se lle presenten sobre a materia e sobre as actividades propostas para o traballo autónomo.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	AVALIACIÓN CONTINUA: Avaliaranse os seguintes aspectos: a) Participación na aula b) Informes e outras producións escritas ou orais c) Exposicións orais ou dixitais. d) Capacidade de traballo en equipo e) Participación no proxecto ApS Detallarase ó comezo da materia as actividades a entregar durante o cuatrimestre, o peso de cada unha delas e as datas para entrega-exposición. Non se aceptarán traballos nin exposicións fóra de prazo.	20	A1 B3 C33 D1 A2 B4 C34 D2 A3 B5 C35 D3 A4 B6 D5 A5 B11 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D20 D21
Exame de preguntas obxectivas	Exame obxectivo individual escrito de cuestións teóricas e resolución de problemas dos primeiros temas da materia (P1) No apartado valorarase: - A corrección nos razoamentos, cálculo e interpretación de resultados. - A capacidade de expresión en matemáticas e en xeral na lingua. - A capacidade para a representación e comprensión de figuras.	40	
Exame de preguntas obxectivas	Exame obxectivo individual escrito de cuestións teóricas e resolución de problemas dos últimos temas da materia. (P2) No apartado valorarase: - A corrección nos razoamentos, cálculo e interpretación de resultados. - A capacidade de expresión en matemáticas e en xeral na lingua. - A capacidade para a representación e comprensión de figuras.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un examen ou no modo no que se estableza na guía docente).
- De non ter superada a materia na primeira edición de actas, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.
- As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.
- En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)
- Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª E 2ª EDICIÓN DE ACTAS

- Tódolos estudantes que se presenten a algunha das dúas probas parciais ou que realicen algunha das entregas de exercicios enténdese que seguen a materia de forma presencial.
- Se un estudante non realiza algunha de as entregas de exercicios ou de os traballos tutelados ou non se presenta a algunha das probas, asignaráselles unha cualificación de 0 puntos nelas.
- **Requisitos mínimos para superar a materia:**

P1: nota parcial I (sobre 10); P2: nota parcial II (sobre 10); E: nota media resolución de problemas (sobre 10)

- P1, P2 >= 2,5

- $(P1+P2)/2 \geq 4$
- $E \geq 4$

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª E 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

Avaliación teórica-práctica

Descrición: Realización de unha proba obxectiva con dúas partes: unha de carácter teórico-práctico e outra en a que se resolverán exercicios prácticos. Nesta proba recolleranse os contidos correspondentes as sesións maxistras e á resolución de problemas.

Cualificación: 85%.

Competencias evaluadas: CB1, CG10, CT1, CT7, CT14, CT16

Avaliación do traballo:

Descrición: Deseño de actividades tendo en conta unha ou varias competencias do Decreto do currículo de matemáticas na Educación Primaria.

Cualificación: 15%

Competencias evaluadas: CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG3, CG4, CG5, CG7, CG10, CG12, CE39, CE40, CE41, CE42, CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT8, CT9, CT12, CT14, CT16, CT18, CT21, CT22

As datas oficiais de os exames poden ser consultadas en a páxina web de a facultade (<https://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames/>)

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Jaime Martínez Montero, Concepción Sánchez Cortés, **Desarrollo y mejora de la inteligencia matemática en educación infantil**, 3ª Ed., Las Rozas Madrid : La Ley Soluciones Legales, 2023

M. Cinta Muñoz-Catalán, José Carrillo Yáñez, **Didáctica de las matemáticas para maestros de educación infantil**, Madrid : Ediciones Paraninfo, 2018

Chamorro Plaza, María del Carmen, **Didáctica de las matemáticas para educación infantil**, Madrid : Prentice Hall, 2005

Bibliografía Complementaria

Ángel Alsina, **Itinerarios didácticos para la enseñanza de las matemáticas : (3-6 años)**, Barcelona : Graó, 2022

Vargar Villegas, Elisabeth, **Lógica matemáticas y teoría de conjuntos**, Universidad Abierta para Adultos, 2019

Carlos Javier Rojas Álvarez, **Introducción a la geometría**, 2ª Ed., Universidad del Norte, 2017

Marín Rodríguez, Margarita, et al., **Cuentos para aprender y enseñar matemáticas en educación infantil**, Madrid : Narcea Ediciones, 2013

Nortes Checa, A., **Matemáticas y su didáctica**, Murcia : Diego Marín, 2007

Díaz Godino, J., **Matemáticas para Maestros. En: www.ugr.es/local/jgodino/edumat-maestros**, 2004

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Para poder completar a súa formación como profesional competente en Matemáticas en Educación Infantil recoméndase cursar a materia do cuarto curso:

Breve descripción dos contidos:

1. Desenvolvemento psicoevolutivo dos conceptos matemáticos;
 2. O ensino da matemática nos primeiros anos;
 3. Obxectivos e contidos matemáticos;
 3. Recursos e materiais para o ensino da matemática;
 4. A actividade matemática na escola infantil. Dificultades na aprendizaxe.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Coñecemento do medio natural**

Materia	Coñecemento do medio natural			
Código	O05G110V01901			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Bioloxía vexetal e ciencias do solo			
Coordinador/a	Escuredo Pérez, Olga			
Profesorado	Escuredo Pérez, Olga Rodríguez Flores, María Shantal			
Correo-e	oescuredo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Coñecemento do medio natural comprende o estudo dos aspectos fundamentais do contorno natural onde se vai desenvolver o labor educativo dos mestres e mestras. Pretende crear unha base formativa para que os estudantes poidan desenvolver o seu labor educativo na Educación Infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético

D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Promover o interese dos docentes sobre o medio natural, afondar no seu coñecemento e favorecer que fomenten o interese polo contorno natural na primeira infancia	B3 B4 B9	C40	D7 D12 D19 D22
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa relacionados co medio natural e social	B1 B5 B8 B10	C33	D13 D14
Familiarizarse cos conceptos de desenvolvemento sostible e con aspectos relacionados coa biodiversidade e as interaccións entre xeosfera e biosfera.	B1 B12	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D19 D21 D22
Desenvolver as competencias de autoinformación e traballo cooperativo.	B2 B5 B7 B11 B12	C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D21

Contidos

Tema	
Introdución ao coñecemento do medio natural	Enfoque sistémico e interdisciplinar dos estudos do medio natural. A paisaxe como punto de partida.
Principios de Ecoloxía	Visión dinámica dos cambios acontecidos no espazo e no tempo nos ecosistemas. Biosfera e as súas interaccións Xeosfera e as súas interaccións O solo como exemplo de interfase entre os sistemas terrestres.
As capas fluídas da atmosfera	Atmosfera e hidrosfera
Desenvolvemento sostible	Medio e desenvolvemento sostible

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	15	22.5	37.5
Resolución de problemas de forma autónoma	1	6	7

Seminario	8	12	20
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Aprendizaxe colaborativa	4	12	16
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Traballo	0.5	0	0.5
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Traballos dirixidos pola profesora Elaboración de material docente para nenos de Educación Infantil relacionado coa materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade autónoma do alumno Exercicios que se propoñen na aula e se realizan de forma autónoma polo estudante apoiado en ferramentas informáticas
Seminario	Actividade en pequenos grupos que contempla a análise das tarefas que se propoñen relacionadas co medio natural e dirixidas a nenos de educación infantil. Trátase dunha aprendizaxe cooperativo e colaborativo.
Lección maxistral	Presentación por parte do profesor dos contidos incluídos no temario
	Avaliadas mediante probas de resposta curta ou tipo test.
Aprendizaxe colaborativa	Traballos dirixidos polo profesor que consisten en actividades organizados en pequenos grupo heteroxéneos e mixtos, onde o alumnado traballa de forma cooperativa e coordinada as tarefas académicas e fomentará a capacidade de observación e análise.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada terá lugar no desenvolvemento da propia sesión maxistral. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Traballo tutelado	A atención personalizada terá lugar na aula. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Seminario	En horario de titoría ou en aula para coordinar as actividades do grupo, asesoramento ou establecer mecanismos de actuación que solventen os inconvenientes das actividades.
Aprendizaxe colaborativa	Os proxectos, realizados en equipos cooperativos, serán supervisados e titorizados ao longo de todo o proceso. Atendendo ás dúbidas que poidan xurdir, así como resolución de conflitos persoais ou contribución ao mellor traballo en equipo.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Resolución de problemas e/ou exercicios	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Traballo	A atención personalizada terá lugar segundo as necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Observación sistemática	A atención personalizada será individual

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	De resposta múltiple e verdadeiro ou falso	40	B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7

Resolución de problemas e/ou Proba de resposta curta sobre os contidos da materia exercicios	20	B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7
Traballo	20	B2 B5 B7 B8 B10 B11 B12		D4 D5 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Observación sistemática	20	B1 B2 B5 B7 B8 B10 B11 B12	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O estudante debe superar como mínimo o 50% da cualificación en cada un dos apartados avaliados. Os alumnos non asistentes deberán xustificar debidamente a causa pola que non poden asistir á docencia presencial. O sistema de cualificación será o mesmo que os dos alumnos presenciais en canto á porcentaxe de cada proba. O apartado de presencialidade deberase suplir con traballo autónomo do alumno. Na segunda convocatoria e posteriores manterase o sistema de cualificación proposto.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Exames: consultar páxina web da facultade.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

FREEMAN et al., **Fundamentos de Biología**, 5, Pearson, 2014

UNESCO, **Educación para el desarrollo sostenible: libro de consulta**, 4, UNESCO, 2012

SAEZ PADILLA et al., **Actividades en el medio natural**, 1, Huelva, 2012

Bibliografía Complementaria

AUDESIRK T., **Biología: la vida en la tierra**, 8, Prenrtice Hall Mexico, 2008

ROMAN et al., **A natureza dos rios e ribeiras de Galicia.**, 1, Ir Indo, 2003

CAPEL MOLINA et al, **El clima de la Península Ibérica**, 1, Ariel, 2000

FERNANDEZ DOMINGUEZ C., **Coida o teu planeta**, 1, Nova Galicia Edicións, 2005

IGLESIAS CUETO A., **Actividades en la naturaleza**, 1, Inde Publicaciones, 2005

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Ourense**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Pontevedra**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Lugo**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de A Coruña**, 1, A Nosa Terra, 2003

Toharia M., **El clima el calentamiento global y el futuro del planeta**, Debate, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe das ciencias da natureza/O05G110V01403

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Enmarcada nesta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética e deontoloxía profesional**

Materia	Ética e deontoloxía profesional			
Código	O05G110V01902			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Álvarez García, David			
Profesorado	Álvarez García, David			
Correo-e	davidalvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Ética e deontoloxía profesional tenta ofrecer aos alumnos e alumnas os elementos instrumentais e conceptuais básicos para o achegamento á Ética. Proporcionarlle aos alumnos e alumnas os conceptos fundamentais para a comprensión de textos relacionados coa Ética. Analizar, sintetizar e valorar criticamente as diferentes teorías da Ética propostas no programa e a posibilidade de aplicalas á realidade actual da sociedade e do ámbito educativo. Motivar ao alumnado sobre a importancia que a formación ética poida desempeñar no seu traballo profesional e na formación da súa personalidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos de 0-3 e 0-6.	D1
Saber promover a adquisición de hábitos en relación coa autonomía, a liberdade, a aceptación das normas e dos lindes.	B5 C5

Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	B3 B4	C5 C6 C12	
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan a educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostible.			D1 D14
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as creencias e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.			D12 D13 D19
Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.			D1 D6 D13 D14 D15
Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.			D1 D6 D8 D15
Habilidade básica para defender en público as súas opinións			D3 D17 D18 D20
Saber distinguir moral e ética, e coñecer os rasgos formais básicos do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados plantexados á ética como proposta normativa universalizable e as principais directrices metodolóxicas seguidas na resolución de controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan á sociedade do noso tempo.			D1 D6 D7 D13 D15
Capacidade para recoñecer e analizar criticamente argumentos éticos de nivel básico e para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.			D1 D13 D14
Capacidade para afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto para a súa propia forma de pensar.			D13 D14 D22
Capacidade para recoñecer a relevancia e utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.			D14 D21
Capacidade de consolidar unha identidade docente ética, comprometida coa súa rresponsabilidade social no contexto educativo.			D14
Habilidade para xestionar e resolver conflitos, dilemas e problemas éticos vinculados á tarefa educativa.			D7 D9 D14 D18
Contribuir á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.			D13 D14
Contribuir á promoción das melloras prácticas da profesión educativa.			D14

Contidos

Tema	
I.- Introducción: a formación moral e o eido educativo.	1.- Introducción ás teorías do desenvolvemento moral. 2.- Modelos de educación moral.
II.- Ética e moral: aproximación conceptual.	3.- A moral: bases socio-antropolóxicas da moral. 4.- A Ética: teorías e problemas de fundamentación.
III.- Razóns éticas, razóns para a Ética.	5.- A Ética e os seus lindes. 6.- Deontoloxismo vs. Teleoloxismo. Teorías éticas contemporáneas.
IV.- A Ética Aplicada e a Xustiza Educativa	7.- Introducción ás Éticas aplicadas. 8.- Principios morais e de Xustiza na comunidade escolar: casos prácticos.
V.- Ética, educación e Dereitos Humanos.	9.- Ética da diferenza, do coidado e da dependencia. 10.- Ética e lexitimidade democrática. 11.- A xustiza educativa: ética, cidadanía e desenvolvemento.
VI.- Ética e deontoloxía profesional.	12.- Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13.- Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc..

Planificación

Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Presentación	5	25	30
Estudo previo	5	5	10
Lección maxistral	20	25	45
Seminario	10	0	10
Traballo tutelado	6	24	30
Saídas de estudo	0	8	8
Estudo de casos	5	10	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Presentación e exposicións dos traballos desenvolvidos individualmente e/ou en grupo
Estudo previo	Repaso e estudo das nocións introducidas nas sesións teóricas e seminarios. Lectura e recensión crítica de materiais propostos para a aprendizaxe
Lección maxistral	Método expositivo. Lección maxistral dos contidos teóricos da materia.
Seminario	Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumno/a no proceso de aprendizaxe, e apoio na elaboración dos traballos individuais e/ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario titorizados polo profesor/a.
Saídas de estudo	Visita guiada a un centro de referencia internacional en Educación Democrática.
Estudo de casos	Plantexamento e resolución de supostos prácticos que, individualmente e/ou en grupo, deberá desenvolver o alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Presentación	Titorías en grupo e/ou individuais para a resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe e na elaboración de traballos.
Seminario	Titorías en grupo e/ou individuais para a resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe e na elaboración de traballos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Aplicación dos marcos teóricos para a resolución dun problema profesional hipotético. Presentación en clase, e discusión. (Mínimo 1 Presentación)	40	D1 D3 D6 D9 D13 D15
Estudo de casos	Estudo, análise e debate sobre casos prácticos vencellados ao temario da materia. (Mínimo 1 Entrega)	40	D1 D3 D6 D13 D15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba reflexiva global, razonada e xustificada, sobre a propia concepción da práctica profesional en relación coa materia. A realizar preferentemente na clase.	20	D1 D3 D13 D15 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado Non-Asistencial: o alumnado que non poida seguir a Avaliación Continuada (asistencia do 80% das sesións) realizará unicamente unha Proba Global consistente nun exame con 2 partes: Preguntas Curtas de contidos teóricos (50%) e un Comentario de Texto (50%) na data oficial do Exame.

Segunda convocatoria: As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

O alumnado debe ser en todo momento coñecedor da normativa anti-fraude, e coñecedor de que debe ser capaz de dar conta oral dos contidos avaliados.

As datas oficiais dos exames poden consultar na web da Facultade, no apartado Organización Académica.

a. *En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)*

b. *Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.*

c. "O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GUTTMAN, Amy, **La educación democrática**, 1ª, Paidós, 2001

BLACKBURN, Simon:, **Sobre la bondad**, 1ª, Paidós, 2002

MORATALLA, A. Domingo:, **Ética para educadores.**, 1ª, PPC, 2008

Bibliografía Complementaria

KOHLBERG, L. et Al., **La Educación Moral según Lawrence Kohlberg.**, 1ª, Gedisa, 1989

NODDINGS, Nel, **La educación moral**, 1ª, Amorrortu, 2009

RANCIÈRE, Jacques, **El maestro Ignorante**, 2ª, Laertes, 2010

NANCY, Jean-Luc, **¿Por qué obedecemos?**, 1ª, Clave Intelectual, 2020

GILLIGAN, Carol, **En una voz humana.**, 9788430627844, 1ª, Taurus, 2025

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Necesidades educativas especiales asociadas a la discapacidad intelectual**

Materia	Necesidades educativas especiales asociadas a la discapacidad intelectual			
Código	O05G110V01903			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso -	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castellano Gallego			
Departamento	Psicología evolutiva y comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Esta materia aborda la identificación, necesidades e intervención educativa del alumnado con discapacidad intelectual. Está fundamentada en las principales contribuciones teóricas e investigaciones más recientes sobre esta discapacidad.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
A1	Que el estudiantado haya demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A2	Que el estudiantado sepa aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posea las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A3	Que el estudiantado tenga la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que el estudiantado pueda transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que el estudiantado haya desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B1	Conocer los objetivos, contenidos curriculares y criterios de evaluación de la educación infantil.
B2	Promover y facilitar los aprendizajes en la primera infancia, desde una perspectiva globalizadora e integradora de las diferentes dimensiones cognitiva, emocional, psicomotora y volitiva.
B3	Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad que atiendan a las singulares necesidades educativas del estudiantado, a la igualdad de género, a la equidad y al respeto a los derechos humanos.
B5	Reflexionar en grupo sobre la aceptación de normas y el respeto a los demás. Promover la autonomía y la singularidad de cada estudiante como factores de educación de las emociones, los sentimientos y los valores en la primera infancia.
B8	Conocer fundamentos de dietética e higiene infantiles. Conocer fundamentos de atención temprana y las bases y desarrollos que permiten comprender los procesos psicológicos, de aprendizaje y de construcción de la personalidad en la primera infancia.
B9	Conocer la organización de las escuelas de educación infantil y la diversidad de acciones que comprende su funcionamiento. Asumir que el ejercicio de la función docente ha de ir perfeccionándose y adaptándose a los cambios científicos, pedagógicos y sociales a lo largo de la vida.
B12	Comprender la función, las posibilidades y los límites de la educación en la sociedad actual y las competencias fundamentales que afectan a los colegios de educación infantil y a sus profesionales. Conocer modelos de mejora de la calidad con aplicación a los centros educativos.
C5	Saber promover la adquisición de hábitos en torno a la autonomía, la libertad, la curiosidad, la observación, la experimentación, la imitación, la aceptación de normas y de límites, el juego simbólico y heurístico.
C6	Conocer la dimensión pedagógica de la interacción con los iguales y los adultos y saber promover la participación en actividades colectivas, el trabajo cooperativo y el esfuerzo individual.
C8	Saber informar a otros profesionales especialistas para abordar la colaboración del centro y de la docente en la atención a las necesidades educativas especiales que se planteen.
C9	Adquirir recursos para favorecer la integración educativa de estudiantes con dificultades.
C12	Promover y colaborar en acciones dentro y fuera de la escuela, organizadas por familias, ayuntamientos y otras instituciones con incidencia en la formación ciudadana.

C13	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible.
C19	Comprender que la dinámica diaria en educación infantil es cambiante en función de cada estudiante, grupo y situación y saber ser flexible en el ejercicio de la función docente.
C21	Saber trabajar en equipo con otros profesionales de dentro y fuera del centro en la atención a cada estudiante, así como en la planificación de las secuencias de aprendizaje y en la organización de las situaciones de trabajo en el aula y en el espacio de juego, identificando las peculiaridades del periodo 0-3 y del periodo 3-6.
C22	Atender las necesidades de los estudiantes y transmitir seguridad, tranquilidad y afecto.
C23	Comprender que la observación sistemática es un instrumento básico para poder reflexionar sobre la práctica y la realidad, así como contribuir a la innovación y a la mejora en educación infantil.
C28	Conocer experiencias internacionales y ejemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar la importancia del trabajo en equipo.
C30	Participar en la elaboración y seguimiento de proyectos educativos de educación infantil en el marco de proyectos de centro y en colaboración con el territorio y con otros profesionales y agentes sociales.
C31	Conocer la legislación que regula las escuelas infantiles y su organización.
C32	Valorar la relación personal con cada estudiante y su familia como factor de calidad de la educación.
C40	Promover el interés y el respeto por el medio natural, social y cultural a través de proyectos didácticos adecuados.
C59	Adquirir un conocimiento práctico del aula y de la gestión de la misma.
C60	Conocer y aplicar los procesos de interacción y comunicación en el aula, así como dominar las destrezas y habilidades sociales necesarias para fomentar un clima que facilite el aprendizaje y la convivencia.
C63	Participar en la actividad docente y aprender a saber hacer, actuando y reflexionando desde la práctica.
C64	Participar en las propuestas de mejora en los distintos ámbitos de actuación que se puedan establecer en un centro.
C65	Regular los procesos de interacción y comunicación en grupos de estudiantes de 0-3 años y de 3-6 años.
C66	Conocer formas de colaboración con los distintos sectores de la comunidad educativa y del entorno social.
D1	Capacidad de análisis y síntesis
D2	Capacidad de organización y planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisiones
D9	Trabajo en equipo
D12	Reconocimiento de la diversidad y multiculturalidad
D13	Razonamiento crítico
D15	Aprendizaje autónomo

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacitar a los estudiantes para que aprendan a promover y facilitar los aprendizajes, desde una perspectiva globalizadora e integradora de las diferentes dimensiones cognitiva, emocional, psicomotora y volitiva.	A1	B1	C8	D2
	A2	B2	C9	D7
	A3	B3	C12	D8
	A4		C21	
	A5		C22	
Promover estrategias adecuadas para que en su futura práctica docente las alumnas y alumnos puedan reflexionar en grupo sobre la aceptación de normas y el respeto a los demás. Promover la autonomía y la singularidad de cada estudiante como factores de educación de las emociones, los sentimientos y los valores en la primera infancia.			C28	
	A1	B2	C5	D1
	A2	B3	C6	D2
	A3	B5	C9	D7
	A4		C13	D8
	A5		C19	D9
			C21	D13
			C22	
			C23	
			C28	
			C29	
			C30	
			C31	
			C32	
			C59	
		C60		
Conocer los objetivos, contenidos curriculares y criterios de evaluación de la Educación Infantil y educación primaria	A1	B2	C19	D1
	A2	B8	C22	D13
	A3	B12	C28	
	A4		C40	
	A5			

Identificar y planificar la resolución de situaciones educativas que afectan a estudiantes con diferentes capacidades y distintos ritmos de aprendizaje.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B5	C8 C9 C63 C64 C65 C66	D8
Diseñar, planificar y evaluar la actividad docente y el aprendizaje en el aula.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C19 C21 C30	D1 D2 D8 D9
Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad que atiendan a las singulares necesidades educativas de los estudiantes, a la igualdad de género, a la equidad, y al respecto a los derechos humanos.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Promover el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B9	C28 C60 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Identificar dificultades de aprendizaje , informarlas y colaborar en su tratamiento.	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C5 C8 C9 C12 C21 C28 C30	D2 D7 D9 D12 D15

Contenidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuales de las NEE en niños y niñas con discapacidad intelectual.	Marcos teóricos conceptuales de la NEE Definición de discapacidad intelectual Definiciones actuales, enfoques multidimensionales de la discapacidad intelectual.
Las dificultades de aprendizaje en alumnado con discapacidad intelectual.	Diagnostico y clasificación de la discapacidad intelectual Funcionamiento intelectual y su evaluación. Conducta adaptativa y su evaluación. Aproximación multidimensional a la clasificación de la discapacidad intelectual.
Procedimientos de evaluación e identificación de las dificultades en estudiantado con discapacidad intelectual.	Sistemas de apoyo a la discapacidad intelectual Las necesidades de apoyo a las personas con discapacidad intelectual. El concepto de apoyo y de necesidades de apoyo. Características educativas del alumnado con discapacidad intelectual.
Procedimientos de intervención en el contexto de la discapacidad intelectual Implicaciones educativas de la discapacidad intelectual.	Buenas prácticas en la educación de alumnado con discapacidad intelectual.
Métodos y procedimientos de investigación e intervención en el ámbito de la discapacidad intelectual	Métodos cuantitativos y cualitativos en investigación en discapacidad intelectual

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección magistral	20	15	35
Aprendizaje colaborativo.	6	18	24
Resolución de problemas	18	45	63
Aprendizaje-servicio	6	20	26
Examen de preguntas objetivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodologías	
	Descripción
Lección magistral	La profesora explicará todos y cada uno de los temas de la materia y resolverá las dudas del alumnado.
Aprendizaje colaborativo.	En cada tema y durante el desarrollo de las sesiones de explicación de los contenidos, se plantearán actividades de aula para trabajar colaborativamente.
Resolución de problemas	Se realizarán actividades prácticas y ejercicios que se supervisarán semanalmente y que se evaluarán de forma quincenal.
Aprendizaje-servicio	El estudiantado trabaja por equipos en el diseño, verificación y exposición de un producto que se pondrá al servicio de una comunidad educativa.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Lección magistral	La profesora resolverá personalmente de forma individual o grupal las dudas o aclaraciones planteadas por el alumnado durante el desarrollo de las explicaciones de cada tema.
Aprendizaje colaborativo.	Antes, durante y al finalizar cada una de las actividades de aula planteadas colaborativamente, la profesora resolverá personalmente cualquier duda o aclaración formulada por el alumnado.
Resolución de problemas	En cada actividad práctica o problema a resolver para cada tema, la profesora acompañará y guiará al alumnado en la resolución de los mismos aportando documentación, feedback, ejemplos, etc.
Aprendizaje-servicio	La profesora acompañará y guiará al alumnado en la consecución del producto final aportando documentación, feedback, ejemplos, etc.

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaje			
Aprendizaje colaborativo.	Actividades de aula en colaboración	10	A2	B2	C21	D1
			A3	B3	C29	D2
			A4	B5	C60	D7
			A5	B12		D8
						D9
						D12
						D13
						D15
Resolución de problemas	Actividades prácticas y resolución de mini supuestos.	30	A1	B1	C5	D1
			A2	B2	C6	D2
			A3	B3	C8	D7
			A4	B5	C9	D8
			A5	B8	C12	D9
				B9	C13	D12
				B12	C19	D13
					C21	D15
					C22	
					C23	
					C28	
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C40	
					C59	
					C60	
					C63	
					C64	
					C65	
					C66	

Aprendizaje-servicio	Diseño, prueba y exposición de un producto para una comunidad educativa	20	A1	B1	C5	D1
			A2	B2	C6	D2
			A3	B3	C8	D7
			A4	B5	C9	D8
			A5	B8	C12	D9
				B9	C13	D12
				B12	C19	D13
					C21	D15
					C22	
					C23	
					C28	
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C40	
					C59	
					C60	
					C63	
					C64	
		C65				
		C66				
Examen de preguntas objetivas	Prueba de elección múltiple	40	A1	B1	C5	D12
			A2	B2	C6	
			A3	B3	C8	
			A4	B5		
			A5	B9		

Otros comentarios sobre a Avaliación

Las actividades prácticas y tareas de aula serán entregados y evaluados en las fechas establecidas en el cronograma de la materia presentado el 1º día de clase (disponible en moovi, espacio de la materia).

Las pruebas de evaluación se realizarán al finalizar la materia. Se puede consultar día/hora/lugar del examen en la página web de la Facultad (apartado fechas exámenes) para cada convocatoria (junio, julio).

Según la normativa vigente, con independencia de la asistencia (evaluación continua) o no (evaluación global) a las clases, el alumnado gozará de condiciones equivalentes de evaluación. Las partes de la materia superadas en la 1ª oportunidad, no serán objeto de evaluación en la 2ª, considerándose, por lo tanto, aprobadas en ese curso académico.

En coherencia con el carácter inclusivo que caracteriza a la Facultad de Educación e Trabajo social, esta guía podrá ser adaptada para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo que presente el alumnado adscrito al programa PIUNE (PAT).

Con la finalidad de favorecer la conciliación de la vida laboral y la formación académica, los contenidos, planificación, recursos metodológicos y sistema de evaluación se adaptarán para alumnado del curso puente garantizando, en todo caso, la consecución de las competencias y resultados de aprendizaje establecidos en este documento. Se abrirá una carpeta específica en la plataforma Moovi en la que se informará de las tareas y pruebas de evaluación que guiarán el desarrollo de esta materia para alumnado del curso puente o profesionales en ejercicio.

El empleo de herramientas de IA en las actividades de evaluación de esta materia deberá ajustarse a un uso responsable, ético y transparente, de acuerdo a las directrices de la FETS

<https://fcee.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa> y a la normativa que establezca la UVigo.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-V)**, 2014,

Asociación americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, **Discapacidad Intelectual**, 2021,

Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo**, Graó, 2010

Deaño, M., **D.N.:CAS. Sistema de Evaluación Cognitiva (adaptación española)**, Gersam, 2005

<https://icd.who.int/browse11/l-m/es#/http%3a%2f%2fid.who.int%2fcd%2fentity%2f334423054>, **CIE-11**, 11, OMS, 2019

Verdugo, M. A., Arias, B. y Navas, P. (Adaptación Española), **DABS. Escala de Diagnóstico de Conducta Adaptativa**, TEA, 2021

Wechsler, D., **Escala de Inteligencia Wechsler para niños-V. WISC-V**, Pearson, 2015

Bibliografía Complementaria

Gallego, J. L., **La escritura de escolares con Discapacidad Intelectual**, Pirámide, 2022

García-Alba, J., Esteba-Castillo, S. y Viñas-Jornet, M., **Neuropsicología de la discapacidad intelectual de origen genético**, Síntesis, 2018

<https://creena.educacion.navarra.es/web/necesidades-educativas-especiales/equipo-de-psiquicos/discap>, **Discapacidad Intelectual**,

<https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/web/protocolo-neae>, **Protocolo NEAE**,

Verdugo, M. A. (Director), **SIGLO CERO, Revista Española sobre Discapacidad Intelectual**, 2020

de Pablo-Blanco, C. y Rodríguez, M. J., **Discapacidad Intelectual**, 1, Síntesis, 2020

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G110V01981

Trabajo de Fin de Grado/O05G110V01991

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje de la lectura, escritura y cálculo/O05G110V01904

Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje del lenguaje oral/O05G110V01905

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Fundamentos psicológicos de la intervención temprana/O05G110V01304

Psicología: Psicología de la educación: Procesos de aprendizaje infantil/O05G110V01205

Psicología: Psicología del desarrollo de 0-6 años/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta asignatura se enmarca en una Facultad comprometida con la sustentabilidad del entorno y de las personas. Atendiendo a esta filosofía, esta asignatura promoverá prácticas educativas en base a materiales de bajo impacto ambiental en coherencia con los principios de sustentabilidad (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo			
Código	O05G110V01904			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Rodríguez Enríquez, Mónica			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web	http://ftellado@uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación das diferentes dificultades de aprendizaxe na educación infantil. A avaliación das dificultades de aprendizaxe e a intervención nas mesmas mediante a aplicación dos diferentes programas para a mellora da aprendizaxe infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

informala	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Identificar e planificar a *resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7

Contidos

Tema	
Sistemas de optimización dos procesos de aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades de aprendizaxe	Dificultades de aprendizaxe: Concepto de dificultades de aprendizaxe. Evolución do concepto Clasificación das dificultades de aprendizaxe. Modelos teóricos explicativos das dificultades de aprendizaxe
Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos	Avaliación das dificultades de aprendizaxe; recollida de información, aplicación de probas, elaboración de conclusións
*Implementación de programas para a mellora da aprendizaxe infantil.	Programas de mellora dos procesos cognitivos. Programas de mellora das habilidades *perceptivas Programa de mellora da atención Programa de mellora das habilidades socio-afectivas. Programas de reforzos das aprendizaxes básicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	7	17	24
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Cartafol/dossier	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contidos, as competencias que se espera sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do docente, serán repartidos por grupos. Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicarao brevemente ao resto dos grupos. A elaboración do traballo será supervisada en todo momento polo docente, ben directamente na aula, mediante *tutoría ou por medios informáticos

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma dos/as estudante/*s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Explicación de cada un dos núcleos temáticos dos contidos da materia. O docente dedicará estas sesións a expor e explicar os contidos da materia. Todo o material que se utilice será entregado ao alumnado. Así mesmo entregaránelles os temas referidos aos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención ao alumnado será a través da plataforma *MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida no horario de *tutoría
Traballo tutelado	A atención ao alumnado será a través da plataforma *MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida no horario de *tutoría
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención ao alumnado será a través da plataforma *MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida no horario de *tutoría
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado será a través da plataforma *MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida no horario de *tutoría

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	B1 B8	C7 C8 C9 C16	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Deste xeito, o alumno debe aplicar losconocimientos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial ou non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, *audioconferencia, videoconferencia, etc.	30	B2 B10	C7 C8 C9 C16 C18 C19 C60	D1 D2 D7
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos/*as deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20	B1 B2 B3 B4	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Cartafol/dossier	*Compilación de información sobre os traballos realizados durante o seu período de formación.	10	B8	C7 C8 C9 C16 C17 C18	D1 D2 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder superar a signatura é necesario ter unha nota mínima de 5 tanto no exame como nos traballos. O alumnado non asistente terá que realizar o exame tipo test e un exame dos traballos de aula. Terán que entregar todos; traballos de aula; As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas. As partes da materia superada na primeira oportunidade, non serán obxecto de avaliación na segunda oportunidade, considerándose como aprobadas no presente curso académico. Ver datas dos exames na páxina web da Facultade. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e traballo social,

esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa *PIUNE (*PAT) .Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte, garantindo en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un portafolio específico na plataforma Moovi, na cal se informase das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para o alumnado do curso ponte e profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS <https://fcee.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa> á normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Vidal y González Manjón, **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica**, EOS,
Nicasio García, Jesus, **Manual de dificultades de Aprendizaje**, Narcea 3ª edición,
García Sanchez, J:N, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 2001,
Nicasio, J, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 11º 2001,
Gonzalez Valenzuela, M (coord), **Prevención de las dificultades de aprendizaje**, 1º 2012, pirámide, 2012
Nicasio García, N (Coord), **Prevención en dificultades del desarrollo y el aprendizaje**, 1º 2014, Pirámide, 2014
Aguliera, Antonio (coordinador), **Introducción a las dificultades de aprendizaje**, 1º 2004, Mc Graw Hill, 2013

Bibliografía Complementaria

Defior,S, **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, 2 º 2007,
American psychiatric association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales**, 5 2015,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia está vinculada ás que aparecerán no terceiro curso do grao e que conforman a mención de educación especial. Encádrase nunha Facultade comprometida coa *sustentabilidade do contorno e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de *sustentabilidade (*ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Código	O05G110V01905			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudiantado.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D15	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informálas e colaborar no seu tratamento e investigación.	B1	C7	D1
	B2	C8	D2
	B5	C9	D6
	B6	C22	D7
		C43	D8
		C45	D9
		C48	D15
		C49	
		C53	
		C54	
	C57		
Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	B1	C8	D1
	B6	C43	D2
	B11	C44	D3
		C45	D6
		C46	D7
		C49	D8
		C53	D9
		C54	D15
			D16
Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativa que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	B1	C8	D1
	B3	C9	D2
	B5	C21	D3
	B6	C22	D6
	B11	C41	D7
		C43	D8
		C44	D9
		C48	D15
		C49	D16
		C54	
	C65		

Contidos

Tema

(*)Marcos teórico-conceptuais de las dificultades (*)Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos. de aprendizaxe del lenguaje oral

Marcos teórico-conceptuais das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos.

As dificultades no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral Conceptualización. Dimensións. Bases anatomofisiolóxicas. Tipoloxías.

Procedementos de avaliación psicoeducativa da linguaxe oral e de identificación das dificultades Aspectos previos. Probas de avaliación. Avaliación das dificultades de comunicación no TEA. Avaliación dos trastornos de articulación. Avaliación das dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Avaliación dos trastornos da fluidez verbais. Avaliación dos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Avaliación dos trastornos da voz

Procedementos de intervención no contexto da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades Aspectos previos. Intervención nas dificultades de comunicación no TEA. Intervención nos trastornos de articulación. Intervención nas dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Intervención nos trastornos da fluidez verbais. Intervención nos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Intervención nos trastornos da voz.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Traballo tutelado	7	30	37
Aprendizaxe colaborativa	13	68	81
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Resolución de actividades na aula baixo a dirección do profesor.
Aprendizaxe colaborativa	Análise e propostas de intervención en casos con dificultades na comunicación e linguaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación da temática
Aprendizaxe colaborativa	Traballos colaborativos dirixidos a profundizar na temática
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos de trastornos da linguaxe e a comunicación

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Traballo práctico na aula arredor dos contidos da materia	20	B1 B6 B11	C43 C53	D1 D2 D7 D8 D9 D15 D16
Aprendizaxe colaborativa	Análise e estudo de casos prácticos relacionados cos contidos da materia	40	B1 B5 B6	C9 C44 C53	D1 D2 D8 D9 D15 D16
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con respostas alternativas	40	B1 B2 B6	C9 C45 C46 C49 C53 C54 C57	D2 D3 D6 D7 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames".

No caso de optar pola avaliación continua, para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos de aula e estudos de caso realizados de forma colaborativa), así como asistir al menos ao 80% das sesións.

Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.

O alumnado que opte pola avaliación global deberá realizar unha proba teórico-práctica na data oficial de examen fixada. É necesario comunicar ao coordinador da materia a decisión de acollerse a esta modalidade ao inicio do cuatrimestre para estipular un plan de traballo.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, neste curso académico.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Guías docentes □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Na plataforma Moovi informarase das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou

profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Alegre, J.R. & Pérez, M., **Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención.**, Lebón, 2008
- Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos.**, Octaedro, 2009
- Díéguez-Vide, F. & Peña-Casanova, J., **Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística.**, Panamericana, 2012
- Escorcía, C. T., Rodríguez, L., & García-Sánchez, F. A., **Guía de intervención logopédica en atención temprana centrada en la familia.**, Síntesis, 2023
- Peña, J., **Manual de logopedia.**, Masson, 2013

Bibliografía Complementaria

- Acosta, V. & Moreno, A., **Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje.**, Masson, 2001
- Bartuilli, M., Cabrera, P. J., & Perrián, M. C., **Guía técnica de intervención logopédica. Terapia miofuncional.**, Síntesis, 2006
- Bustos, I., **Trastornos de la voz en edad escolar.**, Aljibe, 2000
- Candas, A., **Guía de intervención logopédica en la parálisis cerebral.**, Síntesis, 2018
- De las Heras, G., & Rodríguez, L., **Guía de intervención logopédica en las dislalias.**, Síntesis, 2015
- Del Río, M.J. & Torres, V., **Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo.**, Prentice-Hall, 2006
- González, J.N., **Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos.**, Panamericana, 2002
- Melle, N., **Guía de intervención logopédica en la diartria.**, Síntesis, 2007
- Mendoza, E., **Trastorno específico del lenguaje.**, Pirámide, 2016
- Monsalve, A., **Guía de intervención logopédica en las deficiencias auditivas.**, Síntesis, 2011
- Rodríguez, F., **Guía de intervención logopédica en los Trastornos del Espectro del Autismo.**, Síntesis, 2016

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

- Prevenção e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904
- Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
- Psicoloxía: Prevenção e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Obradoiro de creatividade artística**

Materia	Obradoiro de creatividade artística			
Código	O05G110V01906			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	#PortuguêsAmigável Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fuentes Cid, Sara			
Profesorado	Fuentes Cid, Sara			
Correo-e	sarafuent@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral O Taller de Creatividade Artística é unha materia teórico-práctica orientada á formación artística e didáctica de futuros docentes de educación infantil. Parte dunha concepción da creatividade como capacidade humana fundamental, aprendible e educable, e sitúa a etapa 0-6 como un momento clave para o seu desenvolvemento. O alumnado traballa desde un enfoque crítico e reflexivo: explora as tensións entre creatividade e educación formal, analiza procesos creativos de artistas contemporáneos, estuda o debuxo e a expresión plástica infantil, e achégase a metodoloxías artísticas de ensino aplicables á aula de infantil. A través de prácticas individuais e proxectos colaborativos de creación, e dun portafolio dixital de elaboración progresiva, o alumnado integra coñecemento teórico e práctica creativa coa finalidade de deseñar propostas educativas que promovan a creatividade e a expresión artística na primeira infancia.

Materia do programa Portugués amigável. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia na(s) lingua(s) estranxeira(s), b) atender as titorías na(s) lingua(s) estranxeira(s), c) probas e avaliacións en lingua estranxeira.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.

C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Desenvolver a capacidade para coñecer os procesos da creación e da produción artística.	A1	B1	C2	D1
Capacitar aos alumnos no coñecemento dos modos de investigación nas artes.	A2	B7	C4	D2
Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e os procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	A3		C5	D5
	A4		C7	D7
	A5		C9	D8
			C10	D9
			C11	D13
			C25	D15
			C55	D16
			C57	D17
			C62	D21
Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador.	A1	B2	C41	D1
Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	A2	B7	C57	D2
	A3		C59	D7
	A5		C60	D13
			C62	D15
			C63	D20
			C65	
			C66	

Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística.	A1	B7	C23	D1
	A3		C41	D7
Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalos logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.	A4		C57	D8
	A5		C58	D9
			C61	D16
				D17
Capacidade para elaborar un anteprojecto que se poida concretar logo nun proxecto na aula.	A1	B11	C12	D1
Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.	A2		C34	D5
	A3		C53	D7
	A4		C57	D8
	A5		C59	D9
			C62	D13
			C63	D17
				D21
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación.	A1	B1	C1	D1
	A2	B7	C29	D7
Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolalo a ámbitos das artes.	A3	B11	C34	D8
	A4		C41	D11
			C55	D12
			C56	D13
			C62	D15
			C64	D17
				D19
				D21

Contidos

Tema

Bloque 1. Educación infantil, creatividade e arte	<ul style="list-style-type: none"> · Arte e creatividade: conceptos, teorías e fundamentos. · A creatividade na infancia: desenvolvemento e potencial educativo. · A expresión artística no currículo de educación infantil.
Bloque 2. Cultura visual, procesos creativos e metodoloxías artísticas	<ul style="list-style-type: none"> · Cultura visual contemporánea e novos linguaxes artísticos. · Competencia en conciencia e expresión culturais. · Procesos creativos: actitudes, estratexias e inspiración. · Metodoloxías artísticas de ensino e creación. · Recursos dixitais e TIC na creación e documentación artística.
Bloque 3. A expresión plástica infantil e os espazos de creación	<ul style="list-style-type: none"> · O debuxo infantil: evolución, análise e interpretación. · Contornos de creación: espazos, materiais e contextos. · Propostas didáctico-artísticas para a educación infantil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	21	32	53
Traballo tutelado	24	36	60
Obradoiro	7	7	14
Cartafol/dossier	0	23	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo ou exercicio que o/a estudante ten que desenvolver. Inclúe momentos de participación activa, debate e posta en común que favorecen a reflexión colectiva sobre os temas traballados.
Traballo tutelado	O alumnado, de xeito individual, en parella ou en grupo, elaborará propostas didáctico-artísticas sobre a temática da materia. Pautaranse entregas parciais e revisaranse o avance das materializacións finais con revisións intermedias, postas en común e presentación de tarefas específicas, promovendo a reflexión colectiva e o traballo colaborativo sobre os procesos creativos.
Obradoiro	Actividades de creación artística enfocadas á adquisición de coñecementos sobre procedementos, técnicas e procesos propios da educación artística, coa asistencia específica por parte da docente. O alumnado realiza prácticas individuais, en parella e en equipo que se presentan e debaten na aula, fomentando o intercambio de ideas e a aprendizaxe colaborativa entre iguais.
Cartafol/dossier	Instrumento de documentación e reflexión individual sobre os contidos teóricos traballados durante o cuadrimestre. O alumnado constrúe este portafolio de xeito progresivo ao longo do curso, integrando aprendizaxes conceptuais, artísticos e didácticos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Observarase a evolución do traballo nas distintas fases do proceso creativo e de elaboración dos proxectos. Atenderase o alumnado para resolver dúbidas sobre o proceso de elaboración, con revisións intermedias programadas ao longo do cuadrimestre.
Lección maxistral	As consultas sobre os contidos teóricos atenderanse no horario de titorías presenciais ou por correo electrónico (sarafuent@uvigo.es).
Obradoiro	Realizarase seguimento individualizado do alumnado durante as sesións de obradoiro. As dúbidas sobre as prácticas en curso atenderanse tamén no horario de titorías ou por correo electrónico.
Cartafol/dossier	Orientarase o alumnado sobre os criterios de elaboración do portafolio e responderase ás consultas mediante titorías presenciais ou por correo electrónico.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral Os contidos teóricos traballados nas sesións de lección maxistral avalíanse a través do Portafolio dixital individual. Véxase o ítem Cartafol/dossier.	0	A1 B1 C12 D5 A2 B7 C41 D8 A3 C61 D13 A4 C62 D16 A5 C63 D20 C64 D21
Traballo tutelado Avaliación a través da entrega, exposición e defensa de proxectos artístico-didácticos elaborados de xeito individual, en parella ou en equipo. Valorarase a execución técnica/conceptual, a orixinalidade e a capacidade de relacionar a práctica artística coa educación infantil. Nota mínima: 5.	40	A1 C1 D1 A2 C12 D2 A3 C25 D7 A4 C29 D13 A5 C59 D15 C62 D16 D20
Obradoiro Avaliación a través da entrega e exposición de prácticas realizadas no obradoiro. Valorarase a execución técnica e conceptual, a creatividade, a capacidade reflexiva e a dimensión didáctica dos traballos. Nota mínima: 5.	35	C53 D1 C55 D7 C56 D13 C59 D17 C62 D21
Cartafol/dossier Avaliación a través dun portafolio dixital individual de elaboración progresiva. Recolle a reflexión e a aprendizaxe sobre os contidos teóricos traballados durante o cuadrimestre. A súa elaboración permite demostrar a adquisición dos coñecementos conceptuais da materia. Nota mínima: 5.	25	A3 B1 D13 A5 B11 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para o alumnado que segue a avaliación continua:

O alumnado que siga a avaliación continua deberá entregar todas as prácticas, proxectos e portafolio que se avalúen nesta modalidade, así como cumprir coa asistencia obrigatoria (mínimo esixido: 80% das sesións teóricas e prácticas). As entregas estarán programadas.

Avaliación global:

O alumnado de avaliación global deberá poñerse en contacto co profesorado da materia durante o primeiro mes de clase para coñecer en detalle os traballos e exercicios que deberán entregarse. O alumnado que opte por esta modalidade deberá superar unha proba escrita sobre os contidos teóricos presentados nas clases maxistrais, así como o resto dos traballos prácticos.

Segunda oportunidade:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª.

As **datas das probas de avaliación** poden consultarse na páxina web da Facultade de Educación e Traballo Social.

O **emprego de ferramentas de IA** nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (<https://fcce.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa>) e á Normativa que estableza a UVigo.

En coherencia co **carácter inclusivo** da Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presenten os estudantes adscritos ao programa PIUNE (PAT). Coa finalidade de favorecer a **conciliación** da vida laboral e a formación académica, adaptaranse os contidos, a planificación, os recursos metodolóxicos e o sistema de avaliación do alumnado do curso ponte asegurando, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi no que se facilitará información sobre as tarefas e probas de avaliación que orientarán o

desenvolvimento desta materia ao alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GOLEMAN, D., **El espíritu creativo**, ISBN : 978-84-9872-455-4, B de Bolsillo, 2016

MARINA, J. A., **El aprendizaje de la creatividad**, ISBN : 978-84-344-0635-3, Ariel, 2013

GARDNER, H., **Mentes creativas: Una anatomía de la creatividad**, ISBN : 978-84-493-2419-2, Paidós, 2011

BEAN, R., **Como desarrollar la creatividad en los niños**, ISBN : 8474446619, Debate, 2000

MUNARI, B., **Fantasia: Invención, creatividad e imaginación en las comunicaciones visuales**, ISBN : 978-84-252-3061-5, Gustavo Gili, 2018

Bibliografía Complementaria

ROMO, M., **Psicología de la creatividad: perspectivas contemporáneas**, ISBN : 978-84-493-3614-0, Paidós, 2019

WAGENSBERG, J., **Teoría de la creatividad: eclosión, gloria y miseria de las ideas**, ISBN : 978-84-9066-362-2, Tusquets, 2017

LANGER, E. J., **La creatividad consciente: de cómo reinventarse mediante la práctica del arte**, ISBN : 84-493-1846-7, Paidós, 2006

HERNÁNDEZ BELVER, M., **La creatividad a través del juego. Propuestas del museo pedagógico de arte infantil para niños y adolescentes**, ISBN : 9788481962604, Amarú, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía para mestres**

Materia	Xeografía para mestres			
Código	O05G110V01907			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Álvarez Vázquez, Miguel Ángel			
Profesorado	Álvarez Vázquez, Miguel Ángel			
Correo-e	mianalva@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	<p>Esta materia ofrece ao alumnado unha introdución sólida á Xeografía como ciencia do espazo terrestre, adaptada ás necesidades formativas do alumnado que se prepara para a docencia en educación infantil. Ao longo do curso explóranse os fundamentos da Terra e a súa representación, así como os efectos dos procesos naturais e da acción humana na configuración do espazo.</p> <p>Abordanse a diversidade das paisaxes naturais, a distribución e organización da poboación, e os retos ambientais e sociais actuais que condicionan o mundo contemporáneo. Esta perspectiva busca fortalecer as competencias de análise, síntese e razoamento espacial do alumnado, ferramentas clave para integrar o coñecemento xeográfico na práctica educativa.</p> <p>Así, preténdese que o alumnado adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarias para ofrecer unha visión rigorosa e crítica do espazo, contribuíndo á súa formación integral e á preparación para a docencia en educación infantil.</p> <p>Materia do programa #EnglishFriendly. O estudantado internacional poderá solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sustentable.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir coñecementos e comprensión dunha área relevante do currículo de Educación Infantil	A1	B1	C24	D1 D3 D13 D14 D21 D22
Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes	A2	B1 B11	C13 C36 C40	D1 D2 D3 D8 D9 D17
Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	A1 A4 A5	B11	C13 C24 C36 C40 C41 C44	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D13 D22
Elaborar e avaliar recursos para o ensino e a aprendizaxe xeográficos	A2 A4	B2 B3 B11	C13 C36 C39 C40	D1 D2 D3 D5 D6 D17 D21

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	A2 A4	B7 B11	C29 C36 C40	D2 D3 D5 D8 D9 D17
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	A3	B5 B11	C13 C44	D1 D2 D3 D6 D17
Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil	A2 A4	B7	C34 C41	D5 D6 D9 D15 D16 D17
Ampliar a formación cultural	A1 A2 A3 A4	B4 B11 B12	C13 C36 C37 C40	D1 D3 D12 D13 D14 D16 D19 D22

Contidos

Tema	
BLOQUE 1: Introducción á Xeografía: comprensión e representación do espazo terrestre	- A Xeografía como ciencia do espazo - Como é a Terra? - Como a representamos?
BLOQUE 2. As consecuencias xeográficas dos procesos naturais	- O sistema natural e os seus compoñentes. - Os fundamentos xeográficos da diversidade de paisaxes naturais
BLOQUE 3. As consecuencias xeográficas da acción humana	- Cantos somos e como nos distribuimos? - Como nos organizamos? - Como funciona o sistema global?
BLOQUE 4. Retos xeográficos do mundo actual	- Os cambios que afectan á organización do espazo. - Dinámicas sociais e ambientais actuais. - Desafíos globais que configuran o mundo contemporáneo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	5	8
Lección maxistral	22.5	20.5	43
Traballo tutelado	12	30	42
Prácticas de laboratorio	10	11	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	30	34
Observación sistemática	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación inicial da estrutura da materia, combinando explicacións claras das partes teóricas e prácticas con estratexias participativas para fomentar o interese e a comprensión global do curso.
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais da materia mediante leccións apoiadas en material audiovisual e exemplos prácticos, co obxectivo de facilitar a comprensión e a organización da información clave.
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun proxecto guiado polo docente, con seguimento continuo, apoio na planificación das tarefas e orientación para a adquisición progresiva de autonomía.
Prácticas de laboratorio	Realización de pequenas actividades prácticas orientadas a dotar ao estudiantado de ferramentas técnicas e procedementais básicas, favorecendo a aprendizaxe aplicada e o manexo autónomo de conceptos clave

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Espazo para titorías e consultas individuais ou en pequeno grupo, destinadas a reforzar a comprensión dos contidos teóricos. O profesorado actúa como guía, ofrecendo titorías individualizadas baixo demanda, tanto presenciais como a través do campus remoto, para aclarar dúbidas, profundar en temas e orientar a aplicación práctica dos coñecementos.
Traballo tutelado	Apoio individualizado e en grupo para o desenvolvemento do proxecto guiado. Inclúe seguimento continuo, revisión das tarefas, resolución de dúbidas e orientación personalizada para fomentar a autonomía progresiva do alumnado.
Prácticas de laboratorio	Inclúe a resolución de problemas e o asesoramento directo durante a realización das actividades prácticas, así como titorías baixo demanda, presenciais ou en liña, para ofrecer apoio personalizado na adquisición das habilidades e ferramentas necesarias.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Elaboración e defensa en grupo dun proxecto sobre a integración dos contidos xeográficos na praxe docente en Educación Infantil, desenvolvido ao longo do cuadrimestre baixo a titorización continua do profesorado, con apoio na planificación, revisión periódica e orientación para fomentar o traballo colaborativo, a reflexión pedagóxica e a autonomía progresiva do alumnado.	25	A1 B11 C24 D1 A3 C29 D2 A4 C36 D3 C41 D6 D9 D13 D15
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades orientadas a aplicar e consolidar ferramentas técnicas e procedementais fundamentais para a comprensión dos contidos teóricos de Xeografía, fomentando a aprendizaxe activa, a reflexión crítica e a autonomía no manexo de conceptos clave.	25	A1 B2 C13 D1 A3 B3 C34 D2 A4 B11 C36 D3 C37 D7 C40 D8 C41 D9 D13 D14 D16 D17 D21 D22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de dúas probas teóricas parciais que avalían a adquisición dos conceptos básicos e métodos da Xeografía, o dominio do vocabulario específico e a ampliación da formación cultural necesaria para a práctica educativa.	40	A1 B1 C36 D1 A2 C37 D2 A4 C41 D3 A5 C44 D8 D13 D22
Observación sistemática	Execución de pequenas actividades ao longo do cuadrimestre destinadas a verificar o seguimento continuo da materia e identificar posibles dificultades no proceso de ensinanza-aprendizaxe, facilitando unha intervención áxil e un axuste oportuno do traballo docente e do alumnado.	10	A1 B4 C29 D9 A2 B5 C41 D12 A4 D15 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación da materia contempla dúas modalidades, entre as que o alumnado poderá escoller: **avaliación continua** e **avaliación global**, segundo o establecido no artigo 19.2 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe da Universidade de Vigo (Aprobado no claustro do 18/04/2023, modificado no claustro de 22/12/2023. Versión consolidada) en adiante, Regulamento sobre a avaliación.

A elección da avaliación global correspóndelle ao estudantado, que deberá comunicala no prazo e forma establecidos polo centro. Esta elección supón a renuncia á avaliación continua, tanto ás probas xa realizadas como ás pendentes (art. 19.4 do Regulamento sobre a avaliación).

A **AVALIACIÓN CONTINUA** consiste na realización de probas e actividades distribuídas ao longo do cuadrimestre. Operativamente, divídese en dúas partes: unha parte teórica e outra práctica. A **parte teórica** será avaliada mediante dúas probas parciais realizadas ao longo do curso, que suporán o 40 % da cualificación final. A **parte práctica** incluírá as metodoloxías de prácticas de laboratorio e o traballo tutelado, e representará o 50 % da nota. O 10 % restante corresponderá á observación sistemática, que se avaliará mediante pequenas actividades periódicas ao longo da docencia, co obxectivo de garantir o seguimento continuado da materia por parte do alumnado. Nesta sección inclúense tamén a participación e organización de eventos científicos.

Para superar a materia mediante avaliación continua, **será necesario acadar polo menos o 50 % da cualificación máxima en cada unha das dúas partes (teórica e práctica)**. Ademais, o alumnado deberá participar nas probas que o profesorado considere imprescindibles. No caso de non cumprirse algún destes requisitos, aplicarase o disposto no artigo 32.2 do Regulamento sobre a avaliación, segundo o cal a cualificación final deberá reflectir o máis fielmente posible o rendemento real da/o estudante, sen que sexa posible obter o aprobado.

Tal como recolle o artigo 40.4 do Regulamento sobre a avaliación, o profesorado poderá esixir que os traballos e materiais entregados inclúan unha declaración explícita da súa orixinalidade, acreditando que non se empregaron fontes non citadas adecuadamente. Entenderase por plaxio a copia total ou parcial de textos ou doutros elementos como se fosen de elaboración propia sen citar a súa procedencia, incluída a utilización de medios dixitais. Así mesmo, considerarase fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar a materia. A realización fraudulenta de calquera proba ou actividade de avaliación implicará a cualificación de cero (suspenso) na acta da oportunidade de avaliación correspondente, sen prexuízo das posibles consecuencias disciplinarias que poidan derivarse.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (<https://fcce.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa>) e á Normativa que establece a UVigo.

Co obxectivo de apoiar o proceso de aprendizaxe do alumnado, a materia poderá seguirse a través da plataforma de teledocencia MooVi, onde se porán a disposición recursos e materiais didácticos suficientes para a adquisición das competencias e a superación da materia. Estes materiais non teñen por que reproducir de maneira literal o contido das sesións presenciais. Os materiais docentes facilitados a través da plataforma MooVi teñen como finalidade apoiar o proceso de aprendizaxe do alumnado e deberán empregarse exclusivamente con ese obxectivo. A súa utilización debe respectar os dereitos de autor/a e as condicións de uso establecidas polo profesorado. Non está permitida a súa reprodución, distribución nin comunicación pública, total ou parcial, fóra do ámbito estritamente académico.

A través da mesma plataforma especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación e o calendario correspondente, tanto para as entregas presenciais como para as remotas. O seguimento individualizado da actividade do alumnado levarase a cabo utilizando as ferramentas dispoñibles en MooVi, como os rexistros de participación, e a realización de probas ou exercicios en liña. En canto ás actividades de carácter transversal, tales como eventos científicos organizados pola Área, o Departamento ou a Facultade, aquelas que requiran asistencia presencial poderán ser substituídas por outras que permitan manter a mesma porcentaxe na cualificación final.

A **AVALIACIÓN GLOBAL** consistirá nunha **proba teórica**, que suporá o 50 % da cualificación final e abarcará todos os contidos teóricos impartidos durante o cuatrimestre, e unha **proba práctica**, tamén cun valor do 50 %, centrada nos aspectos traballados nas actividades prácticas, incluídos os exercicios realizados e os traballos tutelados elaborados polo alumnado. **Para superar a materia será necesario acadar, como mínimo, o 50 % da cualificación máxima en cada unha destas dúas probas.**

Segundo o establecido no artigo 21.2 do Regulamento sobre a avaliación, estas probas realizaranse exclusivamente nas datas oficiais fixadas para cada oportunidade de avaliación, dentro do período de exames marcado no calendario académico. Este calendario, que recollerá as datas, horas e lugares de realización das probas, será aprobado pola Xunta de Centro e publicado antes do inicio do período de matrícula, conforme ao artigo 25.1 do devandito regulamento.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado, de acordo co procedemento e coas medidas de adaptación previstas pola Universidade de Vigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, **Geografía General I. Geografía Física**, UNED, 2013

AGUILERA ARILLA, M.J., **Geografía General II. Geografía Humana**, UNED, 2014

ALONSO, J. y otros, **Geografía. Curso de Acceso**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2000

BIELZA DE ORY, V. (ed.), **Geografía General**, 3ª ed., Taurus, 1993

PAZO LABRADOR, A.J., **Nocións básicas de Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais**, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2007

TROITINO TORRALBA, N.L., **Geografía General**, Centro de Estudios Financieros, 2011

Bibliografía Complementaria

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, **Orientaciones para la realización de ejercicios prácticos. Geografía Física I**, UNED, 2009

ALBET, A. y BENEJAM, P., **Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global**, ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona-Vicens, 2000

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992), **Geografía Humana**, Cátedra, 1992

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros, **Geografía Física**, Cátedra, 1992

PLANS, P., **Geografía Física, Geografía Humana.**, EUNSA, 1993

ROMERO, J. (coord.), **Geografía Humana**, Ariel, 2004

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2005

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Glosario y prácticas de Geografía Humana.**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2006

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2011

MURPHY, A.B., **Geografía. ¿Por qué importa?**, Alianza Editorial, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe das ciencias sociais/P02G110V01601

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Coñecemento do medio natural/P02G110V01901

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos didácticos e organizativos da educación especial**

Materia	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Código	O05G110V01908			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández del Río, Ana Belén			
Profesorado	Fernández del Río, Ana Belén			
Correo-e	afdel.rio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (BOE, de 11 de outubro). Tamén son orixinarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia optativa para o Grao de Educación Infantil. Na Mención de Educación Especial dáse a circunstancia de que esta mención no citado Grao é único nas 50 Universidades españolas que imparten este título. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas NEAE.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral do estudantado.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo de Fin de Grao que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Liderado
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
A1 Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	A1 A3 A5	B1 B9	C1 C27 C30 C67	D1 D10
A2 Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	A2	B2	C10 C12 C19 C21	D2 D13

A3 Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	A2	B3	C8 C9 C22 C26	D7 D8 D12 D17
A4 Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	A2 A3	B4	C23 C29 C31 C59	D7 D11 D16 D18
A5. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	A3	B5 B11	C13 C20 C60	D9 D14 D15
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A5	B9	C11 C19 C28	D6 D10 D19
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	A4	B11	C61 C63 C64	D9 D13 D15
A12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativo	A3	B12	C32 C59 C65 C66	D3 D8 D21

Contidos

Tema

1. O contexto da Educación Especial. (*)
2. Principios reguladores da Educación Especial.
3. Principais necesidades educativas específicas.
4. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais.
5. Adaptacións do currículo nos diferentes niveis curriculares.
6. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas.
7. Estrutura organizativa para atender a diversidade.
8. Os profesionais da Educación Especial.
9. A organización de recursos materiais en Educación Especial.
10. A Familia e a comunidade educativa como axentes de integración.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	4	6
Lección maxistral	8	16	24
Aprendizaxe colaborativa	6	12	18
Estudo de casos	4	8	12
Presentación	6	16	22
Traballo tutelado	16	32	48
Resolución de problemas de forma autónoma	2	17	19
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.

Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Atención ao alumnado ao longo do seu proceso formativo.
Aprendizaxe colaborativa	Atención ao alumnado ao longo do seu proceso formativo.
Estudo de casos	Atención ao alumnado ao longo do seu proceso formativo.
Presentación	Atención ao alumnado ao longo do seu proceso formativo.
Traballo tutelado	Atención ao alumnado ao longo do seu proceso formativo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención ao alumnado ao longo do seu proceso formativo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.	10	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C8 D2 A3 B3 C9 D3 A4 B4 C13 D6 A5 B11 C19 D7 B12 C20 D8 C21 D9 C22 D11 C23 D12 C26 D13 C28 D14 C29 D16 C31 D17 C32 C59 C60 C61 C63 C64 C65 C66
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	15	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C8 D2 A3 B3 C9 D3 A4 B4 C13 D7 A5 B5 C19 D8 B9 C21 D12 B11 C23 B12 C26 C28 C31

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	15	A1 B1 C1 D1 A3 B3 C8 D2 A4 B9 C9 D3 A5 B11 C13 D6 B12 C19 D7 C23 D8 C26 D9 C28 D11 C29 D12 C31 D13 C59 D14 C60 D16 C61 D17 C63 D18
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	15	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C8 D6 A3 B3 C9 D7 A4 B4 C10 D8 A5 B5 C11 D10 C12 D11 C13 D12 C19 D15 C20 D16 C21
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	15	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C8 D2 A3 B3 C9 D3 A4 B9 C13 D6 A5 B11 C19 D7 B12 C20 D8 C21 D12 C22 D13 C23 D14 C26 D15 C28 D16 C31 D17 C59 C61 C63 C66
Exame de preguntas obxectivas	Proba con base nos contidos fundamentais da materia	30	A1 B1 C11 D1 A4 B3 C23 D3 A5 B9 C27 D6 C28 D12 C31 D13 C66 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTÍNUA/ALUMNADO ASISTENTE:

- As probas de avaliación contínua, tanto presenciais como telemáticas, realizaránse sempre dentro do horario asignado ás aulas lectivas da materia.

- Enténdese por alumnado asistente aquel que segue con regularidade ás clases (mínimo un 80%).

- Os grupos colaborativos terán os mesmos compoñentes para todas as actividades grupais e formaranse de entre o alumnado asistente en grupos de 5 alumnos/as ou de 3 alumnos/as en función do número de matriculados na materia, os membros de cada grupo deben de elixir un portavoz que será o único encargado/a de subir a actividade a plataforma moovi sen esquecer indicar os datos de todos os integrantes do grupo.

- Para superar a materia será preciso acadar como mínimo o 50% da puntuación en cada un dos subapartados da parte práctica e o 50% da parte teórica. É dicir: son criterios sumativos entre sí e nunca poderán sumarse se nalgún deles non se acada o mínimo establecido.

Parte práctica (subapartados):

- 10% Aprendizaxe colaborativa (é necesario obter 0.5 para poder sumar dun máximo de 1)

- 15% Estudo de casos (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)
- 15% Presentación (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)
- 15% Traballo tutelado (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)
- 15% Resolución de problemas de forma autónoma (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)

Parte teórica:

- 30% Exame de preguntas obxectivas (é necesario obter 1.5 para poder sumar dun máximo de 3)

MODALIDADE DE AVALIACIÓN GLOBAL/ALUMNADO NON ASISTENTE:

- A elección da modalidade de avaliación global suporá a renuncia á avaliación continua. O alumnado non asistente deberá contactar a inicio de curso co docente da materia vía e-mail optando por unha avaliación global. Aquel alumnado que non cumpra o requisito de asistencia mínima (en torno ó 70%-80% das clases teórico-prácticas) pasará a ser considerado alumnado non asistente, optando por unha avaliación global.

- As probas de avaliación global realizaránse sempre na data oficial do exame para cada oportunidade de avaliación dentro do periodo de probas oficiais marcado no calendario académico de cada curso.

- Enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%).

- Este alumnado fará todos os traballos de xeito individual e a data de entrega será a mesma que para o alumnado presencial.

- A avaliación deste alumnado farase de igual xeito que a do alumnado presencial.

- Para superar a materia será preciso acadar como mínimo o 50% da puntuación en cada un dos subapartados da parte práctica e o 50% da parte teórica. É dicir: son criterios sumativos entre sí e nunca poderán sumarse se nalgún deles non se acadou o mínimo establecido.

Parte práctica (subapartados):

- 10% Aprendizaxe colaborativa (é necesario obter 0.5 para poder sumar dun máximo de 1)
- 15% Estudo de casos (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)
- 15% Presentación (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)
- 15% Traballo tutelado (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)
- 15% Resolución de problemas de forma autónoma (é necesario obter 0.75 para poder sumar dun máximo de 1.5)

Parte teórica:

- 30% Exame de preguntas obxectivas (é necesario obter 1.5 para poder sumar dun máximo de 3)

CONVOCATORIA DE xullo:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas neste curso académico.

DATAS DOS EXAMES:

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo datas exames.

PROGRAMA PIUNE (PAT):

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

CURSO PONTE:

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

OUTROS:

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforma ás directrices da FETS (Normativa e Formularios-Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establezca a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arnaiz, P y Escarbajal, a., **Aulas abiertas a la inclusión**, Dykinson, 2021

Lozano, J., Cerezo, M. C., y Alcaraz, S., **Plan de atención a la diversidad**, Alianza Editorial, 2015

Moya, E.C.; Moya, J.M. & El Homrani, M., **El aula inclusiva. Condiciones didácticas y organizativas**, 8 (3), 2015

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica**, CCS, 2006

Castillo-Briceño, C., **Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo**, 39(2), 123-152, 2015

Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., **Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España**, 70(1), 79-96, 2015

Echeita, G., **Inclusión y exclusión educativa. De nuevo voz y quebranto**, 16 (2), 99-118, 2013

Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., **Buenas prácticas en educación inclusiva**, 34(1), 31-50, 2016

Ministerio de Educación, **Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas**, 2011

Rojas, G. A. S., **De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa**, 3(1), 2016

Sola, T.; López Urquizar, N. Cáceres, M.P., **Perspectivas didácticas y organizativas de la Educación Especial**, Grupo Editorial Universitario, 2006

Salimbeni, O, **Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar**, 17, 2011

Seijo, D., **Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos**, Port-Royal Ediciones, 2008

Simón, C., Giné, C. y Echeita, G., **Escuela, familia y comunidad: Construyendo alianzas para promover la inclusión**, 10(1), 25-42, 2016

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Bases pedagógicas da educación especial**

Materia	Bases pedagógicas da educación especial			
Código	O05G110V01909			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A materia de Bases Pedagógicas da Educación Especial é optativa de 4º curso no plan de estudos da titulación de Grao de Educación Infantil, polo que trata de complementar a formación sobre a conceptualización do eido educativo que trata e dos suxeitos con necesidades específicas de apoio educativo. No mesmo senso, as tomas de decisión, o manexo de recursos e instrumentos axeitados e a interiorización de pautas de intervención educativas máis idóneas para facilitar a aprendizaxe van ser os aspectos esenciais que se traballarán nesta materia.</p> <p>Consideramos que o mestre de Educación Infantil debe adquirir unha serie de competencias para poder implementar unha axeitada resposta educativa segundo as necesidades específicas de apoio educativo presentadas polo alumnado tendo presente o marco dunha escola inclusiva.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil			
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.			
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.			
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.			
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten			
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.			
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.			
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.			
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.			
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.			
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.			
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.			
D2	Capacidade de organización e planificación			

D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir os coñecementos básicos dos aspectos educativos do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e comprender os distintos discursos ideolóxicos e teóricos que sustentaron a Educación Especial como práctica educativa (da segregación á inclusión)	B4 B6	C4 C6	D3 D5 D6 D8 D12	
Analizar os diversos modelos de escolarización para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, atendendo ós seus déficits e necesidades.	B3 B9	C21	D2 D8 D10 D11 D12	
Conceptualizar, analizar e describir as variables implicadas nos procesos de E-A, así como a súa posible incidencia nas diversas alteracións do mesmo.	B1	C8 C9 C10 C19	D2 D8 D16	
Desenvolver actitudes positivas cara as persoas con discapacidade, dende unha perspectiva de normalización e integración.	B11 B12	C22	D12 D14	
Adquirir unha actitude responsable, como futuro docente, na educación dos discentes atendendo ás súas necesidades específicas utilizando estratexias de comunicación, interacción e de traballo en equipo interprofesional para afrontar-la ensinanza en contextos de diversidade.		C21	D9 D12 D13 D14 D15	
Coñecer e deseñar respostas educativas segundo os modelos teóricos básicos de resposta á diversidade na aula e centro empregando actitudes positivas cara o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	A4 B3	C21	D2 D9 D12 D17 D18 D19	
Comprender a natureza e problemas didácticos, organizativos e formativos que afectan á educación cando se enfronta a situacións de diversidade, desigualdade e heteroxeneidade.		C19	D7 D8 D12	
Coñecemento e aplicación axeitada de instrumentos de identificación de necesidades específicas de apoio educativo e intervencións máis usuais no campo da Educación Especial, así como as estratexias psicopedagóxicas máis axeitadas en cada caso.	A4	C7 C21 C22 C30 C32	D6 D8 D9 D12	
Coñecer os recursos do sistema educativo para dar resposta ás necesidades específicas de apoio educativo.	B1		D7 D12 D16 D21 D22	

Contidos

Tema

Bloque I.	1. Bases da Educación Especial: concepto, necesidades educativas especiais, normalización, integración...
Bases conceptuais e marcos de actuación	2. Atención a diversidade, modelo inclusivo para a atención á diversidade. 3. Escolarización e resposta ás necesidades educativas desde contextos inclusivos. 4. Reforzo e adaptacións curriculares (deseño, desenvolvemento, avaliación)
Bloque II.	5. As necesidades educativas referidas as dificultades de aprendizaxe.
Procesos de intervención en persoas con necesidades educativas	6. As necesidades educativas referidas a situacións de desventaxa educativa. 7. As necesidades educativas referidas ás altas capacidades. 8. As necesidades educativas referidas o retraso mental. 9. As necesidades educativas referidas ás dificultades visuais. 10. As necesidades educativas referidas ás dificultades auditivas. 11. As necesidades educativas referidas ás dificultades motóricas. 12. As necesidades educativas referidas ás dificultades psíquicas e conductuales.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	10	0	10
Seminario	2.5	0	2.5
Lección maxistral	10	34.5	44.5
Traballo tutelado	15	32	47
Traballo tutelado	12	11	23
Cartafol/dossier	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Axuda e seguimento das tarefas realizadas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Avaliación da exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	A4 D2 D12
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión do profesor. Será preciso obter 2 puntos sobre 4 para poder aprobar a asignatura.	40	B1 B3 D12

Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	20	A4	B3	C21	D2 D7 D8 D9 D12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deben realizar unha proba de exame de resposta curta ou longa en base os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Deberán para aprobar a materia obter nesta proba, como mínimo 1,5 puntos sobre 3.	30	A4	B3		D7 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación que se propón é unha avaliación multicriterio, é dicir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que leven a cabo (coñecementos teóricos, prácticos, traballos, exame, ...) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a. Criterios para superar a materia:

a) Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.

b) Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, este valoraras ata un máximo de 4 puntos, deberá para aprobar obter nesta proba unha nota mínima de 2 puntos. Ademáis deberá realizar un traballo tutelado que terá tamén unha valoración de ata 4 puntos, neste deberá obter tamén un mínimo de 2 puntos para poder aprobar. Elaboración dun tema que lle indique o profesor, terá unha valoración de 2 puntos. Será condición indispensable para superar a materia, obter en cada un dos apartados como mínimo a metade da puntuación.

Segunda convocatoria: As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico. De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Datos exames: Consultar páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARNÁIZ, P., **Escuelas eficaces e inclusivas: como favorecer su desarrollo.**, Siglo XXI, 2012

CANO, R. (Coord.), **Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado.**, Biblioteca Nueva, 2003

GALLEGO ORTEGA, J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., **El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva.**, Vol 48, nº1 revista portuguesa de pedagogía. Unive, 2014

GALLEGO, J. L. y RODRÍGUEZ, A., **Bases teóricas y de investigación en educación especial.**, Pirámide, 2005

KYRIAZOPOULOU, M. y WEBER, H. (eds.), **Agencia Europea para el desarrollo de la EE**, Odense, 2009

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica.**, CCS, 2006

DEUTSCH-SMITH, D., **Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades.**, Pearson Alhambra, 2007

ECHETA SARRIOMANDIN, G., **Educación para la inclusión o educación sin exclusiones**, Narcea, 2006

ESTRELLA, E., **Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial. Tutorial Formación, S.L.L.**, Editorial Formación, S.L.L., 2007

FERNÁNDEZ BATANERO, J.M., **Estrategias y prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa.**, Archivos analíticos de políticas educativas., 2010

FERNÁNDEZ BATANERO, J. M., **A la búsqueda de elementos diferenciadores que aumentan los resultados y expectativas e alumnos en riesgo de exclusión educativa.**, Revista de educación nº 355, 2011

FONTAO, M.P. y MARTINEZ SUAREZ, E., **FONTAO, M.P. y MARTINEZ SUAREZ, E. (2010). Una medida innovadora para la atención a la diversidad: la adaptación curricular por competencias.**, Innovación Educativa nº 20, 2010

GALLEGO ORTEGA, J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., **Bases teóricas y de investigación en educación especial.**, Pirámide, 2012

GONZÁLEZ FONTAO, M. P. y MARTINEZ SUAREZ, E., **Propuestas de mejora para inclusión educativa: las medidas de la atención a la diversidad en el contexto gallego.**, 22, Innovación Educativa, 2012

GONZALEZ FONTAO, M. P., **Construyendo una escuela inclusiva.** Innovación Educativa, Nº, Innovación Educativa nº 21, 2011

GUINEY, D.; O'BRIEN, T., **Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica.**, Alianza Editorial, 2003

HERNANDEZ, A., **Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial.**, Impredisur, S.L., 2008

LOPEZ SÁNCHEZ, M., **La dignificación del alumnado con necesidades educativas especiales.**, Grupo Editorial Universitario, 2006

LUQUE PARRA, D.J., **Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos.**, Aljibe, 2006

MARTIN, E.J., **Programación didáctica de una aula muy especial.**, Tutorial Formación, S.L.L., 2008

PUIGDELLIVOL, I., **La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad.**, Graó, 2007

SÓLA MARTINEZ, T.; LÓPEZ URQUIZAR, N. y CÁCERES RECHE, M^a. P., **Perspectivas didácticas y organizativas de la educación especial.**, Grupo Editorial Universitario, 2006

THOMAS, G; LOXLEY, A., **Reconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva.**, Editorial La Muralla, S.A., 2007

Recomendaciones

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da relixión católica**

Materia	Didáctica da relixión católica			
Código	O05G110V01910			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Grande Seara, Julio			
Profesorado	Grande Seara, Julio			
Correo-e	juliogrseara@yahoo.es			
Web				
Descrición	Nesta materia, preténdese un achegamento á didáctica da relixión católica na escola. xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
D1	Capacidade de análise e síntese

D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	B1	C2 C23 C37 C45 C54	D1 D12 D15 D16 D19
Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6. Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas, así como os valores propios desta etapa	B1 B6 B8 B9 B12	C2 C5 C6 C10 C12 C19 C21 C22 C29	D1 D2 D3 D11 D12 D14 D19
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	B4 B5	C10 C29 C64	D2 D9 D11 D18
Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade	B11	C12 C21 C23 C29 C37 C45 C54	D3 D14 D19 D20
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas. Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística	B6	C45 C54 C60 C64	D12 D19
Valorar a relación persoal con cada alumno e a súa familia como factor de calidade da educación	B4	C10 C12 C22	D9 D14 D16

Contidos

Tema	
I.- PSICOPEDAGOXÍA RELIXIOSA	Tema 1.- Natureza e finalidade do ensino relixioso escolar. Tema 2.- Orixinalidade da pedagogía relixiosa e formas de educar na fe.
II.- APRENDER A ENSINAR NA área DE RELIXIÓN,	Tema 3.- Metas e Obxectivos do ensino relixioso escolar. Tema 4.- A presenza do relixioso no Proxecto Educativo. Contidos de Relixión: o currículo de Relixión de Ed. Primaria. Tema 5.- Materiais e recursos para o ensino da Relixión
III.- PRÁCTICA DOCENTE DO ENSINO RELIXIOSO	Tema 6.- O profesor de relixión na Escola Tema 7.- A unidade didáctica. Metodoloxía para a elaboración de unidades didácticas na área de Relixión

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Lección maxistral	24	60	84
Estudo previo	0	34.5	34.5
Traballo tutelado	17	0	17
Presentación	1.5	3	4.5
Foros de discusión	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e/ou directrices dun traballo, ou exercicio a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistras.
Traballo tutelado	Elaboración en grupo de unidades didácticas acerca de parábolas e/ou personaxes bíblicos.
Presentación	Exposición na aula da unidade didáctica elaborada en grupo.
Foros de discusión	Debates na aula acerca de temas actuais sobre didáctica da relixión na escola.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Estudo previo	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Traballo tutelado	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Foros de discusión	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	O alumno/a deberá entregar ao final do cuadrimestre un breve resumo dos diversos temas explicados en clase.	40	B1 B6 B9 B12	C2 C6 D15 D19	D1 D3
Traballo tutelado	Os/as alumnos/as deberán entregar a unidade didáctica elaborada en grupo na aula	30	B1 B4 B5 B6 B9 B11 B12	C2 C6 C19 C21 C23 C29 C37 C45 C54 C60 C64	D1 D2 D3 D9 D11 D12 D14 D15 D16 D18 D19 D20
Presentación	Os alumnos deberán expor na aula, utilizando os recursos que estimen adecuados, a unidade didáctica elaborada e entregada previamente	30	B1 B4 B6 B8 B11 B12	C2 C6 C19 C21 C23 C29 C37 C45 C54 C60	D1 D2 D3 D9 D11 D12 D14 D15 D16 D18 D19 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles/as alumnos/as que non poidan asistir regularmente a clase e, por tanto, non poidan seguir o sistema de avaliación continua exposto anteriormente, serán avaliados/as conforme ao seguinte sistema:

- Deberán elaborar individualmente unha unidade didáctica sobre un tema que lle indicará o profesor, que suporá o 25% da cualificación final.
- Deberán entregar un resumo dos temas que figuran no programa, que suporá o 50% da cualificación final.
- Na data prevista no calendario de exames deberán expor un dos temas que previamente resumiron, elixido por sorteo, que suporá o 25% da cualificación final.

Este mesmo sistema de avaliación aplicarase aos/as alumnos/as que non superen a materia e deban acudir á segunda convocatoria.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

As datas de exame poden consultarse na páxina Web da facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices de FETS (Guías docentes Facultade de Educación e Traballo Social) e a Normativa que establece a Uvigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Téllez Sánchez, A, **Pedagogía y didáctica de la religión en la escuela**, UNIR, 2011

López Quintas, A, **Experiencia antropológica y experiencia religiosa**, UNIR, 2010

Almacellas, M.A, **Camino hacia la madurez personal**, Desclee de Brouwer, 2009

Arranco lopez, R., **Enseñar competencias sobre religión**, Desclee de Brouwer, 2009

Bibliografía Complementaria

Biblia de Jerusalem, Desclee de Brouwer, 1999

Catecismo de la Iglesia Católica, Asociación de editores del catecismo, 1992

Gómez Sierra, María Eugenia, **Didáctica de la religión**, PPC, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

Os/AS ALUMNOS/AS QUE CURSEN E SUPEREN ESTA MATERIA CONTARÁN CON 6 ECTS CONDUCENTES Á OBTENCIÓN DA DECLARACIÓN ECLESIAÍSTICA DE IDONEIDADE (DEI) A FIN DE PODER IMPARTIR CLASES DE RELIXIÓN CATÓLICA (BOE núm. 300, de 15 de decembro de 179 e RD 1440/1991, en BOE núm. 224 de 11 de outubro de 1991).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das matemáticas para a educación infantil**

Materia	Didáctica das matemáticas para a educación infantil			
Código	O05G110V01911			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Loureiro García, Marcos			
Profesorado	Loureiro García, Marcos			
Correo-e	maloureiro@uvigo.gal			
Web	http://http://mpe.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia contribúe á capacitación para educar a nenos e nenas da etapa infantil na área curricular de matemáticas. Está orientada ao estudo do desenvolvemento das capacidades de nenos e nenas nos aspectos lóxico-matemáticos, dos bloques de contido do currículo, da metodoloxía, e os recursos e materiais para o ensino das matemáticas na Educación Infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil			
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.			
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia			
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			

C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Coñecer as teorías sobre a adquisición e/o desenvolvemento das aprendizaxes en matemáticas.	A1	B1	C33	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B6		D6
	A5	B8		D7
		B9		D8
		B12		D10
				D12
				D13
				D15
				D16
				D19
				D20
			D21	
2. Coñecer estratexias didácticas para desenvolver os contidos matemáticos do currículo: representacións numéricas, nocións espaciais e xeométricas, nocións sobre magnitudes, e para o desenvolvemento do pensamento matemático.	B1	C33		D1
	B2	C34		D2
	B3	C41		D3
	B4			D5
	B5			D6
	B6			D7
	B7			D8
	B8			D10
	B9			D12
	B10			D13
	B11			D15
	B12			D16
				D17
			D19	
			D20	
			D21	

3. Coñecer materiais e recursos para o ensino das matemáticas. Ser capaz de seleccionar, avaliar e crear novos materiais.	B1	C33	D1
	B2	C34	D2
	B3	C41	D5
	B4	C55	D6
	B5		D7
	B6		D8
	B7		D9
	B8		D11
	B9		D12
	B10		D13
	B11		D16
	B12		D17
		D20	
		D21	
4. Adquirir capacidade crítica para analizar as directrices oficiais, en especial os currícula de matemáticas, e para adaptarse a novas situacións.	B1	C33	D1
	B2	C34	D2
	B5		D6
	B6		D8
	B8		D10
	B9		D12
	B10		D13
	B12		D14
			D15
			D16
			D18
			D20
		D21	
5. Ser capaz de entender, interpretar e desenvolver situacións de ensinanza/aprendizaxe nas que interveñan aspectos das matemáticas.	B1	C33	D1
	B2	C34	D2
	B3	C41	D5
	B4	C55	D6
	B6		D8
	B7		D10
	B8		D13
	B9		D14
	B11		D15
	B12		D16
			D17
			D18
		D20	
		D21	
6. Saber utilizar o xogo como principal recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	B1	C33	D2
	B2	C34	D5
	B3	C41	D7
	B4	C55	D8
	B6		D11
	B7		D13
	B8		D15
	B11		D16
			D17
			D19
			D20
			D21
7. Ser capaz de promover e avaliar o desenvolvemento do pensamento matemático.	B1	C33	D1
	B2	C34	D2
	B5	C41	D6
	B9	C55	D8
	B10		D12
	B11		D13
	B12		D14
			D18
		D21	

8. Asumir a necesidade de desenvolvemento profesional continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica e a investigación.

B1 C33 D1
 B7 C34 D2
 B9 D6
 B11 D8
 B12 D9
 D10
 D11
 D12
 D13
 D14
 D15
 D16
 D18
 D19
 D20
 D21

Contidos

Tema

Didáctica da Matemática na Educación Infantil.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O proceso de ensino e aprendizaxe. 2. As Matemáticas no currículo de Educación Infantil. 3. Recursos e materiais. Elaboración de novos materiais. Fontes e bibliografía. 4. A actividade matemática na Educación Infantil: organización, globalización e avaliación. 5. Dificultades e problemas didácticos.
Desenvolvemento do pensamento matemático.	<ol style="list-style-type: none"> 1. As Matemáticas e a Educación Infantil. 2. O desenvolvemento dos conceptos numéricos. 3. O pensamento espacial. 4. As magnitudes e a medida.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	20.5	40	60.5
Aprendizaxe colaborativa	10	10	20
Aprendizaxe-servizo	10	17.5	27.5
Presentación	10	10	20
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Deseño de actividades tendo en conta as competencias do currículo de Matemáticas na Educación Infantil.
Aprendizaxe colaborativa	Traballarase de xeito colaborativo no deseño de actividades tanto dentro coma fóra da aula.
Aprendizaxe-servizo	Deberase deseñar e aplicar unha intervención que implique o traballo dos contidos da materia empregando o conto.
Presentación	Defensa e posta en escena do traballo de materia, feito en equipo, nunha situación de aula contextualizada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outra, nas horas presenciais. Para a realización das titorías poderanse empregar medios telemáticos (correo electrónico, foro de Moovi, campus remoto...).
Presentación	

Probos	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia. A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outra, nas horas presenciais. Para a realización das titorías poderanse empregar medios telemáticos (correo electrónico, foro de Moovi, campus remoto...).

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	En cada clase da materia realizarase unha tarefa, que será entregada en tempo e forma a través de Moovi para a súa avaliación. Estas tarefas consistirán na realización e deseño de actividades, tendo en conta as competencias do Decreto do currículo de Matemáticas na Educación Infantil. Reservarase 1 punto para ter en conta a asistencia que se repartirá de xeito proporcional a quen teña unha asistencia entre o 100% e o 80% (mínimo para optar a modalidade presencial)	40	B1 C33 D1 B2 C34 D2 B3 C41 D3 B4 C55 D5 B5 D6 B6 D7 B7 D8 B8 D9 B9 D10 B10 D11 B11 D12 B12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Presentación	Defensa dunha situación de aula elaborada en equipo para un contexto determinado onde se traballarán os contidos matemáticos. O proceso de implementación no centro empregando a metodoloxía ApS debe detallarse facendo tamén unha análise crítica, así como unha proposta de mellora.	20	
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	C33 D15 C34

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Alumnado asistente

Mediante a entrega e realización das actividades de aula cubrirase o contido de traballo tutelado. Mediante a elaboración e defensa do traballo en equipo sobre unha situación de aula cubrirase o contido da sección de presentación. Mediante a proba obxectiva avaliaranse os contidos explicados ó longo da materia.

Alumando non asistente e fin de carreira:

A proba final para este tipo de alumnado consistirá de varias partes: un exame final con preguntas obxectivas breves e preguntas de desenvolvemento; unha presentación final dunha situación de aula.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo "datas exames".

En aplicación do artigo 20 do Regulamento sobre a Avaliación, para garantir que a avaliación continua sexa diversificada, ningunha das probas ou actividades que a constitúan poderán supoñer por si mesmas máis do 40% da cualificación final da materia, agás na segunda oportunidade de avaliación que poderá ser superior.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (<https://fcce.uvigo.es/gl/o-centro/normativa-e-formularios/#normativa>) e á Normativa que establece a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARTEAGA, B., **Didáctica de las matemáticas en Educación Infantil**, 1ª ed., Unir Editorial, 2016

ALSINA i PASTELLS, À., **Itinerarios didácticos para la enseñanza de las matemáticas : (3-6 años)**, 978-84-18627-88-0, 1ª ed., Graó, 2022

BERDONNEAU, C., **Matemáticas Activas (2-6 años)**, 1ª ed., Graó, 2007

CHAMORRO, M.C., **Didáctica de las Matemáticas para Educación Infantil**, 1ª ed., Pearson, 2005

CASCALLANA, M.T., **Iniciación a las matemáticas. Materiales y recursos**, 1ª ed., Santillana, 2002

EDMA 0-6, **Educación Matemática en la Infancia**, 2254-8351, -, Ediciones Universidad de Valladolid (EdUVa), 2026

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Matemáticas para mestres: Educación infantil/P02G110V01602

Outros comentarios

Para cursar esta materia non é necesario ter superado a materia "Matemáticas para mestres: educación infantil".

A Didáctica das Matemáticas resulta imprescindible para poder completar a formación que todo profesional competente en Educación Infantil necesita.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xogo na educación infantil**

Materia	Xogo na educación infantil			
Código	O05G110V01912			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Desenvolvemento das capacidades do alumnado para a análise das competencias necesarias para coñecer o xogo, os procesos do seu desenvolvemento no neno e a súa capacidade para aprender con el. O coñecemento do xogo no neno, así como o deseño de actividades e estratexias destinadas a promoverlo, son aportacións que desde esta materia se fan ao perfil dos mestres en xeral e de forma especial aos de Educación Infantil. A súa adecuación ao perfil da titulación vén dado pola necesidade de coñecementos que teñen os docentes dese ciclo sobre o xogo, da súa evolución e das actividades que axudan na aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.

- C16 Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
- C17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
- C18 Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudantado.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral do estudantado.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C33 Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
- C34 Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
- C45 Coñecer a tradición oral e o folclore.
- C49 Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
- C53 Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C54 Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C56 Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo de Fin de Grao que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Liderado
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C4	D3
A4	B4	C5	D6
A5	B5	C7	D7
	B7	C9	D8
	B11	C13	D9
		C15	D11
		C16	D12
		C17	D13
		C18	D14
		C19	D15
		C20	D16
		C21	D17
		C22	D18
		C23	D19
		C24	D20
		C29	D21
		C32	D22
		C33	
		C34	
		C45	
		C49	
		C53	
		C54	
		C55	
		C56	
		C60	
		C61	
		C62	
		C63	
		C67	

2. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices mediante o xogo.

A1	B2	C1	D1
A2	B7	C2	D2
A4		C4	D3
		C5	D6
		C6	D7
		C7	D8
		C9	D9
		C10	D11
		C13	D12
		C15	D13
		C16	D14
		C17	D15
		C18	D16
		C19	D17
		C20	D18
		C21	D19
		C22	D20
		C23	D21
		C24	D22
		C29	
		C32	
		C33	
		C34	
		C45	
		C49	
		C53	
		C54	
		C55	
		C56	
		C60	
		C61	
		C62	
		C63	
		C67	

3. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
		B3	C4	D3
		B4	C5	D6
		B5	C6	D7
			C7	D8
			C9	D9
			C10	D11
			C13	D12
			C15	D13
			C16	D14
			C17	D15
			C18	D16
			C19	D17
			C20	D18
			C21	D19
			C22	D20
			C23	D21
			C24	D22
			C29	
			C32	
			C33	
			C34	
			C45	
			C49	
			C53	
			C54	
		C55		
		C56		
		C60		
		C61		
		C62		
		C63		
		C67		
4. Ser capaz de utilizar os xogos como medio para promover a comprensión da realidade.	A3	B2	C1	D1
	A4	B3	C2	D2
		B4	C4	D3
			C5	D6
			C6	D7
			C7	D8
			C9	D9
			C10	D11
			C13	D12
			C15	D13
			C16	D14
			C17	D15
			C18	D16
			C19	D17
			C20	D18
			C21	D19
			C22	D20
			C23	D21
			C24	D22
			C29	
			C32	
			C33	
			C34	
			C45	
			C49	
			C53	
			C54	
		C55		
		C56		
		C60		
		C61		
		C62		
		C63		
		C67		

5. Diseñar actividades lúdicas encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices.

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C4	D3
A4	B4	C5	D6
	B5	C6	D7
	B7	C7	D8
	B11	C9	D9
		C10	D11
		C13	D12
		C18	D13
		C19	D14
		C45	D15
		C49	D16
		C53	D17
		C54	D18
		C55	D19
		C56	D20
		C62	D21
			D22

Contidos

Tema	
BLOQUE 1; Concepto e fundamentos do xogo na idade infantil.	NUCLEO TEMATICO 1: O XOGO, CONCEPTOS E CARACTERISTICAS XERAIS
	NUCLEO TEMATICO 2: TEORIAS DO XOGO
BLOQUE 2; Os xogos na idade infantil (xogo simbólico, con material motriz, material reutilizable, autóctonos, populares e tradicionais;)	NUCLEO TEMATICO 3: EVOLUCION DOS INTERESES LUDICOS NAS DIFERENTES IDADES
	NUCLEO TEMATICO 4: CLASIFICACIÓNS DO XOGO
BLOQUE 3 - Espazos, recursos e materiais para o xogo infantil.	NUCLEO TEMATICO 5: MEDIOS E MATERIAIS DO XOGO
BLOQUE 4 - Novas tendencias nos xogos infantís.	NUCLEO TEMATICO 6: XOGO E MOVEMENTO
	NUCLEO TEMATICO 7: O XOGO NOS DESEÑOS CURRICULARES

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	14	14	28
Traballo tutelado	4	8	12
Traballo tutelado	4	16	20
Presentación	16	14	30
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Traballo	4	10	14
Práctica de laboratorio	4	14	18
Simulación ou Role Playing	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Presentación	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Simulación ou Role Playing	A atención ao alumnado farase a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	A1 B1 C1 A2 B2 C2 A3 B3 C4 A4 B4 C5 A5 B5 C6 B7 C7 B11 C9 C10 C13 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C29 C32 C33 C34 C45 C49 C53 C54 C55 C56 C60 C61 C62 C63 C67
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	15	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C2 D2 A3 B3 C4 D3 A4 B4 C5 D6 A5 B5 C6 D7 B7 C7 D8 B11 C9 D9 C10 D11 C13 D12 C15 D13 C16 D14 C17 D15 C18 D16 C19 D17 C20 D18 C21 D19 C22 D20 C23 D21 C24 D22 C29 C32 C33 C34 C45 C49 C53 C54 C55 C56 C60 C61 C62 C63 C67

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	A1 A2 A3 A4 A5 B7 B11	B1 B2 B3 B4 B5 C7 C9	C1 C2 C4 C5 C6 C7 C9 C10 C13 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C29 C32 C33 C34 C45 C49 C53 C54 C55 C56 C60 C61 C62 C63 C67	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Simulación ou Role Playing	Ferramenta baseada na simulación escénica de situacións que se poden producir na realidade.	25	A2 A3 A4 A5 B5 B11	B1 B2 B3 B4 C6 C7	C1 C2 C4 C5 C6 C7 C9 C13 C19 C21 C22 C23 C24 C29 C45 C49 C53 C54 C55 C56 C60 C61 C62 C63	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 80% das asistencias, o exame terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 40%. Ademais realizarán un exame de tipo práctico que permita comprobar a adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

Data do exame: Consultar a web da facultade .

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para educadores en exercicio que acrediten un horario incompatible coas clases presenciais; en todo caso, garantizando a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase unha carpeta específica na plataforma Moovi na que se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para este alumnado.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Huizinga, J., **Homo ludens. B**, Alianza Editorial S.A., 2012

Pecci, M. C., Herrero, T., López, M. y Mozos, A, **El juego infantil y su metodología**, McGraw-Hill/Interamericana, 2010

Bishop, A. J., et al., **El juego como estrategia didáctica**, Graó, 2008

Navarro Adelantado, V., **El afán de jugar. Teoría y práctica de los juegos motores**, INDE, 2002

Piaget, J., **La formación del símbolo en el niño**, Fondo de Cultura Económica., 2016

Lares, Miguel J., **Juego e infancia**, Lumen, 2014

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir a clase resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións darase unha visión de conxunto e anticiparanse as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
 2. Se non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade "MOOVI". Nela poderás encontrar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.
 3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE encontrarás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes encontrar na nosa Universidade.
 4. Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma extranjero II: Francés**

Materia	Idioma extranjero II: Francés			
Código	O05G110V01931			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiales			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Una vez superado el curso, el alumnado alcanzará el nivel A2 del Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas (MCER).			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
A1	Que el estudiantado haya demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A2	Que el estudiantado sepa aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posea las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A3	Que el estudiantado tenga la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que el estudiantado pueda transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que el estudiantado haya desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B1	Conocer los objetivos, contenidos curriculares y criterios de evaluación de la educación infantil.
B2	Promover y facilitar los aprendizajes en la primera infancia, desde una perspectiva globalizadora e integradora de las diferentes dimensiones cognitiva, emocional, psicomotora y volitiva.
B4	Fomentar la convivencia en el aula y fuera de ella y abordar la resolución pacífica de conflictos. Saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaje y convivencia y saber reflexionar sobre ellos.
B5	Reflexionar en grupo sobre la aceptación de normas y el respeto a los demás. Promover la autonomía y la singularidad de cada estudiante como factores de educación de las emociones, los sentimientos y los valores en la primera infancia.
B6	Conocer la evolución del lenguaje en la primera infancia, saber identificar posibles disfunciones y velar por su correcta evolución. Abordar con eficacia situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multiculturales y multilingües. Expresarse oralmente y por escrito y dominar el uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Conocer las implicaciones educativas de las tecnologías de la información y la comunicación y, en particular, de la televisión en la primera infancia.
B11	Reflexionar sobre las prácticas de aula para innovar y mejorar la labor docente. Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativo y promoverlo en el estudiantado.
B12	Comprender la función, las posibilidades y los límites de la educación en la sociedad actual y las competencias fundamentales que afectan a los colegios de educación infantil y a sus profesionales. Conocer modelos de mejora de la calidad con aplicación a los centros educativos.
C44	Conocer y dominar técnicas de expresión oral y escrita.
C46	Comprender el paso de la oralidad a la escritura y conocer los diferentes registros y usos de la lengua.
C48	Afrontar situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multilingües.
C49	Reconocer y valorar el uso adecuado del lenguaje verbal y no verbal.
C52	Ser capaz de fomentar una primera aproximación a una lengua extranjera.
D1	Capacidad de análisis y síntesis
D2	Capacidad de organización y planificación
D4	Conocimiento de lengua extranjera
D5	Conocimiento de informática
D6	Capacidad de gestión de la información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisiones
D9	Trabajo en equipo

D10	Trabajo en un contexto internacional
D11	Habilidades en las relaciones interpersonales
D12	Reconocimiento de la diversidad y multiculturalidad
D13	Razonamiento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaje autónomo
D16	Adaptación a nuevas situaciones
D17	Creatividad
D18	Liderazgo
D19	Conocimiento de otras culturas y costumbres
D20	Iniciativa y espíritu emprendedor
D21	Motivación por la calidad

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender discursos y conferencias extensos, e incluso seguir líneas argumentales complejas siempre que el tema sea relativamente conocido. Comprender casi todas las noticias de la televisión y los programas sobre temas actuales. Comprender la mayoría de las películas en las que se habla en un nivel de lengua estándar.	A1 A2 A3	B11	C44 C49	D4 D11 D13 D16 D20
Ser capaz de leer artículos e informes relativos a problemas contemporáneos en los que los autores adoptan posturas y puntos de vista concretos. Comprender la prosa literaria contemporánea.	A5	B11	C44 C46 C52	D1 D4 D6 D7 D11 D13 D14 D16 D18 D20
Poder participar en una conversación con cierta fluidez y espontaneidad, y tomar parte activa en debates desarrollados en situaciones cotidianas sobre temas relacionados con el ámbito personal, profesional y educativo, explicando y defendiendo sus puntos de vista . Comprender y reaccionar adecuadamente y hacer uso del idioma tal y cómo se utiliza en las transacciones habituales del aula y docentes.	A2 A3 A4	B2 B4 B5	C44 C49 C52	D4 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D19 D20
Presentar descripciones claras y detalladas de una amplia serie de temas relacionados con su especialidad. Desarrollar la competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez y seguridad, los temas de interés para alumnos de educación infantil que figuran en las recomendaciones para el diseño de las programaciones de lengua extranjera en estos niveles.	A2 A3	B4 B6 B7	C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D11 D12 D13 D18 D20
Ser capaz de escribir textos claros y detallados sobre temas relacionados con sus intereses. Escribir redacciones e informes transmitiendo información y proponiendo motivos que apoyen o rechacen un punto de vista concreto, relacionados con el ámbito personal, profesional y educativo. Escribir cartas que destacan la importancia que le dan a determinados hechos y experiencias.	A2 A3 A4	B2	C44 C46 C52	D1 D2 D4 D6 D7 D8 D11 D12 D14 D18 D20

Desarrollar estrategias de aprendizaje autónomo y de trabajo cooperativo, favoreciendo el análisis y la observación de los propios procesos de aprendizaje.	A5	B1 B2 B5 B12	D2 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D16 D17 D18 D20 D21
Conocer formas y medios para continuar y enriquecer su propia formación cultural y lingüística.	A5		D2 D4 D5 D6 D11 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D21

Contenidos

Tema	
1 - Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2 - Aspectos sociolingüísticos	Los marcadores lingüísticos de relaciones sociales, las normas de cortesía, las expresiones de sabiduría popular, diferencias de registro. Dialectos y acentos.
3 - Aspectos discursivos	Ordenar oraciones en función de la secuencia [natural], relaciones de causa y efecto (o viceversa), y estructuración del discurso; ordenar el discurso en función de organización temática, coherencia y cohesión, Estilo y registro. Organización del texto según las distintas macrofunciones. Elaboración, señalización y secuenciación de los textos escritos.
4 - Aspectos estratégicos	Estrategias verbales que se utilizan para impedir la incomunicación: solicitud de repetición, paráfrasis, uso de palabras generales, aproximación, aclaración, solicitud de ayuda. Utilización de palabras [comodín] y de relleno.
5 - Aspectos culturales e interculturales	La vida diaria, las relaciones personales, valores, creencias y actitudes, lenguaje corporal, convenciones sociales, comportamientos rituales, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección magistral	3.5	1.5	5
Resolución de problemas de forma autónoma	4	28	32
Trabajo tutelado	5	6	11
Presentación	3	12	15
Aprendizaje-servicio	4	7	11
Observación sistemática	15	15	30
Observación sistemática	15	15	30
Presentación	1	6	7
Examen de preguntas de desarrollo	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Lección magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio que el/la estudiante tiene que desarrollar

Resolución de problemas de forma autónoma	Actividad en la que se formulan problemas y/o ejercicios relacionados con la asignatura. El alumno/a debe desarrollar el análisis y resolución de los problemas y/o ejercicios de forma autónoma.
Trabajo tutelado	El/La estudiante, de manera individual o en grupo, elabora un documento sobre la temática de la materia o prepara seminarios, investigaciones, memorias, ensayos, resúmenes de lecturas, conferencias, etc.
Presentación	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.
Aprendizaje-servicio	Combina procesos de aprendizaje y de servicio a la comunidad en un sólo proyecto articulado donde los/las participantes aprenden a trabajar en las necesidades reales del entorno con la finalidad de mejorarla.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Trabajo tutelado	El/La estudiante, de manera individual o en grupo, elabora un documento sobre la temática de la materia o prepara seminarios, investigaciones, memorias, ensayos, resúmenes de lecturas, conferencias, etc.

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaje			
Aprendizaje-servicio	Combina procesos de aprendizaje y de servicio a la comunidad en un sólo proyecto articulado donde los/las participantes aprenden a trabajar en las necesidades reales del entorno con la finalidad de mejorarla.	10	A1	B1	C44	D1
			A2	B2	C46	D2
			A3	B4	C48	D4
			A4	B5	C49	D5
			A5	B6	C52	D6
				B7		D7
				B11		D8
				B12		D9
						D10
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada y sistemática para describir y registrar las manifestaciones del comportamiento del alumnado.	30	A1	B1	C44	D1
			A2	B2	C46	D2
			A3	B4	C48	D4
			A4	B5	C49	D5
			A5	B6	C52	D6
				B7		D7
				B11		D8
				B12		D9
						D10
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada y sistemática para describir y registrar las manifestaciones del comportamiento del alumnado.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6 B7 B11 B12	C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Presentación	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6 B7 B11 B12	C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Examen de preguntas de desarrollo	Se realizarán pruebas sobre los contenidos teóricos y prácticos de la materia.	20	A2 A3 A4 A5		C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D7 D13 D14 D16 D18 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

El empleo de herramientas de IA en las actividades de evaluación de esta asignatura deberá ajustarse a un uso responsable, ético y transparente, conforme a las directrices de la FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) y a la Normativa que establezca la UVigo.

En coherencia con el carácter inclusivo que caracteriza a la Facultad de Educación y Trabajo Social, esta guía podrá ser adaptada para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo que presente el alumnado adscrito al programa PIUNE (PAT).

Con el objetivo de favorecer la conciliación de la vida laboral y la formación académica, los contenidos, la planificación, los recursos metodológicos y el sistema de evaluación se adaptarán para el alumnado del curso puente, garantizando, en todo caso, el logro de las competencias y resultados de aprendizaje establecidos en este documento. Se abrirá una carpeta específica en la plataforma Moovi en la cual se informará sobre las tareas y pruebas de evaluación que guiarán el desarrollo de esta materia para el alumnado del curso puente o profesionales en ejercicio.

Aquellas estudiantes que, por causa justificada, NO puedan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a una prueba escrita y a una prueba oral en francés. Estas pruebas versarán sobre los contenidos de la materia y cada una de ellas puntuará el

50% de la nota final.

Las partes de la materia superadas en la 1ª oportunidad no serán objeto de evaluación en la 2ª, considerándose, por lo tanto, como aprobadas en ese curso académico.

Las fechas oficiales de los exámenes pueden consultarse en la web de la facultad en el espacio 'fechas exámenes'.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., **Niveau B2 pour le Français**, Didier, 2004

GRÉGOIRE, M., **Grammaire progressive du français. Niveau avancé**, CLE INTERNATIONAL, 2001

MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., **Vocabulaire progressif du français**, CLE INTERNATIONAL, 2001

Bibliografía Complementaria

STEELE, R., **ivilisation progressive du français**, CLE INTERNATIONAL, 2002

BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., **La France des institutions**, Presses Universitaires de Grenoble, 2001

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., **Guide pratique de la communication**, Didier, 1991

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., **Précis de Grammaire**, CLE INTERNATIONAL, 2009

GUILLEMANT, D., **La France en poche**, Pearson Longman, 2006

LE ROBERT NATHAN, **Conjugaison**, Nathan, 1995

Chollet, I. et Robert, J.M, **Les verbes et leurs constructions - Livre - 2ème édition**, 978-2-09-039515-0, 2, CLE International, 2024

Chollet, I. et Robert, J.M, **Le français parlé en contexte informel**, 978-2-09-039826-7, CLE International, 2026

APOLLINE JOVE, **Les expressions idiomatiques - Livre - 2ème édition**, 978-2-09-039514-3, 2, CLE International, 2024

Bertocchini, P., Costanzo, E., **Pratique des écrits de A à Z - Techniques et pratiques de classe**, 978-2-09-036232-9, CLE International, 2026

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Situaciones de comunicación en lengua extranjera: Francés/O05G120V01906

Lengua extranjera a través de las nuevas tecnologías: Francés/O05G120V01905

Lengua extranjera a través de la literatura infantil: Francés/O05G120V01909

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Lengua francesa y su didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Esta asignatura se enmarca en una Facultad comprometida con la sustentabilidad del entorno y de las personas. Atendiendo a esta filosofía, esta asignatura promoverá prácticas educativas en base a materiales de bajo impacto ambiental en coherencia con los principios de sustentabilidad (ODS).

Sería recomendable poseer conocimientos previos en lengua francesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro II: Inglés**

Materia	Idioma estranxeiro II: Inglés			
Código	O05G110V01932			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Llantada Díaz, María Francisca			
Profesorado	Llantada Díaz, María Francisca			
Correo-e	fanny.llantada@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Preténdese aproximar aos estudantes que cursen esta materia ao nivel de competencia comunicativa en inglés definido polo Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas como B2. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas

D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Comprender discursos extensos, e seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	A1 A2 A3	B11	C44 C49	D4 D11 D13 D16 D20
2. Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	A5	B11	C44 C46 C52	D1 D4 D6 D7 D11 D13 D14 D16 D18 D20
3. Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista. Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	A2 A3 A4	B2 B4 B5	C44 C49 C52	D4 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D19 D20
4. Presentar descrições claras e detalladas de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil que figuran nas recomendacións para o deseño de programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	A2 A3	B4 B6 B7	C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D11 D12 D13 D18 D20
5. Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións e informes.	A2 A3 A4	B2	C44 C46 C52	D1 D2 D4 D6 D7 D8 D11 D12 D14 D18 D20

6. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe	A5	B1 B2 B5 B12	D2 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D16 D17 D18 D20 D21
7. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	A5		D2 D4 D5 D6 D11 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D21

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular. Diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia 'natural', relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofuncións. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'
5. Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, tradicións, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	23	41.5	64.5
Obradoiro	23	36	59
Presentación	3	10	13
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	5	6
Exame oral	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
--------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballo tutelado	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	16.6	A1	B1	C44	D1
			A2	B2	C46	D2
			A3	B4	C48	D4
			A4	B5	C49	D5
			A5	B6	C52	D6
				B7		D7
				B11		D8
				B12		D9
						D10
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	16.6	A1	B2	C44	D1
			A2	B4	C46	D2
			A3	B5	C48	D4
			A4	B11	C49	D5
			A5	B12	C52	D6
						D7
						D8
						D9
						D10
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	16.8	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B6 B7 B11 B12	C44 C46 C48 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Parte escrita da proba final	25	A2 A3 A4 A5		C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D7 D13 D14 D16 D18 D20
Exame oral	Parte oral da proba final	25	A2 A3 A4 A5		C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D4 D7 D13 D14 D16 D18 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta asignatura o alumnado deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final.

No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe neste documento. Ábrese un cartafol específico na plataforma Moovi no cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú: *Datas exames*.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Oxford Spanish Dictionary, 4th edition, Oxford University Press, 2009

Adelson-Goldstein, J., **Collins diccionario español-inglés. inglés-español**, Harper Collins, 2002

Longman Dictionary of Contemporary English, 6th edition, Longman, 2014

Oxford Advanced Learner's Dictionary, 8th edition, Oxford University Press, 2016

Eastwood, J. & Mackin, R., **Oxford Practice Grammar**, Oxford University Press, 2006

Murphy, R., **English Grammar in Use**, Cambridge University Press, 2006

Co-Build English Guides, Harper Collins, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés/O05G120V01912

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase aos estudantes que cursen esta materia que teñan adquirido previamente un nivel B1 alto en lingua inglesa, tanto escrita como oral.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés			
Código	O05G110V01933			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso -	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Contribución das novas tecnoloxías e medios audiovisuais na procura de recursos para o ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil			
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.			
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia			
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.			
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.			
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico			
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.			

C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio das regras que subxacen á utilización da linguaxe, en relación aos compoñentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	A1	B6	C13	D2
	A2	B11	C16	D4
	A3		C17	D5
			C19	D16
			C43	
			C45	
			C51	
			C52	
	2. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais	B3	C1	D4
		B4	C2	D5
B7		C15	D13	
B8		C23	D15	
B10		C43	D17	
B11		C50		
		C51		
		C52		

3. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido	B1 B2	C8 C13 C17 C19 C23 C51 C52	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D14 D16 D17 D18 D22
4. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade	B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B12	C1 C2 C7 C11 C13 C15 C23 C50	D4 D5 D9 D12 D13 D15 D16 D17
5. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación	B11 B12	C1 C5 C6 C11 C13 C43 C51 C52	D3 D4 D5 D7 D8 D16 D17

Contidos

Tema

1.As novas tecnoloxías no ensino.	1. Reflexión sobre as TICs na educación.
2.As novas tecnoloxías en lingua estranxeira.	2. Reflexión sobre as TICs na clase de lingua estranxeira.
3.Un multimedia e os seus usos.	3. Uso e manexo multimedia.
4.Webs para o ensino da lingua estranxeira.	4. Recursos pedagóxicos. A tarefa mediatizada.
5. Recursos pedagóxicos /brutos.	5. Tipos e potencialidades.
6.A Webquest.	6. O uso de webquests.
7.Ferramentas de autor e creación de exercicios.	7. Manexo de ferramentas.
8.Blogs.	8. O blogs e as súas potencialidades.
9.Audio/videoconferencia.	9. A utilidade do audio/videoconferencia.
10. Plataformas de aprendizaxe virtual.	10. Manexo de plataformas.
11. A IA en clase de lingua estranxeira.	11. Reflexión sobre a IA.
(*)1. Las nuevas tecnologías en la enseñanza.	(*)1. Reflexión sobre las TICs en la educación.
2. Las nuevas tecnologías en lengua extranjera.	2. Reflexión sobre las TICs en clase de lengua extranjera.
3. Un multimedia y sus usos.	3. Uso y manejo multimedia.
4. Webs para la enseñanza de la lengua extranjera.	4. Recursos pedagógicos. La tarea mediatizada.
5. Recursos pedagógicos /brutos.	5. Tipos y potencialidad.
6. La Webquest.	6. El uso de webquests.
7. Herramientas de autor y creación de ejercicios.	7. Manejo de herramientas.
8. Blogs.	8. El blogs y sus potencialidades.
9. Audio/videoconferencia.	9. La utilidad del audio/videoconferencia.
10. Plataformas de aprendizaje virtual.	10. Manejo de plataformas.
11. La IA en lenguas extranjeras	11. El uso de la IA en clase.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	2	3
Lección maxistral	6	0	6
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Presentación	5	0	5
Traballo tutelado	5	20	25
Foros de discusión	3	0	3
Prácticas con apoio das TIC	8	22	30
Resolución de problemas	1	4	5
Traballo	4	35	39
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través do TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Exercicios diante ordenador con indicacións do profesor.
Traballo tutelado	Tarefas a preparar con antelación e a presentar en clase.
Resolución de problemas	Levaránse a cabo na clase coa explicación e avaliación retroactiva do profesor.
Probas	Descrición
Traballo	Traballo titorizado polo profesor a desenvolver durante o curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Realización de tarefas específicas realizadas no laboratorio de idiomas baixo a orientación do profesor.	30	B1	C45	D1	
			B2	C52	D2	
			B4		D3	
			B5		D4	
			B7		D5	
			B11		D6	
					D7	
					D8	
					D9	
					D12	
					D13	
					D14	
					D15	
					D16	
					D17	
					D18	

Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final individual en formato dixital baseado en tarefas de clase en lingua francesa realizado segundo as orientacións do profesor.	40	A1 A2 A3	B1 B2 B4 B7 B11	C45 C52	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	30		B6 B12	C45 C52	D1 D4 D7 D14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos deberán asistir a clase con regularidade (nese sentido 5 faltas sen xustificar acarrea a PERDA do dereito a avaliación continua) e realizar as tarefas que se propoñan en clase. A avaliación continua consistirá na resolución de tarefas colaborativas, 30 % ; algunha proba tipo test , 30% ; un proxecto dixital que se proporá a principios de curso, que se baseará nas tarefas elaboradas en clases como fonte principal, o cal suporá o 40% da nota final.

Aqueles alumnos que NON superen a avaliación continua, terán de presentarse (1º convocatoria de maio) ao exame final (80%) e elaborar un proxecto dixital (20%).

En segunda convocatoria de xuño/xullo, a avaliación consistirá nun exame final (80 %) e a elaboración dun proxecto dixital (20%).

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso, terán que presentarse ao exame final aprobado segundo o calendario oficial pola Xunta de Facultade. Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación. As datas do exame poden ser consultadas na web da Facultade no espazo 'Datos exames'.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme as directrices da FETS.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bourrissoux, J.-L. / Pelpel, P., **Enseigner avec l'audiovisuel**, Les éditions de l'organisation,

Bibliografía Complementaria

Lancien, Th., **Le Multimédia**, CLE International,

Barroso Osuna, J. / Cabero Almenara, J. (Coords.), **Nuevos escenarios digitales**, Pirámide,

Mangenot, Fr. / Louveau, E., **Internet et la classe de langue**, CLE International,

Cabero, J. / Martínez, Fr. / Salinas, J., **Medios audiovisuales y Nuevas tecnologías para la formación en el s. XXI**, Eductec,

Olliver, Chr. / Puren, L., **Le web 2.0 en classe de langue**, Éditions Maison des langues,

Guichon, N., **Vers l'intégration des Tics dans l'enseignement des langues**, Didier,

tv5monde, <https://www.tv5monde.com>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Outros comentarios

Recoméndase un nivel b1 do idioma francés como mínimo para poder consultar a bibliografía e explorar os recursos de francés; ter cursado as materias de francés lingua estranxeira, seguir a modalidade de avaliación continúa e vir a clase con regularidade.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme as directrices da FETS.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés			
Código	O05G110V01934			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Fernández Carballo-Calero, María Victoria			
Profesorado	Fernández Carballo-Calero, María Victoria			
Correo-e	victoria@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Integración das novas tecnoloxías da información e a comunicación (NTICs) no proceso de ensino-aprendizaxe da lingua inglesa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións

D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio das regras que subiacen á utilización da linguaxe, en relación aos componentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	A1 A2 A3	B6 B11	C42 C44 C46 C48 C49 C52	D2 D4 D5 D16
2. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais.		B4 B7 B11	C42 C44 C46 C48 C49 C52	D4 D5 D13 D15 D17
3. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido.		B1 B2	C42 C44 C46 C48 C49 C52	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D14 D16 D17 D18
4. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade.		B4 B5 B6 B7 B11 B12	C42 C44 C46 C48 C49 C52	D4 D5 D9 D12 D13 D15 D16 D17
5. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación.		B11 B12	C42 C44 C46 C48 C49 C52	D3 D4 D5 D7 D8 D16 D17

Contidos

Tema	
1. Programas de Office	-
2. Programas de audio	-
3. CD-ROM. Correo electrónico	-
4. Sitios web para o ensino da lingua estranxeira. WebQuests.	-
5. Chat	-
6. Ferramentas de autor e creación de exercicios interactivos	-
7. Blogues	-
8. Audio/videoconferencia	-
9. Plataformas de aprendizaxe virtual	-
10. Creación de sitios web propios	-
11. Programas de concordancia	-

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	9	10	19
Prácticas de laboratorio	32	21	53
Presentación	1	3	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	8	10
Foros de discusión	1	3	4
Traballo tutelado	1	2	3
Estudo previo	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10
Traballo	3	28	31
Autoavaliación	1	9	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, previo ás clases ou prácticas de laboratorio, que realiza o alumnado de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no laboratorio de idiomas, ante a presenza da profesora. O seguimento realizarase con técnicas baseadas na observación directa. Nalgúns casos concretos haberá que facer entrega de resultados.	30	A1 B1 A2 B2 A3 B4 B5 B7 B11	C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test sobre contidos teóricos da materia. Cando o profesorado estímeo oportuno, o exame escrito poderá ser complementado cun exame oral.	30	B6 B12		D1 D4 D7 D14
Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final. É necesario facer a súa entrega en formato dixital dentro do prazo concretado. Para a súa cualificación teranse en conta, entre outros aspectos, o contido, a estrutura, orixinalidade e uso apropiado da lingua inglesa.	40	B4 B7 B11	C52	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima do 50% en cada apartado. En caso de superar unha das partes da materia, conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba escrita dos contidos da materia que pondera ata 7 puntos da nota final e outra oral que pondera ata 3 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir, 3,5 puntos na proba escrita e 1,5 puntos na proba oral. En caso de superar unha das partes da materia conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da Facultade

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Alumnado con necesidades específicas:

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Guías docentes □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Dudenev, G., & Hockly, N., **How to teach English with technology**, Pearson □ Longman, 2007

Gordon-Smith, D., & Baber, E., **Teaching English with information technology**, Modern English Publishing, 2005

Fernández-Carballo, M.V., **The EFL teacher and the introduction of multimedia in the classroom**, 2001

Fernández-Carballo, M.V., **Aprendiendo inglés en la Red**, Abecedario, 2008

Levy, M., **Computer-assisted language learning: Context and conceptualization**, Oxford University Press, 1997

Villatoro, J., **La Web 2.0 aplicada a la enseñanza del ELE**, 2008

Warschauer, M., **Computer-assisted language learning: an introduction**, Logos International,

Warschauer, M., & Healey, D., **Computers and language learning: an overview**, 1998

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

1. A asistencia continuada ás sesións de teoría e práctica.
2. Dominio da informática a nivel usuario.
3. Actitude favorable e receptiva para a experimentación/exploración das enormes posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías no campo da aprendizaxe/ensino da lingua estranxeira (inglés).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G110V01935			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar aos futuros mestres/as unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa e profundizar con eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explotar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira

D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	A3 A4 A5	B2 B3 B9 B12	C61	D2 D6 D9 D10 D17 D21 D22
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	A3 A5	B2 B3 B4 B10 B11	C61	D5 D10 D16 D21 D22
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.		B5	C50 C52	D3 D4 D5 D11 D12 D13 D20
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	A3	B3 B7 B8		D8 D10 D12 D13 D14 D15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			C43 C51 C52	D3 D4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	A4	B2	C51 C61	D2 D8 D18 D20 D22
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.			C43 C51 C52	D3 D4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos adecuadas ao nivel A1 do Marco.			C43 C51 C52	D3 D4 D8 D10 D17 D18 D20 D21 D22

9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan elaborar cada tarefa en subtarefas	A4	C51 C61	D7 D21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A1 do Marco Común Europeo)		C43 C51 C52	D1 D20
11. Determinar as competencias xerais e comunicativas que corresponden a cada subarea.		C51 C52	D4 D20
12. Levar a cabo tarefas representándoas na aula		C43 C51 C52	D2 D3 D4 D9 D19 D21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas		C43 C61	

Contidos

Tema	
1. Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.	1. A clase de lingua. O contexto material. Os actores.
2. O contexto de uso da lingua.	2. A lingua materna. A lingua segunda e estranxeira.
3. O discurso como unidade básica de comunicación.	3. As competencias básicas de comunicación.
4. A Avaliación a través dos niveis.	4. As ferramentas institucionais e os enfoques metodolóxicos.
5. Fichas prácticas: oral e escrito.	5. Prácticas de clase.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	20	30
Presentación	5	11	16
Prácticas de laboratorio	10	10	20
Traballo tutelado	18	20	38
Actividades introductorias	1	0	1
Prácticas con apoio das TIC	0	25	25
Lección maxistral	5	11	16
Práctica de laboratorio	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Exercicios ou problemas a elaborar na clase.
Presentación	Exposicións preparadas polos alumnos a presentar na clase sobre un tema concreto.
Prácticas de laboratorio	Prácticas a realizar na clase.
Traballo tutelado	Exercicios a realizar na clase
Actividades introductorias	Actividades a realizar polo alumno na clase a modo de introdución dun tema.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades a realizar polo alumnado fóra da clase
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgún aspecto do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os exercicios serán obxecto de corrección en clase.
Prácticas de laboratorio	Ofrecerase avaliación retroactiva para resolver dúbidas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	30	A3	B2 B4 B11	C43 C52	D1 D2 D3 D4 D6 D14 D17 D18
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	40			C43 C52	D1 D6 D18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	30	A3	B11	C43 C52	D1 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que asistan con regularidade a clase (5 faltas máximo sin xustificar) acolleranse á modalidade de avaliación continua: exposicións e controles puntuais 40% ; prácticas de fichas de situacións de comunicación oral e escrita, 60 %.

Aqueles alumnos/as que superen a materia durante o curso terán de presentarse ao exame final na convocatoria de maio ou xullo, que consistirá nun exame cunha parte teórica (50%) da materia desenvolvida no curso e unha parte práctica de fichas de comunicación (50%). As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, por lo tanto, como aprobadas neste curso académico.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme as directrices da FETS.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Data do exame: Consultar a web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertocchini, P. / Costanza, E., **Manuel de formation pratique**, Clé international,

Cuq, J.P. / Gruca, I., **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, Pug,

Bibliografía Complementaria

Sophie Moirand, **Enseigner à communiquer en langue étrangère**, Clé internationale,

Sophie Moirand, **Situations d'écrit**, clé internationale,

Courtillon, J., **Élaborer un cours de FLE**, Hachette,

Vigner, G., **Enseigner le français comme langue seconde**, Clé international,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Outros comentarios

Convén ter un nivel de lingua francesa B1.

Recoméndase seguir a modalidade da avaliación continúa.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme as directrices da FETS.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01936			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa e profundar con elas y eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, as y os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explorar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B12	C42 C43 C44 C46 C48 C49 C52	D2 D6 D9 D10 D17 D21
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes.	A3	B2 B4 B11	C42 C43 C44 C46 C48 C49 C52	D5 D10 D16 D21
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.		B5	C43 C44 C46 C49	D3 D4 D5 D11 D12 D13 D20
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A3	B7		D8 D10 D12 D13 D14 D15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.			C43 C52	D3 D4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A4	B2	C42 C49	D2 D8 D18 D20
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.			C43 C52	D3 D4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A.1 do Marco.			C43 C52	D3 D4 D8 D10 D17 D18 D20 D21

9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en subtarefas	A4	C46 C49	D4 D7 D21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A.1 do Marco Común Europeo)		C43 C51 C52	D1 D20
11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada subtarefa		C51 C61	D4 D20
12. Levar a cabo a tarefa representándoa na aula.		C43 C52	D2 D3 D4 D9 D19 D21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.		C42 C43	

Contidos

Tema	
MÓDULO 1	1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.
MÓDULO 2	2. LINGUA Comunicación interpersonal e social 1. DIDÁCTICA O contexto do uso da lingua.
MÓDULO 3	2. LINGUA Comunicación intercultural 1 1. DIDÁCTICA O discurso como unidade básica de comunicación.
MÓDULO 4	2. LINGUA Comunicación intercultural 2 1. DIDÁCTICA Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas.
MÓDULO 5	2. LINGUA Comunicación no contexto educativo 1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas.
MÓDULO 6	2. LINGUA Comunicación académica 1. DIDÁCTICA A avaliación a través dos niveis de referencia. 2. LINGUA Comunicación no contexto extra-académico

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	18	29	47
Presentación	10	29	39
Actividades introdutorias	1	3	4
Aprendizaxe baseado en proxectos	18	22	40
Práctica de laboratorio	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia,
Aprendizaxe baseado en proxectos	Basearase na realización de tarefas de cooperación e negociación entre os participantes, sendo o seu principal obxectivo a obtención dun produto final.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.	30	A3 B2 C43 D1 A4 B4 C44 D2 A5 B5 C46 D3 B7 C48 D4 B11 C49 D5 B12 C51 D6 C52 D7 C61 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	30	A3 B2 C42 D1 A4 B4 C43 D2 A5 B5 C44 D3 B7 C46 D4 B11 C48 D5 B12 C49 D6 C51 D7 C52 D8 C61 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Aprendizaxe baseado en proxectos	Basearase na realización de tarefas de cooperación e negociación entre os participantes, sendo o seu principal obxectivo a obtención dun produto final.	30	
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	10	C42 D1 C43 D2 C44 D6 C46 D9 C48 D12 C49 D17 C51 C52 C61

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados para facer a media. Os exames, traballos, presentacións e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a cualificación será SUSPENSO. Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nun exame escrito de resposta longa (50%) e un exame oral (50%).

As partes da materia superadas na 1a oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2a, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

De Prada Creo, E., **Communicative Situations (apuntes de la asignatura)**, 2025

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

Frank, C., Rinvolucrí, M. y Berer, M., **Challenge to Think**, OUP, 1982

Hadfield, C. y Hadfield, J., **Writing Games**, Nelson, 1990

Hadfield, J., **Elementary Communication Games**, Nelson, 1984

Hadfield, J., **Intermediate Communication Games**, Nelson, 1990

Hadfield, J., **Advanced Communication Games**, Nelson, 1987

Klippel, F., **Keep Talking**, Cambridge University Press, 1984

Maley, A. y Duff, A., **Drama Techniques in Language Learning**, Cambridge University Press, 1982

Morgan, J. y Rinvolucrí, M., **The Q Book**, Longman, 1988

Rinvolucrí, M., **Grammar Games**, Cambridge University Press, 1984

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recomendase un nivel B1 en inglés.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés			
Código	O05G110V01937			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Míguez Álvarez, Carla María			
Profesorado	Míguez Álvarez, Carla María			
Correo-e	camiguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación co ensino-aprendizaxe do francés como lingua estranxeira. Unha vez superada a materia, o alumnado alcanzará o nivel B1 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCERL).			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil			
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.			
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.			
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.			
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.			

C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D18	Liderado
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B5 B6 B7	C49 C50 C52	D9 D13 D14 D15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas.	A3	B4 B5 B11 B12		D1 D2 D16 D20
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostenible.				D11 D15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribua ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.		B11	C43 C52	D6 D16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos xóvenes.		B2	C43 C44 C51	D18 D20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.			C43 C44 C48 C50 C51	D4 D18 D20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a competencia creativa nos estudantes.	B1		C42 C49	D1 D2 D7 D18 D21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de infantil como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.	B2 B4			D4 D18 D20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permita promover a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	B2 B4 B5			D1 D15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.			C43 C44 C46 C48 C50	D1 D3 D4

11. Comprender a descripción de acontecementos, sentimentos e desexos expresados en obras de literatura infantil.	B2 B4	C44 C49 C50	D1 D12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	B4 B5	C50 C51	D3 D4 D13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas de eles.		C43 C44 C48 C49	D1 D3 D4 D20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións acerca de obras de literatura infantil.		C43 C44	D1 D3 D4 D16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	B2	C49 C50 C51	D3 D4 D16 D18 D21

Contidos

Tema	
1 - Introducción	I. Que é a literatura infantil? II. O uso creativo e lúdico da palabra na aula de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2 - Cancións de berce, cantos e rimas.	I. A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. II. O uso das cancións de berce na aula de infantil e primaria.
3 - Libros infantís, historias activas, resposta física total.	I. Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. II. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes na aula.
4 - Os cómics no mundo infantil e na aula.	I. Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira de infantil e primaria.
5 - Os contos de fadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	I. A evolución dun conto de fadas: arcaico, tradicional, posmoderno. II. A morfoloxía dos contos. III. Escrita creativa dun conto.
6 - Poesía infantil: para os nenos ou polos nenos.	I. Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7- Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de fadas posmodernos.	I. Explorando formatos tradicionais e modernos. II. Os libros ilustrados e os libros obxecto. III. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8 - Literatura xuvenil: as novelas. Anticipación creativa da trama partindo do título, da cuberta etc.	I. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. II. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Prácticas con apoio das TIC	5.5	10.5	16
Flipped Learning	10	12	22
Aprendizaxe-servizo	10	25	35
Aprendizaxe baseado en proxectos	20	40	60
Presentación	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Flipped Learning	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.
Aprendizaxe-servizo	Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto articulado onde os/as participantes aprenden a traballar nas necesidades reais da contorna coa finalidade de melloralas.

Aprendizaxe baseado en proxectos Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.

Presentación Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Flipped Learning	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Prácticas con apoio das TIC	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías
Aprendizaxe-servizo	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías
Aprendizaxe baseado en proxectos	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	Deseño e implementación dun proxecto relacionado coa promoción da lectura	10	A4 B1 C42 D1 B6 C43 D2 B7 C44 D3 C46 D4 C48 D6 C49 D7 C50 D9 C51 D11 C52 D12 D13 D14 D15 D21
Flipped Learning	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	20	A1 C42 D1 A2 C43 D2 A3 C44 D3 A4 C46 D4 A5 C48 D12 C49 D13 C50 D14 C51 D15 C52 D16 D18 D20 D21

Aprendizaxe-servizo	Deseño e implementación dun proxecto sobre a animación á lectura en lingua francesa.	20	A2 B1 C42 D1 A4 B2 C43 D2 A5 B4 C44 D3 B5 C46 D4 B6 C48 D6 B7 C49 D7 B11 C50 D9 B12 C51 D11 C52 D12 D13 D14 D16 D20
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.	40	A1 B1 C42 D1 A2 B6 C43 D2 A3 B7 C44 D3 A4 B11 C46 D4 C48 D6 C49 D7 C50 D9 C51 D11 C52 D12 D13 D20 D21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	10	B11 C43 D1 C44 D2 C46 D7 C48 D9 C49 D11 C51 D12 D13 D14 D18 D20 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aquelas estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, serán avaliadas mediante as mesmas probas e traballos expostos para o estudantado presencial. Para a súa realización contará con documentos-guía en moovi. Comunicaralle á persoa docente a súa decisión de atermos á metodoloxía de avaliación global nas primeiras seis semanas de inicio de cuadrimestre para marcar un plan de traballo.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

O lugar de publicación das cualificacións e da revisión será no taboleiro de anuncios do despacho do profesorado responsable e/ou na Plataforma Moovi ou en calquera outro espazo dixital que se lle especifique. Se o alumno/a non o especifica durante a primeira semana de clase, enténdese que da o seu permiso para que os seus datos (nome completo) aparezan nos listados de notas, tanto en Moovi como noutro espazo. A data de revisión será a publicada pola facultade ou no seu defecto polo profesorado.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Van der Linden, Sophie, **Tout sur la littérature jeunesse : de la petite enfance aux jeunes adultes**, Gallimard Jeunesse, 2021

Nières-Chevrel, Isabelle, **Introduction à la littérature de jeunesse**, Didier Jeunesse, 2010

Gourévitch, Jean-Paul, **ABCdaire illustré de la littérature jeunesse**, L'Atelier du Poisson Soluble, 2013

Anne Godard, **La Littérature dans l'enseignement du FLE**, Didier, 2015

Brasseur, Philippe, **1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer**, Casterman, 2007

Bibliografía Complementaria

Fiévet, Martine, **Littérature en classe de FLE**, CLE International, 2013

Soussan, Patrick Ben, **Qu'apporte la littérature jeunesse aux enfants? Et à ceux qui ne le son plus**, Érès, 2014

Prince, Nathalie, **La littérature de jeunesse, 3e édition**, Armand Colin, 2021

Rayna, Sylvie, Séguret, Chloé, et Touchard, Céline, **Lire en chantant des albums de comptines**, Érès, 2015

Bernière, Vincent, **Les grands maîtres de la BD mondiale : Giraud, Hergé, Pratt, Tezuka**, Beaux-Arts Éditions, 2019

Lesage, Sylvain, **L'effet livre: Métamorphoses de la bande dessinée (Iconotextes)**, Presses universitaires François-Rabelais, 2022

Denise, Manuelle, et Lauginie, Alette, **Il était une fois des contes**, PUG, 2014

Niklas-Salminen, Aïno, **Création poétique chez l'enfant**, Presses universitaires de Provence, 2013

Pierre, Marjolaine, et Treffandier, Frédérique, **Les Outils malins du FLE : Jeux de théâtre**, PUG, 2012

Prince, Nathalie, **La littérature de jeunesse en question(s)**, Presses universitaires de Rennes, 2016

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Sería recomendable posuír coñecementos previos, é dicir, o nivel A2 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés			
Código	O05G110V01938			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os géneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación coa ensinanza-aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo de Fin de Grao que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D4	Coñecemento de lingua estranxeira

D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D18	Liderado
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B5 B6 B7 B11	C49 C50 C52	D9 D13 D14 D15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	A3	B4 B5 B11	C67	D1 D2 D16
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable				D11 D15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural		B11	C43 C52	D16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos mozos.	A4	B2	C43 C44 C51	D18 D20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.			C43 C44 C48 C50 C51	D4 D18 D20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e fomentar a competencia creativa nos estudantes.		B1	C42 C49	D1 D2 D7 D18 D21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.		B2 B4		D4 D18 D20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite fomentar a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A3	B2 B4 B5		D1 D15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.			C43 C44 C46 C48 C50	D1 D4
11. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresada en obras de literatura infantil.		B2 B4	C44 C49 C50	D1 D12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.		B4 B5	C50 C51	D4 D13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas deles.			C43 C44 C48 C49	D1 D4 D20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións achega de obras de literatura infantil.			C43 C44	D1 D4 D16

15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	B2	C49 C50 C51	D4 D16 D18 D21
--	----	-------------------	-------------------------

Contidos

Tema	
1. Introducción	Que é a literatura infantil?; O uso creativo e lúdico da palabra nas aulas de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2. Cancións de berce, cantos e rimas.	A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. O uso das cancións de berce na aula de infantil e primaria.
3. Libros infantís, historias activas, resposta física total.	Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. Exposición dunha unidade didáctica preparada polo alumnado na aula.
4. Os cómics no mundo infantil e no aula.	Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira.
5. Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. A morfología dos contos. Escritura creativa dun conto.
6. Poesía infantil: ¿para os nenos ou polos nenos?	Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7. Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas (pos)modernos.	Explorando formatos tradicionais e modernos. Os contos en CD-Rom e no aula de informática. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8. Literatura xuvenil: as novelas.	Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Presentación	10	30	40
Prácticas con apoio das TIC	0	10	10
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Presentación Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	A2 A3 A4	C42 C43 C44 C46 C48 C49 C50 C51 C52 C67	D1 D2 D4 D12 D13 D14 D15 D16 D18 D20 D21
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de clase e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgadas na plataforma virtual da materia.	25	A1 A5	B11 C42 C43 C44 C46 C48 C49 C50 C51 C52 C67	D1 D2 D4 D7 D9 D11 D12 D13 D14 D18 D20 D21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	A1 A2 A3 A4	B7 C42 C43 C44 C46 C48 C49 C50 C51 C52 C67	D1 D2 D4 D12 D13 D14 D16 D18 D20 D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	A1 A2 A3 A5	C42 C43 C44 C46 C48 C49 C50 C51 C52 C67	D1 D2 D4 D13 D14 D15 D16 D18 D20 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de titoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final con probas de resposta longa en inglés sobre a materia (30%).

As partes da materia superadas na 1a oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2a, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser

adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que establece a UVigo".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

De Prada Creo, Elena, **English Through Children's Literature (apuntes de la asignatura)**, 2025

Bibliografía Complementaria

Ellis, G. & Brewster, J., **The Storytelling Handbook for Primary Teachers**, Penguin, 1991

Garvie, E., **Story as vehicle**, Multilingual Matters, 1990

Gerngross, G. & Puchta, H., **Do and Understand: 50 Action Stories for Young Learners**, Longman, 1996

Graham, C., **Jazz Chants for Children (Teacher's Edition)**, OUP, 1979

Knowles, M. and Malmkjær, K., **Language and Control in Children's Literature**, Routledge, 1996

Morgan, J. & Rinvolutri, M., **Once Upon a Time**, CUP, 1983

Once Upon a Time, **Jamboree**, Nelson,

Philips, S., **Young Learners**, OUP, 1993

Philips, S., **Drama for Children**, OUP, 1999

Vale, D. et al, **Storyworld (Teacher's Book)**, Heinemann, 1993

Wright, A., **Creating Stories With Children**, OUP, 1997

Wright, A., **Storytelling with Children**, OUP, 1995

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, as e os alumnos teñan un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Children's Literature Works

Arlberg, A.: Please, Mrs Butler, Puffin, London, 1984

Briggs, R. & Ellis, G.: The Snowman, Oxford University Press, Oxford, 1995

Briggs, R.: The Fairy Tale Treasury, Puffin, London, 1974

Birmingham, J.: Mr Grumpy's Motor Car, Puffin, London, 1979

Campbell, R.: Dear Zoo, Puffin, London, 1984

Curry, J. (ed.): Wondercrump Poetry!, Random House, London, 1996

Dahl, R.: Matilda, Penguin, London, 1989

Garland, S.: Having a Picnic Puffin, London, 1984

Hill, E.: Spot's Birthday Party Picture Puffins, London, 1983

Hill, E.: Where's Spot? Picture Puffins, London, 1980

Kent, J.: The Fat Cat, Puffin Books, London, 1972

Lurie, A. (ed.): The Oxford Book of Modern Fairy Tales, OUP, Oxford, 1993

Mark, J.: The Oxford Book of Children's Stories, OUP, Oxford, 1993

Nelson (ed.): English Nursery Rhymes for Young Learners, Nelson, London, 1992

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg and Mog Puffin, London, 1972

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg at Sea Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg on the Moon, Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg's Eggs Puffin, London, 1972

Opie, I. & P.: The Oxford Dictionary of Nursery Rhymes, OUP, Oxford, 1996

Paul, K. & Thomas, V.: Winnie the Witch, OUP, Oxford, 1995

Philip, N.(ed.): The New Oxford Book of Children's Verse, OUP, Oxford, 1996

Rushdie, S.: Haroun and the Sea of Stories, Granta/Penguin, London, 1990

Sutton, E. & Dodd, L.: My cat likes to hide in boxes, Puffin, London, 1973

Vipont, E. & Briggs, R.: The Elephant and the Bad Baby Puffin, London, 1969

Wilde, O.: The Complete Works of Oscar Wilde, Collins, London, 1966

Williams, J.; The Practical Princess and other Liberating Fairy Tales, Scholastic Children's Books, London, 1994

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01940			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	-	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Llantada Díaz, María Francisca			
Profesorado	Llantada Díaz, María Francisca			
Correo-e	fanny.llantada@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil e primaria. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade

D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A3	B2 B4 B5 B7 B11	C42 C48 C50 C52	D1 D2 D4 D9
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	A3 A4 A5	B2 B4 B7 B11	C48 C50 C52	D1 D2 D4 D5 D6 D8 D9 D10 D12 D16 D17 D19 D21
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	A3 A4 A5	B2 B4 B7 B11	C44 C48 C50 C52	D4 D13
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A3 A4 A5	B2 B4 B7 B11		D4 D11 D12 D13 D14 D15 D21
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A3 A4 A5	B4 B7 B11	C44 C46 C49	D1 D2 D3 D4 D20
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A3 A4 A5	B2 B4 B7 B11	C42 C48 C52	D1 D2 D4 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D16 D18

Contidos

Tema	
1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. O enfoque orientado á acción. 1.2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 1.3. O enfoque CLIL
2. Elaboración de unidades didácticas.	2.1. Estrutura das unidades didácticas. 2.2. Planificación das leccións. 2.3. Tipoloxía de actividades.
3. Métodos de avaliación.	3.1. Avaliación global. 3.2. Avaliación analítica. 3.3. Autoevaluación.

4. Currículo oficial de linguas estranxeiras.

4.1. Características.

4.2. Obxectivos.

4.3. Bloques de contidos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	40	56
Traballo tutelado	18	30	48
Presentación	12	25	37
Actividades introdutorias	1	3	4
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesorado.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polo alumnado.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral na aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	30	A3 B2 C42 D2 A4 B4 C44 D4 A5 B5 C46 D6 B7 C48 D7 B11 C49 D8 C50 D9 C52 D10 D11 D12 D15 D18 D19 D21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	A3 C42 D1 A4 C44 D2 C46 D4 C48 D6 C49 D7 C50 D8 C52 D9 D10 D11 D12 D14 D18 D19 D21

Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	A3 B7 C42 D1 A4 B11 C44 D2 C46 D4 C48 D6 C49 D7 C50 D8 C52 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D20
----------	---	----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

Débase obter un mínimo dun 50% en cada un dos tres métodos de avaliación para facer a media. Os exames, traballos e exposicións serán realizados en inglés. No caso de plaxio a cualificación será SUSPENSO.

As partes da materia superadas na 1a oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2a, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

O alumnado que non poda asistir regularmente será avaliado por medio dun exame tipo test (40%) e unha proposta didáctica, por escrito, (30%) e a súa exposición oral (30%).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS (Normativa e formularios □ Facultade de Educación e Traballo Social) e á Normativa que estableza a UVigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Teaching English (apuntes de la asignatura)**, Meu Moodle, 1.2.2019

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

House, S., □**CLIL (Content and Language Integrated Learning): A new model for language teaching**□. Durán, R. & Sánchez-Reyes, S. (eds.) **El componente lingüístico en la didáctica de la lengua inglesa**, ps.123-9, Ediciones Universidad de Salamanca, 2007

Marsh, D., **Using languages to learn and learning to use languages**, University of Jyväskylä, Using languages to l

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recomendase un nivel B1 en inglés.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Practicum**

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	O05G110V01981			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua de impartición	Castellano Gallego			
Departamento	Didáctica, organización escolar y métodos de investigación Didácticas especiales Psicología evolutiva y comunicación Sociología, ciencia política y de la administración y filosofía			
Coordinador/a	Casado Neira, David Raposo Rivas, Manuela			
Profesorado	Alonso Ferreiro, Almudena Casado Neira, David Casal de la Fuente, Lucía Díaz Pereira, María del Pino Iglesias Sarmiento, Valentín Mociño González, María Isabel Raposo Rivas, Manuela Tellado González, Fernando Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Correo-e	dcneira@uvigo.gal mraposo@uvigo.gal			
Web	http://http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/practicas-externas/			
Descripción xeral	Las competencias específicas del grado en Educación Infantil son definidas en la ORDEN ECI/3854/2007, de 27 de diciembre, en la cual se establecen los requisitos para la verificación de los títulos universitarios oficiales que habiliten para el ejercicio de la profesión de Maestro en Educación Infantil. Entre estos requisitos se hace referencia, en el ANEXO (apartado 5), a la planificación de la enseñanza, señalando que el plan de estudios deberá incluir, entre otros, un módulo formativo denominado Practicum. En la misma Orden Ministerial se indica que: El Practicum se desarrollará en centros de educación infantil reconocidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre las Administraciones Educativas y las Universidades. Tendrá carácter presencial y estará tutelado por profesores universitarios y maestros de educación infantil acreditados como tutores de prácticas. El Practicum se realizará en los dos ciclos de la enseñanza de educación infantil. Para poder matricularse en el Practicum será requisito imprescindible haber superado el 70% de los créditos de formación básica y obligatoria correspondiente a los tres primeros cursos.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
A2	Que el estudiantado sepa aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posea las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A4	Que el estudiantado pueda transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que el estudiantado haya desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B1	Conocer los objetivos, contenidos curriculares y criterios de evaluación de la educación infantil.
B2	Promover y facilitar los aprendizajes en la primera infancia, desde una perspectiva globalizadora e integradora de las diferentes dimensiones cognitiva, emocional, psicomotora y volitiva.
B3	Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad que atiendan a las singulares necesidades educativas del estudiantado, a la igualdad de género, a la equidad y al respeto a los derechos humanos.
B4	Fomentar la convivencia en el aula y fuera de ella y abordar la resolución pacífica de conflictos. Saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaje y convivencia y saber reflexionar sobre ellos.
B5	Reflexionar en grupo sobre la aceptación de normas y el respeto a los demás. Promover la autonomía y la singularidad de cada estudiante como factores de educación de las emociones, los sentimientos y los valores en la primera infancia.
B6	Conocer la evolución del lenguaje en la primera infancia, saber identificar posibles disfunciones y velar por su correcta evolución. Abordar con eficacia situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multiculturales y multilingües. Expresarse oralmente y por escrito y dominar el uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Conocer las implicaciones educativas de las tecnologías de la información y la comunicación y, en particular, de la televisión en la primera infancia.

B8	Conocer fundamentos de dietética e higiene infantiles. Conocer fundamentos de atención temprana y las bases y desarrollos que permiten comprender los procesos psicológicos, de aprendizaje y de construcción de la personalidad en la primera infancia.
B9	Conocer la organización de las escuelas de educación infantil y la diversidad de acciones que comprende su funcionamiento. Asumir que el ejercicio de la función docente ha de ir perfeccionándose y adaptándose a los cambios científicos, pedagógicos y sociales a lo largo de la vida.
B10	Actuar como orientador de madres y padres en relación con la educación familiar en el periodo 0-6 y dominar habilidades sociales en el trato y relación con la familia de cada estudiante y con el conjunto de las familias.
B11	Reflexionar sobre las prácticas de aula para innovar y mejorar la labor docente. Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativo y promoverlo en el estudiantado.
B12	Comprender la función, las posibilidades y los límites de la educación en la sociedad actual y las competencias fundamentales que afectan a los colegios de educación infantil y a sus profesionales. Conocer modelos de mejora de la calidad con aplicación a los centros educativos.
C62	Relacionar teoría y práctica con la realidad del aula y del centro.
C63	Participar en la actividad docente y aprender a saber hacer, actuando y reflexionando desde la práctica.
C64	Participar en las propuestas de mejora en los distintos ámbitos de actuación que se puedan establecer en un centro.
C65	Regular los procesos de interacción y comunicación en grupos de estudiantes de 0-3 años y de 3-6 años.
C66	Conocer formas de colaboración con los distintos sectores de la comunidad educativa y del entorno social.
D1	Capacidad de análisis y síntesis
D2	Capacidad de organización y planificación
D3	Comunicación oral y escrita
D5	Conocimiento de informática
D6	Capacidad de gestión de la información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisiones
D9	Trabajo en equipo
D10	Trabajo en un contexto internacional
D11	Habilidades en las relaciones interpersonales
D12	Reconocimiento de la diversidad y multiculturalidad
D13	Razonamiento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaje autónomo
D16	Adaptación a nuevas situaciones
D17	Creatividad
D18	Liderazgo
D19	Conocimiento de otras culturas y costumbres
D20	Iniciativa y espíritu emprendedor
D21	Motivación por la calidad
D22	Sensibilidad por temas ambientales

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
4. Relacionar teoría y práctica con la realidad del aula y del centro.	A2	B1	C62	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B11		D13
		B12		D14
				D15
				D16
			D17	
			D19	
			D21	

5. Participar en la actividad docente y aprender a saber hacer, actuando y reflexionando desde la práctica.	A2	B1	C63	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B11		D13
		B12		D14
				D15
		D16		
		D17		
		D18		
		D19		
		D20		
		D21		
6. Participar en las propuestas de mejora nos distintos ámbitos de actuación que se puedan establecer en un centro.	A2	B1	C64	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D8
		B8		D9
		B9		D10
		B10		D11
		B11		D12
		B12		D13
				D14
		D15		
		D16		
		D17		
		D18		
		D19		
		D20		
		D21		
7. Regular los procesos de interacción y comunicación en grupos de estudiantes de 0-3 y de 3-6 años.	A2	B1	C65	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B11		D13
		B12		D14
				D15
		D16		
		D17		
		D18		
		D19		
		D20		
		D21		

8. Conocer formas de colaboración con los distintos sectores de la comunidad educativa y del contorno social.

A2 B1 C66 D1
 A4 B2 D2
 A5 B3 D3
 B4 D5
 B5 D6
 B6 D7
 B7 D9
 B8 D10
 B9 D11
 B10 D12
 B11 D13
 B12 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19
 D20
 D21
 D22

Contenidos

Tema

1. Observación y análisis de la práctica educativa	1.1. Observación y análisis del contexto. 1.2. Observación y análisis del centro. Redacción y evaluación de documentos obligatorios de centro. 1.3. Observación y análisis del aula. 1.4. Observación y análisis de casos de especial interés educativo. 1.5. Conocimiento del alumno.
2. Análisis de la acción docente	2.1. El perfil docente. 2.2. Estrategias docentes y motivación 2.3. Los recursos didácticos y la innovación de la práctica docente.
3. Diseño y desarrollo de unidades didácticas y adaptaciones curriculares.	3.1. Identificación de retos y diseño de respuestas educativas. 3.2. Las didácticas específicas.
4. La legislación educativa.	4.1. Análisis de la implementación en el centro y en el aula.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	4	6	10
Prácticum, Practicas externas y clínicas	500	600	1100
Seminario	25	5	30
Informe de prácticas, prácticum y prácticas externas	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encaminadas a tomar contacto y reunir información sobre el alumnado, así como a presentar la materia.
Prácticum, Practicas externas y clínicas	El estudiante desarrolla las actividades en un contexto relacionado con el ejercicio de una profesión
Seminario	Entrevistas que el alumno mantiene con el profesorado de la materia para asesoramiento/desarrollo de actividades de la materia y del proceso de aprendizaje

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Supervisión de las actividades, orientación, reflexión y análisis del desarrollo de las prácticas
Prácticum, Practicas externas y clínicas	Supervisión de todo el proceso
Probos	Descrición
Informe de prácticas, prácticum y prácticas externas	Orientación personalizada en la descripción concreta y detallada de las tareas, trabajos desarrollados durante el prácticum; identificación de las aportaciones y reflexión sobre el período formativo

Evaluación		
	Descripción	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticum, Practicas externas y clínicas	El estudiante desarrolla las actividades en un contexto relacionado con el ejercicio de una profesión. Dicta actividad será evaluada por el tutor/la del aula dacordo el protocolo correspondiente. Para facilitar el proceso de evaluación, antes del inicio de las prácticas, el coordinador/la del Prácticum le remitirá al centro escolar a hoja de evaluación en la que se reflejen las diferentes competencias objeto de misma.	50
Informe de prácticas, prácticum y prácticas externas	1. La Memoria de las prácticas se desarrollará consonte el establecido en el art. 14 del Real Decreto 592/2014, del 11 de Julio. 2. A través de la guía docente, así como por otro tipo de orientaciones, la Comisión de Prácticas establecerá anualmente las recomendaciones precisas para una correcta elaboración de la Memoria.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

La tutora o tutor académico de la universidad evaluará las prácticas desarrolladas por los estudiantes de conformidad con los siguientes criterios y fuentes de información:

Informe de la tutora o tutor del centro escolar	Datos acercados por la tutora o tutor académico	
50%	50%	
Informe de la tutora o tutor del centro, según el protocolo correspondiente	Asistencia y evaluación de las reuniones y otras actividades programadas	Memoria de Prácticas

2. Para superar la materia del Prácticum el estudiante deberá alcanzar el aprobado en cada uno de los criterios de evaluación establecidos nos informes, tanto del tutor/la del centro escolar como del tutor/a académico.

3. La tutora o tutor del centro escolar, como indica el art. 13 del Real Decreto 592/2014, de 11 de Julio, por el que se regulan las prácticas académicas externas de los estudiantes universitarios, realizará y remitirá al tutor/a académico de la Universidad a evaluación final.

4. Para facilitar el proceso de evaluación, antes del inicio de las prácticas, el coordinador/la del Prácticum le remitirá al centro escolar a hoja de evaluación en la que se reflejen las diferentes competencias objeto de misma.

5. El estudiante que no supere la evaluación de la materia podrá presentarse en la segunda convocatoria, en el mes de julio, en la que se evaluarán las competencias no adquiridas en la 1ª oportunidad.

6. Pueden consultarse las fechas oficiales de evaluación de la materia en la web de la Facultad en el espacio "exámenes".

7. El empleo de herramientas de InteligenciaArtificial en las actividades de evaluación de esta asignatura deberáajustarse a un uso responsable, ético y transparente, conforme a las directrices de la FETS y a la Normativa que establezca la UVigo.

8. En coherencia con el carácter inclusivo que caracteriza la Facultad de Educación y Trabajo social, esta guía podrá ser adaptada para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo que presente el alumnado adscrito al programa PIUNE (PAT).

Fuentes de información

Bibliografía Básica

Alonso Ruiz, R.A. & Valdemoros, M.A., **Memoria de Prácticum de los Grados en Educación. Trayectoria, Aprendizaje y Reflexión**, ISBN 978-84-09-81090-1, UNIR, 2026

Machín, M.; Gallardo-López, J.A.; Escorza, S.; Páez, I.; Del Pino-Brunet, N., **Guía de observación. Una herramienta para el Prácticum de Educación y Primaria.**, ISBN: 978-84-1079-187-9, Octaedro, 2025

Martínez Figueira, M.E. y Raposo-Rivas, M. (coord.), **Kit de supervivencia para el Prácticum de educación infantil y primaria**, 1, Universitat, 2019

Morales, M., **La observación de aula: un instrumento para la mejora educativa a través de la mirada y la escucha**, ISBN. 978-84-9856-900-1, SM, 2023

Zabalza, M.A., **El Prácticum y las prácticas externas en la formación universitaria**, 1, Revista Practicum 1 (1), 2016

Bibliografía Complementaria

Castellano, J, **Formación inicial, continua y permanente del profesorado**, ISBN 978-84-9881-669-3, Procompal publicaciones, 2026

Gil, J., **Las prácticas curriculares en alternancia: propuestas para el ámbito universitario**, ISBN: 9788412852981, Graó, 2024

Grossman, P., **Hacia una formación docente basada en la práctica**, ISBN: 9789561432215, Ediciones UC, 2024

Gargallo, E. & Chocarro, E., **Itinerarios de aprendizaje: un modelo para el Prácticum de los grados en Educación**, UNIR, 2023

DEAÑO, M., GARCIA-SEÑORAN, M., RODRIGUEZ MOSCOSOS, M.Y., RODRIGUEZ RODRIGUEZ, J.L., **Manual de practicas. Practicum de Educación Primaria, Educación Infantil y Lenguas extranjeras.**, 1, Gersam, 2002

SANTIBÁÑEZ, R. e MONTERO, D. (coords), **Practicum de educación**, 1, Universidad de Deusto., 1998

VILLAR, L. M., **El profesor como práctico reflexivo en una cultura de colaboración.**, 1, FORCE, 1993

Recomendaciones

Outros comentarios

Esta materia se enmarca en una Facultad comprometida con la sostenibilidad del entorno y de las personas. Atendiendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiales de bajo impacto ambiental en coherencia con los principios de sostenibilidad (ODS).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	005G110V01991			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Díaz Pereira, María del Pino			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles Díaz Pereira, María del Pino García Señorán, María del Mar			
Correo-e	pinod@uvigo.gal			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/traballo-fin-de-grao			
Descrición xeral	O Traballo de Fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Infantil. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.

B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo de Fin de Grao que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	A1 A2	B10	C59 C60 C61 C65 C66	D2 D7 D8 D17 D18 D21 D22
É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A2 A3 A4	B1 B2 B4 B5 B8	C63 C64 C66	D6 D11 D13 D14 D15 D16
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A2 A3	B2 B4 B6 B7	C63 C64 C67	D1 D2 D9 D10 D13
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.	A5	B10 B12	C62 C63	D2 D8 D21
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	A4	B7 B9 B12	C66	D5 D12 D19 D20

É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e soste un argumento detallado ao longo do tempo.	A4	B2 B3 B11	D3 D4
É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas.	A4	B8	D3 D5 D6
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A2	B11	C65 D16 D17 D18

Contidos

Tema	
Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educación Infantil.	(*)*
Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa.	(*)*
Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido.	(*)*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	21.5	103.5	125
Actividades introdutorias	2.5	1.5	4
Presentación	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Proporcionaranse orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. Os estudantes deben asistir a unha sesión de 2.5 horas. O horario pode consultarse na web da facultade no espazo 'horarios'
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Probas	Descrición
Presentación	O/a estudante exporá e defenderá publicamente diante dun tribunal unipersonal o seu TFG. A exposición durará un máximo de dez minutos. O tribunal unipersonal disporá de cinco minutos para formular as cuestións relativas ao TFG que considere oportunas e o alumno ou alumna dun máximo de cinco para responder a estas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Traballo tutelado	Os criterios de avaliación son os seguintes:	70	A1	B1	C59	D1
	- O resumo inclúe os compoñentes esenciais. Estrutura do TFG coherente, exposición clara e corrección lingüística.		A2	B2	C60	D2
	- Fundamentación teórica/Estado da cuestión/ Lexislación (de ser o caso)		A3	B3	C61	D3
	- Relevancia para o ámbito da profesión e achegas persoais.		A5	B4	C62	D4
	- Obxectivos e adecuación metodolóxica.			B5	C63	D5
	- Presentación, descrición, ilustración e, de ser o caso, interpretación dos resultados.			B6	C64	D6
	- Suficiencia, interese e actualidade da bibliografía. Uniformidade de citas e referencias e correspondencia entre elas.			B7	C65	D7
	- De ser o caso, as conclusións e discusión son coherentes cos obxectivos/preguntas de investigación/hipótese e cos resultados.			B8	C66	D8
				B9	C67	D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
Presentación	Os criterios de avaliación son os seguintes: Selección, equilibrio e organización do contido na presentación oral. Competencia comunicativa oral e emprego axeitado do vocabulario, así como dos recursos informáticos. Respostas ás cuestións formuladas polos membros da comisión de avaliación.	30	A4			D1
						D3
						D5
						D6
						D11
						D13
						D16
						D17
						D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

TFG será presentado e defendido polo seu autor ou autora diante dun tribunal unipersonal que estará constituído pola persoa titora do TFG. A cualificación (de 0 a 10) realizarase de xeito motivado seguindo os criterios establecidos na rúbrica de avaliación contemplada na Guía Didáctica do TFG.

O TFG debe cumprir necesariamente cos seguintes requisitos: (1) ser un traballo persoal e orixinal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe, (2) respectar a extensión máxima permitida (5.000-10.000 palabras) e (3) incluír un apartado de resultados empíricos.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal unipersonal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

O emprego de ferramentas de IA nas actividades de avaliación desta materia deberá axustarse a un uso responsable, ético e transparente, conforme ás directrices da FETS ([Normativa e formularios](#) □ [Facultade de Educación e Traballo Social](#)) e á Normativa que establece a UVigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3ª ed. traducida de la 6ta en inglés, Manual Moderno, 2010

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

É moi importante consultar a Guía Didáctica do TFG que se atopa en FAITIC así como na páxina web da Facultade.

Recoméndase unha planificación regular do traballo baixo a supervisión do titor/a.

A Facultade de Educación de Ourense organizará un Curso de Análise de Datos que resultará de grande utilidade para o desenvolvemento da parte metodolóxica do TFG.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Enmarcada nesta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)
